GLORIOSUS SANCTUS

ROMEDIUS

Ex Comitibus de Thaur Andek, & Altæ Guardiæ Dominis,

Vallis Annaniæ in Tyroli Apoſtolus, Magnus Thaumaturgus, & Anachoreta,

Quem

Similem fecit Dominus in gloria ſanctorum, & beatificavit illum in gloria Eccli. 45.

Nec non

GLORIOSA DOMUS COMITUM DE THUN,

Illo Aggæi Prophetæ condecorata vaticiniô:

Magna erit Gloria Domûs iſtius. Cap. 2.

Calamô Panegyricô exôrnata,

à

R. P. AMANDO FRIEDENFELS, S: Ord: Præmonſtratenſis Regiæ Eccleſiæ Strahovvienſis Canonico, Philoſophiæ & SS. Theologiæ Profeſſore, nec non Collegij S: NORBERTI Vice-Rectore.

Vetero-Pragæ, Typis Archi-Epiſcopalibus, in Collegio S. NORBERTI, per Georgium Samuelem Beringer, 1699.

VOTUM
CHRONOGRAPHICUM

Ad Augustissimum Cæsarem Magnum

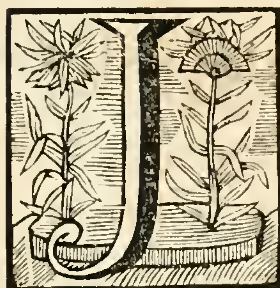

EOPOLDUM.

PaX grata est orbI, Mars ferreVs, aVrea paX est:

FLoreat In terrIs paX LeopoLDet VIs

Vaticinium Chronographicum de Augusto Rege Romanorum

OSEPHO.

SaLVator MVnDI Ioseph ReX aVree fIes,

Et FaVstè regnans TVqVoqVe Cæsar erIs.

SUB

AUSPICIIS

ILLUSTRISSIMI

AC

EXCELLENTISSIMI

DOMINI DOMINI

OMEDII

ONSTAN-

TINI,

SACRI ROMANI IMPE-
RII COMITIS

DE

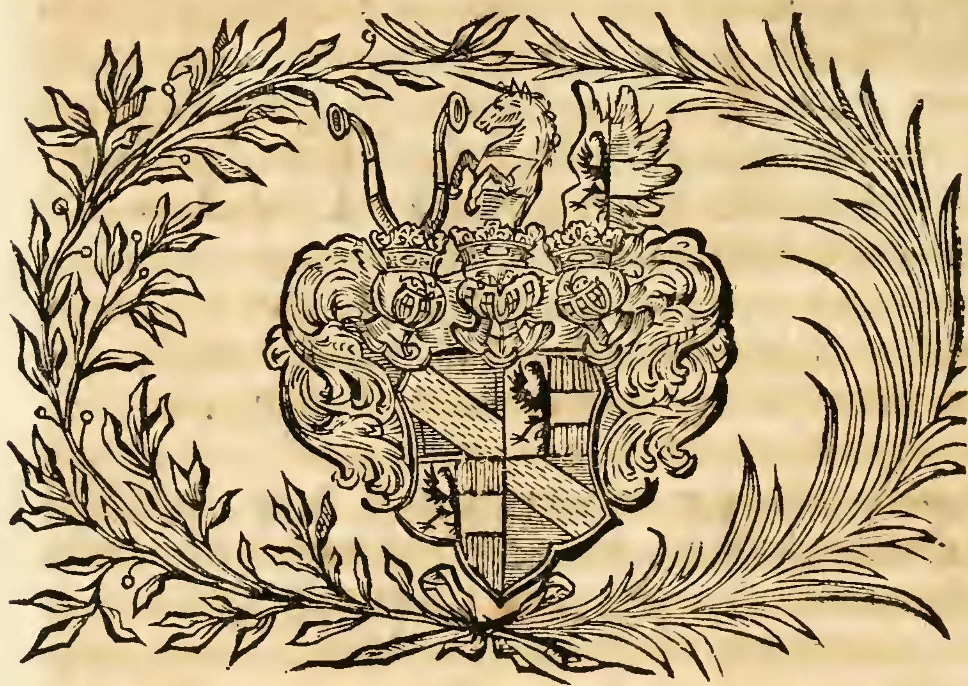

Domini in Choltitz, Castelfund, Superiori & Inferiori Marckersdorff, Ledetz, & Suvogschitz, Sacræ Cæsareæ Majestatis Intimi Actualis Consiliarij, Camerarij, & in Inclyto Regno Boëmiæ Regij Locumtenentis, Sumptuosissimæ Capellæ S. ROMEDII *in Arce Choltitzensi Munificentissimi Fundatoris.*

Domini Patroni Sui, ac Mecœnatis Gratiosissimi.

THUN.

THUN!

IN hoc unico Nomine omnia dixi. Hoc ſolum nomen eſt inſtar laudis, hoc ſolum dum profertur encomiorũ volumen eſt, hoc ſolum dum ſcribitur grandis eſt elogiorum bibliotheca. Tale eſt nomen THUN, quod nec ſæculorum decas, nec ſexcenti proavi ſufficienter explicant. Amplitudo THUNIANI nominis, vincit eloquentiam *Factis*, minus eſt quod tota *dicit* Rhetorica, quàm quod unica hæc Domus *facit*. Huic glorioſo Nomini maxima totius orbis ſtemmata incorporantur: non enim forent illa magna, nisì glorioſis ſuis *factis* de Thun fuiſſent. Magna ergo eſt hæc Illuſtriſsima Domus, quæ magna fecit, & adhuc facit, nec poteſt ceſſare glorioſa facere, nisì cum *facto* nomẽ THUN ceſſaret. Hoc nomen nemo plenè capit, nisì capiat quidquid præterita fecerunt ſæcula, nemo plenè illud eloqui poteſt, nisì conjungat *dictum* cum *facto*, nemo ſufficienter exprimere potis eſt, nisì *factis* loquatur; nemo hanc Illuſtriſsimam Domum ſatìs explicare valet, nisì ipſa ſe ipſam. Glorioſi vocandi ſunt Comites de THUN, quia *Gloria eorum à partu, & ab ubere, & à conceptu.* Glorioſa vocanda eſt hæc Familia, quæ deprehenditur eſſe coronata inter Imperatores, armata inter Heroës, togata inter Conſiliarios, infulata inter Epiſcopos, purpurata inter Cardinales. Dedit illa Catholicæ Eccleſiæ Atlantes, Oſeæ. 9.

 Im-

Imperio columnas, Regionibus fulcra, Cæsaribus & Regibus Consiliarios, Urbibus ac Provincijs Gubernatores: ità ut illi applicari posit illud Aggæi Prophetæ vaticinium:
Aggæi. c. 2. *Magna erit Gloria Domûs istius.* Hæc omnia pertinent ad Te Illustrissime ac Excellentissime Domine Comes. Extollit Te Majorum Gloria, & Tu illis augmentum adfers. Tu crescis ex illorum Gloria, & vicissim illis Gloriæ incrementum superaddis, mutua est laus vestra, & honorifica Gloriæ æmulatio. Majorum laus Tibi cedit in Gloriam, & laus Tua illorum Gloriæ est additamentũ. Magna certè est Majorum Gloria, habere posteros Gloriosos. Verbô, illi Tibi amplissimum præbent encomium, & Tu illorum in Te exhibes compendiatam panegyrim, & sic invicem estis alternum elogium. Favet Tibi Illustrissime ac Excellentissime Domine Comes Cælum propitium, videtur hoc ordinare, ut in Gloria succedas Majoribus Tuis, imò multis Majoribus fias major: & postquam illi Tibi contulerunt primum gradum Gloriæ, Tu illis superaddas supremum. In felici sanè constellatione natus esse comprobaris, quia paucis mortalium, major pars Planetarum est amica: erga Te verò se omnes ostenderunt esse propitios, ac liberales. Ut autem à summo Planetarum ad inferiores descendam: SATURNUS grandævus ille senecio Tibi contulit vetustæ prosapiæ antiquitatẽ. MARS bellorum DEUS Tibi heroicos animos contra rebelles Cæsaris in Hungaria inspiravit. Summus Deorum JUPITER, Te dignitate Regij Locumtenentis in Boëmia honoravit, & inter Regni Proceres sedere fecit. SOL luminis fons & origo, nobilitatem Generis Tui illustravit, & fulgidissimis honorum titulis Te Illustrissimum effecit. MERCURIUS Scientiarum & Artium Patronus, vertici Tuo maturam indidit prudentiam, Téque ad intimum Cæsaris Consilium promovit. Alma VENUS Tibi de optatissimo prospexit matrimonio, obtulítque lectissimam Conjugem BARBARAM FRANCISCAM

Comitissam de Salm, in cujus unica persona, omnes virtutes Matronales concentratæ spectantur, quæ etiam Te Juniore ROMEDIO magnæ spei Filiô beavit. LUNA plena quæ suis influentijs in orbe sublunari rebus penè innumeris augmentum confert, illa Tibi pariter favit, & rei domesticæ, nec non facultatibus Tuis per inexspectatam hæreditatem incrementum dedit. Verbô, factus es benedicente DEO, parvum magnæ felicitatis compendium. Proinde cum Davide viro secundùm cor DEI, ità Divinam alloqui potes Majestatem: *Cœpisti benedicere Domui servi tui, ut sit semper coram Te. Te enim Domine benedicente benedicta erit in perpetuum.* 1. Paral. 17 Hujus igitur à DEO benedictæ Domûs de THUN, uti & S. ROMEDII ingentem gloriam, à me rudi calamo adumbratam, Tibi consecro Illustrissime ac Excellentissime Domine Comes. Exolvo debitum meum, quod promittendo contraxi, Tibíque opus meum dedico, quod me aggredi jussisti. Nec potui id non facere, à THUN & à FACTO ad hoc ipsum faciendum animatus. Ad Te ergo Excellentissime Domine Comes recurro, & scriptioni meæ Gloriosum Nomen de THUN in fronte præfigo. Multùm enim calamitosus foret meus calamus, parúmq; efficeret, nisì illi THUN assisteret, & in nomine THUN explanando aliquis de THUN eundem adjuvaret. Nec mea penna careret temeritatis suæ pœnâ, nisì ad Castellū THUN tanquam ad *Civitatem refugij* se salvaret; neque debiles mei digiti rectam possent formare lineam, nisì tremulam manum duceret Gratia THUNIANA. Hoc clarissimo confortatus Nomine, bono omine præsumo Illustrissimam Domū de THUN obtusô calamô delineare. THUN facit ut faciam, & THUN me facere facit, quidquid facio THUNIANA est creatura, unde factô meo rectè inscribere possum THUN FIERI FECIT.

Illustriss: ac Excellentissimæ Dom: Vestræ

Humillimus Servus, & devotissimus Cliens

Pater Amandus Friedenfels, Canonicus Strahoviensis.

AD ILLUSTRISSIMAM FAMILIAM DE THUN.

Arcite *COMITES ILLUSTRISSIMI* quod rudi penicillô gloriam Veſtram adumbrare præſumam. Quæ de Vobis ſcribo umbra tantùm ſunt illorũ quæ Vos geſsiſtis. Umbræ tamen etiam pictoribus placent, & in ipſis umbris artificium Apellis quandoque conſiſtit. Magna eſt Domus Veſtra *COMITES ILLUSTRISSIMI*: *GRANDIBUS*, Hiſpaniæ æquales jactat moles, & *PARIBUS* Franciæ non impares ædes oſtentat. De hac Illuſtriſsima Domo verificatur illud, quod Gallicus adulator Regio Palatio inſcripſit: *Par Domus eſt Urbi.* Ego verò ex hac ampliſsima Urbe vix unam plateam rectè delineavi. Illuſtriſsima hæc Familia clariſsimus Sol eſt: ego ex illo tantùm unicum radium adumbravi. Altiſsimus Gloriæ Olympus eſt: ego ex illo unicam tantùm exhibui gloriæ *Thunianæ* arenulam. Flagrantiſsima virtutum Ætna eſt: ego unicam expreſſi ſcintillam. Ingens Magnificentiæ circulus eſt: & ego vix unum *punctum honoris* rectè attigi, & nec quidem punctum totum, ſed punctum puncti, vel potiùs punctuli umbram. Eſt Illuſtriſsima hæc familia vaſtiſsimus laudum Oceanus, in quo flumina eloquentiæ abſorbentur: ego verò unicam tantùm Gloriæ THUNIANÆ guttulam

lam delibavi. Multa & magna Comites Illustrissimi de vetustissima Domo Vestra scribenda forent. Illa quæ in hoc opusculo extremis veluti digitis attingo, minima pars sunt illorum, quæ à Vobis gloriosè acta sunt. Quòd longè plura honoris Vestri non produxerim monumenta; diversa id impediverunt obstacula. Et primò quidem in causa est Vestræ Nobilissimæ Familiæ antiquitas, & originis vetustas. In hanc longa ætas desævijt, & plurimorum memoriam devoravit. De hoc edacissimo monstro lamentatur Seneca;

Omnia tempus edax depascitur, omnia carpit,
Omnia sede movet.

De illius insatiabili voracitate ità conqueritur Musa Ovidiana:

Tempus edax rerum, túque insidiosa vetustas,
Omnia destruitis, vitiatáque dentibus ævi
Paulatim lentâ consumitis omnia morte.

Nondum natus est tam fortis Hercules, qui hujus belluæ nocivos dentes excutere valuerit. Per temporis diuturnitatem consumptæ sunt veterum THUNIADUM memoriæ, stupente Poëta:

Quid non longa dies, quid non consumitis anni?

Quis enim tam absurdi judicij sit homo, qui sibi persvadeat Nobilissimam hanc Familiam, quæ in maximo flore Romæ Orbi imperantis, Patritiorum gaudebat titulô, usque ad tempora S. Vigilij Episcopalem Tridentinæ Urbis sedem occupantis (antequam in Comitatu Tyrolensi circa Annum Domini sexagesimum supra Trecentesimum Sedem fixisset) nihil laudabiliter egisse? quis tam invidi est oculi, ut livore suo fascinare audeat hujus strenuissimæ Familiæ gloriam, quasi ab ætate Divi Vigilij, usque ad ALBERTINUM de Thun (cujus nomen primùm posteritati innotuit, & qui circa Annum Christi 1050. floruit) nihil

hil

hil ab his Heroibus per ſeptem propè ſæcula gloriosè actũ fuiſſet? Si *Illuſtriſsima* hæc Familia ſplendidiſsimus Sol eſt: quomodo erit credibile per tot ſæcula nullum Virtutis radium ſparſiſſe? Si ardentiſsima Martis Ætna eſt, quis ſibi imaginetur, nullam Heroici facinoris ſcintillã per ſeptem propè annorum centurias in illa emicuiſſe? Si vaſtiſsimus rerum præclarè geſtarum Oceanus eſt, quo modo fiet vel apparenter veriſimile, per centum & triginta octo luſtra nullum gloriæ rivulum ex hoc mari magno promanâſſe? Si nos plurima Heroum de THUN digna æternitate acta latent: Vetuſtatis hoc vitium eſt, nam ùt præclarè loquitur, apud Stobæum Euripides *tempus obſcurat omnia, & oblivione involuit.*

Alterum obſtaculum poſuit ferrei hujus ſæculi immanis truculentia, in quo ſub Conſtellatione Martis & Mortis tam funeſta edita ſunt ſpectacula, ut memoriam illorum recolentibus vehemẽtiſsimum incutiant horrorem. O quàm verè cecinit elegantiſsimus Poëtarum Tibullus.

Lib. 1. Eleg. 10.

Quis fuit horrendos primus qui protulit enſes,
Quàm ferus, & verè ferreus ille fuit.

Pallas, licèt ſit armata, connubium Martis reſpuit, inter arma ſilent leges, evertuntur Urbes, ſolo æquantur Academiæ, exuruntur Bibliothecæ, incenduntur Archiva, & maximam rerum memoriam vorax Vulcanus depaſcitur; & ſic militia non procul diſtat à malitia? Hoc execrabile malum, etiam invaſit glorioſam Domum THUNIANAM, dum præclara illius monumenta, & documenta magna ex parte ad diem cinerum condemnavit. Sed quis miretur hanc Nobiliſsimam Domum ab hoc infortunio non manſiſſe illæſam cum Roma Urbium Regina, ab illo non fuerit immunis. In ſupplementum tamen incinerati Archivi Illuſtriſsimæ Familiæ de Thun, ſequẽtia omni exceptione majora adduco teſtimonia, & publica inſtrumenta.

Wir Leopold von Gottes Gnaden / Ertz-Hertzog zu Oesterreich / Hertzog zu Burgund / Steyr / Khärnden / Crain / und Württenberg / Fürst zu Schwaben / Marggraff des Heiligen Römischen Reichs zu Burgau / Gefürster Graff zu Habspurg / Tyrol / Pfürdt / Khyburg / und Görtz / Landgraff in Elsas / Herr auf der Windischen Markh / zu Portenaw und Salims rc.

BEkeñen hiemit und thun kundt Männiglich; Demnach Uns der Röm: Kayserl: Mayt: gehaimer Rath / auch Königl: Wd: zu Hungarn und Böhaimb / Obrister Hoffmeister Christoph Simon Freyherr von Thun rc. unterthänigst zuerkennen geben / was massen Ihnen von Thun in der vor Jahren fürgangnen leidigen Brunst / Ihr Stam̃hauß / sambt Ihren besten Documenten / darinnen Ihres Geschlechts Ursprung und Herkommen begrieffen: Im Rauch auf und zu Verlust gangen / Sie aber auf alle Begebenheit uñ zustehende Fäll / gern mit Beweißthum Ihres ansehnlichen Herkommens so viel möglich gefast seyn möchten / sich dessen zu Ihrer Nothdurfft zubedienen; Derowegen Uns unterthänigst ersucht und gebetten / weil kein Zweifel / daß in Unserm Tyrolischen Archivis uñ Registraturn / deren Vor-Eltern An- und Einkunfft in dieses Land Nachrichtung zuerlangen seyn möchte; Daß Wir der Befindung glaubwürdige Zeügnus gnädigst mitzutheilen / geruhen wolten. Und nun männiglichen zu steür der Warheit in keinen Fall Zeügnus zuverweügeren; Dahero wir soviel mehr und billicher hierzu Unsern und Unsers Hochlöblichen Haußes Treü-gehorsambsten ansehnlichen Land-Ständen billich gewogen / Daraufhin auch bey Unsern / Archiv und Registraturn nachschlagen lassen; Ist in bemeldten Unsern glaubwürdigen Archiven zwar des allerersten des Geschlechts Tauf-Nahmen und Anfang noch zur Zeit nicht / doch soviel befunden worden / daß gedachter von Thun Vor-Eltern mit dem H. Vigilio Bischoffen zu Trient / und dessen Mutter Maxentia und beeden Brüdern Claudiano und Maioriano im Dreyhundert acht und achtzigsten Jahr / nach Unsers HERRN und Seeligmachers Geburth / wie die verhandene Documenta zuerkennen geben / in dieses

Land

Land der Fürstlichen Graffschafft Tyrol kommen. Wann dann darauß soviel erscheint / daß mehr gedachte von Thun von vielen Hundert Jahren hero ansehenlichen Uhralten Geschlechts / ruhmlichen Stammens und Herkommens / und noch dieser Zeit unserer Fürstlichen Graffschafft Tyrol vornehme Land-Ständ und Mitglieder / Als haben wir auf obgemeldte Ihre Bitt / Ihnen gegenwärtige Zeügnus zuertheilen / nicht unterlassen wollen oder können; Damit Ihnen solche zu allen Gelegenheiten ersprießlich und fürständig seyn köndte / nicht zweiflend in weiterm Nachschlagen sich noch mehrere und ältere Gezeüchnussen an Tag geben / deren künfftiglich mehrer Attestation zuertheilen / auf Begehren zugleich erbietig seyn; Dessen alles zu wahrem Urkund / haben Wir uns mit Ertzfürstlicher Hand unterschrieben / und unser Secret-Insiegel anzuhencken / gnädigst befohlen: Geben in unserer Statt Inspruugg den sechzehenden Tag des Monaths May. Nach Christi unsers lieben HERRN und Seeligmachers Geburth / im Sechzehenhundert Neün und zwantzigsten Jahr.

Leopold.

Ad mandatum Serenissimi Domini
Archi-Ducis proprium

S: Hamprecht.

Attestatio Illustrissimi & Reverendiss: Episcopi & Principis Tridentini.

NOs CAROLUS EMANUEL MADRUTIUS DEI Gratia Episcopus, & Princeps Tridenti, Comes Chialanti &c. Nec non N. & N. Capitaneus, Consiliarij, & Locumtenentes prælibati Illustrissimi & Reverendissimi Principis, &c. Attestamur tenore præsentium, ex relatione plurium fide, dignitate, & authoritate insignium personarum, notum esse, & pro notorio haberi in hac Regione, tam ex publica voce, & fama, quàm ex majorum traditione, quod Nobilissima Familia de Thonno, ex alma Urbe Romæ oriunda, ex antiquissima, & Patritia Stirpe in hunc Episcopa-

ſcopatum, unà cum Glorioſo Sancto VIGILIO Martyre, Epiſcopo, & Protectore noſtro, de Anno ſalutis CCCLXXXVIII. ſe contulit: constituendo domicilium, & habitationem in Valle Annaniæ, ubi plura inſignia, atq; nobilia Feuda, & pro parte Jurisdictionalia, Decimas, & alia ſtabilia ampliſſimos introitus reddentia, nec non ſubditos, ſervos, cum mero, & mixto Imperio poſſidet. Quæ propterea inter præcipuas antiquiſſimas, & opulentiſſimas huiſce Provinciæ Proſapias connumeratur; quam etiam maximè exornârunt, & exornant quàm plurimi ex ea continuata ſerie deſcendentes, diverſis dignitatibus Eccleſiaſticis, & Sæcularibus, ſummisq; honoribus perfuncti, & præditi Viri. In quorum fidem, & teſtimonium præſentes fieri, noſtriq; Sigilli juſſimus, & fecimus appenſione communiri Datum Tridenti, in Arce Boni Conſilij, die 13. Menſis Junij. M. DC. XXIX.

Ad Mandatum Illuſtriſſ. & Reverendiſſimi
Dñi. D. Epiſc. & Principis prop. & in Conſ.

Felix Alberti.

Atteſtatio aliquot Illuſtriſſimorum Procerum Comitatûs Tyrolenſis.

NOs omnes inferiùs deſcripti. Quibuscunque expedit, quavis præfulgeant Dignitate, hâc noſtrâ teſtimoniali ſcripturâ ſyncerè, & pro rei veritate, ex lectura, quam fecimus plurium librorum impreſſorum, publicorum documentorum, & aliarum ſcripturarum, inſignium relatione Virorum, præceſſorum traditione, publicâ voce, ac famâ, reiq; notorietate atteſtamur Illuſtriſſimam Familiam D. D. Baronum de Thunno, Romæ ex antiquiſſima Patritia Stirpe oriundam, Anno à Chriſto nato CCCLXXVIII. illinc migrando, cum Sancto VIGILIO, Epiſcopo poſtmodum Tridentino, & Martyre Glorioſo, Sancta Maxentia Matrona Romana ejusdem Matre, & Beatis Claudiano, & Majoriano fratribus, patriâ relictâ ad Civitatem Tridentinam perveniſſe, ſecum plures conducendo ſervos, conſtituto in Valle Annaniæ D. Tridentinæ Diæceſis domicilio; etſi conſtet quæ poteſtas, & quæ Jura Dominis in ſervos legibus Romanis conceſſa ſint, attamen continuatâ legitimâ ſucceſſione, accedentibus ad id cum Illuſtriſ-

ſtriſſimis & Reverendiſſimis Epiſcopis & Principibus Tridentinis compactationibus, in dictos cum ſuis peculijs ſibi ſubjectos ſervos natos, & naſcituros, etiamſi extra proprium territorium in aliena Jurisdictione deliquiſſent, pium, & Chriſtianum imperium exercuiſſe, & exercere, quin etiam ex mero arbitrio nonnullos eorum ſervorũ Romano olim more manumittendo, eosq; ſervituti, manui, & poteſtati ſuppoſitos liberando, & liberâſſe comperimus: quo quidem, vel conſimili jure aliorum in hac Regione Procerum, ſeu Magnatum nullus gaudere reperitur. Cæterùm hanc eandem Illuſtriſſimorum D. D. Baronum de Thunno proſapiam plurium Jurisdictionum poſſeſſione, & rerum affluentiâ florentem complures anteactis temporibus, & noſtra quoque ætate produxiſſe Heroës, pace belloq; præclaros, Viros graves, & ſingulares, præcipuis dignitatum, & functionum, honoribus ſucceſſivè à ſummis, etiam Orbis Chriſtiani Principibus decoratos palàm eſt.

Quæ omnia veritati conſona per nos reperta, ſic requiſiti, præſentes fieri in fidem juſſimus, & noſtris ſubſcriptionibus, & ſigillis communivimus. Dabantur die xxviiij. Menſis Septembris Anni ſalutis noſtræ M. DC. XXIX.

Ludovicus Comes Lodroni

Albertus Baro à Wolkenſtein.

Udalricus Baro in Firmiam.

Sigismundus Dominus Spori.

Erneſtus Trapp Baro Dominus Biſeni, & Caldonatij Canon: Tridentinus.

Cum ſingulorum Dominorum ſigillis appenſis.

TErtium impedimẽtum adjecit mea rerum geſtarum ignorãtia; quãvis enim ex probatiſsimis Authoribus, ex antiquiſsimis & Authenticis manuſcriptis, ex fide digniſsimis relationibus, ex propria oculari experientia, jam plurima gloriæ Thunianæ promovendæ inſervientia collegiſſem: nihilominus tamen, pro majoris honoris augmento, apud rerum Thunianarum apprimè peritos ſuppliciter inſtiti, ut ignorantiæ meæ benevolâ ſuccurrerent informatione. Sed quia hactenus in plerisque meis conatibus, fata mihi inimica reperi, etiam huic meo deſiderio

for-

fortunam adverſam obſiſtentem inveni, proinde optatis documentis deſtitutus, illubenti animo non pauca Gloriæ Thunianæ monumenta altô ſilentiô præterire compulſus ſum, quem defectum per ignorantiam invincibilem cupio haberi excuſatum. Invitâ mente coactus ſum ignorare plurima egregia Thuniadum facta. *Ignorantia autem facti, & non Juris excuſat.* Reg. 13. Juris in VI.

Tandem quòd Cedro digna Thunianæ Familiæ acta obtusô meô penicillô ad vivum non expreſſerim, obſtitit à Comitibus de THUN rerum geſtarum magnitudo: neque enim facili negotio inveniri poterit tam acuratꝰ Apelles, qui Nobiliſsimi hujus ſtemmatis gloriam ad unguem poſsit delineare: Si Hiſtoriam Illuſtriſsimæ Familiæ de THUN enucleatè enarrare tentaret Curtius, profectò eſſet nimis curtus, & ſe fateretur pro rei dignitate ſcribere curtiùs. Florus non eſſet ſatìs floridus, & facundiſsimus Tacitus, cogeretur tacere, ac gloriam Thuniani Nominis tacitus venerari. Imò ipſe Princeps oratorum Cicero, qui pro Domo ſua eloquentiſsimè peroravit, ſi illi de Domo Thuniana diſſerendum foret, brevì vela dictionis ſuæ contraheret, & valde citò oratoribus conſvetâ uteretur Clauſulâ DIXI.

AD BENEVOLUM LECTOREM.

Is ad limam ſemel ad lingvam, antiquô cautum eſt proverbiô. Si verba volantia ad limam bis vocantur, quoties limanda erit illa litera, quæ ſcripta manet? Si pro politura lingvæ, lima bis eſt adhibenda, certè pro pennæ cultu, ter admovendus eſt culter, nè incircumciſus calamus, calamitoſos effundat conceptus.

Miſera Matrum, miſera ſcribentium eſt conditio, libri enim teſte Clemente Alexādrino, *filij ſunt animorum*, adeoque multùm inter ſe conveniunt conceptiones ventris, & conceptus mentis. Magno conatu effunditur partus ventris, magno labore eluctatur partus mentis. Patrino indiget proles ventris, Patrono opus habet proles mentis. Novem menſibus deliteſcit in utero filius ventris, pluribus ſæpe annis in cerebro, velut Pallas latet filia mentis. Recèns nato nomen imponitur filio ventris, novus Titulus inſcribitur filio mentis. Peſtilens oculus faſcinat fructum ventris, invidus oculus intoxicat ſobolem mentis. Sæpe de utero transfertur ad tumulum proles ventris, frequenter vix editus ſupprimitur filius mentis. Incerta eſt fortuna librorum, ſed magìs ambigua ſors eſt librorum, in hoc tamen diſcrepant fructus ventris & mentis, quòd liberi naſcantur in diverſis ſignis Zodiaci, libri autem ſemper in Libra, & hinc fortaſsis à librando libri dicti ſunt. Diu igitur deliberans, & vires meas librans, illud Horatij monitum animô meô revolvebam:

Su-

Sumite materiam vestris qui scribitis æquam
Viribus, & pensate diu quid ferre recusent,
Quid valeant humeri?

Proinde exilitatem tenuitatis meæ agnoscens, statueram ab omni scriptione pennam meam avocare, nisi eandem non mediocria motivorum momenta ad scribendum revocâssent. Et inprimis hoc pij laboris obsequium exegit Divus ROMEDIUS in cujus sacra æde Choltitzij per octennium Capellani munere fungebar, adeoque necesse fuit evenire, ut ferè quotidie sese oculis meis objicerent acta Divi ROMEDII, eleganti penicillô in sumptuosissimo hoc Sacello repræsentata. Hæc adeo vivacem rerum ab Illo gestarum menti meæ impresserunt ideam, ut piâ æmulatione præsumpserim vitam illius laboriosô calamô describere, quam artificiosus penicillus eleganter expressit. Decens omnino fuit, ut aliquo Religiosæ meæ devotionis anathemate humillimus Capellanus Patronum meum in cælis venerarer.

Post hunc efficacissimus hujus opusculi concinnandi, Motor, Promotor, & Impulsor accessit Illustrissimus ac Excellentissimus Dominus Comes ROMEDIUS CONSTANTINUS de THUN, qui ex summa erga Sanctum ROMEDIUM Patronum specialissimum pietate, pro majori cultûs illius augmento, & devotionis incremento, me ad hunc laborem subeundum nervosis adhortationibus, & oblatis liberali pietate pro necessarijs in rem Typographicam faciendis sumptibus, potenter exstimulavit. Nec potui tanto meo Mecænati quidquam denegare, cujus desiderium mihi semper instar imperij fuit. Et meritò quidem, cùm enim per octo annorum circula in Aula Choltitzensi existens, propè innumeris, à sua Excellentia affectus fuerim beneficijs, profectò forem ingratus *in octo*, si id præstare negligerem, quod Excellentissimo Domino Comiti gratum fore existimarem. Nec

 mi-

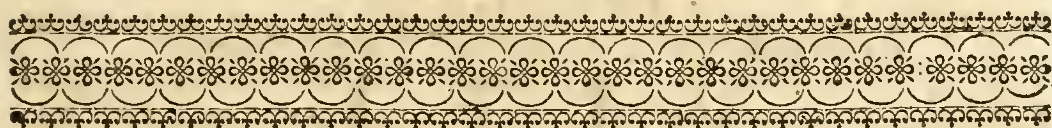
minus incitamentum mihi ad ſcribendum addidit Glorioſa Familia de THUN, cujus ſpecialem erga meam indignam perſonam favorem, in diverſis locis, & occaſionibus expertus ſum, quæ cum ſub ſpeciali ſancti ROMEDII Patrocinio floreat, anſam mihi præbuit, aliquô gratitudinis ſignô obligationi meæ ſatisfaciendi; nec meliori modo poteram, gratitudinem meam teſtatam facere, nisì Illuſtriſsimæ hujus Domûs Gloriam ſtylô Panegyricô luci publicæ exponendo; quod ità præſtare conatus ſum, ut Gloria Thuniani ſtemmatis, cum Gloria Divi ROMEDII, & acta illius, cum præclaris Thuniadum facinoribus ſymbolizarent, & quodammodo ſibi invicem cohærerent.

Acribus pariter ſtimulis me excitabat erudita bonorum Amicorum importunitas, qui repetitis exhortationibus aures meas obtundebant, ut calamum arriperem, & ſtylum meum ſcribendo exercerem, nè longô otiô rubiginem contrahendo hebeſceret, & inter antiqua ferramenta retruderetur. His tantisper morem gerere placuit; pro quibus etiam digreſsiones morales conſcripſi: ut in illis ſi non ſubtilem intellectum, ſaltèm bonam paſcerent voluntatem. Quodſi tamen avido curioſitatum Lectori undiquè non fuerit ſatisfactum, ille noverit, me frequentiùs gravi ſacrarum ſententiarum ictu, potiùs conſcientias penetrare, quàm ſemper ſubtilibus argutiarum acuminibus volatile ingenium Lectoris titillare voluiſſe. Non tamen huic opuſculo ſui deſunt ſales, nam hujus ſæculi Genio me ſubinde accommodavi, qui omne id quod argutiarum ſale caret, inſipidum & inſulſum putat.

Cæterùm quod meam ſcribendi methodum attinet, non ſum veſtigia illorum ſcriptorum ſecutus, qui in ſuis Hiſtorijs ſingulis rebus & minutijs explicandis, tam operosè inhærent, ut multùm Mercurij habeant, ſed parum Apollinis; & tam inutili diligentiâ ſunt occupati, quaſi

culi-

culicem exenterare laborarent. Mihi ſubſtantiam rei & Hiſtoriæ enarrâſſe ſatis fuit. Ità tamen egi Hiſtoricum ut ſimul miſcuerim Oratorem: non ſtudui ſtylo phalerato, ſed claritati, ità ut mea ſcriptio etiam à Lectore mediocriter latinitate tincto, intelligi poſsit. Quid juvat oratorijs ampullis & ſesquipedalibus verbis ac conſtructionibus, ultra ſtadium excurrentibus, ſenſum extendere, ſi interim mentem Lector ſcribentis vix ad unum paſſum aſſequatur. Fateor me ad latinitatem culinariam ſubinde deſcendere, nè rudioris Minervæ Lectores, qui ſtyli ſublimitatem nauſeant, dimittam planè jejunos. Verbô conabar fieri *omnibus omnia*, illúdque ex ſacra pagina libro 2. Machabæorum, capite ultimo, ſecutus ſum oraculum, quo hunc librum ſacer claudit Hiſtoricus ità ſcribens. *Ego quoque in his faciam finem ſermonis. Sin autem minùs dignè, concedendum eſt mihi. Sicut enim vinum ſemper bibere, aut ſemper aquam contrarium eſt, alternis autem uti delectabile; ità legentibus ſi ſemper exactus ſit ſermo, non erit gratus. Hîc ergo erit conſummatus.*

Ad Zoilum.

Zoile non timeo morſum, dentésque caninos,
Pro me ROMEDII fortior Urſus adeſt.

Ad Momum.

Urſus, ROMEDII quondam laceravit aſellum,
Illi cùm ſimilis ſis, tibi Mome cave.

CEN-

CENSURA.

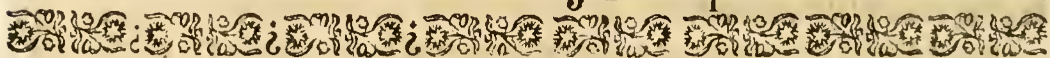
OPus cui Titulus: *Gloriosus Sanctus ROMEDIUS, nec non Gloriosa Domus Comitum de THUN, Calamô Panegyricô exornata*, diligenter perlegi; & sicut in eo nihil bonis moribus, aut Fidei Catholicæ adversum inveni, ità insignem Authoris Eximij Doctrinam, & sublime ingenium, cum admiratione suspexi. Proinde Typis dignissimum judico.

Joannes Maria Hlozek, C. R. Theatinorum Pragæ Præpositus, & Venerab: Archi-Episcopalis Consistorij Assessor.

IMPRIMATUR.

Wenceslaus Bilek à Bilenberg
Officialis.

J. F. Liepure Cancellarius.

FACULTAS
Reverendissimi ac Amplissimi Domini, Domini
VITI,
Sac: Ord: Præmonstratensis Regiæ Ecclesiæ Strahovviensis utì & Milovicensis ABBATIS, nec non per Bohemiam, Austriam, Moraviam & Silesiam VISITATORIS GENERALIS ac Perpetui, Sac: Cæs: Regiæq; Majestatis Consiliarij.

CUm Opus sub Titulo: *Gloriosus Sanctus ROMEDIUS &c.* à R. P. Amando Friedenfels, Regiæ Eccles: Nostræ Strahovviensis Canonico Regulari compositum, debitâ censurâ discussum, & approbatum, Nobis ab eodem humiliter oblatum fuerit, pro eo quo fungimur munere liberam ei facultatem (quantùm in Nobis est) illud Typis mandandi concedimus & impartimur. Pragæ 21. Octobr. Anno 1698.

VITUS ABBAS Strahovviensis
& Ordinis Visitator.

EPI.

EPITOME VITÆ S. ROMEDII.

Omedius ex Illustrissima Comitum de THAUR Familia oriundus, à prima statim pueritia virtutem conjunxit Nobilitati, & exemplari suâ conversatione futuræ prælusit sanctitati. Adolescens comis omnibus, sed sibi durus fuit: frequenter enim ad subjectam Arci suæ speluncam se recipiens, tenerum corpusculum acribus flagellis dilaceravit. Factus grandior, cùm de certo vitæ statu amplectendo deliberaret, & ad servitium Christi animô inclinaret, malus Geni9 in persona Aulici illius objectis excellentis formæ mulieribus, & connubium ejus appetentibus, illum à sancto proposito avertere conabatur. Vicit tamen omnes Stigij Alastoris technas ROMEDIUS, nam consilia Evangelica amplexat9, facultates suas pauperibus distribuit, ac unà cum Davide, & Abrahamo, Nobilibus adolescentibus (qui ROMEDIUM imitati mundum contempserant) Romam peregrinari instituit. In via Tridentum divertentes, aliquot diebus apud Sanctum VIGILIUM illius Urbis Episcopum sunt comorati, à quo frugali mensâ excepti, ac pijs & doctis illius sermonibus confirmati, iter suum Romam sunt prosecuti. Ad Urbem Orbis Dominam postquam ROMEDIUS cum socijs suis pervenisset, ibi non parvô temporis spatiô commoratus, orationum & jejuniorum exercitijs, ac eleemosynarum largitionibus incubuit, nec non pia devotione visitandis Marty-

rum memorijs eſt immoratus. Acceptâ tandem Summi Præſulis benedictione, ad Urbem Tridentinam eſt reverſus. Nec infructuoſum fuit illud iter, nam in reditu plusquam mille gentilium animas efficaci ſuâ prædicatione ad Chriſtum convertit. De illius adventu factus certior Divus VIGILIUS, ſub feſtivo reſonantium campanarum plauſu, Clerô ſuô, & innumerâ populi ad ſpectaculum confluentis multitudine ſtipatus, ROMEDIO honorificè obviam proceſſit, & accedentem expanſis brachijs eſt pio amore amplexatus. Poſtquam autem vidiſſet ſanctus Pontifex in comitatu ROMEDII tantum ab illo ad Chriſtianam fidem neo-converſorum numerum, in Triumphale illud prorupit Canticum: *percuſſit Saul Mille, David autem decem Millia*: & Sanctum prædicatorem
1.Reg.18. tanquam infidelitatis Triumphatorem ad Urbem Tridentinam cum gaudio deduxit. Poſt hæc uſus Divi VIGILII familiari conſvetudine, eam cum ipſo morum ſimilitudinem contraxit ROMEDIUS, ut geminus VIGILIUS videretur; unde inter illos coaluit firmiſsima amicitia, culta per omnem vitam. Utque affectum ſuum ROMEDIUS in effectu demonſtraret, Sanctiſsimo Præſuli ex ſuarum copia facultatum pro conſtruenda Eccleſia ſanctorum GERVASII & PROTASII, ampliſsimos ſumptus, & circiter millena hominum capita reſignavit. Hoc tam ſanctum cum Divo VIGILIO contubernium effecit, ut ROMEDIUS firmiter decreverit mundo valedicere: priùs tamen à ſacerrimo Antiſtite edoctus de loco in quo ſancti Martyres Capadoces olim ſibi familiares, Martyrij coronam ſunt aſſecuti, coram erecta ab eodem ſancto Præſule Triumphali Cruce ſupplex procubuit, & ſanctorum Martyrum cineres devotè eſt veneratus, nihil magis exoptans, nisi ut potuiſſet fieri ſocius Martyrij & conſors Triumphi. His peractis non diu diſtulit conceptum animi ſui propoſitum deducere in effectum, nam conſentiente Divo VIGILIO in horridam Vallis Annaniæ ſeceſsit

ſoli-

ſolitudinem, ſoli DEO omnium factorum ſuorum gloriam litaturus, nè mortalium aſpectus vel approbatio quicquam ex ea laudis decerperet. In hac vaſta eremo cum ſocijs ſuis ROMEDIUS in quodam edito colle parvum oratorium conſtruere aggreſſus eſt. Contigit autem Divinâ ordinatione, ut quidquid illi diurnâ conferrent & exſtruerent diligentiâ, id totum grandiores volucres, vel potiùs in illarum ſpecie cæleſtes Genij, nocturno tempore in editiorem collem transferrent. Intellexit igitur Vir DEI, Divinæ voluntatis evidentiſsimam diſpoſitionem, & in divinitus præmonſtrato ſaxo Capellã erexit, & in hac rupe ſedem ſuam fixit Beatiſsimus Eremita, auſteriſsimam ducens vitam; útque eorum habitationi hic locus commodior eſſet, limpidiſsimum fontem precibus ſuis ex petra elicuit. In hac ſolitudine deliteſcentem & honores hominum fugientem, feroces belluæ honorârunt; famosâ enim traditione refertur: cùm urſus jumentum, quô ſanctus Vir propter ſenium utebatur, devorâſſet, ipsô Ursô quoties opus eſſet uſum fuiſſe, cùm David illum fræno ori impoſito jubente ROMEDIO ad ipſum tanquam mitiſsimum agnum adduxiſſet. Compluribus alijs miraculis glorificavit Dominus ſanctũ ſuũ, cùm enim vigilijs & jejunijs fractus, extremam vitæ diem non longè abeſſe perſpexiſſet, amiciſsimo ſibi Sancto VIGILIO ultimum vale dicere ante obitum ſuum deſiderans, ſeſe ex eremi latebris proripuit & Tridentum perrexit. In hoc itinere adoleſcentulam à dæmonio vexatam invocato Chriſti Nomine liberavit, & alteri graviſsimè ægroto, cui nulla medicorum ars ſuccurrere potuit priſtinam reſtituit ſanitatem. Nec minus miraculum fuit, quòd in hac via conſtitutus, dum de munuſculo, tanquam affectûs ſui pignore Divo VIGILIO præſentando ſollicitus eſſet, maxima repentè ante pedes ſancti, tanquam mortua conciderit avium multitudo, quaſi ſe ipſas obſequioſæ volucres pro munuſculo ad ſervitia ſtitiſſent, ſed manſvetiſsimus RO-

MEDIUS impertitâ illis benedictione, omnes dimisit liberas, quæ vicissim accepti beneficij memores, supra sanctum Virum densissimè volitantes, umbrâ suâ Tridentum usque protexerunt. Hunc adventum Thaumaturgi ROMEDII Divus VIGILIUS in spiritu præcognoscens, illi cum discipulis suis obviam processit, & gratissimum hospitem, benevolentissimè suscepit. Consumptis apud sanctum Antistitem inter colloquia plùs cælum quàm terram sapientia diebus plusculis, eidem valedicendo, hanc ultimam sanctæ suæ confidentiæ reliquit tesseram; ut quàmprimùm VIGILIUS tinnitum campanulæ suæ sponte sonantis audiret, ROMEDIUM è vivis migrare intelligeret, & illius transitum precibus suis Deo commendaret. Vaticinio respondit eventus; reversus enim ad eremi latibula ROMEDIUS, Discipulos suos ad perseverantiam adhortatus, placidissimè in Domino obdormivit, circa Annum Christi 400. Ad illius Exequias Divus VIGILIUS terno tintinabuli sui sponte sonantis pulsu excitus, accurrit, & Ecclesiæ Catholicæ ritu justa persolvit. Addit in Historia Bavarica Joannes Adltzreiter: Nè mortuo præcones deessent, æra, campana sponte sonantia ad Sacras funeris exequias populum convocâsse. Hoc speciali admiratione dignum est; pro defuncti terræ mandando corpusculo, Angelicis manibus sepulchrum paratum fuisse. Post absoluta funeris officia, sacerrimus Tridentinorum Antistes, Capellam à Sancto ROMEDIO ædificatam, solemni ritu consecrare decrevit. In ipso autem gallicinio somnô parumper oppressus vidit venerando habitu sibi quendam adstare virum, se ad ingrediendum Capellam provocantem, quem eò secutus, conspexit Angelorum multitudinem, consecrationis officium peragentem: quapropter huic sacro operi veritus est admovere manus humanas, quod Angelorum ministeriô dextera DEI absolvit. Innumera penè sunt, quæ post obitum sancti Viri ad intercessionem illius contigerunt

mira-

miracula. Ex tot unicum retulisse sufficiat. Accidit, ut faber tectum Capellæ S. ROMEDII vetustate collapsum restauraturus, conscenderet, & fallente pede in subjectum præcipitium devolveretur. Hujus tam horribilis casus spectatores, quasi in abyssum præcipitem hominem, S. ROMEDII Patrocinio jaculatorijs precibus commendârunt, & ecce mirum dictu! suffragantibus meritis S. ROMEDII, opinione hominum mille mortibus adjudicatus faber, millenas mortes salvus & incolumis evasit. Tam stupendum miraculum cernens attonita spectantium caterva, dedit laudem Deo, cui sit honor & gloria per infinita sæculorum sæcula Amen.

Hæc memorabilia Divi ROMEDII Acta, in compendium contraxi eô fine, ut subsequens vitæ illius fusior Historia stylo oratorio panegyricè deducta, faciliori negotio â legentibus perciperetur. Cæterum ea, quæ in hac Epitome produxi, desumpta potissimùm sunt, ex Pincio, Philippo Ferrario, item ex S. ROMEDII vita Tridenti anno 1605. edita, & ex proprijs ejusdem lectionibus, nec non ex chartis Summontorianis, â Reverendiss: Domino Stephano antiquissimi Cænobij Schirensis Abbate submissis, & alijs veteribus manuscriptis: nonnulla etiam excerpta sunt, ex Historia Bavarica Joannis Adlzreitteri. Quod tempus obitûs S. ROMEDII attinet de eo variant scriptores. Historia Bavarica mox citata asserit, sanctum Virum è vivis migrâsse circà Annum Domini 380. Ferrarius id contigisse refert Anno 400. Dies quoque mortis illius est incertus, nam Ferrarius illum ponit 13. Januarij, & Scripta Summontoriana 1. Octobr.

Vale benevole Lector, & hâc compendiosa narratione fruere, quæ Tibi sufficiens lumen præbebit ad ea intelligenda, quæ de S. ROMEDII actis, per decursum hujus Libri stylô oratorio in sequentibus proponentur. Verùm non tantùm Sancti viri gesta curiosâ lectione evolve, sed etiam attentâ mente revolve; Tibique â S. ROMEDIO dictum puta: *Exemplum dedi vobis, ut quemadmodum ego feci, ita & vos faciatis.* Joan. 13.

)( )( )( )( )(

ORA-

ORATIO
S. ROMEDII.

Quâ consveto sibi more ad precandum Deum utebatur.

DOmine JESU NAZARENE Fili DEI Vivi, Hîc sanctis pro me apud tuam Clementiam Patrocinantibus, ne despicias me, sed ab omni sæculari negotiatione, & diabolica illusione & impedimento eripias me. A me Domine nè elongeris, sed promtà voluntate ad serviendum Tibi confortare digneris, qui sedes super cælos cælorum vivens, & regnans, in omnia sæcula sæculorum. Amen. *Ex M. S. Summontoriano.*

EMBLEMA

Ursus S. ROMEDII inter sidera translatus,
Novam format constellationem.

LEMMA:

HÆC CYNOSURA PLACET

Ursam Majorem spectans paritérque Minorem
Instituit cursum Navita quisque suum.
Navigo per pelagum, remus meus est mea penna,
Et supplet navis, candida charta, vicem.
Ursam Majorem, simul Vrsam sperno minorem,
Nec Major, nec me dirigit Ursa minor.
Ursas non curo: quia longè pulchrius astrum
Ursus Romedij, sideris instar adest.
Hæc Cynosura placet, meus hîc polus & meus axis,
Ista mei fulgens est Cynosura Libri.

Ad

Ad

S. JOANNEM NEPOMUCENUM

de fama periclitantium Patronum.

Programma

JOANNES NEPOMUCENUS

Anagramma:

Non uno, ſpes mea vince.

MIlle ſubit propriæ damnoſa pericula famæ,
Impreſsis vulgat qui ſua ſcripta libris.
Vix opus in lucem præſenti tempore prodit,
Mox Cenſor libri Momus acerbus adeſt.
Cenſurant libros caperatâ fronte Catones,
Et pueri naſum Rhinocerotis habent. *Martial.*
Quilibet in proprio *ſenſu* quia lector *abundat:* *Rom. 14.*
Vult juxta proprium carpere cuncta caput.
Invidet ingenio Lector minus ingenioſus,
Qui velit ingenio cedere rarus erit. *Martial.*
Non nocet ingenium ſemper, ſed prava voluntas,
Nec non Lectoris mens mala ſæpe nocet.
Quisque ſuos patitur Manes, ſua quemque libido
Carpendi Libros pernicioſa trahit.
Zoilus exacuit dentes de more caninos,
Et criſpat naſum non ſinè felle ſuum.
Ergo cum cinctus ſim tot, tantísque perîclis,
Quæ mihi cenſores accumulare valent:
Ad Te confugio, Tibi ſupplico Dive JOANNES
Auxilium implorans Magne Patrone Tuum.
Supplico Dive Tibi, quia Tu mea maxima SPES es,
Ut famam ſalves anchora firma meam.
Mille modis propriam cum poſsim perdere famam
Momos *non unô ſpes mea vince* modô.

PROTESTATIO AUTHORIS.

DEcretis ſanctiſsimi Domini Noſtri URBANI VIII. Die XIII. Martis, Anno Domini M. DC. XXXIV. confirmatis eâ quâ par eſt reverentiâ inſiſtendo; profiteor me haud alio ſenſu, quidquid in hoc Libro refero, accipere, aut accipi ab ullo velle, quàm quô ea ſolent, quæ humanâ dumtaxat Authoritate, non autem Divinâ Catholicæ Romanæ Eccleſiæ, aut Sanctæ Sedis Apoſtolicæ nituntur: exceptis tantummodo ijs perſonis, quas eadem Sancta Sedes, ſanctorum Beatorum, aut Martyrum Catalogo adſcripſit.

Similiter, proteſtor me non velle Authoritatibus ſanctorum Patrum, quas ſparſim cito, tantam à legentibus tribui certitudinem, quaſi ſingulos textus proprijs oculis ex ipſis ſuis fontibus deſumpſiſſem, ſed complures eorundem ſententias ex probatis Authoribus, laborioſè collegi, quæ autem ità ſelegi, eâ fide do, quâ accepi.

AD SANCTAM MATREM CATHOLICAM ECCLESIAM.

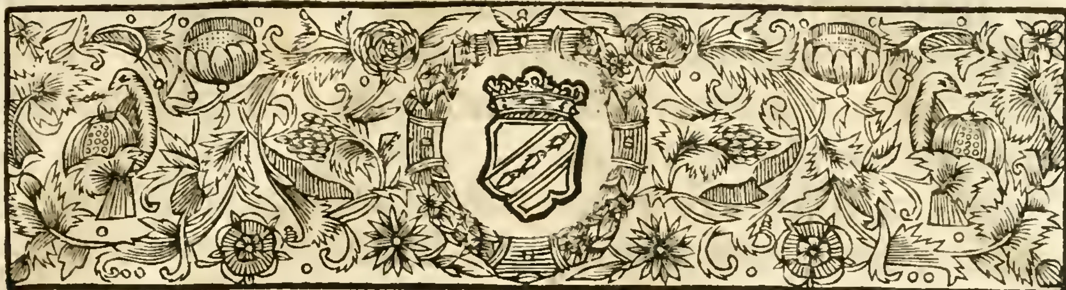
Quod ſcripſi ſcripſi, Pilatus dixerat olim,
　Nolo ſic ſcriptis deditus eſſe meis.
Si malè quid ſcripſi, ſcriptum non eſto, ſed omne
　Deleat hoc ſcriptum ſpongia ducta meum.
Totum Sancta Tibi ſubmitto Eccleſia Librum,
　Judicio *liber*, ſit *liber* iſte Tuo.

INSIGNIA GEN-TILITIA

COMITVM DE THAVR.

S. ROMEDIUS.

Homo Nobilis Lucæ 19.

Dedit illi gloriam in gente sua. Eccl. 44.

DUm Sanctũ nominari audis Romedium, Scito te inter coronas, & Sceptra, inter ducales trabeas, & paludamenta, inter Comitum, heroúmque galeas, ac clypeos versari. Sanguis quem à majoribus suis traxit, regum purpura fuit. Vitalis aura, quam hausit, quinta erat nobilis Spiritûs essentia, & parvulum Neonati corpusculum succinctum exstitit magnorum Majorum compendium.

Descēdit S. Romedius ex clarissima stirpe Comitum de Thaur, qui usque ad coronas regias verticem extulerunt. Primus illorum Comes Agilulphus regalibus fulsit honoribus, quia regijs splendebat moribus, proinde dignus amoribus Theodolindæ Longobardorum Reginæ. Ab illa dignissimus conjunx ad thorum & thronum sublimatus, pro dote regnum, pro serto & corolla nuptiali coronam regiam accepit. Felix iste successus fuit, sed felicior Successio, nam ultra annorum centuriam Sceptrum Longobardicum posteritas Agilulphi gessit, ac citiùs defecit sæculum, quàm regnum. Sanè regiorum avorum decus, regius hic nepos fuit, qui nisì reges habuisset majores, primus ordinem regalium majorum inchoâsset. Vide alternam vicissitudinem! Rome-

 dius

dius propter majores ſuos æſtimatur major: & Romedij Majores viciſſim ex illo adhuc majores fiunt, ità ut inverti videatur conſangvinitatis arbor, dum ſtipes â ramo Nobilitatis vigorem ſugit.

Benevole Lector, jam calles Originem nobilitatis, & ſcire amas locum nativitatis. Transvola ergò cogitationibus tuis Tyrolenſium alpes, mentémque tuam ſiſte in caſtro Thaur, ſito inter Oenipontem & Halam oppidum ſale fæcundum. Hìc Sancti Romedij domus paterna, hìc patria eſt. Convenientiſſimus ſanè hic illi naſcendi locus fuit. Caſtrum & aſtrum nomine & loco ſibi eſt vicinum. In caſtro naſcitur, pro aſtris quondam contra
2.Tim.2. Arianos tanquam *bonus miles Chriſti* pugnaturus. Naſci-
Matth.5. tur in regione ſalis fertiliſſima, olim futurus *Sal terræ*, id eſt: Doctor infidelium. Naſcitur in ſolo ſale abundante, tan-
Actor.9. quam *electum vas* Spiritûs Sancti, replendum *Sale Sapientiæ.* Salem putredini reſiſtere quisquis neſcit: illi, *non eſt in toto corpore mica ſalis.* Hic ſalſus nativitatis Locus prognoſticabat Romedij mores non fore inſulſos, ſed virtutum Salem ſapientes, nec fore vitam illi9 vitijs putridam, ſed prorſus incorruptam, quia teſte Caſſiodoro *Laudabilis vena ſuam ſervat originem.*

Correſpondit eventus omini, nam ex primis infantiæ faſcijs evolutus puer, in cunis videbatur nuces abjeciſſe, ætate quidem apparens puſio, ſed gygas virtute. Si mores pueri attendiſſes, nihil minùs in puero, quàm puerum vidiſſes, ità puerile nihil præter ætatem & innocentiam habuit. Si actiones examinâſſes, deprehendiſſes illum gravitate morum oppresſiſſe naturæ levitatem, & vultum quidem ætate floridum, ſed ita canos ſenſus oſtendiſſe; ut ſi maturitas mentis in mentum prorupiſſet, barbatum Platonem in puero ſpectâſſes.

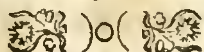
Hæc cenſeri poterant dona naturæ, ſed majores erant dotes gratiæ divinæ, quæ Adoleſcenti Romedio inſtillavit religioſum caducarum rerum contemptum, nau-

ſeabun-

ſeabundum blandientis voluptatis faſtidiũ, tenerrimum objectorum cæleſtium amorem, & cautisſimam purisſimæ innocentiæ cuſtodiam. Cui cùm nihil magis inimicum ſit, quàm malæ Societatis amicitia (facillima enim eſt vitiorum contagio, quâ peſtifer inficit ſanum & ſanus non corrigit infectum; quia ùt rectè ſentit Divus Chryſoſtomus: *Rerum natura ſic eſt; quoties bonus malo conjungitur, non ex bono malus melioretur, ſed ex malo bonus contaminetur*) innocentisſimus Juvenis malorum fugit conſortium, & ſic Romedius conſervavit Sanctos annagrammaticè MORES DIU. Nemo diu inter nocentes innocens eſſe poteſt: nam ùt ait Seneca: *Serpunt vitia & contactu nocent, & in proximum quemque tranſiliunt.* Mala Societas ignis eſt, *ante ignem conſiſtens etiamſi ferreus ſis, aliquando diſſolveris, proximus periculo diu tutus non erit*, ità monet *S. Iſidorus.* Malus Socius malæ converſationis vexillifer eſt, *noſcitur ex Socio, qui non cognoſcitur ex ſe.* Unde acutè dixit Scaliger: *Umbra eſt Socius, vel tua, vel tu illius.* Fugit igitur Sanctus Juvenis malos Socios, ut vel umbram mali evitaret. Imò ad ſubjectam arci ſuæ ſpeluncam ſe frequenter recipiendo, ac divinis meditationibus vacando, penè ex humanis abijſſe videbatur, & ad occultos ſe conferendo angulos, angelos maluit habere converſatores, quàm homines. Nec mirum, *homo enim eſt homini Lupus.* Quidquid dicamus: homines ſumus, & humana patimur, ac tantò magis homo ad verum hominem accedit, quantò longiùs ab hominibus recedit. Audi Senecam loquentem: *Inhumanior redeo quia inter homines fui.*

ſuper Matth. — *De tranq. Vita.* — *Lib. 1. ſoliloq.* — *S. Epidor.* — *Epiſt. 6. ad Lucul.*

Romedius claro eſt comes illuſtrisſimus ortu,
 Hunc ſemper virtus concomitata fuit.
Hic præſtans comitatus erat! tam nobilis unquam
 Non foret ille comes, ni foret iſta comes.

DOMUS CEDRINA.

2. Reg. 7.

Gloria Thunianæ Nobilitatis.

Erè cedrina eſt domus Thuniana, quia ùt teſtatur Plinius: *Materiæ ipſi æternitas, itáque & ſimulacra Deorum ex ea factitârunt.* Thuniadæ in hoc ſunt ſimiles Dijs im̃ortalibus, quia ſtemma illorum immortale, nam *durando ſæcula vincit.* Maxima nobilitatis Laus eſt ipſa antiquitas. *Nobilitas quò antiquior eſt, eò quòque major* inquit Tyraquellus. *Honorabiliſſimum quod antiquiſſimum* pronuntiat Ariſtoteles. Quemadmodum enim antiquum vinum generoſiores alit ſpiritus, antiqua pecunia purius continet argentum, & antiqua fides plùs habet authoritatis, ſic antiqua Nobilitas plùs poſſidet dignitatis. Maxima ſunt illa ſtem̃ata quæ nunquam recordantur ſe fuiſſe parva. Nobiliſſimæ ſunt illæ familiæ, quæ nunquam meminerunt ſe fuiſſe ignobiles. Solidiſſimæ ſunt illæ domus, quarum fundamenta â ſæculis jacta ſunt. Si vetuſtatem nobiliſſimæ familiæ de Thun ſcire deſideras: Originem Nili quæris, qui parte illâ, quâ videtur nobis cognitus, maximâ autem & optimâ parte incognitus eſt. Similiter glorioſa hæc familia ex parte nobis cognita, ex parte incognita, ex utraque tamen antiquiſſima eſt. Si ætatem partis nobis cognitæ menſurare volueris: cave ne pro faciendo computu annos adhibeas, ſed ſæcula. Nimis moroſus produceretur

Lib. 13. c. 5.

Virg. 2. Georg:

INSIGNIA

ILLUSTRISSIMÆ
FAMILIÆ COMITUM
De
THUN.

retur calculus annis inhærendo, ubi summam sumarum conficiunt annorum centuriæ. Dum Roma floruit jam inter Patricios claruit familia Thuniana. Plùs quàm tredecim effluxerunt sæcula, â quo clarissima Thuniadum Familia in confinibus Tyrolis innotuit, ibidemque sedem fixit. Fuit illa Anno Christi 383. S. Vigilij ex Romana urbe Socia, & comes. Profectò multum dixi, dum Romanam dixi. Roma gentium domina, & caput orbis, tam nobile membrum Germaniæ partibus communicavit. Satis dixi, dum Sanctissimi Viri Sociam dixi, ex quo elucescit virtus Thuniana, ab hâc Societate Sanctos mores contrahens, Scriptum est enim: *cum Sancto Sanctus eris.* Non parùm dixi, dum tam magni amici Dei comitem dixi, verè dignam amplissimo comitatu. Quod ipsum agnoscens S. Vigilius, Episcopatûs Tridentini Sedem occupans, huic nobilissimæ familiæ fevda concessit, servosque & homines addixit, quos Thuniadæ in sua habent potestate ut Christianos decet. Certè vulgare exemplum non est, rem tam nobilem tam diuturnam esse.

Pirch. Princ. hist. di Trident. & Matth: Burcklech.

Psal. 17.

Si antiquiora indagare cupis Thunianæ nobilitatis documenta, quære Oceani Originem, qui ignorat unde id acceperit quod semper effundit. Nobilissimi quoque fluvij ignorant Originem suam, nec facilè pervenitur ad principium, ubi nescitur primum. Hæc prima Laus antiquitatis est, carere initio. Altera Laus est, habere initium sed illud nesciri. Ipse Deus naturâ suâ nobilissimus initio caret, & *antiquus dierum* in prophetia Danielis nominatur. Si eousque procedere libuerit: dico Deum optimum maximum nobilitatem suam Thunianæ Familiæ specialiter indidisse, & particulam nominis sui in prædicato *de Thun* communicâsse. Cùm enim *Thun* in Teutonica lingva significet *facere*, nobilissima hæc familia multùm de prædicato Dei participat, quem Symbolum fidei *FACTOREM Cæli & terræ appellat*, *qui dixit & facta sunt omnia.* Ex quo nullum restat dubium, huic illustrissimæ

Cap. 7.

Psal. 32.

prosapiæ ab authore suo diversarum indita fuisse semina Virtutum, quæ à majoribus continuo tot sæculorum fluxu, per Successores in hodiernum usque diem sunt propagata; ità ut Thuniani nominis hæredes virtuosè operando similes facti sint authori suo, qui ob infinitam virtutum plenitudinem â Sacra pagina *Dominus Virtutum appellatur.*

Psalm. 12.

De hac illustrissima stirpe verificatur, quod dixit Antonius in oratione Cæsaris interfecti. *Quibus vera Semina Virtutis à majoribus per multum tempus ducta adsunt: fieri non potest quin & ingenua & perpetua virtute præditi sint.* Nobilitas ornatur â virtutibus & virtutes ornat. Additus ergo est nobilitati splendor virtutis, ut hæc domus illustrissima bis nobilis esset. Si nobilitas Thuniana aureus annulus est, sanè hujus annuli gemma Virtus est. Unde cum veritate exclamare possum:

apud Dion. Cass:

Quàm benè conveniunt, & in uno stemmate de Thun
Nobilitas, virtusque simul conjuncta morantur.

Hæc rara conjunctio facit comites de Thun divinæ Majestatis favoritas, ac albicantes, & nobiles, præ reliquis placentes, illis suffragante S. Bernardo: *Minimè quidem Deus acceptor est personarum: nescio tamen quo pacto virtus in nobili plùs placet.*

Epist. 113.

Cognomen de Thun, est stirpis nobile nomen,
A virtute tamen pulchrius illa micat.
Magna facit Domus hæc, de Thun exinde vocatur,
A Thun & facto, nomen & omen habet.

DIGRES-

DIGRESSIO I.

Quid est nobilitas sinè Virtute?

NObilitas Margaritha est, sed non *ante porcos projicienda*, qui illius pretium ignorat, rudis nimiùm est trapezita, duris potiùs silicibus lapidandus, & imbre Stephani compluendus, quàm pretiosis lapidibus exornandus. Audi qualem de nobilitate sententiam tulerit Tullius: *Omnes boni semper nobilitati favemus, quia Reipublicæ utile est, nobiles esse homines dignos majoribus suis.* Percipe divini Platonis Oraculum: *Gloria parentûm natis præclarus, magnificúsque est Thesaurus:* Revere re maximum Maximi Tyrij Philosophi pro nobilitate suffragium: *Si fluvios laudas qui ex puris labuntur fontibus, nobilitatem in hominibus non laudabis?* verum est quod canit Lucanus:

Matth. 7.

Cicero pro Sestio.

In Menexeno.

- - *Nobilitas cunctis exordia pandit*
Laudibus, atque omnes redeunt in semina vires.

Sed quid est nobilitas sinè virtute? Formosum Corpus sinè anima, elegans puteus sinè aqua, pomposum Organum carens Spiritu, inflatum marsupium monetâ indigum, pixis pharmaceutica pulchro titulo inscripta, sed prorsus vacua, splendida moneta, sed adulterina, aureum caput, sed sinè cerebro. Verbo, fœtidum, & putridis ossibus plenum sepulchrum est, forinsecus

ſplendidè dealbatum. Nobilitatis bulla ſinè virtute, idem valet quod nulla arithmetica absque unitate. Ille enim reverà nobilis eſt, cujus virtuti natura palmarem injuriam feciſſet, nisì illum ex clarisſimis parentibus produxiſſet. Ille revera nobilis eſt, qui limpidisſimam nobilitatis ſuæ ſcaturiginem vitiorum luto non inquinat, ille verè nobilis eſt, qui ſplendorem ſtemmatis defectu virtutis non eclipſat, ille verè nobilis eſt, qui probatum antiquæ nobilitatis aurum plumbeis actionibus non adulterat. Ille magni ponderis nobilitatem posſidet, qui gravitati antiquæ proſapiæ, nihil detrahit per morum levitatem. Ille verè nobilis eſt, qui gentilitio majorum ſuorum Scuto infamia ſtigmata non inurit. Verbo: ille teſte Ariſtotele

5. de Republ. verè nobilis eſt, *cui majorum virtus ineſt*. Qui ambit numerari inter liberos dominos, non debet eſſe ſubditus vitiorum. Auream hanc libertatem aureis verbis aureum os S. Chryſoſtomi explanat, dum ait: *Ille integram ſuam nobilitatem putet, ſi dedignetur ſervire vitijs.*

Non ſunt igitur Imperatores, quibus crimina imperant. Non ſunt Reges, qui reguntur â vitijs. Non ſunt Duces, qui ducuntur pasſionibus. Non ſunt Principes, ſi virtus non ſit principale. Non ſunt Comites, nisì virtutes comitentur. Non ſunt liberi Barones, qui ſunt Servi vitiorum. Non ſunt nobiles, quos mobiles rapiunt levitates. Non ſunt auguſti, quibus virtus eſt anguſta. Non ſunt Serenisſimi, quos turbulentiæ nubes obſcurant. Non ſunt Celſisſimi, quorum animus humi repit. Non ſunt Excellentisſimi, quos vitia deprimunt. Non ſunt Illuſtrisſimi, qui Lunam maculis ſuis ſuperant. Non ſunt Perilluſtres, quos morum crasſities reddit opacos. Non ſunt Generoſi, qui abjectos gerunt animos. Non ſunt prænobiles, qui plebejam ſectantur vilitatem. Non ſufficit eſſe

S. Hieron. ad Celant. nobilem ſangvine, *ſed oportet etiam eſſe clarum virtute.*

Tota licèt veteres exornent undique ceræ

Juvenal. ſat. 8. *Atria, nobilitas ſola eſt, atque unica virtus.*

Nil

Nil prosunt majores tui, si tu es minor. Non æstimatur deducta ex regibus Sangvinis purpura, si tu es decolor. Nil confert claritas Generis, si tu illam obscuras. Rectè monet S. Nazianzenus: *qui Generis Splendorem jactatis, date operam, ut mores quoque nobilitetis.* O nobilis ignobilis, qui solam jactas nobilissimæ familiæ Originem, attende Senecam te graviter sic admonentem: *Non facit nobilem atrium fumosis imaginibus plenum. Nemo in nostram laudem vixit: nec quod ante nos fuit, nostrum est. Qui genus jactat suum, aliena laudat. Si tamen te revocas ad vetera, nemo non inde est, ante quod nihil est.* Hæc Ethnicus Philosophus. Ut verò te Christianè alloquar; Si adhuc antiquitatem stemmatis jactas, altiùs inspice prima nascentis mundi incunabula, & deprehendes primum humani Generis nobilem fuisse Adamum. Fuit ille nobilis, sed proh dolor! non diu. Fecit illum Deus creaturarum nobilissimum. Contulit illi pro Gentilitio insigni imaginem & similitudinem suam. Nè bonis & dominijs careret neo-nobilis, fecit illum Paradisi Dominum. Pro illius tabula assignavit omnes Paradisi fructiferas delitias, unico pomo excepto, ne se arbitraretur esse dominum absolutum. Ad augendam illius authoritatem, assignavit eidem subditos, & subjecit illi omnia universi animantia. Pro reputatione majore, & custodia constituit ministros, & custodes angelos. Denique hunc primum nobilem Divina bonitas tot beavit gratijs, ut titulo suo inserere potuerit, *Nos Dei gratiâ.* Talis ac tantus nobilis per unicum crassum actum totâ nobilitate excidit, & posteritatem suam ad statum rusticanum deduxit, hac divinâ condemnatus sententiâ: *In Sudore vultûs tui vesceris pane tuo. Maledicta terra in opere tuo, Spinas & tribulos germinabit tibi.* Tunc verificatum est in illo, quod Deus dixit Samueli: *Qui me contemnunt, erunt ignobiles.* Ecce Adam Divinum mandatum contemnendo ex nobili factus est ignobilis, & rusticus, dum rus colere â Deo jubetur. Huc,

Episto. 44. Idem in Herc. furente.

Genes. 3.

1. Reg. 2.

huc animum tuum converte, qui nobilitatem jactas ſinè virtute.

Quod ſi hæc præterita reſpicere comtemnis: ſaltèm recogita futura. Cinis fuiſti â principio, cinis eris in fine. Explora odoratu ſepulchrales cineres, nobilem ab ignobili non diſtingves, omnes æqualiter fætent. Futura proſpice, quia nobilis diſciplina eſt ſtudere futuris. Si nobilitatis tuæ nomen immortalitati tranſcribere deſideras, incipe immortalis eſſe dum vivis. Ità nunc vive ut etiam â poſteris pro nobili habearis. Sit nobilitas conjuncta virtuti & immortalis futura eſt tua nobilitas. Eſtò tu non vixeris, tamen vivet tua Virtus, quæ mori neſcit, nam *Sola vivit poſt funera virtus.*

Stirpis nobilitas eſt aureus annulus illi,
Si virtus deſit, ſplendida gemma deeſt
Eſt virtus adamas, fit vilior annulus ille,
Cujus nobilitas hoc adamante caret.

S. ROMEDIUS.

Bonus Miles Chriſti 2. Tim. 2.

Magna eſt gloria ejus. Pſal. 20.

c. 34. QUi non eſt tentatus quid ſcit? ait Eccleſiaſticus. Homo Chriſtianus ſinè tentatione, eſt miles ſinè certamine. *Unusquisque* Jacob. 1. *tentatur à concupiſcentia ſua abſtractus & illectus.* Vehementiam tentationum expertus eſt Romedius, qui in caſtello innocentiæ volens ſalvare theſaurum Virginitatis; ex omni parte hoſtes invenit. Illum enim caro periculoſis concupiſcentiæ motibus, dæmon pravis ſuggeſtionibus; & laſcivæ

Pag: 11.
A
Joan: Steger del:
M: Riuola Sculp:

ſcivæ mulieres blanditiarum illecebris impugnârunt. Li-
bet bono militi Chriſti acclamare: Ad arma! ad arma!
Romedi, ſi nomini tuo vis facere gloriam. *Nemo coronabi-* 2. Tim. 2.
tur, nisì qui legitimè certaverit. Ad arma! hoſtis valde pro-
pingvus irruit, imò jam intra corporis tui mænia furit. *Ca-* Galat. 5.
ro concupiſcit adverſus ſpiritum & interna bella movet. Vi-
res collige quia *plùs eſt clauſo intrà ſe hoſti reſiſtere quàm re-* Cyprian.
moto. Juvenis es, *Juventus ad amorem liberior, ad lapſum* de Jacob.
incautior eſt. Adhuc miles es novitius, habent, quòd re- lib. 2. C. 5. idem.
ſiſtant in hoc prælio veterani, nam teſte Sancto Auguſti-
no, *inter omnia certamina Chriſtianorum duriora ſunt prælia* In Sermonibus.
caſtitatis, nam ibi continua pugna, & rarior Victoria. Valde
cautè tibi procedendum eſt, *magnæ enim Solertiæ eſt dome-* Ambroſ. in
ſtici hoſtis inſidias cavere. In tam periculoſo ſtatu conſti- Epiſt. ad Rom.
tutus Romedius, magnos imitatur heroës, qui hoſtium
inſidijs circumventi in arena conſilium capiunt. Arma cor-
ripit domando hoſti idonea, & ad Subjectam arci ſuæ
ſpeluncam ſe recipit, quaſi ex inſidijs hoſtem oppreſſurus,
utque ſit expeditior ad luctam athleta CHRISTI ve-
ſtes exuit, hoſtémque pulchro ſtratagemate â tergo ag-
greditur: arrepto enim acri flagello tenerrimi corporis
dorsũ tamdiu verberavit, donec *caſtigando corpus ſuum illud* 1. Cor. 9.
in ſervitutem redegiſſet. Cæsâ carne domeſticus hoſtis cæ-
ſus fuit. Non tamen modico ſangvine ſtetit hæc victo-
ria, quo fuſo gloriosè triumphat novellus miles Romedi-
us, ac proinde *magna eſt gloria ejus*, nam ſuffragante San-
cto Cypriano, *major in Juvene, quàm in ſene laus eſt caſti-* Pſalm. 20.
tatis. Exultat Sanctus Romedius, in gloria, *quantò* de Joſeph.
enim majus fuit periculum in prælio, tantò majus gaudi- c. 10. Auguſt. in
um eſt in triumpho. Mirabilis ſanè hæc fuit de volupta- Confeſſ.
te victoria, in qua dum voluptas moritur, nova voluptas
oritur, & ex ſuppreſſa voluptate major voluptas ſentitur.
Nam teſte Sancto Cypriano *voluptatem viciſſe, voluptas eſt*
maxima. Triumpha igitur Angelice Juvenis Romedi! de Diſciplin.
Poſt hæc non inter homines, ſed Angelos numeran-

 de,

de, hoc enim te elogio honorat Sanctus Ambrosius ità scribens: *Castitas Angelos facit, qui eam servavit Angelus est, qui perdidit diabolus.*

Lib. de Virgin.

Victâ carne simul angelus Sathanæ cæsus est, nam ùt ait S. Cyprianus: *Cadimus aëreas potestates, si nos ipsos castigare noverimus. Castigabat carnem suam Paulus, ut adversarios verberaret, in servitutem redigebat corpus suum, ùt dominaretur inimicis.* Sed quid non machinatur humani generis inimicus? non valens per occultos internarum tentationum cuniculos evertere fortalitium castitatis, ad alias artes convertitur, & sternendo propugnaculo innocentiæ, machinas admovet exitiales. Pro Ariete assumit illam machinam de qua Salomon ità loquitur: *occurrit illi mulier ornatu meretricio, præparata ad capiendas animas.* Hoc adjutus subsidio, in munitissimum purissimæ Virginitatis castellum insultum tentat omnis honestatis inimicus.

Prov. 7.

Optetur inquit ad nuptias, Sponsæ se ipsos offerant, subornentur Helenæ, quæ ex oculis sagittas jaculentur Cupidinis, quarum voces canant Veneris classicum, labra corallina prunas ardore vincant, halitus misceat cupiditatum incendia, crines nectant amoris vincula, denique totum corpus sit armamentarium voluptatis. His machinis prostrati sunt Sampsones fortissimi, & sapientissimi Salomones. His omnibus accedat speciosus titulus matrimonij, ut patrimonium innocentiæ diripiatur. O! quam lethales sunt hæ bombæ, quem tãgunt interimunt!

Hactenus absque suppetijs Amazonum ab antiquo hoste contra castellum innocentiæ arietatum fuit, & quidem irrito conatu, quia in hoc bello parum proficit sinè assistentia mulierum. Hoc ipsum acutè animadvertit S. Ambrosius dum ait: *In Paradiso cum Adam Diabolus decertat, in deserto cum Christo diabolus dimicat, ubique congreditur, sed ubi mulierem non invenit, victus discedit.* Mulieres igitur, ut victoriam obtineat Spiritus nequam advocat in succursum. Huic consonat S. Gregorius magnus ità scri-

Serm. 19.

ſcribens: *antiquus hoſtis antiquæ artis inſidias repetit, & quia ſcit quomodo Adam decipi ſoleat, ad Evam recurrit.* Sed extrema licèt tentaverit hoſtis capitaliſſimus, nullum exinde obtinuit capitale. Illo ringente vixit Romedius in carne, ſinè carne, nam propter *fœminas* Echo conſcientiæ illi inclamat *minas.* Unde Divino admonitus ſpiramine edoctus eſt, fæminarum oculos eſſe ſcopulos, ad quos alliſa naufragatur innocentia. Illarum mel eſſe fel, quod momentaneè guſtatum, longam cauſat amaritudinem. Illarum Jocum eſſe focum, in quo etiam ſapientiſſimus aduritur. Illarum munera, eſſe funera, quibus nondum mortui ſepeliuntur. Vive! vive! præclariſſime victor Romedi, qui tam gloriosè non vixiſſes, ſi in hanc foveam incidiſſes. Canunt quidem Poëtæ *omnia vincit amor!* Tu verò ipſum amorem viciſti, ille enim non vincit amantem, nisì amentem. Triumpha Romedi! & conculcato Cupidine Victor Trophæum erige, hac ornatum inſcriptione: *Vincentem omnia vici.*

l. 3. in Jo. c. 6.

Virg. Eclog. 10.

Tartareum vicit magna virtute Leonem
Romedius; Sampſon nonne vocandus erit?
Eſt plùs quàm Sampſon! Sampſonem fæmina vicit,
Vincere Romedium fæmina nulla poteſt.

DOMUS FORTIUM.

2. Eſdræ 30.

Gloria Militaris Domus Thunianæ.

Urgite! Surgite! è Mauſolæis veſtris bellicoſi Thuniadæ, non citat vos tuba noviſſima, ſed martialis buccina famæ Thunianæ. Surgite heroes ſtrenui, qui nulli hoſtium, ſed ſolis fatis ceſſiſtis. Occubuiſtis quidem, ſed non ſuccubuiſtis, poſt

D mor-

mortem jacetis in tumulis, in vita autem tumulos, & aggeres hoſtium occupâſtis. Surgite heroum animæ! & ſi vos noſtris ſpectandos præbere non poteſtis oculis, ſaltèm imagines veſtras animis noſtris contemplandas exhibete. Videor (ni fallar) mihi cum Ezechiele ſtupendam exhiberi in campo martio Scenam, conſpicio reſurgentia Oſſa arida, reviviſcere Hectores, in lucem prodire redivivos heroes Achylli ſimillimos, intueor in ludente aëre fluctuantia cærulei coloris labara aureo Thuniani ſtemmatis tractu interſtincta. In Scutis illorum comparent rubicundæ aquilæ, hoſtium cæſorum ſangvine coloratæ. Tam famoſi Jovis alites clariſſimi ſtemmatis indices ſunt, *nam fortes creantur fortibus, nec imbellem feroces progenerant Aquilæ columbam.* Prodeunt ex illuſtribus cryptis viri ex chalybe cuſi, heroes ex ferro fuſi, veri Martis filij, quibus Vulcanus arma victricia fabricavit. Generoſa illorum pectora cingunt pretioſi balthei, enſis aureus, & auro fulgentia calcaria, ipſos produnt eſſe Equites Auratos. Si nomina illorum quæris, ſunt Gvarimberti, Ulrici, Joannes, Simeones, Chriſtophori, Georgij & Martini, ſinguli clarisſimo prædicato *de Thun* refulgentes. Exornant aurati equites arma ſua auro, ut oſtendant ſe non tantùm ferri, ſed etiam auri victores eſſe. Aurum difficiliùs vincitur quàm ferrũ: nam ut eleganter canit Poëta.

Balbus. *Aurum bella gerit, mucronibus imperat aurum.*

Huic conſonat S. Petrus Damianus dicens: *habens pugillum aureum frangit murum ferreum*, unde exclamat Virgilius.

3. Æneid. *Auri Sacra fames quid non mortalia cogis*
Pectora! - - - -

Ità quidem eſt, aurum ſuperat venales animas, ſed non animos auro pretioſiores. Aurum vincit pecuniæ mancipia: ſed non generoſos dominos & equites principibus ſuis fideles, quorum incorrupta fides magìs probata eſt, quàm *aurum probatum purgatum ſeptuplum.* Vivent igitur perenniter ad tabulas æternitatis aureis litteris inſcripti

Pſal. 11.

ſcripti Deo & Cæſari ſemper fideles Thuniadæ, qui cùm fidelitatem conſervaverint perpetuo incorruptam, aurea illorum nomina nullam unquam patientur corruptionem. In hoc heroum antiquorum ſpectaculo præ reliquis oculos mentis ad ſe rapiunt tres heroës ſtrenuiſſimi: Chriſtophorus, Martinus, & Georgius veri Scipiadæ Thuniani. Priores duo fuêre Capitanei, hic Caſtri Königsberg, ille Urbis Tridentinæ. Pugnandum erat Maximiliano Cæſari adverſus Leones geminos, Boëmicum & Venetiarum. Explicuit contra illos Romanas Aquilas Cæſar, advolârunt ad ſigna imperialia Thunianæ Aquilæ, & tam ad Ratisbonam, quàm Patavinum vera *documenta dabant, quâ ſint ab origine nati:* tamque ſtrenuè ab illis decertatum fuit, ut coronata Aquila biceps, illos agnoverit eſſe genuinos pullos aquilarum. Hos inter bellica Virtute eminuit Georgius de Thun, qui poſtquam expeditioni Romanæ ſub Clemente interfuiſſet, in qua plurima forti, invictoque animo ſuſtinuit, in bello Germanico, quod â Carolo V. Anno 1546. geſtum eſt, ſub Maximiliano Romanorum Rege militaris Mareſchalli obtinuit dignitatem.

Sed quis fragor auribus meis allabitur? audio quaſſari ſolum, terram concuti, & in mortualem Cryptam dehiſcere. Video è cineribus ſeſe erigentem virum, Turno vel Pallanti non abſimilem, fiſſam in capite gerit Galeam, perforatum inſtar cribri jactat Scutum, diſruptam concutit Loricam, gladium vibrat innumeris ictibus hebetatum, pectus aperit vulneribus plenum, imò totum Corpus unum vulnus eſt. Iram naribus efflat, toto pectore vindictam ſpirat, & torvo vultu repræſentat Herculem furentem. Agnoſco heroem, Hildebrandus de Thun eſt, vir ſui ſæculi bellicoſiſſimus. Circumferebat arma victricia in diverſis mundi plagis Cæſar victorioſiſſimus Carolus V. illius labara ſecutus Hildebrandus ab eo didicit, aut vincere, aut glorioſè mori.

Pugnatum eſt ad Garagnam in Lombardia contra

Franciſcum primum Galliæ Regem. In hoc prælio Hildebrandus tot edidit facinora, ut ipſe Mars credi potuiſſet, niſi Mors vetuiſſet. Mortuus eſt morte heroum, extinctus adhuc timebatur, & viſus eſt pugnare jam mortuus. Talis glorioſa mors eſt, quæ facit vivere poſt mortem, *qui enim per virtutem perit non interit.* Potuit Hildebrandus cum Epaminonda exclamare: *Nunc Epaminondas naſcitur, quia ſic moritur.* Qui ſic moritur, mortem morte vincit, & per ipſam mortem fit immortalis. Qui ſic moritur, oritur, nam poſt Sangvinis effuſi auroram, properat ad ortum im̃ortalitatis, & familiam ſuam tanquam Sol oriens clariſſimis radijs illuſtrat. Nam teſte Euripide *mori glorioſé eſt decus Familiæ.*

Plautus.

in Rheſo.

Hæc gloria eſt mortuorum, ſed non minor Laus eſt vivorum. Adhuc vivunt faventibus ſuperis ſuperſtites germani fratres, generoſi Thuniadæ, Franciſcus & Romedius, qui contrà rebelles Ungaros & portam Ottomanicam tanquàm Tribuni & chiliarchæ ſub Cæſareis Aquilis arma tulerunt, parati pro ſalute Domûs Auſtriacæ ſangvinem ſuum fundere, & tanquam Martis Victimæ im̃olari. Specialiſſimo tamen Jure, Comes Franciſcus de Thun magnis heroibus annumerandus eſt. Cujus generoſa tanquam Achyllis Melitenſis pro Cruce Chriſti facinora, ſpeciali præconio in ſequentibus deducenda reſervantur. Ex his omnibus concludendum eſt, naturam Comitibus de Thun characterem heroum impreſſiſſe. Videntur habuiſſe matres Amazones, & progenitores Martes. Has virtutes habuerunt Thuniadæ, quas in heroibus finxit antiquitas, quod in his fuit fabula, hoc de illis fidẽ hiſtoriæ meretur. Expeditior eſt Comitibus de Thun, manꝰ ad faciendũ, quàm mihi ad ſcribendũ. Acrior eſt illis gladius, quàm mihi ſit calamus acutus, proinde glorioſis illorum armis hanc inſcribo Epigraphen: *Non lingvâ, ſed manu.*

Ipſa re non eſt, ſed ſolo nomine miles,
Qui de ſe jactat plurima, pauca facit.
Thuniadæ quamvis ſileant, faciendo loquuntur:
Quando lingva ſilet, Thun ſonat ipſa manus.

DI-

DIGRESSIO II.

Quæ ſit maxima Victoria.

M*ilitia eſt vita hominis ſuper terram.* Non fuiſſet hæc militia, ſi ab homine abſuiſſet malitia. Omnia fuiſſent valde bella, & abſuiſſent horrida Bella, manſiſſétque homo in re bellus, niſì factus fuiſſet Deo rebellis. Quamdiu Adam fuit amicus Dei, pacem habuit univerſalem cum omnibus Creaturis, ſolus ſerpens erat inimicus hominis, quia inimicus Dei non potuit non odiſſe hominem, tanquam *imaginem & ſimilitudinem Dei.* Quamprimùm verò fædifragus pacem violavit, hoſtis Dei factus eſt. Et ut nuditatem ſuam protegeret (ſcilicet egregius miles) ſibi primam cataphracturam *conſuit ex folijs ficûs.* Contra hoſtem Dei pariter hoſtilitatem exercuerunt omnia mundi elementa. Ignis vibrabat fulmina, aqua effundebat diluvia, aër peſtifera ſpirabat venena, terra contra hominem *Spinis & tribulis* ſe armavit. Rebellante homine, omnia jugum excuſſerunt illi ſubjecta animalia, rebellàrunt motus Corporis, caro conſurrexit adverſus ſpiritum, & Spiritus adverſus carnem, imò ipſe homo rebellavit contra ſe ipſum. Præclarè de hac rebellione ait Auguſtinus: *hæc eſt pæna inobedienti homini in ſemetipſo, ut eidem viciſſim non obediatur nec à ſemetipſo.* Rebellando ſibimet ipſi bellum indixit, factus

Geneſ. 1.

Geneſ. 3.

Ibidem.

L. contra adverſ. leg. c. 5.

E hoſtis

hoſtis & oppugnator ſui. *Sic vindicatur in rebellem adverſus Deum, ut ipſe ſibi ſit bellum, qui pacem noluit habere cum Deo.* O homo temerarie, cur hoſtes extrà te quæris, cùm plurimos *intrà te habeas? Habes contra quos pugnes in te, habes quod expugnes in te.* Noli procul circumſpicere, & exploratores mittere oculos, qui hoſtem prodant: Te ipſum inſpice, & occultum hoſtem invenies. Nemo tibi magis hoſtis, quàm tu tibi. Dum tecum loqueris, cum hoſte tuo converſaris, dum te tangis, hoſtem tuum, habes in manibus, dum te caſtigas, hoſtem tuum cædis, dum ſpeculum inſpicis, hoſtis tuus tibi verſatur præ oculis, dum te cibo reficis, capitaliſſimo hoſti præbes commeatum. Huic veritati clariſſimè ſuffragatur mellifluus Doctor Bernardus his verbis: *hoſtis noſter caro eſt adverſus ſpiritum concupiſcens. Hoſtem hunc crudeliſſimum nec fugere poſſumus, nec fugare. Circumferre illum neceſſe eſt, quoniam alligatus eſt nobis, & quod periculoſius eſt, hoſtem noſtrum cogimur ſuſtentare, perimere eum non licet.* Non eſt tibi neceſſè hoſtes quærere, ingens hoſtium numerus eſt, nam teſte S. Hieronymo: *Magnis inimicorum circumdamur agminibus, hoſtium plena ſunt omnia.* Audi S. Auguſtinum te ſalubriter admonentem: *noli tibi hoſtes addere, eum vince, cum quo natus es.* Noli tibi ullos conceptus formare de vincendis hoſtibus alienis, niſi te prius viceris, quod tibi graviter inſinuat S. Ambroſius dicens: *Priùs homo tui victor eſto, ut poſſis eſſe victor alterius. Vince inimicos proprios, ut poſſis vincere alienos.* Proinde ſi fortitudinem in vincendo hoſte demonſtrare deſideras, & inter fortiſſimos heroes numerari cupis, hoſtes domeſticos vince. Vinci debet hoſtis domeſticus ante hoſtes externos. Quid enim prodeſt tibi pax univerſi, ſi intra te bellum geritur? Vivit intra hominem geminus homo, ille voluptuoſa amat, iſte honeſta. Nunquam intra Te pax erit, donec ille homo vincat, & regnet, cui DEus dedit imperium. Fortitudinem ergò tuam intrà te oſtende, *nam fortitudo*

idem in Pſal. 75. — *idem in Pſal. 143.* — *Serm. 3. in Dom. 6. Pentecoſt.* — *Epiſt. 22.* — *In Pſal. 57.* — *Serm. 36.*

eſt

est carnem vincere, proprijs voluptatibus contraire, prosperitatis blandimenta contemnere, adversitatis metum in corde superare. Fortis est, non tantùm hostium, sed etiam voluptatum victor. Fortitudinis tuæ ostendendæ occasionem semper reperies, quia ùt ait S. Cyprianus *habes carnem tuam quam superes semper.* Hic fortitudinis Scholam invenies, nam ùt Divus testatur Hieronymus: *quamdiu vivimus, in certamine sumus.* Quod si plura fortitudinis Herculeæ edere cupis Specimina: pugna cum fortuna, non tantùm adversa, sed etiam prospera. *Magnæ enim Virtutis est* exclamat Hipponensis Præsul, *cum felicitate luctari: Magnæ felicitatis est à felicitate non vinci, quem enim felicitas nulla frangit, eum nulla infelicitas corrumpit.* Viri quippe fortis est, nec adversis frangi, nec prosperis sublevari.

S. Grego. l. 7. Moral.

l. 2. advers. Pelag.

Serm. 13. de verb. Dñi.

Si adhuc nomen tuum ultrà omnium heroum gloriam inclarescere cupis; repeto quod dixi. Vince te ipsum. Nulla major est victoria nisì tui ipsius. Adstipulatur meo consilio Divinus Plato ex Sapientiæ suæ Schola hoc promens Oraculum: *Primam & optimam dico victoriam ut se ipsum quis vincat. Turpissimum verò & pessimum ut à se ipso vincatur.*

L. 1. de Leg.

Si animos geris regios, & ad alta aspirans Regalem ambis purpuram, debella passiones animi, & opus regium perfecisti, nam ut aureè loquitur S. Chrysostomus: *Rex est eo, qui purpuram habet, regalior, qui passiones animi vicerit.* Si æmulator factus magni Alexandri totum mundum vincere exoptas: Vince Te ipsum, hoc tibi svadet S. Augustinus dicens: *Te vince, & mundus victus est.*

Homil. 4. ad Hebr.

de Divers. Ser. 5.

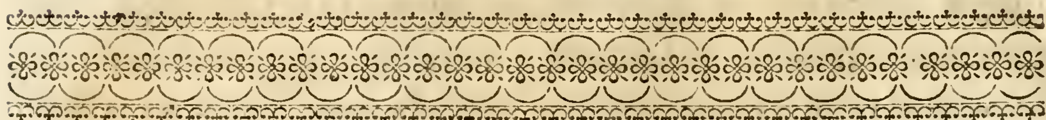
Si tandem cum Hercule affectes inter Deos referri, Vince Te ipsum, & inter Deos (pro Te Tullio perorante) sessionem obtinebis: dum ità loquitur: *Nulla est tanta vis quæ vinci non possit: verùm animum vincere, iracundiam cohibere &c. hæc qui facit: simillimum Deo judico.* Denique si pro æterna nominis tui memoria arcus tibi erigere cogitas triumphales: Vince te ipsum. De Te ipso reporta

pro Marco ad Cæs.

 victo-

victoriam, impone columnis triumphalibus pro coronide imaginem Tui, cum inſcriptione: *Fortior eſt, qui ſe, quàm qui fortiſſima vincit mœnia.*

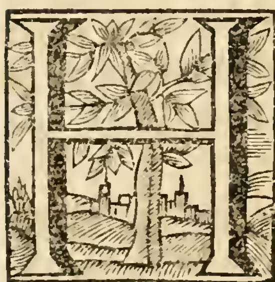
In toto mundo non eſt capitalior hoſtis,
A quo plus caveas Tu tibi, quisque ſibi.
Contra te pugna! Si tu te viceris ipſum,
Tunc nec Alexander par tibi magnus erit.

S. ROMEDIUS.

Pater pauperum. Job. 29.

Anima eſuriens dat tibi gloriam. Baruch. 2.

Uc oculos convertite, quotquot veras divitias amatis. Spectate duos juvenes, ambos valde divites. Unus illorum eſt
Luc. 18. Hebræus *Princeps in Judæa*, alter Chriſtianus, Romedius Comes de Thaur in Tyroli. Uterque intrat Scholam Chriſti,
Matth. 19. uterque audit hanc divinæ Sapientiæ lectionem: *Si vis perfectus eſſe vade, vende quæ habes, & da pauperibus, & veni ſequere me.* O quàm difficiles ſunt hæ Summulæ perfectionis Chriſtianæ! quas quia auro ineſcatus, & mente captus juvenis, capere non potuit, & maximè argumen-
Ibid. tationem in DABITIS, videlicet *da pauperibus*, tanquam auritus Midas, & deſperatus Logicus, cecidit ex ponte aſinorum, nam referente Evangelico hiſtoriographo *abijt* ex Schola Chriſti *triſtis, erat enim habens multas poſſeſſiones*, oſtenditque veriſſimam eſſe æternæ veritatis doctrinam:
Ibid. *faciliùs eſt Camelum per foramen acûs tranſire, quàm divitem intrare in regnum Cælorum.* Triſtis ergò abijt Hebræus princeps,

Pag: 20. B

Jo: Stegr del: M: Riuola sculp:

ceps, ad principes tenebrarum, lætus verò permansit in pauperis Christi comitatu Comes Romedius, à quo in Christiana Philosophia tam subtilis Scotista effectus est: ut abjectis divitijs per subtile foramen acûs transire potuerit. Quanta non hæc est subtilitas, quæ sequentes defendit conclusiones: pauper fias ut dives evadas. Omnia tua perde, ut centuplum lucreris. Omnia profunde, ut omnia tibi reserves. Nihil habe, ut omnia possideas. Ad inopiam te redige, ut in illa opes compares. Plenas manus & crumenas evacua, ut hoc modo thesauros congreges indeficientes. Mera hæc esse dicerem Sophismata, nisì divinæ foret oraculum veritatis: *da pauperibus & habebis thesaurum in Cælo.* Ibid. Vim harum conclusionum percipiens S. Ambrosius exclamat! *ista est dives paupertas, quæ expendit omnia, & possidet omnia.* Serm. 36. de Sanctis. Hanc divinam lectionem Rom edius non tantùm mente est assecutus, sed etiam opere est executus: nam facultates suas, *dispersit dedit pauperibus*, ideoque *justitia ejus manet in sæculum sæculi.* Psal. 111. Factus est Romedius ex locupletissimo Comite, pauperrimus Comes Christi, sed ità pauper effectus est, ut dives esse non cessaverit, nam teste S. Hieronymo: *affatim dives est, qui cum Christo, pauper est.* Epist. 1. O ditissime pauper Romedi! te verbis S. Augustini alloquor: *non tibi displiceat paupertas tua, nihil ea ditius potest inveniri. Vis scire quàm locuples sit? Cælum emit.* Serm. 28. de vet. Apost. Cælum paupertate tuâ emisti Romedi, ideoque jam in terris beatus es, ex mente Ecclesiastici dicentis: *Beatus vir qui post aurum non abijt, nec speravit in pecunia & thesauris.* Cap. 31. Aurum abjecisti, hinc aureum os Chrysostomi te divitem facit, dum inquit: *nihil opulentius est eo, qui paupertatem sponte suscepit.*

O Dives Cræse! si sapis cum beato Romedio sape. *Noli contemnere pauperem, ille te divitem facit.* Ambros. l. 3 Epist. 25. Si aurum amas, pretiosa tibi sit Divi Chrysologi sententia dicendis: *da pauperi, ut des tibi, quod pauperi dederis, tu habebis, quod pauperi non dederis, habebit alter.* Serm. 8. Præf. in in Psal. 75 Huic consonat S. Augu- L. 4. Epist. 27.

 stinus:

ſtinus: *Reſpice manus, inanes ſi vis habere manus plenas.* Divitem te eſſe falſò putas, nam ex mente S. Ambroſij: *Nemo*
Serm.120. *eſt dives, qui quod habet ſecum hinc auferre non poteſt, quod enim hìc relinquitur, non noſtrum ſed alienum eſt.* Recogita hoc conſilium ſuggerente S. Chryſologo, *quod te morientem divitiæ non ſequentur.* Divitem te exiſtimas, ſed non
Serm.35. de verb. Dñi. es, *illæ enim* inquit S. Auguſtinus *ſunt veræ divitiæ, quas cùm habuerimus perdere non poſſumus.* Si divitias tuas non vis perdere, repone illas ad manus pauperis: quia teſte S. Am-
Serm.26. broſio: *Manus pauperis gazophylacium Chriſti eſt.* Et tunc res tuæ erunt in bonis manibus, dum fuerint in manibus Dei. De hoc ſecurum te reddit S. Cyprianus his verbis:
de Eleemoſ. *Patrimonium Deo creditum nec Reſpublica eripit, nec fiſcus invadit, in tuto hæreditas ponitur, quæ DEO cuſtode ſervatur.*

O Dives epulo cur pauperem Lazarum contemnis? pariter cum illo mendicus es, nam ùt rectè ait S. Augusti-
Serm.5.de verb.Dñi. nus: *Omnes quando oramus mendici Dei ſumus, ut ergo agnoſcat ille mendicos ſuos, agnoſcamus nos noſtros.* Quando pau-
Homil.22. Luc.16. per mendicat, Deus petit: *ſed quales ſumus nos!* (exclamat S. Cæſareus) *quando Deus donat, volumus accipere, quando petit, nolumus dare.* Offert nobis liberaliſſimus DEUS totum Cælum, & non volumus pro illo dare vile metalli cœnum. Ex quo contingit, quod moriatur *pauper Lazarus, & transferatur ad ſinum Abrahæ*, dives autem cum numis ſuis *ſepeliatur in inferno.* Terribilem planè ſententiam
L. de contempt. Mundi. c.6. divitibus Evclionibus intonat S. Auguſtinus: *Regnum Cælorum non divitum, ſed pauperum eſt; ſi eſt regnum cælorum pauperum reſtat ut infernus ſit divitum.* O infelices avari divites! qui horrendam illam extremi Judicij ſententiam ti-
Matth.25. mendam habetis: *Ite Maledicti!* Deſperata eſt veſtra cauſa, niſi ad conſvetam mundi praxim confugiatis. Judicem pecunijs corrumpite! Quod ut feliciter cedat, ungite manus pauperum, & per illas incorruptum judicem corrumpetis. Solatio vobis ſint verba S. Chryſoſtomi ità ſcribentis: *Judex noſter per pauperes corrumpitur, etenim per illos munera accipit.*

Per manus ergo pauperum tanquam per advocatos offerte Judici munera, quia teste Petro Ravennate: *quidquid pauper recipit Christus acceptat.* Ut ergo ad æternam mortem condemnati evadatis inferni funera, offerte pauperi munera, nam *Eleemosyna liberat à morte, & facit invenire vitam æternam.* Tob. 4. Hoc modo incorruptus judex corrumpetur, mutabítque sententiam, & in extremo tribunali locô *Ite*, pronunciabit *Venite.* Sed ad Sanctum Romedium revertamur, cui parum videbatur relinquere sua, & dare pauperibus, nisi simul relinqueret suos, & penè se ipsum. Inimici hominis domestici ejus, ideoque domesticos deseruit Lares vehementer timens, nè fiat Romedius Anagrammaticè *Domi Reus.* Paterna igitur transcendens limina, statuit sacra Apostolorum exosculari limina, ut saltem in primo perfectionis Tyrocinio, sanctitatem à limine salutaret. Accidit autem divina ita ordinante providentia, ut tam pium iter cum duobus viæ Socijs Abraham & David aggressus Romedius, ad Urbem Tridentinam diverteret, in qua Episcopale solium tenebat Divus Vigilius sanctitatis famâ celeberrimus. Ab eodem devotâ hilaritate, frugali prandio excepti gratissimi hospites, plus paverunt mentem quàm ventrem, nec solæ fauces sumebant cibum, sed magìs aures esuriebant Dei Verbum. Hâc occasione arctam contraxit Romedius amicitiam cum Missionarijs Apostolicis Sisinio, Martyrio, & Alexandro, quorum Sancta conversatione in tantum fuit delectatus, ut ostenderit verum esse illud proverbium: similis simili gaudet. Spiritualibus itaque hospites suos satians documentis Divus Vigilius, eosdem ad invigilandum saluti suæ nervosè adhortabatur, ac tandem impertitâ Episcopali benedictione, hanc DEO devotam Triadem in pace dimisit, æquum existimans illi benedicere, qui tam copiosis pauperibus benefecit. Liceat & mihi tam benefico Eleemosynario hos decantare versiculos:

Pauperibus dando fit dives creditor inde
Romedius, nam fit debitor ipſe DEUS.
Non ſex pro centum, ſed pro uno ſolvere centum,
Et capitale ſimul reddere, Numen amat.

DOMUS AUREA.

2. Paral. 3.

Gloria Beneficentiæ Thunianæ.

Uemadmodum fulgor ſpectantium trahit oculos, ità ſplendor beneficētiæ Thunianæ animos conſiderantium ad ſe rapit. Verè hæc eſt domus aurea, imò inexhauſta beneficiorum aurifodina, quia ùt teſtatur Agapitus: *inexhauſtæ ſunt beneficentiæ opes, nam largiendo acquiruntur, & diſpenſando colliguntur.* Nunquam feliciùs nobilitas Thuniana ſuo correſpondit nomini, nisì *bene faciendo.* Benefacere Thunianum eſt: ità ut alio nomine Thuniadæ meritò poſſint *Benefactores* appellari. Videntur pro ſua Regula habere aureum tractatum Senecæ: *de Beneficijs.* Si homo ab humanitate dicitur, Thuniadæ non ſunt vulgares homines, quia ſunt humani in gradu excellenti. Inhumani homines imò monſtroſæ belluæ ſunt, qui aurea Heſperidum poma tanquam Dracones cuſtodiunt. Humanitas & beneficentia homini propria eſt, dicente Cicerone: *Liberalitate nihil eſt humanæ naturæ accomodatius.* Humaniſſimi Thuniadæ ſunt nobiliſſimæ indolis homines, nam nobilis imò

In Epiſt. Paranet.

L.1.Offic

Re-

Regij planè animi eſt, in alios beneficia conferre. Huic nobiliſſimo ſtemmati altè impreſſa videtur illa Gregorij magni ſententia: *Hanc ſibi quodamodo nobilitas legem imponit, ut debere ſe, quod ſponte tribuit, exiſtimet, & nisì in beneficijs ſuis creverit, nihil præſtitiſſe ſe reputet.* Homo bene faciens non parùm divini habet, nam ùt inquit Syneſius: *bene alijs facere; hoc ſolum habent homines cum DEO comune.* Inter maxima Dei prædicata *eſt benefacere.* Et quomodo non benefaciat ille, qui eſt *optimus*, & quidem *prius optimus, quàm maximus, at optimus ſignificat beneficentiſſimus.* Inter maximas quoque ſangvinis Thuniani dotes eſt beneficentia, per quam Dijs aſſimilatur. Teſte enim Philone *nunquam homines propiùs ad ſimilitudinem Dei accedunt, quàm cùm ſunt benefici.* Hoc ipſum confirmat Clemens Alexandrinus ſcribens: *Revera DEI eſt imago homo benefaciens.* Gloriamini de hac virtute beneficentiſſimi Thuniadæ, hæc enim ſuffragante Gregorio Nyſſeno, *eſt omnium laudabiliſſima, hæc eſt felicitatis Comes, hæc aſſidet DEO, & magnâ eſt cum ipſo neceſſitudine conjuncta.* Munificentiſſimæ liberalitatis Exemplar ſe exhibuit Joannes Argobaſtus Comes de Thun, magnæ vir opulentiæ; qui ideo divitias ſibi præmanibus eſſe putabat, ut alios divites redderet, pauperibus ſtudioſis, & egenis Eccleſiaſticis opem ferre, opes ſuas exiſtimabat, ſuum reputabat eſſe gaudium, alijs poſſe prodeſſe, dum alij gaudebant, illum ſibi profuiſſe. Tam beneficus fuit, ut alijs dando beneficium, ratus ſit ſe beneficium accepiſſe. Hæc pridem elapſorum annorum prodit memoria, ad recentiora calamum applicemus. Quis adeo rudis eſt in antiquæ nobilitatis Amphitheatro, ut glorioſum Gvidobaldi de Thun nomen ignoret? quem illius fama latet, magnam partem Chronologiæ Salisburgenſis neſcit. Hoc loco ſola illius memoranda venit munificentia verè principalis. Princeps erat puncti honoris amantiſſimus, adeoque liberaliſſimus. Quia Teſte Demoſthene *liberalitas laudem, gra-*

In Epiſt.

Epiſt. 11.

Paſchalis Lib. Virt. & Vit. Cap. 25.

L. 2. ſtromat.

In Orat. de pauper. amand.

Pro Cteſiphonte.

tiámque meretur. Unde ſtatim à Regiminis ſui initio firmiter ſibi per ſuaſum habuit, non poſſe digniore aut pulchriore auſpitio ſua principia dedicari, quam ſi amori civium bonóque publico conſuluiſſet, acciſorum & exactionum oneribus (invifa ſubditis nomina) ad centum ferè millia imperialium, partim ſublatis, partim mitigatis, ſui principatûs primordia inſigni clementia conſecravit. Status Provinciales Salisburgenſes gravi ære alieno obſtrictos multorum millium imperialium debito liberavit. Ferrifodinas in Tientina valle quindecim millibus imperialium redemit. Mira liberaliſſimi Principis humanitas, vicinorum Principum affectui & amicitiæ ipſum altius inſinuavit: unde orta ſunt mutua invitationum, & viſitationum officia. Sereniſſimum Auſtriæ Archiducem Ferdinandum Carolum cum tota Aula iteratis vicibus hoſpitem excepit, uti & illius ſereniſſimum Fratrem Franciſcum Sigismundum cum Sereniſſima conjuge Anna & Principiſſa filia Seniore. Nec minora fuêre cum Sereniſſimo Electore Bavariæ reciprocæ humanitatis comercia; qui cum tota aula ſua à Principe Gvidobaldo ſplendidiſſimè exceptus, & per dies propè quatuordecim inter varias animi & Corporis oblectationes fuit Salisburgi commoratus. Hæc ſingularis Archi-Epiſcopi humanitas eundem Serenisſimum Electorem permovit, ut Principem Gvidobaldum ad ſacras Baptiſmi ceremonias neonatæ Principiſſæ Mariæ Annæ, poſtmodum moderno Galliæ Delphino nuptæ, nec non Principi Maximiliano Emmanueli hodierna die Bavariæ Electori, & Belgij Gubernatori impendendas requiſiverit.

Metzger in [illegible] Salisburg.

Memoratu quoque digna eſt Celſisſimi Principis Gvidobaldi officioſisſima humanitas, qua Auguſtisſimũ Cæſarem LEOPOLDUM inter complures Arcus triumphales Solennisſimâ pompâ Salisburgi magnum hoſpitem excepit. Enituit ſanè in tractanda Cæſaris Aula, ſumma illius providentia, & liberalitas, quia in tanti Monarchæ

comi-

comitatu personæ 750. & equi 1017. censebantur, nundinis quoque ferventibus, & plurimis advenis ad spectandam Cæsaris Augustam Personam, & Aulam affluentibus, cunctis abundè provisum, neque defectus alicujus nota, aut quærela fuit. Intrà aulam quotidie 31. Mensæ, extrà illam Archi-Episcopi expensis 28. sternebantur. Inferioris conditionis famuli pro competente victu omnes ad unum paratâ pecuniâ donabantur. Primarijs Romani Jovis ministris, quasi assistentibus numinibus, nec non Dijs minorum gentium, sumptuosa donaria offerendo, tam profusa liberalitate occurrit, ut visus sit opinari, hoc solum sui esse muneris, alijs munera conferre.

Etiam ad exteras nationes Celsissimi Principis Gvidobaldi humanitas & beneficentia se extendit. Contigit enim ut ex subsidijs Gallicis contra Turcas in Ungariam missis, duo millia capitum Duce Gassione Suillio per Salisburgensem ditionem transitum in Styriam quærerent, & Salisburgum appellerent. Hinc demonstrandæ suæ beneficentiæ, & hospitalitatis nactus bellissimam occasionem Gvidobaldus: majoris notæ præfectos & Tribunos suæ mensæ adhibuit, & imos, ac summos varijs humanitatis indicijs perquàm liberaliter affecit. Salisburgo digredientibus (cùm cellæ vinariæ Kaltenhusianæ appropinquarent) jussit Princeps cuivis non tantum stipendiario, sed etiam caloni, quantum quisque tam haustu, quàm lagenis & ænophoris ferre poterat, sive de cerevisia, sive Tyrolensi vino, prout placuisset liberaliter affundi. Acclamatum tunc fuit liberalissimo Principi læto Gallicinio, & humanitatis illius gloria Alpes transcendit. Ex his luce meridianâ clariùs apparet, quàm sordidè parcus in veritate, & liberalis in calumnia fuerit scriptor ille, qui calamo suo non erubuit Gvidobaldo affingere notam parcitatis. Magnificum Primatis sui spiritum tota novit Germania, unde qui contrarium fabulatus est, Germanâ fide non processisse convincitur. Unicum

adhuc adjicio pro extollenda liberalisſimi Principis beneficentia, Reverendisſimi Capituli Ratisbonenſis omni exceptione majus teſtimonium, quod conſignatum habetur tenore ſequenti.

Nos Præpoſitus, Decanus, Senior, totumque Capitulum Eccleſiæ Cathedralis Ratisbonenſis, publicis hiſce litteris profitemur: quòd Celſiſſimus ac Reverendiſſimus Princeps & Dominus Dominus GVIDOBALDUS *Archi-Epiſcopus Salisburgenſis, Sedis Apoſtolicæ Legatus &c. Dominus noſter Clementiſſimus, poſtquam à nobis in Epiſcopum ac Principem hujus Almæ Diæceſis, communi omnium ſuffragatione canonicè electus, & à nobis evidentibus rationibus debitâ cum reverentiâ informatus fuit, quàm arctis limitibus conſtricta eſſet Sedis hujus res œconomica, ità quidem ut non nisì extraordinarijs medijs, aliunde accitis, ſub ingenti onere debitorum fatiſcenti ſubſidium oportunum feratur, nulla omnino ſpes alluceat è tàtis difficultatibus ullo unquam tempore emergendi: generoſiſſimâ animi benignitate, ac ſingulariſſimâ, eaque clementiſſimâ ergà afflictam hanc Sedem benevolentiâ, motu proprio abdicârit ſe ad quatuor annos uſu redituum ac proventuum ex bonis Epiſcopatûs hujus, eâ lege, ut tota quidem bonorum adminiſtratio à clementiſſima ipſius voluntate ac directione pendeat, fructus tamen ſupra determinato tempore inde percepti, non nisì exolvendi debita, & ut ſaltem dimidia eorum parte Epiſcopatûs ſublevaretur (quia immodica ſunt) impendantur. Hanc Celſiſſimi ac Reverendiſſimi Principis, ac Domini Noſtri Clementiſſimi benigniſſimam voluntatem, utì nunquam non humillimis juxtà ac fideliſſimis noſtris obſequijs demereri conabimur: ità publicis hiſce litteris perinde deprædicatam ac conteſtatam volumus.*

Ratisbonæ 28. Octobr. 1666.

(L.S.) Joannes Schixegerle Col: Reverendiſſ: Capituli Cathed. Eccleſ. ibidem.

Hæc ſanè liberalitas meretur liberalium artium præconijs concelebrari. Nec ſoli Gvidobaldo ex hoc ſtemmate

mate propria fuit gloriosa munificentia, sed toti propè stemmati, dum de honore agitur, deprehenditur esse innata. Longum proinde foret de liberalitate Thuniana scribendo nimis profusum esse, & liberalem. A puncto honoris ascendamus ad punctum DEI: quod qui tulit, *omne tulit punctum.*

Non tantùm ad homines, sed etiam ad Deum se extendit liberalitas Thuniana: quod enim tribuitur pauperi, datur Deo; pauper quidem recipit, sed DEUS acceptat. Defacto in hâc virtute misericordiæ excellunt duo Fratres Excellentissimi, Maximilianus, & Romedius de Thun, quibus jure meritò applicari potest pium illud ex Ecclesiastico eloquium: *illi viri misericordiæ sunt, quorum pietates* C. 44.
non defuerunt, cum semine eorum permanent bona. Vivit enim v. 10.
verò hæc beneficentiæ Virtus in Excellentissimo Domino Comite Maximiliano de Thun, cujus misericordiam lapides loquuntur, quos habitationi pauperum deputavit. Ostendit piam illius liberalitatem pro egenis recipiendis Tetznæ decenter exstructum, & bene necessarijs instructum hospitale, quod jure meritò appellari potest *Diversorium Christi.* O quàm magnum Dominum hic Excellentissimus Fundator tanquam hospitem tractat, dum in persona pauperis divitem Christum hospitio recipit; ille enim de se dicit: *hospes fui, & collegistis me.* Magnam certè à tam magno domino pro hac hospitali humanitate vicissim expectandam habet gratiam, & discretionem. Hæc hospitalitas efficiet, ut ex hoc programmate *Maximilianus Comes de Thun* verificetur deductum sequens anagramma. *Hic olim Senex, tam diu sanum* temperamentum Corporis conservabit; donec annis gravis, & plenus dierum, complura Nestoris absolvat sæcula, scriptum est enim: *Eleemosyna liberat à morte.*

Quid dicam de Excellentissimo Domino Comite Romedio de Thun, quem ideo natura formâsse videtur, ut in illo humanitas hospitium reperiret. Ita enim affabili-

H tate

tate sua, & beneficentiâ, etiam nobilissima corda trahit, ut cordium magnes possit appellari. Hæc affabilitas illi non rarò magna attulit emolumenta, nam frequenter animos, quos nec ferrum nec aurum movere potest, affabilis humanitas vincit, imò feroces Leones beneficentia cicures reddit. Non ità tamen promiscuè facultates suas profundit, ut ab invidis de prodigalitate reprehendi
Lib. 2. Offic. possit, sed illam servat Ciceronis Regulam: *non ità claudenda est res familiaris, ut eam benignitas aperire non possit, nec ità reseranda, ut pateat omnibus.*

Inter reliqua beneficentiæ suæ monumenta maximè elucet, sumptuosa in arce Choltitzensi pharmacopea, quæ præcipuas in Regno Boëmiæ medicamentorum officinas adæquat, & non paucas superat. Tota illius structura in tres potissimùm partes est dispertita. Principalem locum implet copiosa medicamentorum congeries, quæ in gratiosè exornatis repositorijs nitidè asservatur. Lateralium parietum superficiem quæ pharmacorum receptaculis altior est, illustrant quatuor Elementorum mysticæ figuræ, *quæ per Salomonem à Cedro Libani usque ad*
3. Reg. 4. *hysopum, quæ egreditur de pariete disputantem*, ipsam terram
Joan. 5. denotant. Per *piscinam Probaticam* Elementum aquæ repræsentant. Per Prophetam *Habacuc Angelico officio in*
Daniel. 14. *capillo capitis sui Babylonem translatum* Elementum aëris intelligi volunt. Per divum Paulum, qui viperam è digito pendulam ad flammas innoxiè excussit, Elementum ignis oculis proponunt. Hujus medicinalis Officinæ fornix à perita cæmentarij manu gratiosè exornatus, diversorum Sanctorum contrà præcipua morborum genera tutelarium, spectandas exhibet effigies, denotantes confugiendum esse ad divinum auxilium, ubi deficit humanum. Si de reliquo hujus pharmacopolij splendore loquamur, hospites, & advenæ tam præclarum opus cum summo gustu intuentur. Si verò contentarum medicinarum copiam, & præstantiam quis consideret, amplitu-

dinem

dinem ſumptuum computando, tam piam fundatoris liberalitatem tacitus obſtupeſcet. Hæc apotheca non vulgari modo, & obviâ ſupelectile inſtructa eſt, ſed omnia ad rarum ſplendorem ſunt comparata. Vaſa etiam ordinarijs grandiora pro reponendis mellis, ſyrupis, electuarijs &c. aut ex Majorica ſunt allata, vel nitore ſuo hoc genus fictilium æmulantur. Ex conſimili gleba confectæ ſunt pyxides, quæ in ordinarijs pharmacorum officinis ex ligno conſtant. Ungventa, olea, axungiæ ſtanneis reconduntur vaſculis, intrinſecus munditiæ causâ vitro incluſæ. Subtiles ſpiritus, aquæ compoſitæ, uti & pretioſiores medicinæ, in vitreis continentur receptaculis, quibus titulus rei contentæ in ipſa ſubſtantia vitri artificioſo labore eſt inciſus. Radices & herbæ in ſcrinijs ordinatisſimè diſpoſitis obſervantur, in quarum extima facie earundem imagines vivacibus coloribus ſunt expreſſæ. Ultra hæc omnia in hac ſumptuoſa phamacopea præſto ſunt numeroſa inſtrumenta, operationibus chirurgicis pro exigentia caſûs neceſſaria. Denique longum foret ſingulas recenſere raritates hoc in loco viſibiles, quales ſunt Bezoar tam orientales, quàm occidentales, communem magnitudinem excedentes, item alij his ſimiles generati in Equo, Uro, Capicorno, rupicapra.

Præterea cornu Monocerotis cum maxilla, caput Capricorni, & mandibula Draconis, nec non complura alia miranda tum ex mari (inter quæ numerari meretur radicalis corallorum ſubſtantia) tum rariora ex diverſis mineralibus conquiſita naturæ opera univerſim curioſa ingenia plurimùm oblectant.

Secunda hujus fabricæ pars eſt laboratorium, cui de fornaculis chymicis, quas ars ſpagyrica requirit, ſufficienter eſt proviſum, in illo diverſorum monſtrorum marinorum Exuviæ è laqueari pendulæ curioſis oculis ſpectandæ exponuntur. Tandem tertia pars eſt deputata

pro cella subterranea, in qua tenerioris subsistentiæ medicamina ab omni injuria aëris illæsa conservantur.

Sed quem in finem tam sumptuosus medicamentorum apparatus congestus est? vehementer fallitur, qui turpis lucri gratiâ hoc opus erectum esse sibi persvadet. Intentionem exstructoris declarat omnium oculis expositum Chronosticon:

EXstrVXIt MIserIs ThVnana hIC gLorIa seDes.

Azylum hic est pauperum, locus refugij ægrotantium miserabilium personarum. Pro illarum solatio, & auxilio Illustrissimus ac Excellentissimus Dominus Comes Romedius magnis expensis hanc pharmacopeam erexit, illo animatus anagrammate quod suggerit *Romedius: Domus Iro.* In hoc loco pauper Irus medicinas petit, & gratis accipit, nulli enim mortalium pro minimo obolo hìc quidquam venditur, imò ad præcavendam medicamentorum pro pecunia distractionem, pharmacopola juramento gravi est obstrictus.

Consequens igitur est, in tanta morborum frequentia, per totius anni decursum magnâ medicinarum quantitate hanc Apothecam evacuari, cum ex illa omnia dentur gratis, etiam ingratis. Ex quo colligere licèt accedente rerum omnium caritate, non mediocres annuè pro supplendis absumptarum medicinarum defectibus expensas fieri, quas liberali manu idem Excellentissimus benefactor de proprio in usus pauperum subministrat. Neque tamen exinde factus est pauperior, sed potius in illo verificatum fuit, quod dixit S. Ambrosius: *Ditior fit Vir miseri-*
Serm. 67. *cors, postquam minus habere incipit.* Nam præter omnium tam bene quàm malè faventium, imò & propriam opinionem, ex verè fraterna, & irrefragabili ultima voluntate, ad augendam Thuniani nominis gloriam, ab Illustrissimo ac Excellentissimo Domino Michaele Osvvaldo Comite de Thun (cujus memoria in benedictione sit) omnium bonorum suorum allodialium universalis

hæ-

hæres est institutus. O! quàm verè effatus est Divus Augustinus: *fœcundus est ager pauperum, citò reddit donantibus fructum.* Hujus rei confirmationem suggerit in hoc programmate ipsissimus *Romedius è Comitibus de Thun*, per sequens anagramma: *Do! ô! Deus mihi centum tribues.* Retribuet illi Dominus non tantum centuplum, sed insuper adjiciet vitam æternam, quia juxtà sapientissimum mortalium Salomonem, *benefacit animæ suæ vir misericors.* Denique benedictio Patris redundabit in amantissimum filium illustrissimum Dominum juniorem Romedium, nam *eleëmosyna Patris non erit in oblivione, quia Deus prospector est ejus, qui reddit gratiam, meminit imposterum, & in tempore casus inveniet firmamentum.*

de Verb. Dom.

Prov. 11.

Eccl. 3.

ibidem.

Quàm prompto animo beneficam ergà turbas pauperum liberalitatem Celsissimi Princis Joannis Ernesti è Comitibus de Thun Archi-Episcopi Salisburgensis hoc loco dilaudarem, nisi ipsemet styli mei pauperiem agnoscens, potius lingvis pauperum loqui mallem quam oratorum. Dicam ergò quod cæteri inopes dicunt: illum esse patrem pauperum, sustentatorem Viduarum & nutricium pupillorum. Dicam de illo: *manus suas aperuit inopi, & palmas suas extendit ad pauperem.* Faxit Deus, ut notissimum illud Aidani Episcopi de Rege Osvvaldo etiam de Joanne de Ernesto verificetur propheticum votum: *nunquam hæc manus veterascat.*

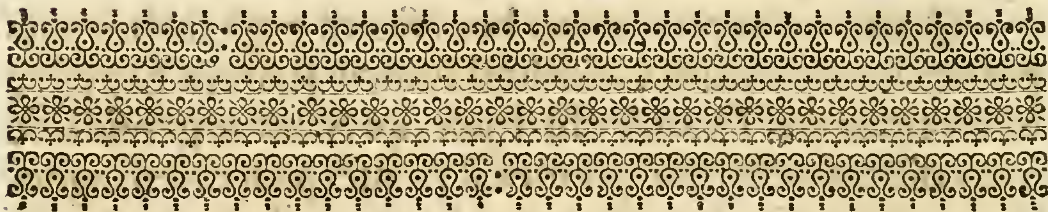
Prov. 31.

Ex his omnibus facilè concluditur, beneficentiam familiæ Thunianæ immortale nomen, & nunquam interituram memoriam promereri: sequitur enim sapientissimum Mecænatis (ad Cæsarem) monitum ità consulentis: *statuas tibi neque aureas, neque argenteas fieri unquam sine. Benefaciendo autem alias tibi statuas in animis hominum nulli interitui obnoxias effice.* Profectò Comitibus de Thun in animis hominum jam erecta est ingens statuarum multitudo; nullus fermè est mendicantium Religiosorum ordo, qui ab hac illustrissima Familia aliquod beneficium

non accepisset. Pro qua tamen beneficentia nihil aliud recepit, nisì magnum *DEO gratias.* Satis est! satis est! Comites Illustrissimi, non possunt Christi pauperes magìs esse grati, quàm dicendo: *DEO gratias.* Hinc proclamat S. Augustinus: *quid melius & animo geramus, & ore promamus, & calamo exprimamus, quàm DEO gratias? Hoc nec dici breviùs, nec audiri lætiùs, nec intelligi grandius, nec agi fructuosius, potest.*

Epist. 37. ad Paulin.

Sunt Comites de Thun benedicti per benefacta,
Nam benedictus homo, qui benefecit, erit.
Divinus Judex benedictos quando vocabit,
Qui fuerit de Thun hic benedictus erit.

DIGRESSIO III.

Quid est Dives Avarus.

OPposita juxta se posita magìs elucescunt. Illustrissimæ Familiæ de Thun beneficentia, & liberalitas me curiosum reddit de opposito, & inquirere facit, quid sit Dives Avarus? A veritate minimè aberrabo, si dixero, quod sit auritus Midas asininis condecoratus auriculis, quæ juxta physiognomiæ leges stultum denotant. Favet huic asserto Aristoteles dicens: *divitiæ nihil aliud sunt, quàm felix amentia.* Dives avarus *cæcus est*, nam auri fulgor illi visum eripuit. Avari juxtà S. Chrysostomum: *febri laborant*, juxtà Maximum Monachum sunt *Hydropici, quo magis bibunt, magìs sitiunt,* ac tam

Chrysost. Hom. 21. in Matth. Idem Hom. 52.

tam pretiosa siti torquentur, ut non nisì auro potabili mitigari possit. Dives avarus in summis divitijs pauperrimus est. Esto totum mundum possideat, adhuc teste S. Ambrosio: *toto mundo eget.* Avarus Iro est pauperior, quia ut argutè loquitur Seneca: *Inopiæ multa desunt: avaritiæ omnia.* Hujus miseriæ rationem adfert: S. Hieronymus: *quia avaro tam deest quod habet, quàm quod non habet.* Avarus est generis humani osor, quia quod alter habet, sibi deesse putat: optaret omnes homines mori, ut in bona illorum ab intestato succedere posset, imò ùt Sanctus testatur Augûstinus: *Avarus vellet nullum hominem esse, ut omnia solus possideret.* Avarus est occisor sui, quia juxtà eundem subtilissimum doctorem, *antequam lucretur, se ipsum perdit: antequam aliquid capiat, capitur.* Infernus, & avarus sibi sunt simillimi. Ex inferno, & avari marsupio nulla speranda est redemptio. Avarus & infernus nunquam implentur. Proinde idem Hipponensis Episcopus rectè effatus est: *Avarus vir inferno est similis qui nunquam dicit: sufficit.* Quid est avarus? homo scelestissimus, hoc enim prædicato illum contaminat Ecclesiasticus dicens: *Avaro nihil est, scelestius.*

De naboth. c. 12. *Lib. de moribus.* *ad Paulin. L. 1. Epist. 2.* *In Serm.* *Idem ibid.* *in Epist.* *Cap. 10.*

Quod verissimum esse agnovit Democritus Ethnicus Philosophus, qui avaritiam *Metropolim vitiorum* appellavit. Proclamat iterum Ecclesiasticus: *nihil est iniquius, quàm amare pecuniam, hic enim & animam suam venalem habet.* *Auri sacra fames quid non mortalia cogis pectora!* Avarus mortiferâ peste infectus est, de qua Seneca ad Helvid: ità scribit: *Avaritia vehementissima generis humani pestis.* Magna tamen inter pestiferum & avarum intercedit discrepantia. Ille enim à carbunculis suis optat liberari, hic verò carbunculos suos inter gemmas custodit. Avarus non est homo, sed arca, nam de illo ità loquitur Seneca: *Magnam pecuniam habet: hominem illum judicas? Arca est. Iste, quem Dominum pecuniæ existimas, loculus est.* Avarus quandoque magnus *Dominus* intitulatur. Fortasis ideo Dominus,

ibid. *Virg. 3. Æneid.*

 nus,

nus, quia illi convenit, *do minus*: revera tamen eſt Servus. Hunc mellifluus doctor ita alloquitnr: *conformaris crumenæ tuæ, tanquam Servus Dominæ ſuæ. Tu creſcente tuo marſupio, creſcis pariter animo, & cum decreſcente, decreſcis.* Avarus eſt dives putatitius, eſt Dominus fictitius, eſt beatus imaginarius. Divitias habet in ſua phantaſia, Dominium in concavo Lunæ, beatitudinem in ſpatijs imaginarijs. Avarus non eſt dives, quia divitias ſervat, nam juxtà Clementem Alexandrinum: *Non qui habet & ſervat, ſed qui impertit dives eſt.* Aureè de auro loquitur S. Chryſoſtomus. *Dives eſt, non qui multa poſſidet, ſed qui multa expendit.* Unde ex hoc capite rurſum titulum Domini amittit, ſententiam ferente ſancto Hieronymo dum ait: *qui divitiarum Servus eſt, divitias cuſtodit ùt Servus, qui autem ſervitutis jugum diſcuſſerit, diſtribuit eas ùt Dominus.* Avarus execrabilis eſt idololatra, quia numum tanquam Numen colit, ac dicit cum Ephraim: *dives effectus ſum, inveni Idolum mihi.* Hinc Doctor Gentium avaritiam appellavit *idolorum ſervitutem.* Proinde avarus vitulum, eſto, vitam non habeat, dummodo ſit aureus, honorat. Avarus ſtatuam Nabuchodonoſoris, eſto careat vitali aurâ dummodo plena ſit auro, tanquam DEUM viventem adorat. Verbo: apud avaros articulus fidei eſt, aureis numis plurimùm Numinis ineſſe. Sed apage cum idolo tuo avare ſceleſtiſſime. Divitias quidem te habere putas, ſed vide, nè tu habearis ab illis, nè divitiæ tuæ non ſint, ſed tu illarum, acutè te perſtringit ingenioſiſſimus ſtylus Auguſtini: *Poſt te debet ire aurum, non tu poſt aurum. Si malus es, is poſt aurum, ſi bonus es, it poſt te. Tu ducis, non duceris; Tu poſſides, non poſſideris.* Denique dives avarus minimè beatus eſt, ſed cum pauperibus æqualiter miſer. Malè bibit, malè comedit, malè dormit. Et quomodo inter tot mala ſtare poteſt beatitudo? *Avari* inquit S. Ambroſius *divites quidem ſunt: ſed pœnam pauperum patiuntur.* Et quomodo erunt beati, qui pœnas patiuntur?

Super cantica.

L. 3. Pædagog.

In Matth.

Oſee, 12.

Coloſſ. 3.

Serm. 155. de Diverſ.

de Cain & Abel.

tur? si avare scire desideras, quid sit beatitudo? Sanctum ausculta Augustinum sic pronuntiantem. *Beatus est qui omnia habet quæ vult, & nihil mali vult.* Avarus verò omnia vult, & non habet omnia, quia teste Horatio *semper Avarus eget.* Beatus nihil mali vult, sed Avarus nihil vult boni. Avarus enim semper vult pecunias: hunc Maximus Tyrius Philosophus ità alloquitur. *Opes petis? noli Deos obtundere, nihil boni petis!* Consequens igitur est Divitem Avarum non posse dici beatum, quia nec habet omnia quæ vult, nec quidquam boni vult. Si tamen non nemo foret, qui dives esse vellet, illius voto facilè satisfacerem, si consilio meo sese accomodaret. Huic ergò svadeo, ut suo contentus vivat, nec superflua desideret, quia juxtà Senecam, *maximæ sunt divitiæ, non desiderare divitias.* Si hoc præstiterit, pauper non erit; nam ut idem ait Philosophus: *pauper non est qui minus habet, sed qui plus cupit.* Denique compendiosissimam hujus Ethnici sapientis sequatur Regulam, quam Lucilio ita præscribit: *brevissima ad divitias per contemptum divitiarum est via.* Quod si fortassis, quempiam superi amplissimis divitijs cumulârunt: duo maximè caveat: *non usum, & abusum.* Ostendat se talem esse Virum, qualem vult idem Seneca dum ait: *Divitiæ apud sapientem virum in servitute sunt, apud stultum in imperio.* Hactenus sordidissimum Evclionem avaritiæ mancipium exagitavi. Nunc eundem in laudabilissima instruam avaritia. O avare lucri cupidissime! verbis te S. Augustini alloquor: *Attende quid faciat fœnerator: certè vult minus dare, & plus accipere. Hoc fac & tu. Da modica, accipe magna, da temporalia, accipe æterna, da terram, accipe Cœlum.*

Lib. de moribus.

Epist. 16. ad Lucil.

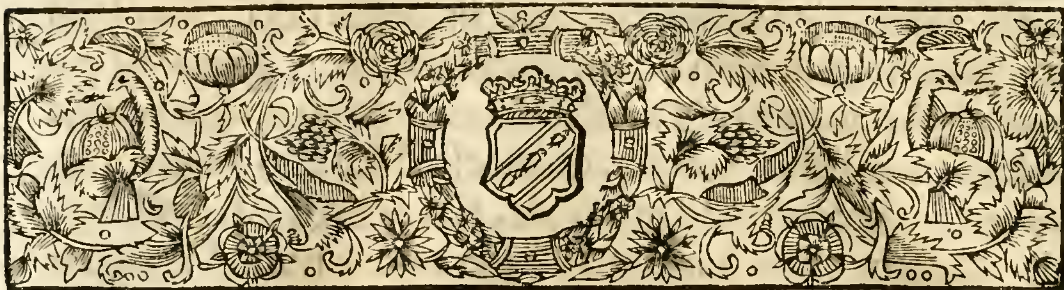
Epist. 68.

Cap. 16. de vita beata.

In Psal. 36.

Prodigio miro, quæcunque impendimus Iro,
Non ea perdemus, licèt illi singula demus.
Omnia conservat, bona qui sibi nulla reservat,
Et nil conservat, bona qui sibi cuncta reservat.

K S.RO-

S. ROMEDIUS.

Peregrinus coram Domino. 1. Paral. 29.

Bonorum laborum gloriosus est fructus. Sap. 3.

Piritus sancti gratia nescit tarda molimina. Hæc Romedium ad limina Apostolorum, & sepulchra Martyrum Romæ visitanda permovit. Ostendit ille se nobilis indolis hominem esse, peregrinas provincias visitando. Sed longè præstantiori fine, & meliore fructu, quàm non rarò illustrissimæ familiæ soleant peregrè proficisci. Opinantur illæ ex eo quod sint illustrissimæ cum illustrissimo planetarum sole sibi peregrinandum esse: minimè perpendentes quod solem non ingenuitas, sed necessitas, quotidie faciat vagabundum. Dum solem imitari statuunt timendum habent, nè cum eodem non tantùm in diversa Zodiaci monstra, sed etiam totius mundi portenta incidant, & cum hoc illustrissimo sidere suas quoque contrahant vitiorum maculas, & probitatis incurrant Eclipsim; vel quod funestius est, ambientes esse Solis filij Phaëtontem imitati, in præceps corruant, & tam acerbo funere non tantùm Sororibus suis, sed etiam toti familiæ lachrymas exprimant, non fabulosè in electrum convertendas. O! quàm multi post tot de visitatis provincijs clamores, nil aliud domum referunt, nisì *amores* & *mores*. Amores inquam illicitos

L. 2. Metamorph.

Pag: 38.
C
Joan: Stegr del:
M: Riuola sculp:

citos & mores depravatos, ac tadem post dissipatas peregrè RES DOMESTICAS dolenter exclamant O! RES! Non pauci volunt videre Mundum, sed parùm mundi in illo conspiciunt: meliùs eis fuisset si *avertissent oculos nè videant vanitatem.* Nimis enim periculosum est videre, quod non licet concupiscere. Nec rari sunt qui peregrinatum vadunt, ut frequentare possint Principum Aulas, quibus caulas adijsse longè salubrius fuisset. Talis peregrini personam non induit Romedius. Non adivit Aulas Regum, sed longè saniori consilio sepulchra Martyrum, de quibus aureum os Chrysostomi ità loquitur: *Servorum crucifixi sepulchra, regijs aulis sunt clariora.* Non trivit sæcularium Principum limina, sed Principum Apostolorum. Ad peregrinandum nulla curiositate inductus est, sed curâ salutis, quæ maxima animæ curiositas fuit. Non desideravit Romedius conversari cum exteris vivis, sed mortuis, ideoque profectus est ad mortuos Martyres, qui tamen vivunt in Christo. A mortuis discere voluit, in Christo vivere, & mori pro Christo. Proinde resolvit se Romedius cum Paulo Apostolo dicente: *Oportet me & Romam videre.* Hanc igitur Sanctam aggressus peregrinationem, comites assumpsit Abraham & David, optimæ spei & probatæ nobilitatis adolescentes; & rectè quidem ad scopum propositum, ambo enim peregrinationis mysterium suis exprimebant nominibus, quia Patriarchæ Abrahamo dictum est à Deo: *egredere de terra tua & de cognatione tua.* David autem psaltes Regius de se ipso canit: *Advena ego sum apud Te & peregrinus sicut omnes Patres mei.* Profectò hæc sociorum nomina Romedio bona exhibuerunt omina, *David* enim & *Abraham* præsagiebant: Romedium futurum *David virum secundùm cor Dei, ad sinum Abrahæ* olim deportandum. In hac peregrinatione talem se gessit Romedius, qualem commendant aurea Chrysostomi verba dicentis: *Prima virtus est, & tota virtus est, peregrinum esse mundi hujus, & hospitem, & nihil*

Psal. 118.

Hom. 66. ad popul. Antioch.

Act. 19.

Genes. 12.

Psal. 38.

1. Reg. 13.

nihil

nihil commune habere cum rebus hujus sæculi, sed removeri ab Genes. 47. *eis sicut peregrinum.* Dies vitæ nostræ sunt *dies peregrinationis nostræ* quamdiu versamur in vita, commoramur in via, viatores sumus, quia nondum comprehensores. Eleganter hoc declarat D. Anselmus ità scribens: *Vita præsens via est: nam quamdiu vivit homo, non facit nisì IRE. Semper enim aut ascendit, aut descendit. Aut ascendit ad Cælum, aut descendit ad infernum. Cum facit aliquod bonum opus, facit unum passum ascendendo. Cùm verò aliquo modo peccat, facit* ad Hebr. 13. *unum passum descendendo.* Quamdiu sumus in vita *non habemus hic manentem civitatem, sed futuram inquirimus.* Quamdiu anima nostra inest corpori, non in proprio domicilio, sed diversorio moratur. Agnovit id ipsum Oratorum Ethnicorum facundissimus & penè Christianus concio- Cicer. de Senectute. nator, dum ait: *Commorandi nobis natura diversorium, non habitandi dedit, ex ipsa vita discedendum est, tanquam ex hospitio, non tanquam ex domo.* Hæc gravissima sententia calamo meo occasionem præbuit sequentibus versibus ludendi.

Hospitium est mundus, pernox est quisque viator,
Et propriâ gaudet nullus in orbe domo.
Quisquis in orbe domi se stultè judicat esse:
Desipit; ac omnes non habet ille domi.

Hanc humanæ peregrinationis conditionem profundâ meditatione perpendens Romedius, eô facilius omnes Romani itineris molestias æquo animo tulit; considerans omnem hominem esse viatorem. Inter ferventissimos solis æstus toto corpore in sudorem resolutus, verè dicere potuit Romedius anagrammaticè *Mirè sudo.* Liceat sudanti acclamare: Vade bonis avibus Romedi! Deus enim Te alio nominis tui anagrammate solatur. *I. Sudo-* Apocal. 7. *rem* tibi absterget Deus qui *abstergit etiam omnem lachrymam ab oculis* Sanctorum. Superatis omnibus viarum difficultatibus tandem feliciter urbem attigit septicollem,

ubi

ubi sacrata Martyrum sepulchra ardentissima pietate veneratus, tam profundâ reverentiâ se ante illa prostravit, quasi vivus cum ijsdem sese tumulare vellet. Tam copiosos effudit lachrymarum imbres, quasi ex cineribus & ossibus Martyrum raram Palingenesiam, seu artem resuscitandi herbas ex cineribus suis exercere desideraret, conformiter ad illud Prophetæ vaticinium: *Ossa vestra quasi herba germinabunt.* Isai. 66. Denique tam affectuosis suspirijs, & emphaticis orationibus sanctos in Domino requiescentes alloquebatur, tanquam totam cælestem curiam pro auditorio haberet.

Sed quæret forsitan curiosus ac politicus viator, quis amor, præ cæteris in toto orbe à sanctitate famosis locis, Romedium Romam traxerit? certè non alius nisi ipsa Roma quæ anagrammaticè versa, est *Amor.* Roma est singularis residentia Spiritûs sancti qui *Amor* vocatur. A Roma amorem divinum participare voluit, nam ubi est Roma ibi est Amor divinus, *usque ad consumationem sæculi.* Ex Matth. 28. *Roma* anagrammaticè fit *Mora.* Moratur in cathedra Petri *Spiritus veritatis:* hic toti orbi lectiones suas proponit Joan. 14. Doctor infallibilis, de quo firmissimè dici potest, *Magister scimus quia verax es, & viam Dei in veritate doces.* Pro- Matth. 22. inde Romedius spiritum mendacij hæreticos possidentem oppugnaturus, hanc Cathedram accessit, excepturus meras propositiones *æternæ veritatis.* *Roma* anagrammaticè dicit *Armo.* Quia est armamentarium Spiritûs sancti *mille clypei pendent ex ea, & omnis armatura fortium.* Cant. 4. Pugnaturus igitur contra hostes Ecclesiæ Romedius, hoc armamentarium adivit, ex illo desumpturus *gladium Spiritûs, scutum fidei, loricam justitiæ, & galeam salutis.* Ephes. 6. *Romæ* anagrammaticè fit similis *Ramo*, & quidem olivæ: sacro illius oleô unguntur Reges, & summi Sacerdotes. Ex hoc ramo olivæ stillat *oleum Sapientiæ* quo carent fatuæ Virgines hæreseos Morpheo consopitæ. Hunc Ramum olivæ accessit Romedius, *Oleô Sapientiæ* lampadem suam repletu-

pleturus. Roma est caput mundi, Romæ degit caput Ecclesiæ. Romæ Domicilium fixit Vicarius Christi, quem ut exactius consideraret à capite usque ad calcem, ad pedes illius se prosternens Romedius, eosdem humili osculo est veneratus. Demisit Romedius caput ad pedes Domini Apostolici, vel ut servo servorum Dei profundissima inclinatione inserviret, satis altè se ascendisse reputans, si capite suo ad pedes illius qui caput est Ecclesiæ pertingeret, & tam sublime caput in pedibus honoraret. Vel ut sancta curiositate ductus videret quàm *speciosi sint pedes*
Rom. 10. *Evangelizantium bona.* Vel ut sacra vestigia acuratiùs notaret, iisque constanter inhærendo, nunquam à via veritatis aberraret. Vel ut ostenderet se non esse hominem proprij capitis, sed illud se ad pedes summi Pastoris deponere, & intellectum in obsequium fidei captivare. Denique Deum honorans in Vicario suo, illius pedes intimo pietatis affectu religiosè est exosculatus, quasi (ùt proverbialiter dicitur) si possibile foret, ipsi Deo præ devotionis fervore pedes abmordere voluisset. Hæc Catholicæ submissionis contestatio merita est, ut pro veneratione pedum summus Pontifex sacras manus elevaret, & pro osculis, os aperiret ad benedicendum.

Benedixit igitur Romedio Beatissimus Pater, quem pro filio suo agnovit Ecclesia mater. Benedixit illi tan-
Genes. 27. quam Pater Isaac filio suo Jacob, *de rore Cœli.* Nec sinè notabili effectu eidem Sanctissimus Pater Benedixit, quia
Eccli. 45. per tot *sæcula memoria ejus in benedictione est.* Hujus be-
Jacob. 4. nedictionis radix humilitas fuit, *Deus enim superbis resistit, humilibus autem dat gratiam.* Rident quidem hanc Catholicam submissionem typhô superbiæ inflati hæretici, & spiritu nequam repleti psevdopolitici Atheistæ, tanquam abjectionem nimis servilem, & ancillarem. Sed spreto illorum cachinno quilibet fidelis catholicus huic superbæ
2. Reg. 6. Micholi cum Davide respondeat: *Vilior fiam plùs quàm factus sum, & ero humilis in oculis meis, & cum ancillis de quibus*

locu-

locuta es, gloriosior apparebo. Qui vult à DEO habere respectum, non curet humanum respectum, fiat humilis, ille enim *humilia respicit in Cœlo & in terra.* Concludo verbis sancti Isidori. *Esto parvus in oculis tuis, ut sis magnus in oculis DEI.* Psal. 112. In Synonim.

Unde superbis homo, cùm tellus sit tua mater?
Cur propriam matrem spernis, & alta petis?
Ut caveas casum, charam non desere matrem,
Qui sedet in terra, non habet unde cadat.

DOMUS AARON.

Psalm. 113.

Gloria Ecclesiastica Domus Thunianæ.

Loriosi sunt Thuniadæ tanquam *filij Aaron in Gloria sua.* Proinde collata S. Romedio Papalis benedictio latissimum campum aperuit de hac gloria, bene dicendi: Si enim juxta Salomonem *benedictio patrum firmat Domos*, certè Domus Thuniana à summis Ecclesiæ Patribus toties benedicta, à successoribus Petri in dignitate Ecclesiastica fundata fuit supra firmam Petram. Prævenit hanc benedictam familiam altissimus in *benedictionibus dulcedinis* & svavitatis. Famæ Thunianæ bonus odor, *factus est quasi odor agri pleni cui bene-* Eccli. 50. Eccli. 3. Psal. 20.

 nedi-

2. Cor. 2. *nedixit Dominus.* Genes. 27. Facti sunt Thuniadæ *bonus odor Christi.* Nam inter celeberrimarum Germaniæ Ecclesiarum illustres Canonicos assumpti, exemplari sua conversatione tanquam veri filij Aaron, obtulerunt holocau-
Num. 28. sta *in odorem suavissimum Domino.* Dedit illustrissima hæc familia complures celeberrimis Ecclesijs Brixiensi, Tridentinæ, Passaviensi, & Salisburgensi, Canonicos, & inter hos Simonen, nec non Sigismundum Tridenti, & Joannem, Antonium Salisburgi Decanos. Hi sentatissimi Decani, per canam suam prudentiam ostenderunt se plurimum habuisse de canis illis, quos sapiens recenset di-
Sap. 4. cens: *Cani autem sunt sensus hominis.* Si canæ sapientiæ candor æquat lilia in Decanis, etiam ceruleus antistitum color, Violas in Episcopis superabit. Enimverò protulit benedictus Thuniadum campus tam copiosas Episcoporum Violas, ut illustrissima hæc familia jure merito possit Seminarium Episcoporum appellari. Ex illa prodierunt non pauci Episcopi Ecclesiarum Basileensis, Brixiensis, Tridentinæ, Seckovviensis, Gurgcensis, Ratisbonensis, Passaviensis. Tot Ecclesiarum non parvus numerus verisimile facit, si cælum infulas plueret majorem earum partem in capita Thuniana delapsuram. Fulsit annis superioribus infulâ Brixiensi & Tridentinâ Alphonsus è Comitibus de Thun, raris condecoratus virtutibus Antistes. Floret etiam nunc hodie inter Episcopales Violas Rudolphus Comes à Thun Episcopus & Princeps Seckovviensis, vir ad magna natus, cui animitùs exopto, ut olim ex Episcopali viola fiat rosa, & violaceum paludamentum transeat in purpuram. Magna hæc est nobilissimæ hujus Domûs benedictio, tam copiosos in illa reperiri Viros à Sede Apostolica benedictos. Summè tamen splendorem illius auget Archi-Episcopatûs Salis-
Ex Annal. Hartman. burgensis Sedes, quam *tres* Thuniadæ gloriosè occupârunt. Grande in Germania Salisburgensis Ecclesiæ decus est, magna gloria & singularis præeminentia Eccle-

siasti-

ſiaſticæ authoritatis. Etenim propter rarum in divinis peragendis decorem, propter incomparabilem Archi-antiſtitis pontificantis ſplendorem, propter ſpecialiſſimas Archi-Præſuli Salisburgenſi à Sede Apoſtolica conceſſas prærogativas, & ſingularem Eccleſiaſticæ poteſtatis participationem, Archi-Epiſcopus Salisburgenſis (ſi ſalvâ Sedis Apoſtolicæ reverentiâ, & authoritate ità loqui licet) eſt ens Papale per participationem. Unde ſi fulgidiſſimus Sedis Apoſtolicæ ſplendor aliquam poſſet ſui umbram ſpargere: huic aſſimilaretur Eccleſia Salisburgenſis. Et ſi Pontifex ſummus ac Sacerdos maximus, poſſet admittere aliquod diminutivum, non ineptè vocaretur Archi-Epiſcopus Salisburgenſis, cum ſubordinatione, parvus in Germania Papa. Si hic titulus ſcrupuloſis forſitan auribus non arridet, ſaltem negari non poteſt, quod Salisburgenſis Archi-Antiſtes in Alemannia præ reliquis Epiſcopis obtineat primas, cùm ſit Germaniæ Primas. Cum veritate aſſeverari poteſt quod ſit Principũ Princeps, cùm Principes creet, & inter principes ſuas habeat creaturas. Ad tam ſublimem, jam ante ſæcula evectus eſt dignitatem (ùt teſtatur Hartmannus) Rudolphus de Thun, cujus veſtigia hoc noſtro ſæculo ſecuti ſunt Germani Fratres Gvidobaldus, & Joannes Erneſtus Comites de Thun, Salisburgenſi tiara ſimiliter condecorati, & valde congruè accidit, quòd duo Germani Fratres, facti ſint Germaniæ Primates, ut quos progenitoris ſangvis fecit Germanos, eoſdem propria virtus efficeret Primates Germaniæ. Nec ſtitit Gvidobaldus in tam ſublimi honoris apice, ſed ubi alij finem fecerunt progrediendi, inde ſumpſit altius aſcendendi initium. Hoc habent magni animi ad altiora nati, igneæ ſunt naturæ, ſemper ſunt in motu, ſemper ſurſum tendunt, nec ab hoc conatu ceſſant, donec perveniant ad locum ſibi coñaturalem. Contulit Gvidobaldo Deus dotes eminentes, proinde inter Eminentiſſimos reponendas. Splendebant in illo virtutes

In Annal. Erem. Einſidlenſis.

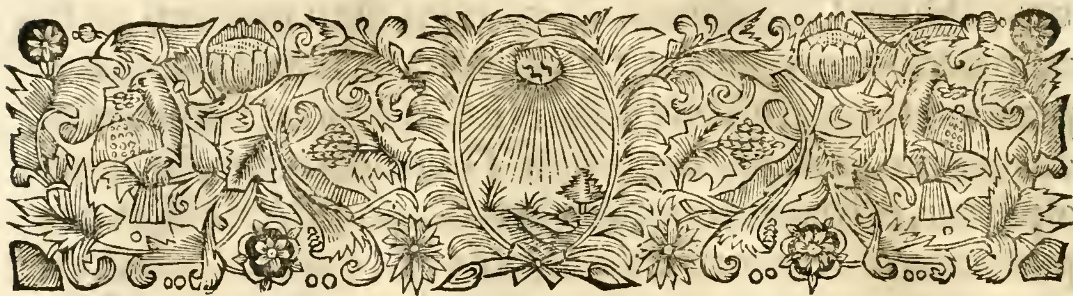
tutes non vulgares, ſed quatuor Cardinales, ideoque ad CollegiumCardinalium tanquam ad centrum tendebant. *1. Petr. 2.* Agnovit Vicarius Regis regum qui *Regale* tenet *Sacerdotium*, egregias, & penè regias in Gvidobaldo dotes: proinde veſtitum purpurâ ſedere juſſit inter Eccleſiæ Proceres *Regibus pares.* Confirmavit ſummus ſacerdotum Princeps in Gvidobaldo ſpiritum Principalem, creavitque illum Sac: Rom: Eccleſiæ Cardinalem, *Principibus Superiorem.* Quantum hic Princeps Familiæ Thunianæ contulerit ſplendorem, illi ſolùm non vident, qui invident, nec effrontes ob reverentiam Eminentiſſimæ purpuræ erubeſcunt.

Magna ſanè eſt hæc Thuniadum gloria, ſi illorum radij ſeparatim conſiderentur, ſed multò illuſtrior, ſi ſpectentur conjunctim; vis enim unita fortior. Omni certè admiratione digna fuit hæc conjunctura, quòd præteritis ſæculis quatuor fratres de Familia Thuniana orbis viderit, in ſummis dignitatibus conſtitutos. Primum Conradum Abbatem & Principem Einſidlenſem, ſecundum Henricum Epiſcopum Baſileæ, Tertium Rudolphum Archi-Epiſcopum Salisburgenſem; Et quartum Græciæ Imperatorem. *Hartm. in Annalibus Eremi. Item Pirch: Pincius Hiſt. Trident. Burlech.* Renovata etiam eſt hoc ſæculo Comitum de Thun tanquam fortunatorum Planetarum felix conjunctio, omni profectò memoriâ digna ac prorſus ſingularis. Videlicet ex uno fortunatiſſimo Parente Joanne Sigismundo Comite de Thun, tria illuſtriſſimorum filiorum capita, ſeptenis Sacrarum dignitatum infulis condecorata fuiſſe. Quibus coronam addidit purpureus galerus Guidobaldi. *Metzger in Hiſt. Salisburg.* Adeò in eadem Domo virtus & felicitas pulchra æmulatione inter ſe commiſſæ certabant, illáne meritorum, an iſta honorum cumulis ſuperaret. Maximis Eccleſiaſticæ gloriæ radijs etiã hodie Illuſtrisſimam hanc familiam illuminat Celſisſimus Princeps JOANNES ERNESTUS, quod bonum, felix fauſtum fortunatumque ac diuturnum ſit, tiarâ Salisburgenſi coronatus.

tus. Hunc Celſisſimum Principem dum nomino, in unam perſonam concentro radios gloriæ Thunianæ. Repræſentatur in JOANNE ERNESTO totius Familiæ decus, comparent plures glorioſi Thuniadæ, dum ille unus aſpicitur, & totius ſtemmatis laus in uno JOANNE compendiatur. Vivunt in illo majores ſui, quos in ſe redivivos repræſentat, omnes intra ſe colligit, & illis ſe ipſum ſuperaddit, ac prædeceſſorum ſuorum ſpiritus ſublimis in JOANNE reviviſcit. Speciali benedictione beavit illum Dominus virtutum, ità ut illi nulla virtus deeſſe videatur, nec facilè ſit, determinatum ferre judicium, quænam in illo magìs emineat, cùm omnes ſint eminentes, olim futuræ utì in Gvidobaldo Eminentisſimæ. Hoc me præſagire facit ex programmate *Joannes Erneſtus è Comitibus de Thun Archi-Epiſcopus Salisburgenſis* transpoſito literarum ordine tale emergens anagramma: *Venis Princeps, geſtes honores Cardinalis, hoc unus Beatiſſimus jubet.* Præcellere tamen videtur in illo præ cæteris dotibus ſumma animi benignitas & affabilitas, omnem ſuperans Charitum ſvavitatem. Hæc illum facit omnibus amabilem, unde non fruſtrà dictus eſt JOANNES, id eſt gratia. Quapropter amabiliſſimo Principi ſic acclamo: ad multos annos! ad paucos annos! ad multos annos! multa abſolve ſæcula, & à nullo abſolvaris. Ad paucos annos! ut licèt multis vixeris ſæculis, nihilominus clientibus tuis videantur *dies* Geneſ. 29.
pauci præ amoris magnitudine. Ad multos annos! ille Tibi Celſisſime Princeps ſit dies ultimus, qui mundo futurus eſt extremus. Ad paucos annos! videantur Clientibus Tuis *milleni vitæ tuæ anni, tanquam dies heſterna, quæ præterijt.* Pſal. 29.
Ad multos annos! verificetur ex hoc programmate: *Joannes Erneſtus è Comitibus de Thun* tale prodiens anagrama: *Ens vivens dabit honorem ſenectutis.*

Qui non multa facit, ſed tantùm plurima garrit,
  Hic nullo *magnus* jure vocandus erit.
Eſt domus hæc de Thun, facit in re plurima, magnos
  Inde Sacerdotes procreat iſta Domus.

DI-

DIGRESSIO IV.

Quid est Osculum?

OSculum, quod Romedius Sacris ſummi Pontificis pedibus fixit, pennam meam movet ad ſcribendum de oſculis. De quibus dum calamus meus ſcribit, diducto quaſi roſtro chartam candidam tanquam charam amaſiam deoſculatur; & quoteſformat literas, tot in illa relinquit erudita veſtigia oſculorum. Oſculi ſumma eſt antiquitas, & tanta varietas, quanta eſt diverſitas animorum. Oſculum tam vetus eſt, ut non poſſit eô aliquid eſſe antiquius, nam eſt ab æterno. Oſculatus fuit ab æterno Pater Filium, & Filius Patrem, & hoc ipſiſſimum oſculum eſt Spiritus ſanctus. De hoc Divino oſculo ita diſſerit mellifluus Doctor: *Illa Gignentis, Genitíque dilectio, quid nisì Oſculum ſvaviſſimum eſt. Si igitur ſe invicem oſculantur Pater & Filius, quid eſt eorum Oſculum nisì Spiritus Sanctus?* Procedit ab his duobus, Spiritus unus, halitus Oris, evaporatio cordis, gemini amantis oſculum unum. Pater & Filius quieſcunt in oſculo, & ambo ceſſarent eſſe, ſi ceſſarent ſe oſculari. Non continuit ſe oſculum intra Divina, ſed etiam demiſit ſe ad humana, dum Filius DEI *propter nos homines, & propter noſtram ſalutem deſcendit de Cœlis, & Homo factus eſt. O! felix oſculum!* exclamat S. Bernardus, *& ſtupendâ dignatione mirabile,*

Serm. 8. in Cant.
Serm. 89. de diverſ.
Symbol. fidei.
Serm. 2. in Cant.

le, in quo non os ori imprimitur, sed DEUS homini unitur. Ineffabile hoc est osculum, quando *misericordia & veritas obviaverunt sibi, justitia & pax osculatæ sunt.* Processit DEI Filius *tanquam Sponsus de Thalamo suo*, cujus ardentissimo amore capta Sponsa in canticis ità modulatur: *osculetur me osculô oris sui.* Quale hoc sit osculum, explicat idem Mellifluus Doctor ità scribens: *Hoc osculum non est conjunctio labiorum, sed planè infusio gaudiorum.* Divina hæc sunt oscula, nunc transeo ad humana. Osculum in humanis signum est benevolentiæ & humanitatis, quod dum de more gentis hospiti advenienti cum salutatione offertur; quisquis illud accipis memento te esse hominem, & vide nè nimiùm factus humanus aliquid humani patiaris, & dum os ori admoves, os tuum ad durum os impingat, quod sibi ablatum esse Adamus fatetur dicens: *hoc os ex ossibus meis.* Per osculum reverentia & submissio declaratur. Servi osculô honorant Dominum, & osculô filij parentes suos amorosè venerantur. O! fidelis anima, DEUS est Dominus, & Pater tuus, ille à te osculô honorandus est. Sequere igitur monitum Salviani & osculare *pedes illius, quasi ancilla, manus quasi Alumna, os quasi filia.* Nè ille tibi dicat exprobando: *Filius honorat patrem, & servus Dominum suum, si ergo pater ego sum: ubi est honor meus? & si Dominus ego sum, ubi est timor meus?* Osculum signum est amorosæ reconciliationis. O! peccator miserrime, qui totam animæ tuæ substantiam *tanquam filius prodigus cum meretricibus absumsisti*, ab unico hoc osculo tota pendet æternitas! Expectat reducem clementissimus Pater, brachia expandit, ut te pœnitentem amplectatur: revertere, revertere, & ad osculum Patris festinanter recurre. *DEUS magne!* (exclamat Sidonius) *quàm lætus tibi orietur dies, cùm paternis pedibus affusus, ex illo ore læso, ore terribili convitium expectans: osculum exceperis.* Osculum juxta S. Ambrosium *est pignus charitatis.* De hoc ità scribit Doctor gentium: *salutate invicem in osculo sancto.* Hoc osculum,

Psal. 84. *Psal. 18.* *Cant. 1.* *Serm. 2. in Cant.* *Genes. 2.* *Epist. ad Pallad.* *Malachias 1.* *Luc. 15.* *Epist. 23. ad Procul.* *Lib. 6. in Lucam.* *Rom. 16.*

Lib. de amicitia. c. 6. lum, inquit S. Auguſtinus: *Non fit oris attactu, ſed mentis affectu: non conjunctione labiorum, ſed commixtione ſpirituum, caſtificante omnia DEI ſpiritu: nam ipſe hunc inſpirat affectum, ut videatur alteri, quaſi unam animam habere in diverſis corporibus.* Sed nunc ab oſculo ſancto ad oſculum profanum tranſitum faciamus. Oſculum quidem de ſe bonum eſt; Ibid. ſed, ùt ait S. Auguſtinus, *ſicuti plerique igne, aquâ, ferrô, quæ naturaliter bona ſunt, in ſuæ crudelitatis, vel voluptatis ſatellitium abutuntur: ità perverſi & turpes etiam hoc bono* (id eſt oſculô) *ſua quodammodo flagitia condire nituntur, ipſum oſculum tantà turpitudine fœdantes, ut ſic oſculari nihil ſit aliud,* Proverb. 7. *quàm adulterari.* Hæc oſcula graphicè depingit Salomon, dum vecordem juvenem in ſcænam producit, cui *occurrit mulier ornatu meretricio, præparata ad capiendas animas, quæ apprehenſum deoſculatur juvenem, & procaci vultu blanditur* dicens: *veni inebriemur uberibus, & cupitis fruamur amplexibus, non eſt enim vir in domo ſua, abijt viâ longiſſimâ.* Huic Lib. 2. ſtolido aſino inclamat aureus aſinus Apuleij: *Heus! tu Scholaſtice dulce & amarum guſtulum carpis, cave nè nimia mellis dulcedine diutinam bilis amaritudinem trahas.* Sed fruſtrà ſurdo canit fabulam, nam (ùt idem ſapientiſſimus morta- Proverb. 7. lium hanc proſequitur tragœdiam) *irretivit eum multis ſermonibus, & blanditijs labiorum protraxit illum, ſtatim eam ſequitur quaſi bos ductus ad victimam, & quaſi agnus laſciviens, & ignorans, quòd ad vincula ſtultus trahatur.* Nec minùs Ibid. nociva ſunt *fraudulenta oſcula blandientis.* Talibus fraudulentis oſculis blandiuntur lucro ſuo inhiantes baſiatores, de quibus Martialis ad Baſſum ait: *Effugere non eſt Baſſe baſiatores: inſtant, morantur, occurrunt, & hinc & illinc, uſquequaque, quacunque, rimas per omnes baſiator intrabit.* Illorum Cap. 29. nequitiam Eccleſiaſticus clarè manifeſtat dicens: *donec accipiant oſculantur manus dantis.* Sic eſt! manum lambunt, ut accipiant, ſpe autem ſuâ fruſtrati illam conſpuunt. Manum lingunt inſtar canum, ſi offamcapiant, quæ illis ſit ad ſalivam: ſin minùs, eandem ſputô conſpurcant. Unde

rectè

rectè ait Alanus: *quid est adulationis unctio, nisì donorum emunctio? quid commendationis allusio, nisì principum delusio? quid laudis arrisio, nisì eorundem derisio?* Ultra tamen omnem modum detestabilia sunt oscula dolosa proditoris. Talia sunt *oscula* Joab, *oscula Judæ*. *Dixit Joab ad Amasam: Salve mi frater! & tenuit manu dexterâ mentum Amasæ quasi osculans eum: & percussit eum in latere, & effudit intestina ejus in terram.* Osculatus est Judas CHRISTUM dicens: *Ave Rabbi! sed clam dedit traditor signum dicens: quemcunque osculatus fuero ipse est, tenete eum. O signum sacrilegum* (exclamat S. Augustinus) *ô placitum fugiendum! ubi ab osculo incipitur bellum, & per pacis indicium pacis rumpitur sacramentum.* His venenatis osculis orbis plenus est, & talibus proditorijs basijs mundus amatores suos osculatur: contra quem idem sanctissimus Pater ità invehitur. *O! munde proditor! qui cuncta bona promittis, & cuncta mala profers. Promittis vitam, & donas mortem. Promittis gaudium & largiris mœrorem.* O! amator mundi, cave tibi ab hoc osculo, quia, (ùt bene notat Hugo Cardinalis) tale proditorium osculum est mundi, *illum enim solum prodit, quem osculatur.*

De complanctu naturæ.

2. Reg. 2.

Serm 121.

In Cap. 22. Luc.

Est os formatum duris ex ossibus Eva,
    Os tamen in vultu molle glabrúmque gerit.
Oscula qui sumis, cave nè lædaris ab osse,
    Ora quidem recreant; plùs tamen ossa nocent.

S. ROMEDIUS.

Prædicator & Apoſtolus. 1. Tim. 2.

Apoſtoli Eccleſiarum Gloria Chriſti. 2. Cor. 8.

On Hieroſolymis fuiſſe, ſed Hieroſolymis bene vixiſſeglorioſum eſt. Sunt Hieroſolymæ Urbs Sancta, & illius Regio *terra ſancta eſt.* Similiter Urbs Romana eſt civitas ſancta, unde magnam gloriam promeritus eſt Romedius, qui ſanctitati Urbis conformavit ſanctitatem vitæ; exiſtimans ſe fore nimìs inurbanum, ſi in Civitate ſancta, à ſanctitate Urbis deviaret. Sanctè vixit, adeoque bene vixit, idcirco bene viventi ſummus Pontifex benedixit. Acceptâ benedictione Apoſtolicâ, mentem ſuam Romedius diſpoſuit pro bona dictione, ut tanquam vir Apoſtolicus oves errantes ſubjectas maledictioni, ad ovile *Boni Paſtoris* reductas reſtitueret benedictioni. Nec mirum eſt, tam citò factum fuiſſe eloquentem per illam *ignitam lingvam*, quæ etiam *lingvas infantium facit eſſe diſertas.* Repletus eſt Romedius illo Spiritu, de quo S. Gregorius: *implet cytharœdum puerum, & pſalmiſtam facit, implet piſcatorem, & prædicatorem facit, implet perſecutorem & Doctorem Gentium facit.* &c. Etiam mihi dicere liceat: implet peregrinantem Romedium, & repentè Organiſtam Apoſtolicum facit. *O! qualis eſt artifex iſte Spiritus, mox ùt tetigerit mentem, docet, ſolùmque teti-*

Actor. 2.

Homil. 30. *in Evang.*

Ibid.

Pag: 52. D

Ioan: Steger del: M. Rivola sculp:

tetigiſſe, docuiſſe eſt. Non opus fuit Romedio ad perdiſcendam hanc ſacram muſicam ſpatiô temporis; nam *ubi DEUS magiſter eſt, citò diſcitur, quod docetur.* Nullis probis egent muſici, qui non occupantur circa chordas, ſed corda, & ipſimet ſunt pſalterium, chorus & organum. Facilè perficitur illa modulatio, in qua geminos cordis ventriculos tanquam binos folles implet Divinus ille Spiritus, *qui Scientiam habet vocis*, tunc enim *ex abundantia cordis os loquitur.* Hanc veritatem manifeſtiſſimô exemplô probant Apoſtoli, in quibus dum *impleta gaudent viſcera, afflata Sancto ſpiritu, voces diverſas intonant; fantur DEI magnalia.* *Leo Papa Serm. 1. de Pentecoſt.* *Sap: 1. Matth. 12.* *Hymnus Eccleſ.*

Porrò in quadruplici diverſitate vocum potiſſimè conſiſtit amœniſſimum muſicæ artificium. Et harum vocum diſcordia auribus gratiſſima concordia eſt. Diſcantus teneram infantium vocem imitatur. Altus cum volatili adoleſcentium ingenio in ſublime elevatur. Tenor maturæ virilitatis ſervat tenorem, & Baſſus cum gravibus ſenum cogitationibus deſcendit in profundum. Omnes hæ diſcordes voces in uno concordant Organo, fiúntque amici diſſidentes Toni, & dum Organiſta ſe ſingulis accom̃odat, ex pluribus una fit harmonia. Quàm præclarè Divinum Verbum prædicando, omnes perfecti Organiſtæ partes impleverit Romedius, oſtendit, quando ſingulis vocibus ſeſe accom̃odando *omnibus omnia factus eſt, ut omnes faceret ſalvos.* Accom̃odavit ſe diſcantiſtis, id eſt parvulis in fide, *quibus lacte prædicationis opus fuit, non ſolidô cibô.* Accommodavit ſe altiſtis, nam illis, qui altum ſapiebant proponebat *altitudinem divitiarum ſapientiæ & ſcientiæ DEI.* Accommodabat ſe Tenoriſtis ſervando diſcretæ prædicationis tenorem, juxta illud S. Auguſtini monitum: *dicendum eſt temperatè cùm aliquid vituperatur vel laudatur.* Denique accom̃odavit ſe Baſſiſtis, ex ſublimioribus conceptibus ad humiliora deſcendendo; quia juxta S. Gregorium, *Prædicator debet ad infirmitatem* *1. Cor. 9.* *Rom. 11.* *Ibid.* *Lib. 3. Moral.*

audientium semetipsum contrahendo descendere. Usus fuit Romedius in Apostolica sua musica cantu *duro & molli.* Duro
Idem Ibid. quidem, nam juxta eundem Ecclesiæ Doctorem, *discreti prædicatores cùm iniquis adhuc mentibus prædicant, magnis vocibus æterni Judicis terrores intimant: cùm autem jam auditorum suorum cordibus veritatis lucem adesse cognoscunt, clamoris sui magnitudinem in lenitatem dulcedinis vertunt.* Et sic usus
Galat. 6. est cantu molli, & *spiritu lenitatis.* Tam efficax Evangelicæ prædicationis musica omnem superavit Amphionis, Arionis, & Orphei harmoniam. Fabula sit Arionem non tantùm maris sævitiam cantûs svavitate tranquillâsse, sed etiam Delphinos reddidisse mansvetos: Veritas est, Ro-
Habac. 1. medium prædicationis suæ cantu homines, qui *facti sunt sicut pisces maris*, ad rete Petri pertraxisse: & non tantùm
Joan. 21. *centum quinquaginta tres*, sed ultra mille animas felici tractu duxisse in capturam. Fictitium sit, Orpheum ad inferos descendisse, & svavissimo testudinis modulamine dilectam suam conjugem Evrydicem ex orco reduxisse: profectò nullum commentum est, Romedium prædicationis suæ musicâ infidelibus & hæreticis spiritualiter mortuis, majori miraculo vitam restituisse; nam, teste S. Gre-
Lib. 3. Dialog. Cap. 17. gorio, *Majus est miraculum verbô & orationis solatiô peccatorem convertere, quàm carne mortuum suscitare.* Et quod omni miraculo majus est, factus est Romedius doctor gentium prædicatione sua (ùt S. Chrysostomus loquitur) *ex hominibus Angelos faciens, quin imò ipsos homines quasi ex dæmonibus in Angelos provehens.* Angeli sunt musici, proinde ex conversis infidelibus dum Angelos facit, musicos efficit. Erant illi paulò antè *filij iræ*: sed à Romedio transfor-
Cap. 33. mati sunt in *Angelos pacis* juxta Isaiam *flentes amarè.* O! quàm felix est ille musicus, qui cum Magdalena *ad delitias DEI-*
Chrysol. Ser. 93. *tatis totam pulsat cordis sui & corporis symphoniam! Organi planctus dat clamorem, in cythara per suspiria longa modulatur, & gemitus aptat in fistulam.* Ex varijs quidem partibus ca-
Luc. 10. nunt musici, sed illi canunt optimè, *qui optimam partem ele-*

Ioan: Steger del:
M. Riuola sculp:

elegerunt cum Maria. Qui non modulantur in fidibus, ſed in una catholica fide; & quorum corda reſonant etiam tacente chordâ: nam *DEUS non vocis, ſed cordis auditor eſt:* unde Poëta. *Non clamor ſed amor cantat in aure DEI.* Ecce! quàm præclaros effectus habeat muſica Evangelica, quādo organum eſt concordatum. Potentiſſima ad movendos animos illa eſt concordantia, quando juxta mentem Sancti Hieronymi, *os mens, manúsque concordat.* Unde Romedius bene dicta expreſſit benefactis, quod dixit ore, implevit more, facundus verbis, fœcundus exemplis, pronus lingvâ, & promptus manu, nec facundior illi vita, quàm lingva fuit, nam omnis ejus vivendi ratio ſermo eloquens fuit. Exinde ortum credo, quòd accuratiſſimi in arte ſua muſici *ad tactum* attendant, nec ſolum os, ſed etiam motum manûs obſervant. Nam *fabula videntur verba ſinè operibus*, ait Iſidorus Peluſiota: *Et loquendi authoritas perditur, quando vox opere non adjuvatur*, inquit Gregorius. Ore! ô! re declamandum eſt, & non ſolo ore: quia homines juxta Lactantium *exempta malunt, quàm verba: quia loqui facile eſt, præſtare difficile.* Implevit ſanè omnes boni muſici partes Romedius, ità ut Româ redux cantûs ſui ſvavitate plusquàm mille animas ad Chriſtum converſas poſt ſe traxerit; verificatúmque fuit in Romedio illud Philoſtrati commentum, Amphionem fidibus ſuis effeciſſe, ut immania illa ſaxa ad Thebanæ Urbis conſtructionem ſponte ſua mirabiliter convenirent. Romedius certè modulaminis ſui ſvavitate ſaxea hæreticorum corda, quaſi vivos lapides ad conſtructionem Eccleſiæ Catholicæ pertraxit, & *ex lapidibus ſuſcitavit filios Abrahæ.* Et quis miretur, quòd Tridentum reduci Romedio ineffabili repletus gaudio Divus Vigilius obviam proceſſerit, tota Urbe ad tam pium ſpectaculum confluente. Obvijs ulnis & amoroſis amplexibus ſanctiſſimus Antiſtes tam præclarum excepit muſicum, imò Organum Spiritûs ſancti: quod eò gratiorem beatiſſimo Præſuli edebat harmo-

S. Hieron. de Orat. Domin.

Epiſt. 2. ad Nepo.

in Cap. 28. Job.

L. 4. de vera ſap.

Matth. 3.

moniam, quia utriusque cor juxta eundem altæ ſanctitatis Tonum fuit concordatum. Quisquis iſta legis Chriſtiane Lector, ſi in hac Sancta arte muſica excellere cupis, accuratè obſerva Divi Auguſtini monitum: *Vide, nè*
In Pſal. 49. *vivas malè, & cantes bene.*

Scire cupis, quænam placeat bona muſica Cœlo?
Et quæ præ reliquis clangat in aure DEI?
Iſta *trium vocum* præſtans eſt muſica, quando
Cor bene concordat, *lingva*, *manusque* ſimul.

DOMUS SAPIENTIÆ

Proverb: 9.

Gloria Sapientiæ Thunianæ.

DIvus Romedius repletus Spiritu Sapientiæ, pennam meam excitat, ut evolet ad ſublimem gloriam ſapientiæ Thunianæ. Verùm cum Viro patientiæ Job quæro:
Cap. 28. *Sapientia ubi invenitur, & quis eſt locus intelligentiæ?* Reſpondet idem Vates: *Sapientia in antiquis habitat.* Si ſapientia antiquitatis amatrix eſt, certè in antiquiſſima Domo Thuniana Sedem ſuam fixiſſe facilè probabitur, in qua ſola plures, quàm in Tota olim Græcia vixerunt ſapientes. Unde non mirum eſt hanc ſapientiſſimam Domum etiam in Græcia imperâſ-
Proverb. 8. ſe: cùm de ſe dicat Sapientia: *per me Reges regnant, & per me prin-*

principes imperant. Sapientiam Domûs Thunianæ, erudite Lector, vel ex hoc ſolo collige. Poſtquam incepit mundus deſipere calice Huſſij inebriatus, poſtquam luteus Lutherus, ex hujus poculi fœcibus propriam bibiſſet inſaniam perditâ mentis ſanitate, & decem præcepta grandis poculi implendo, vel potiùs evacuando, hauſiſſet decies repetitas ſanitates, toti Europæ inſalutares. Poſtquam Divinam Providentiam calva Calvini ratiocinatio concluſiſſet eſſe fatalem, & peccatum ſtatuendo neceſſarium, omne ſuſtuliſſet peccatum (nam *peccatum* Anguſt.
adeò liberum eſt, ut ſi non ſit liberum non ſit peccatum) DEUMque feciſſet voluntatis humanæ non ſvavem Dominum, ſed violentum tyrannum; Cæleſtis Eccleſiæ Catholicæ Sapientia, extirpatura has *Vanitates, & inſanias falſas, miſit ancillas ſuas, ut vocarent ad arcem*, fundatam ſupra firmam petram. Pſal. 39. Proverb. 9. Idcirco ad Tridentinã Urbem convocans concilium *in Summis excelſiſque verticibus clamitabat, O! Viri ad vos clamito, & vox mea ad filios hominum, audite, quoniam de rebus magnis locutura ſum.* Ibid. Ex quo indubitanter ſequitur, magnos fuiſſe viros, cum quibus ipſa Sapientia de magnis rebus erat locutura. Ad hanc vocem congregatus eſt mundus penè univerſus, ut cum Sapientia CHRISTI *pugnaret contra inſenſatos; viventes in magno inſipientiæ bello.* Sap. 5. In Legatis Cæſaris, Regum ac Principum comparuit majeſtas orbis, & in conſeſſu Patrum refulſit ſplendor Eccleſiæ univerſalis. Ibid. 14. Huc confluxit, quidquid Sapientia in Germanis Ingenijs habet ſolidum, in Hiſpanis profundum, in Italis acutum, in Gallis acre & vegetum. In proceſſu tanti Concilij primum ſæcularium Oratorum Annô 1562. ſuſpexit Orbis Sigismundum de Thun, quem Cardinalis Sfortia Palavicinus, parcus alioquin ſæcularium Oratorum laudator, in ſua Hiſtoria Concilij Tridentini hoc prædicato honorat: *Vir egregius Religione & prudentiâ.* Hic radios Sapientiæ ſparſos per ſingulos Regum Miniſtros, in ſe oſtendit collectos, & diviſam in plures ſapientiã mon-

ſtravit in ſe concentratam, & per hanc ſapuit Sapientiâ omnium. Miratum eſt Concilium in uno capite omnium qualitates nationum, & magnitudinem Cæſaris veneratum eſt in Sapientia Legati. Taliter audiebatur, quaſi per illius os Caput Romani Imperij loqueretur. Nec videbatur eſſe ſolùm Orator, ſed Romani Jovis oraculum. Nec mirum, quia totam Jurisprudentiam, quam jam olim *multorum camelorum onus eſſe* lamentabatur Amelius, imò Lipſius ipſe *onus nec ab Elephantis in India ferendum*, pronuntiabat: in ſcrinio pectoris ſui circumtulit, ità ut omni hora cathedram conſcendere, ac Decreta Pontificum, legésque Imperatorum interpretari valuiſſet. Contigit etiam Sigismundo hic honor, ut poſt Eccleſiaſticos Oratores primus inter Sæculares Concilio ſubſcriberet: *Unde tamen*, (ut refert Palavicinus citatus) *difficultas orta non eſt, cùm de prærogativa contentio cum eo nemini eſſet.*

Magnum Gloriæ Thunianæ incrementum addit Sapientia Eminentiſsimi Cardinalis Guidobaldi de Thun, quæ in illo non anguſtum habitaculum, ſed aulam ampliſſimam eſt ſortita, proinde ſe in illius animo, non per compendium contraxit, ſed quàm latiſsimè explicuit, quia invenit hoſpitium ſibi æquale. Non communicavit illi unam tantùm partem ſui, ſed ſe totam, quia quantacunque Sapientiæ portio illo minor fuit, nec capacitatem animi implere potuit Sapientia, nisì tota. Viguit in Guidobaldo ſubtilitas ingenij, prudentia judicij, maturitas conſilij: quando loquebatur, fundebat oracula, quæ ſvadebat, confirmabat eventus, nihil ardui aggrediebatur, cujus obſtacula non perrumperet, ità tractabat humana, ut nunquam omitteret Divina, gravi uſus eſt facundiâ ad flectendos animos, moderatione ad temperandos affectus, ſubtili ſolertiâ ad arcana indaganda, profundô conſiliô ad intricatos nodos Gordios evolvendos, circumſpectâ prudentiâ ad proſpiciendum de futuris. Ob tantas prærogativas factus Cardinalis dignitate, & Plenipoten-

 tia-

tiarius Cæſaris munere, miſcuit Politica Divinis ſinè confuſione, utrobique Eminentiſsimus: in templo, in foro. Ità agebat in Sacra Purpura, ut per eam multùm Splendoris acceſſerit purpuræ ſui Auguſtiſsimi. Oſtendit Guidobaldus verum eſſe illud Sapientis dictum: *oportet eum plus ſcire, qui plus poteſt.* Tantum ſcivit, ut minus illo fuerit quodvis negotium, capacitatem illius non impleverunt res maximæ, & poſtquam innumeris negotijs obrutus credebatur, adhuc pro pluribus vires ſuppetebant. Æqualem illum dicerem maximis Galliæ Cardinalibus & Miniſtris Richelio & Maſarino, nisì in juſta, & meliori cauſa Auſtriacæ Domûs ſuperior fuiſſet. A tam magno Viro non potuit Germania ſperare, nisì maxima. Sed hæc plerunque ingentium animorum conditio eſt; *citò mori.* Subducit ſe oculis perfecta virtus, quidquid ad ſummum pertigit ad ima devolvitur. Eripuit tantum virum Germaniæ æternitas, æſtimans illius vitam non ſatìs eſſe longam, nisì faceret æternam. Vivit tamen adhuc in memoria Salisburgenſium Guidobaldus, nam plenus Sale Sapientiæ intra Burgum Salis nullam ſentire potuit im̃ortalis famæ corruptionem. *Mortuus eſt, & quaſi non eſt mortuus*, quia in Succeſſoribus ſuis reliquit JOANNEM ERNESTUM de Thun ſimilem ſibi, Phœnix Phœnicem.

Ingentem ſimiliter Sapientiæ laudem meretur inter Thunianos Fratres, WENCESLAUS Comes de Thun Epiſcopus Paſſavienſis, dè quo idem dicere potuit Illuſtriſsimus Genitor, quod de Simone effatus eſt Parens Mathatias, filios ſuos ultimo halitu alloquendo: *Simon frater veſter, ſcio, quòd vir Conſilij eſt, ipſum audite ſemper.* 1. Machab. 2. Fuit hic ſapientiſsimus Antiſtes tam profundæ intelligentiæ, ut â callidis æmulis nullâ aſtutiæ bolide fund9 illius potuerit explorari. Fuit tam efficacis energiæ, ut in aſſecutione ſui intenti occurrentia difficultatum obſtacula, acrimoniâ ſui ingenij valuerit penetrare. Et quamvìs conatibus illius ſe extremè oppoſuerint illi, quibus nec eruditio,

tio, nec potentia deesse vulgò creditur, tamen prudentia WENCESLAI nervosè perrupit, & obtentâ causâ ostendit se his esse longè superiorem. Multa sanè & magna edebat Sapientiæ suæ specimina, ità ut etiam laudatissimis Sacrorum Principibus palmam Sapientiæ omnium
Calculô extinctus. calculô eripuisset, nisì mors calculum lethalem nimis citò adjecisset, quo postquam extremè laborâsset, egregiorum laborum lapidem posuit terminalem. *Si finis coronat opus*, certè Sapientiæ laureâ coronandus est WENCES-
Deut. 32. LAUS, quia in fine ostendit se *sapere, intelligere ac novissima providere.* Ars artium est bene mori, omnes morimur, & tamen pauci sciunt, quod omnes faciunt. Scivit WENCESLAUS bene mori, quia scivit bene vivere. Mors est Echo vitæ, qualis *Vita* mors est *ità*. Rectè semper collimavit ad beatitudinis scopum, nè ab illo aberraret. O quàm periculosum est ibi semel errare, ubi nemo bis errat. Prævidit igitur in tempore adventum mortis. Et nè imparatus se sisteret æternitati, & quasi ex tempore:
Psalm. 76. *recogitavit annos æternos* in tempore. Munivit se Ecclesiæ Sacramentis, ut sacram sibi mentem inesse ostenderet. His armis instructus non expalluit ad nuntium mortis, cui jam pridem duellum indixerat. Nè verò in hac lucta de illius viribus dubitaretur, heroicè de lectulo consurrexit, tanquam athleta, in ultimam arenam descensurus. Memor autem se esse Ecclesiæ Passaviensis magnum Antistitem; Pontificalia induit, ad Summos in Cælis Sacerdotes abiturus. Convocatis deinde Ecclesiæ Passaviensis Sacris Proceribus, aulæque suæ nobilioribus ministris, nec non Territorij Passaviensis Officialibus, ac præsidibus, omnibus ultimum vale dixit, támque nervosâ ad motus animorum ciendos usus est paræmesi, quasi ex illius ore æternitas peroraret. Denique adhuc vivens multa sapienter disposuit exequenda post vitam, quasi adhuc post mortem victurus. Post hæc eâ devotione Sacra ornamenta deposuit, quasi simul corpus exuere voluisset, libe-

liberiùs ad Cælos evolaturus. Sic mori non eſt mori, ſed mortalem deponere ſarcinam, & adipiſci nomen immortale.

Verùm ſinamus imperturbatos quieſcere Sapientiſsimorum Comitum de Thun glorioſos cineres, quorum Mauſoleis epitaphij locò hanc inſcribo Eccleſiaſtici ſententiam: *Sapiens in populo hæreditabit honorem, & nomen illius erit vivens in æternum.* Eccleſ. 37. A mortuis nunc calamum meum converto ad vivos, in quibus vegeta adhuc vivit Sapientia. Quod dum facere aggredior, rurſum in gloriæ Thunianæ theatrum ſpectabilis prodit Illuſtriſsimus ac Excellentiſsimus Dominus FRANCISCUS Comes de Thun, Marte & Arte clariſsimus, verè Palladi comparandus, quæ intus ſapiens, & foris eſt armata: ac problema facit, an in illo prævaleat acies gladij, an verò acumen ingenij? an glorioſior ſit in ſago, an verò in toga? pro nunc cum Poëta exclamo: *Cedant arma togæ!* & propoſitum problema per illud Sapientiæ oraculum reſolvo: *Melior eſt Sapientia, quàm vires, & vir prudens, quàm fortis.* Sap. 6. Prudentiæ ſuæ magnitudinem, & activitatis dexteritatem, hic Comes Excellentiſsimus Aulæ Cæſareæ teſtatam fecit in diverſis Legationibus. Oportet enim eximiâ illum præditum eſſe prudentiâ, qui munus Legati obit. Si enim Legatus eſt quidam Mercurius, certè in Caduceo ſuo ſerpentes gerit, de quibus æterna Veritas loquitur: *eſtote prudentes ſicut ſerpentes.* Carol. Paſchal Lib. de Legat. c. 1. *Si Legatus eſt Optimatum optimus, & primorum primus*, profectò in ſchola Sapientiæ non ſedebit in ultimo ſcamno, ſed primum locum obtinebit. Miſſus fuit ad diverſos Romani Imperij Principes, ad Salisburgenſem Archi-Epiſcopum, ad Electorem Bavariæ, in cujus Aula per triennium ſubſtitit; ut gravia Domûs Auſtriacæ negotia promoveret. Deſtinatus fuit in Angliam, ad Gentem acris ingenij, ſed genij inconſtantis, ac inquieti, ad populum duræ cervicis, ad nationem, quæ nomine ſuo propè accedit ad Angelos, &, ſi in fide Catholica per-

mansisset, bonos. Moratus fuit per quinquennium in hac terra Regiô madentem sangvine, in crudeli regno, in quo nec Regum capita à securi sunt secura, in perturbato rerum statu minimè turbatus, semper emolumento Cæsaris invigilando. Ablegatus fuit in Poloniam, cujus incolas nimia libertas sæpe exteris servire fecit: ad regimen, in quo, quot capita, tot sensus, ad regnum, in quo, quot nobiles, tot penè reges. Missus est ad Serenissimum Regem JOANNEM, ut eidem stimulos adderet, ad victoriosos armorum suorum progressus contra Turcam continuandos. Quod etiam fervidè & efficaciter præstitit, ac Confœderatorum cum Luna Gallorum (proh! pudor Christianissimo nomini!) nocentissimis machinationibus tam strenuè obviam ivit, ut horum malorum omniũ Coryphæo, cane pejùs & angve exosus factus sit, ac sub specioso monomachiæ titulo, per insidias proditoriô ferrô turpiter necatus fuisset, nisì per singularem prudentiam tam reputationi Cæsaris, quàm famæ generosissimi sui stemmatis consuluisset. Magnam pariter Excellentissimo Domino Comiti FRANCISCO prudentiæ laudem tribuere debet Urbs Moguntina, quæ ab exercitu Gallico arcta obsidione pressa, vix non oppressa fuisset, nisì ille sinè speciali Aulæ Cæsareæ mandato, ex naturalis prudentiæ instinctu, valde sapienter ac providè cum Gubernatore Belgij negotiatus fuisset (quod factum Augustissimus postmodum summè approbavit) & ab eodem octo Luneburgicorum virorum millia impetrâsset, quibus auctior factus Cæsareus Exercitus, agonizanti Urbi venit in succursum.

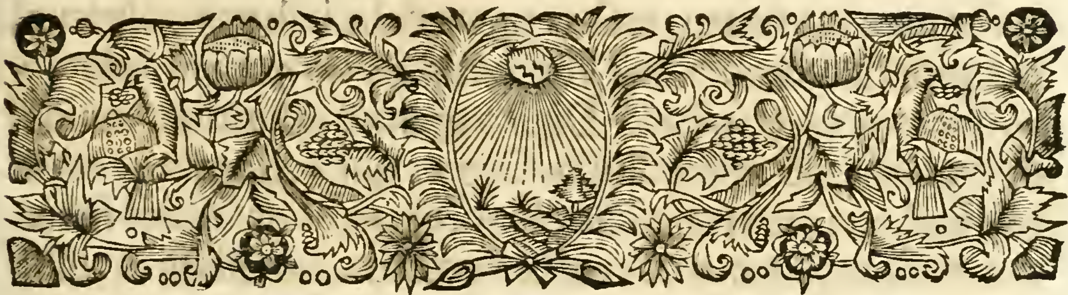
Si plura pro Sapientissima Domo Thuniana quærantur argumenta: non foris, sed Domi quærenda est Sapientia, quæ de se ipsa dicit: *Ego Sapientia habito in Consilio, & eruditis intersum cogitationibus.* Si Sapientia in Consilio habitat: profectò Sedem suam fixit in Domo Thuniana, quæ tam copiosos magnorum Principum, Regum ac Cæsarum

Proverb. 8.

sarum

ſarum intimos Conſiliarios educavit, ut meritò *Domus Sapientiæ* poſſit appellari. Non opus eſt ad pridem elapſa recurrere ſæcula, etiam hæc noſtra ætas oſtendit Sapientiam Thunianam verſari in Conſilijs, dum quatuor Germanos fratres MICHAELEM, MAXIMILIANUM, FRANCISCUM & ROMEDIUM Comites de Thun ad intimum admiſit conſilium ille, qui *Conſiliô & Induſtriâ* mundum gubernat, Sapientiſsimus Salomon Auguſtiſsimus Cæſar MAGNUS LEOPOLDUS.

Jactabat quondam Sapientes Græcia ſeptem,
Sed plures numerat nobilis iſta Domus.
Non opus eſt Græcos ſapientes quærere Athenis,
Floret in hac una Græcia tota Domo.

DIGRESSIO V.

Quid eſt Sapientia hujus Mundi?

Ivina Sancti Romedij *Sapientia confundit ſapientes hujus Mundi.* Habuit ille Sapientiam, quæ *de ſurſum eſt deſcendens à Patre luminum*, habent iſti pſevdoſapientiam aſcendentem à *principe tenebrarum.* Cupiũt hujus mundi Sapientes ſemper cum Lucifero aſcendere, & *in mirabilibus ſuper ſe ambulare.* Amant politici promotiones, aſpirant ad gradus altiores, & tandem gradum occupant *octavi ſapientis* : nam *dicentes ſe*

1. Cor. 1. Jacob. 1. Pſal. 130.

Rom. 1. *se esse sapientes stulti facti sunt.* Spectemus actum non Academicum, sed Dæmoniacum, in quo hujus mundi sapientes tales creantnr Doctores, & Magistri, quales ità describit Petarcha: *monstrantur digitô fraudum magistri, & ille prudentior judicatur, qui peritior est fallendi.* In hac so-
1. Cor. 8. lemni promotione tubicinem agit *Scientia, quæ inflat*, pulsantur tympana, pro quorum pelle exoculatus nequam politicus Ziska cutem suam legavit. Imponitur politico Doctoralis pileus, pro signo *libertatis conscientiæ*, negantis se ulli præcepto esse obligatam. Circumdatur humeris palliolum magistrale, quo omnia vitia pallientur; nam, ùt ait Lipsius: *Ambitio, & avaritia, sæpe velantur religionis mantello*, de cujus usu hæc Machiavelli regula est: *si pluit pallium assume, si non pluit, illud depone.* Injicitur collo catena aurea, ut illam ante pectus præ oculis habens politicus,
Balbus Poëta. meminerit semper illius versiculi: *aurum quisquis habet superos mercatur & astra.* Digito politici inseritur annulus, & quidem ille miraculosus Gygis, qui gestantem reddit invisibilem: quia politicus est totus arcanus, totus secretus, totus absconditus, totus occultus, omnibus invisibilis, & penè sibi ipsi ignotus. A nemine bene percipitur,
1. Reg. 16. nisì à Divino illo oculo, *qui intuetur cor*, nam *cordium scrutator est Dominus.* Neo-Doctori traditur liber, & quidem magni illius psevdopolitici Machiavelli, ex quo desumit hoc primum novæ politiæ principium: *fraus necessaria est omnibus quicunque ex parvis initijs crescere conantur.* Et nè desit glossa, recurritur ad magnum in hac pessima politia practicum, Wenceslaum Maroschuviam ità scribentem: *Politicum decet expendere non tantùm quid sit agendum, sed etiam quid sit simulandum. Totus mundus fucô utitur, ergo cum vulpibus est vulpinandum.* In hac promotione conscendit illam cathedram politicus, de qua Psalmista canit:
Psalm. 1. *Beatus vir, qui in cathedra pestilentiæ non sedit.* Hâc pesti-
De complanct. naturæ. lentiâ laborant juxta Doctissimum Alanum *principum laterales, Palatini canes, adulationis artifices, fabri laudis, figuli falsi-*

falsitatis. Offertur Neo-promoto inter amabiles amplexus osculum, ut ipsi inspiretur politicus spiritus, à quo Joab edoctus, *una manu tenuit mentum Amasæ quasi deosculans eum, & altera percutiens gladiô effudit intestina ejus in terram.* 2.Reg.20. Post hæc distribuuntur præsentibus hospitibus xenia, & donaria, non *re*, sed *ore*, conformiter ad illam Machiavelli instructionem: *pollicere largiter, promissis stare rusticanum puta.* Hinc illa rhythmica oritur querimonia: *mille annis jam peractis, fides nulla est in pactis. Mel in ore, verba lactis, fel in corde, fraus in factis.* Tandem post omnia, dum omnibus numeris absolutus creditur esse politicus, decantatur *Te DEUM*, non *laudamus*, sed *negamus*, & sic psevdo-politicus perfectissimus fit atheista. Si quæratur, cujus facultatis sit hic neo-Doctor? Respondeo esse artium liberalium, & omnium quatuor facultatum Doctorem. Est Poëta laureatus, qui scit optimè fingere. Est ex numero illorum, *qui aliud ostendunt in facie, aliud gerunt in corde, fingunt, quod non sunt, & à semetipsis decepti cæteros fallere arbitrantur.* Laurent: Justin. de humil. cap. 15. Est homo poëticus, totus fabulosus, totus fictus, *totus dissimilis intus Herodes, foris Joannes, totus ambiguus.* S. Bernardus epist. 193. Est poëta Comicus omnium personarum actor; imò est juxta Langium: *pessimus histrio histrionum, semper duplex facie, frequenter duplici corde, gravitatem simulat, dum intus nugatur, sibíque plaudit, quòd astantibus fecerit imposturam. Facies ejus nitida, mens fœda, vestis stricta, sed duplex latáque conscientia.* in Polyanthea. Est eloquentissimus Rhetor, millenis utitur figuris, & amphibologijs, sed maximè delectatur hyperbole, ex musca faciens elephantum: & Ironiâ, dum audientem falsis laudibus dementat, qui si subitò respexerit, deprehendet post se (ùt S. Hieronymus loquitur) *auriculas agitari asini.* Epist. ad Rustic. Est dialecticus. In illa arte perfectus, de qua S. Gregorius ait: *hujus mundi sapientia est: cor machinationibus tegere, sensum verbis velare, quæ falsa sunt, vera ostendere, quæ vera sunt, falsa demonstrare, hanc qui sciunt, cæteros despiciendo superbiunt.* 10. Moral. c. 16. Est Philoso-

phus rationalis, quamvis objectum illius non sit *recta ratio*, sed *Ratio status*. Sequitur sententiam Nominalium contra reales, multa habet complementa in ore, pauca cordimenta in pectore. Sequitur illam Machiavelli regulam: *Nullum tibi ex animo amicum æstima, neque tu sis ulli: ità tamen comes & blandus esto singulis, perinde quasi neminem non amaveris, honoris & amoris titulos repete, lauda affatim.* Est Philosophus naturalis, amator proprij interesse. *Cum natura horret vacuum* marsupium, rimatur naturam temporis, observat quid sit, vel non sit *de tempore*, ut possit tempori inservire: interea dum tempus elabitur, nihil cogitat de æternitate. Hæc mira res est, quòd velit videri realis, cùm tamen nec umbram realitatis habeat. Physica illius solos admittit colores apparentes; proinde fit pavoni simillimus, ùt loquitur Tertullianus: *Multicolor, & discolor, & versicolor, nunquam ipse, semper alius, tametsi semper ipse, toties mutandus, quoties movendus.* Est metaphysicus plenus entibus rationis, imò totus est Chymæricus, quia totus politicus. Nam ùt S. Hieronymus scribit: *Verè monstrosa res est, speciem habere columbinam, & mentem caninam, professionem ovinam, & intentionem lupinam.* De his novis politicis rursum scribit idem purpuratus Dalmata: *Hoc est novum monstrum, ex duabus naturis contrarijs compactum, est nova bestia, imò est Chymæra.* Politicus est sum̃us jurista, amat *sum̃um jus, quod est sum̃a injuria.* Defendit possibile esse *Dominium duorum in solidum:* proinde cupit duobus dominis famulari, vult ità *servire DEO*, ut non *offendat diabolum.* Sed quia tale servitium non succedit, neutrius partis fit libertus, sed totus libertinus, nec credit DEUM, nec timet diabolum. Politicus est medicus, qui ut multas habeat curas, frequentat Curias, & quia *dat Galenus opes*, maximam suæ crumenæ *curam gerit*, sibíque dictum putat *RECIPE.* Interea *cauteriatam habens conscientiam* nullam illius curam habet, quia, ùt vulgò dicitur: *hoc non debet Politicus curare.* Est Theologus, id est, *DEI-*

Lib. de Pallio c. 3.

Epist. 58.

1. Tim. 4.

Pag: 67.

J: Steger delineauit. M: Riuola sculp:

DEIloquus multa coram pijs auribus de DEO garrit, ſed nihil credit, inter Theologos non eſt Doctor ſubtilis, quia tam craſsè errat. Non eſt Thomiſta, quia non ſequitur ſententiam Angelici Doctoris, ſed Sathanæ Angelici ſeductoris. Verbô eſt inſipiens atheiſta, qui in corde ſuo dicit: *Non eſt DEUS.* Eſt homo ſinè fide, ſinè lege, ſinè conſcientia. Et hæc eſt mundi Sapientia tam altùm inſanire. Qualis ſit iſta Sapientia, ſi ex fundamento ſcire deſideras? Audi Sanctum Jacobum Apoſtolum de illa taliter loquentem: *Non eſt iſta Sapientia deſurſum deſcendens, ſed terrena, animalis, diabolica.*

Pſalm. 13.

Cap. 3.

Ex mundo Logici nolite fugare chymæras,
  In mundo poſtquam Machiavellus adeſt.
Ille in ſe claudit contradictoria multa,
  Ergo à parte rei magna chymæra datur.

S. ROMEDIUS.

Inimicus mundi, amicus DEI. Jacob. 4.

Hæc eſt victoria, quæ vincit mundum 1. Joan. 5.

VAlde glorioſum eſt, vanam mundi ſpernere gloriam. Multùm igitur glorioſus eſt S. Romedius, qui vix prima Chriſtianæ perfectionis limina ſalutans, ſtatim toti mundo valedixit. Secutus eſt Joannis Evangeliſtæ monitum: *Nolite diligere mundum, neque ea, quæ in mundo ſunt.* Sprevit hunc amaſium

1. Joan. 2.

ſium Romedius. Noluit ſe familiarem facere illius amori, cujus derivatio deſumitur *à mori.* Sancta profectò hæc fuit ſuperbia, quâ mundum calce protruſit, verè tunc fuit ſanctè elatus, quando mundum pedibus ſubjecit. Nam, ùt ait S. Paulinus: *Eſt ſancta ſuperbia, quæ huic mundo ſuperbit, & contemnit hoc ſæculum.* Laudabilis planè eſt hæc mentis elatio, quæ altos fovens ſpiritus ſublimia cogitat, ſuper terrena omnia ſeſe efferendo. Maximum hoc eſt *honoris punctum*, mundum tanquã punctum contemnere, ingens hæc eſt reputatio, ſe mundo eſſe ſuperiorem, & omnia mundana ſe reputare inferiora. Ad tam ſublimes cogitationes nos excitat Divus Ambroſius proclamans: *Diſcite in hoc mundo ſupra mundum eſſe.* Judicavit S. Romedius mundum nullam prorſus mereri æſtimationem, in mundo enim juxta Eccleſiaſticum nihil aliud eſt, niſì *vanitas vanitatum, & omnia vanitas.* In illo omnia ſunt ſomnia; mundus eſt globoſa bulla, rotunda nulla, ſphærica nola, cujus tinnitu ſtulti amatores mundi delectantur. Totus mundus ridiculus eſt. Prævenit tamen Romedius riſum mundi, mundum irridendo, nam teſte S. Auguſtino: *iſte mundus aut ridet nos, aut ridetur à nobis.* Ideo rectè monet S. Anſelmus: *Si mundus, vel aliquid mundi ridet tibi, noli arridere illi, certè non ridet tibi, ut in fine riſûs tu rideas, ſed ſimulat riſum, ut te irrideat.* Evitavit Romedius mundi fallacias, quæ juxta expertum S. Auguſtinum: *Plus habent deceptionis, quàm delectationis.* Id ipſum confirmat ſanctiſsimus Doctor ſequentibus verbis: *vincula hujus mundi aſperitatem habent veram, jucunditatem falſam, verum dolorem, incertam voluptatem, durum timorem, timidámque quietem, rem plenam miſeriæ, ſpem beatitudinis inanem: His tu inſeras manus & pedes?* Et tamen, proh dolor! amatores hujus mundi tam aſpera vincula delectant, & tanquam Samſones in ſinu fraudulentæ Dalilæ vincti altiſsimè ſtertunt. Formoſitas mundi eſt ſplendor Iridis, Priſma trigonum, collum columbæ, cauda pavo-

Epiſt. 21. *Lib. de Virg.* *Cap. 1.* *Serm. 1. in Capite Jejunij.* *in Pſal. 41.*

pavonis, quorum intuitu oculus maximè gaudet, dum maximè decipitur. *Quanta est humanæ mentis cæcitas!* exclamat S. Augustinus: *Turbat Mundus, & amatur: quid si tranquillus esset? flores ejus quomodo colligeres, qui à spinis non revocas manum?* Huic consonat, quod alibi proclamat: *O! Munde immunde, quid faceres dulcis, si amarus alimenta mentiris.* Non sapiunt cælestes dulcedines filijs hujus sæculi, non sunt illis ad gustum, quem habent mundano felle depravatum. *Fel draconum vinum illorum*, inquit sacra Pagina, & tamen magis amant hoc mortiferũ vinum, quàm mel Divinum. Tales sic alloquitur Divus Anselmus: *quàm svavis est Dominus, nequaquam scire potestis, quamdiu dulcis est vobis Mundus.* Furtivæ sunt hujus mundi aquæ de quibus Cosmophili loquuntur dicentes: *Aquæ furtivæ dulciores sunt communibus, & panis absconditus svavior.* Sed his reponit Hipponensis Præsul: *Si dulcis est mundus, dulcior est Christus, quia dulcis & rectus est Dominus.* E contra mundanæ aquæ sunt amarissimæ, *& omnis, qui bibit ex aqua hac sitiet iterum.* Felicissimus profectò fuit Divus Romedius delicias mundi non gustando, majorem illi excitavit orexim Psaltes Regius canens: *gustate & videte, quoniam svavis est Dominus.* Quàm primùm unicam hujus Divinæ dulcedinis guttam degustavit, mox insipiens mundus illi sapere non potuit, quia teste Doctore mellifluo, Cœlestes svavitates experto: *cui Christus incipit dulcescere, necesse est amarescere mundum.* Sed esto dulces appareant hujus mundi deliciæ, nihilominus sunt transitoriæ, quia *mundus transit & concupiscentia ejus.* O! homo dic mihi: te verbis S. Augustini interrogo: *Quid vis? utrùm amare temporalia & transire cum tempore, an Christum amare & in æternum vivere?* Nihilominus taliter Magnus lamentatur Gregorius: *mundo cadenti inhæremus, & quia labentem retinere non possumus, cum ipso labimur, quem cadentem tenemus.* Longè aliter se gessit magnanimus mundi contemptor Romedius, omni laude dignissimus, præ omnibus mundi mancipijs

Super Psalmos.
In Sermon.
Deut. 32.
Prov. 9.
de contemptu Mundi.
Psal. 24.
Joan. 4.
Psal. 33.
1. Joan. 2.
In Epist. Joan.
In Homil.

pijs ſummo contemptu afficiendis: nam juxta mentem
Epiſt. 45. Magni Aurelij: *quantùm illi laudandi atque prædicandi ſunt, qui dignati non ſunt etiam cum mundo florente florere, tantùm increpandi & accuſandi ſunt, quos perire cum pereunte delectat.* Nemo meliùs novit mundum, nisì qui expertus eſt, quid ſit mundus. Proinde quondam mundi pullus, nunc verò Columna Eccleſiæ Hipponenſis Antiſtes, Coſmophilos ſequentibus ſtrictè examinat. *O! amatores mundi, cujus gratiâ militatis? major non eſſe poterit ſpes veſtra in mundo, quàm ut amici mundi ſitis.* Verùm ab illius amicitia ſic nos dehortatur Beatus Jacobus Apoſtolus: *Amicitia hujus mundi inimica eſt DEI: quicunque ergo voluerit eſſe amicus hujus ſæculi inimicus DEI conſtituitur.* Divus ergo Romedius volens eſſe amicus DEI, non potuit eſſe amicus mundi. Uterque amor ad idem cor admitti non potuit, nam incluſio unius eſt excluſio alterius, hoc ipſum confirmante S. Cypriano, *mundi amor & DEI in uno corde habitare non poſſunt.* Cave! cave! quisquis ſapis, nè tibi plùs ſapiat amor mundi, quàm DEI, & amator mundi factus, inimicus DEI efficiaris. *Dic mihi* (verbis S. Bernardi utor) *ubi ſunt amatores mundi, qui ante pauca tempora nobiſcum fuerunt? nihil ex eis remanſit, nisì cineres & vermes. Attende diligenter, fuerunt ſicut tu: comederunt & biberunt, riſerunt, duxerunt in bonis dies ſuos, & in puncto ad inferna deſcenderunt. Hìc caro eorum vermibus, illic anima eorum ignibus deputatur, qui ſocij fuerunt in vitijs, ſocij erunt in pœnis: una namque pœna illos implicat, quos unus amor in crimine ligat.* Plurimis illudit mundus; liceat ergo etiam mihi verbis ludendo huic luſori illudere, dicẽdo: quòd S. Romedius verè unus ex *Beatis mundo corde* volens retinere cor mundum, ad cor non admiſerit mundum, ſciens, quod ille non poſsit eſſe mundus, cui placet mundus, & citò eum fieri immundum, qui tangit mundum. Argutiſsimâ ſententiâ huic luſui ſuffragatur ingeniorum Phœnix Auguſtinus pariter ſic ludens: *ſi delectat te mundus ſemper vis eſſe immundus, ſi autem non delectat te*

Marginalia: In Confeſſionibus. — Cap. 4. — De 12. abuſibus. — In Meditat. — Matth. 5. — Tractat. 38 in Joañem.

hic

hic mundus, jam tu es mundus. Ideo audeo dicere; Divus Romedius non tantùm eſt mundus, ſed ipſum Cœlum eſt, quia excluſit hujus mundi cœnum, nam qui nihil habet de mundano cœno, plurimum habet de Empyreo cœlo, quod rurſum confirmat idem ſapietiſsimus Doctor dicens: *Si vis eſſe Cœlum, purga de corde terram, ſi terreni nihil habueris, cœlum eris.*

Verùm iſta flocci pendit viliſsimus mundus. Nihil apud illum hæc omnia valent, cùm potiùs ille nullius ſit valoris. Hunc vaniſsimum ſui æſtimatorem mihi pariter libet ſequentibus verſibus vilipendere:

Si cupis eſſe valens, toti valedicito mundo,
　Cujus pro nihilo gloria vana valet.
Suſcipe cœleſtem, mundanum ſperne valorem,
　Quisquis pro mundo nîl valet, ille valet.

Mundo mortuus Romedius totus factus eſt homo Cœleſtis. Et nè quidquam illi de ſæculi vanitate adhæreret, veſtes ſæculares exuit, *prudentes in CHRISTO ſerpentes* imitatus, qui veterem pellem deponendo, acquirunt novam. Abjectis profanis veſtimentis, pariter depoſuit corruptam mundi vetuſtatem, doctrinam ſecutus Apoſtoli adhortantis nos *deponere veterem hominem, & induere novum, qui ſecundùm Deum creatus eſt in juſtitia, & ſanctitate veritatis.* Dixit Romedius in corde ſuo: *recedant vetera, nova ſint omnia!* mihi novitas placet, & vetuſtas diſplicet, in qua nullam DEUS habet complacentiam. Rectè ſanè proceſsit, factus novus homo Romedius, nam ſuffragante mellifluo Doctore: *duo homines ſunt vetus & novus. Ille terrenus, iſte cœleſtis: illius imago vetuſtas, iſtius novitas.* Si quæratur, quisnam ille ſit novus homo, quem tam inſtanter induere jubemur? Doctorem Gentium ſeſe clariſsimè explicantem audiamus: *Induimini Dominum JESUM CHRISTUM*: ſed quomodo Divinus iſte veſtitus induendus eſt? elegantem modum hujus veſtitionis

Matth. 10
Epheſ. 4.
Serm. 30. inter parvos.
Rom. 13.

nis nobis suggerit Divus Chrysostomus dicens: *Induere CHRISTUM est undique in nobis per Sanctimoniam & mansvetudinem CHRISTUM conspicuum esse.* Et hæc fuit Sancti Romedij (si peregrino termino uti licet) spiritualis Galla, qua splendidè vestitus, coram *Rege Regum & Domino Deminantium* etiam in encænijs honorificè potuit comparere. Si enim juxta Sanctum Augustinum: *Jam usus habet hoc verbum: si quis novâ tunicâ induatur, encæniare dicitur.* Romedius CHRISTUM induendo encæniavit. O! Christiane non solo nomine, sed simul opere Christum indue, ut perpetua possis in Coelo encœnia celebrare.

Tract. 48. in Joan.

Nos ad stulta vocat nugax encœnia mundus:
Tunc movet ad saltum musica læta pedes.
Ad sacra invitat cunctos encœnia Paulus:
Tunc podagrâ afflictus quilibet esse solet.

DOMUS PROFICIENS

2. Reg. 3.

Gloria Politica Domûs Thunianæ.

Agna est gloria Domûs Thunianæ, per tot sæcula perstitisse in gloria. Illi accommodari potest, quod de Domo David Sacer textus profert elogium: *Domus* Thun *semper proficiens, & se ipsâ robustior.* Hoc ut ostendam: Sancti Romedij Romana pro

2. Reg. 3.

profectio ſtylum meum Romam evocat, ex cujus Patriciorum gremio prognata eſt ſtyrps Thuniana. Decens erat, ut à Roma mundi capite illi deſcenderent, qui futuri erant capita Imperij, Regnorum & Provinciarũ. Oſtendit hæc familia ſe Romanam eſſe: Nam Roma veſtiarium eſt ſacræ purpuræ & profanæ. Utramque glorioſè induit familia Thuniana. Roma hortus eſt, in quo florent coronæ imperiales, tali corona redimita fuit familia Thuniana. Roma fœcundus ager eſt, in quo creſcunt ſceptrorum ſegetes, ſceptrum quoque imperiale plantatum eſt in manibus Familiæ Thunianæ. Roma pomarium eſt, in quo naſcuntur poma Imperialia: hoc etiam pomum implevit volam familiæ Thunianæ. Denique Roma eſt Templum honoris. Familia de Thun ſimiliter gaudet tot glorioſis titulis, ut jure Pantheon honorum poſsit appellari. Utque à ſummis capiamus auſpicium: humana ſæculi dignitas eſt Majeſtas Imperatoria. Ejus thronum Familia de Thun conſcendit, quæ in Græcia ſedem Imperialem occupavit. Nè verò hoc ex vacuo dixiſſe videar: aſſerto meo adſtipulatur Stumpfius l. 2. chron. c. 23. §. 221. ſuffragatur manu ſcriptum Archivij Einſidlenſis volumine 1. claſſe VIII. ſub Lit. C. fol. 104. N. 44. Nec defuiſſent animô regiô prædit Succeſſores Thuniadæ, ſi quemadmodum illis natura dotes Regias, ità fortuna ſceptrum offerre voluiſſet. Sufficiat, quòd ipſa virtus contulerit Familiæ de Thun Vicariam Romani Imperij Majeſtatem. Fuit Concilium Tridentinum tam ſacræ, quàm politicæ gloriæ Amphitheatrum. In quo dum Regis Catholiciſsimi, & Chriſtianiſsimi Oratores de præcedentia diſputant; dum neuter vult eſſe tertius, uterque Auguſtiſsimi Cæſaris Oratori factus eſt ſecundus. Hujus prærogativæ honor Familiæ Thunianæ delatus eſt: Nam ex illa SIGISMUNDUS de Thun ab Auguſtiſsimo Cæſare deſignatus Orator primas obtinuit ante omnes fidei Orthodoxæ ſæculares Oratores. Et ſic ultra omnes provecta eſt Thuniana

A Chriſti 383.

Pirb. Princ. hiſt. di Trent. & Matth. Burcklech.

T Aqui-

Aquila, Romani Jovis Majeſtatem Aquilam repræſentando. Elevata eſt Familia de Thun non tantùm inter Oratores, ſed etiam promota eſt, *ut ſedeat cum principibus, & ſolium gloriæ teneat.* Numerat hæc glorioſa Familia ſeptem Romani Imperij Principes, & ex his duos Germaniæ Primates. Quorum gloriam cùm præſens pagella non capiat, illorum particularia encomia pro ſequentibus reſervantur.

Hôc tamen locô prætereundus non eſt ſilentiô GUIDOBALDUS de Thun, cujꝰ gloria in rebꝰ politicis ſapienter tractandis vel ex hoc ſolo elucet, quòd in Comitijs Imperialibus Ratisbonæ conſtitutus fuerit Sacræ Cæſareæ Majeſtatis Plenipotentiarius. Ex hoc unico titulo, veluti ex ungve leonem magnitudinem hujus Principis menſuremus. Si enim per parvos canales non ducuntur vaſta flumina, nec ad foſſulam poſſunt transfundi maria, neque parva ſcrobs capit oceanum, multò minùs Auguſtum capi poteſt ab anguſto. Quantus ergo cenſendus eſt GUIDOBALDUS, & quàm capax æſtimari debet illiꝰ animus, cui ſe infudit tanquam Plenipotentiario Majeſtatis plenitudo. Hactenus ſemper favit huic Illuſtriſsimæ Domui Sereniſsima Domus Auſtriaca, unde facti ſunt Thuniadæ Domeſtici ejus. Parum dico Domeſtici, imò *majores de Domo.* GEORGIUS enim de Thun, quia inter tot rerum, & regnorum diſturbia, in ſervanda Auſtriacæ Domui conſtanti fidelitate ſemper imperturbatus permanſit, creatus eſt MAXIMILIANI Imperatoris Supremus Camerarius, à quo in tantum dilectus fuit, ut apud eundem glorioſũ Cæſarem etiam clavim habuiſſe viſus ſit ad Camerã charitatis. Fuit major de Domo CHRISTOPHORUS de Thun, qui inter Magnates ad magna natꝰ, inter magnos Aulicos FERDINANDI II. eminuit tanquã Suprẽmꝰ Aulæ Præfectus. Hic niſi fuiſſet vir ex omni parte perfectus, non fuiſſet unquam tantæ Aulæ præfectus. Denique Illuſtriſsima hæc Familia ſemper fuit de Domeſtica Familia

lia Austriacæ Domûs, adeò ut etiam vocata sit ad intimum secretiorum Consiliorum conclave. Habent quidem Illustrissimi Thuniadæ prædicatum Consiliarij intimi cum alijs magnis Familijs commune, hoc tamen præ cæteris pluribus habent speciale, quòd unius fortunatissimi parentis JOANNIS SIGISMUNDI de Thun, quatuor gloriosi filij MICHAEL, MAXIMILIANUS, FRANCISCUS, & ROMEDIUS eodem tempore magni Cæsaris LEOPOLDI intimi Consiliarij, admissi sint ad Romani Jovis diphteram inspiciendam. Rarum profectò fuit ex solis Comitibus de Thun intimum formari potuisse consilium: si enim tres faciunt Collegium; etiam quatuor Germani fratres Thuniadæ suffecissent ad formandum integrum Consiliariorum consessum. His novissimè accedit quòd Excellentissimus Dominus Comes MAXIMILIANUS de Thun, à Serenissima Domo Austriaca, aureo vellere fuerit condecoratus.

Præcedentia loci res est magnæ disputationis; unde non tantùm humaniorum litterarum studiosi, sed etiam nobilissimæ familiæ disputant *pro loco*. In hoc meritorum certamine tam præclarè se gessit Familia Thuniana, ut eodem tēpore Bohemia viderit Comites MICHAELEM & ROMEDIUM locū obtinentes inter Regios Locumtenētes, verificatúmque fuerit, quòd tenens condecoret locum, & locus ornet tenentem.

Si plura ad præsentem materiam spectantia de hac Illustrissimorum fratrum digna planè quadriga Jove, scire desideras: Thuniano stemmati gloriosum est, quòd post motas graves (quas moderni sæculi politia suggerit) difficultates, dexteritate tamen Eminentissimi Cardinalis de Thun superatas, nomine totius Romani Imperij, MICHAEL OSWALDUS Comes de Thun ablegatus fuerit ad congratulandū Invictissimo Cæsari LEOPOLDO de insigni victoria ad S. Gotthardum in Ungaria contra capitalem Christiani nominis hostem feliciter obtenta.

 Quod

Quod inexpectatum gaudium adeò Cæsaream Aulam recreavit, ut tam boni nuntij bajulus pro refocillatione sua ab Augustissimo Cæsare jussus sit sedem capere inter Regios Bohemiæ Locumtenentes. Neque tantùm in hac dignitate remansisset, sed propter raram in rebus gravioribus expediendis prudentiam, & singulares qualitates, ad altiores in Aula Cæsarea dignitatum gradus evectus fuisset, nisì illum inconstans valetudo ab hoc honore & onere acceptando, modestè excusâsset.

Quàm admirando splendore, quantâ pompâ Imperiali Majestate digna, Sponsam suam pretiosissimam Margaritham Magnus Cæsar LEOPOLDUS exceperit, famæ publicæ buccina per universum orbem divulgavit. Nullis tunc parcebatur sumptibus, quisque in honorem sui stemmatis cedere id totum credidit, quod in contestationem suæ erga Augustissimum devotionis, ad condecorandum tantæ solemnitatis actum expendit. Inter clarissimas Familias laudabilis fervebat concertatio, quænam majori splendore advenienti Augustæ occurrere posset. Nulli tunc erat manus clausa, quia illam plenè aperuit tam nobilis æmulatio. Inter reliquas illustrissimas personas Augustissimæ Sponsæ obviam missas, splendidissimè comparuit Excellentissimus Dominus MAXIMILIANUS de Thun, qui sumptuosissimo apparatu adeò splẽdorẽ Augustæ Vieñam ingrediẽtis adauxit, ut in cõcursu penè totius orbis, omnium spectatorum ex diversis nationibus confluentium singularem plausum retulerit, nec non specialem Familiæ de Thun promoverit æstimationem.

Non tantùm militari gloriâ, sed etiam politico honore resplendet Excellentissimus Dominus FRANCISCUS Comes de Thun, quem propter singularem meritorum prærogativam Invictissimus Cæsar LEOPOLDUS dignum existimavit, qui ad Beatissimum Patrem INNOCENTIUM XI. summum Ecclesiæ Pastorem, gaudiô plenissimum totíque Christianitati tot votis optatum adferret

ferret nuntium, tandem ferè post duorum sæculorum decursum excussò machometicô jugô, à sinistris Lunæ Turcicæ aspectibus liberatam Budam, Regni Hungariæ Metropolim, & victricibus Cæsaris armis expugnatam, iterum salutares CHRISTI, *qui sol est justitiæ* radios, & influentias recepisse. Malach. 4. Vix Aquila Thuniana cum tam gratis novalibus ad Urbem septicollem advolavit, mox Caput Ecclesiæ, & Roma Caput mundi, inexplicabili repletum fuit gaudiô, quod reliqua membra per consensum tenerrimè senserunt, exceptis illis, quæ à Lunæ Turcicæ malè amicis influentijs facta paralitica, tanquam mortua omnem Christianitatis sensum perdiderunt, solo Christianissimo nomine retento. Quàm bene huc quadrat illa Apocalypticæ Aquilæ sententia: *Nomen habes, quòd vivas & mortuus es.* Apoc. 3. Sed sinamus mortuos; cum vivis agendum est, dum ex omni parte acclamatur: Vivat Invictissimus Cæsar LEOPOLDUS Budæ triumphator! Ad has voces gravissimis Ecclesiæ curis prostratus, revixit INNOCENTII spiritus, ostendítque se vivere, quia monstravit se rectè sentire: dum proprium de occupata Buda sensum, universo orbi in publico manifestavit, privatim autem magnitudinem gaudij sui Excellentissimo Domino Comiti explicuit, nec non habito respectu ad præclara illius merita & eximias qualitates, pro allato tam felici nuntio, eidem magnam crucem inter Equites Melitenses specialioris prærogativæ indicem contulit, & titulô Balivij honoravit.

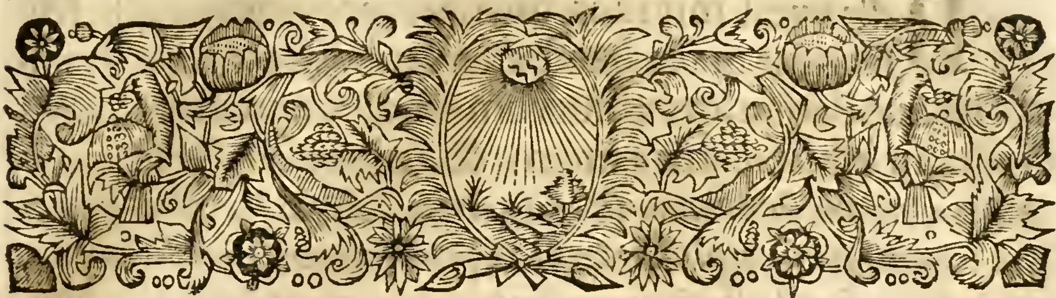
Nec minùs gloriosum est Familiæ Thunianæ, quod in modernis periculosissimis Galliæ contra Romanum Imperium machinationibus, in quibus undique perfidiæ & fraudulentiæ venena miscuit, quibus nonnullæ Germaniæ Urbes infectæ, & lue Gallica corruptæ fuisse deprehensæ sunt, idem Excellentissimus Dominus FRANCISCUS ab Augustissimo Cæsare deputatus fuerit Commissarius, ut Erfordiam non vanis suspicionibus obnoxi-

am, in fidem Cæſaris reciperet, & homagiô præſtitô in Germana fidelitate confirmaret.

Hôc locô minimè ſilentiô prætereundus eſt Excellentiſsimus Dominus Comes ROMEDIUS de Thun, qui ab Auguſtiſsimo Cæſare totius Diſtrictûs Chrudimenſis in Regno Boëmiæ conſtitutus Capitaneus, compluribus annis non tantùm in negotijs politicis tractandis, & occurrentibus caſibus dijudicandis maturam prudentiam, ſed etiam in militaribus motibus, & maximè dum ad obſeſſæ à Turcis & jamjam agonizantis Viennæ liberationem, ex omnibus locis Chriſtianus miles conflueret, ſummam experientiam, & dexteritatem oſtendit. Quapropter ab Auguſtiſsimo Cæſare ob eximia ſua merita ad altiorem honoris gradum promotus, & Regijs Boëmiæ Locumtenentibus eſt adnumeratus, nec non in ejusdem Regni publicis Comitijs Annô 1692. non ſinè magno Familiæ de Thun decore, Cæſarei Commiſſarij geſsit characterem.

Recentia hæc ſunt gloriæ politicæ in Comitibus de Thun præclara ſpecimina. Quibus ex annis priſtinis, & veteri ſæculo non parvus ſplendor accedit, per Eraſmũ, Joannem, Michaëlem, Balthaſarem, Victorem, Sigismundum, Chriſtophorum, Martinum, Cyprianum omnes Comites de Thun: quorum nomina dum proferuntur, meros audis Regionum, Vallium, Diſtrictuum, Urbium, Arcium Supremos Capitaneos, Regentes ac Gubernatores, ità ut Illuſtriſsima hæc Familia ad regimen nata eſſe videatur. Denique ſi in fine omnes honorum titulos, quibus Illuſtriſsima Thuniadum Domus exornatur, uſque ad finem deducere vellem, foret finis ſinè fine, & in fine nullum invenirem finem, ſed dum vellem finire, inciperem inire novam Thunianæ gloriæ narrationem, ſemper plùs ultrà continuandam, & nunquam finiendam:

Mos bonus, & non os, Virtus, non garrula lingva,
Vos Comites de Thun ſemper ad alta vehit.
Thuniadum mores multi comitantur honores,
Plus mos, ſed minus os, plus valet ore manus.

DIGRESSIO VI.

Quid sit Mundus?

Enerosa S. Romedij resolutio, quâ transitoriam mundi contempsit gloriam, me interrogare facit Cosmophilum, quid sit mundus? Dic ergo infascinate Amator mundi? quid est mundus? Taces? profectò amas aliquid quod ignoras, diligis, quod nescis, quàm mirum est, quòd ignoti sit tanta cupido! hic amor planè cæcus est, vel parum videns. Rectè dixit Theocritus, *amori, quæ pulchra non sunt, ea pulchra videntur.* Unde vulgaris canit paræmia

Quisquis amat ranam, ranam putat esse Dianam.
Quisquis amat cervam, cervã putat esse Minervã.

Verè hic amor infantilis est, proinde cum pueris remittendus ad sequens Alphabetum, quod juxta latinarum litterarum ordinem mundum graphicè describit. Vis scire quid sit mundus?

A *Rithmeticis* est mundus, *in quo generatio advenit, generatio præterit.* Vix aliqua fit rerum *additio*, mox sequitur earundem *subtractio.* Vix aliqua fit hominum *multiplicatio*, & mox sequitur animæ à corpore *divisio.* Utitur ordinariè hic Arithmeticus suo lucro intentus *regulâ falsi* ponendo X. pro V. In fortuna autem sequitur *regulam cæci.* Eccl. 1.

BAbylon est mundus: quæ interpretatur *confusio*. Miscentur in illa quadrata rotundis, omnia volvuntur súsque déque, quod curvum est, dicitur rectum, quod iniquum est, vocatur æquum, &, ùt loquitur S. Hieronymus, *quidam superbiam liberalitatis locò ducunt, adulationem pro humilitate suscipiunt, malitiam prudentiæ vice amplectuntur, & stultitiæ simplicitatis nomen imponunt, atque fallaci similitudine decepti, vitijs pro virtutibus gloriantur.*

ad Demetr.

CHymicus sophista est mundus, qui *laborantes* enormiter decipit. Hi dum *omnem movent lapidem*, ut *lapidem Philosophorum* inveniant, totam animæ suæ substantiam dilapidant, & tunc verè fiunt morbô paupertatis *laborantes*. Igne metalla torquent, ut indè tincturam auri eliciant, & post omnia ipsimet ad illum ignem deveniunt, qui æternùm torquet. Omnes conatus adhibent, ut metalla tingere possint, ac tam diu tingunt, & fingunt, donec in fraude sua deprehensi condemnentur ad illum locum, in quo incarceratus tenetur dives Epulo, qui optat posse *intingere extremitatem digiti sui in aquam, ut refrigeret lingvam suam.*

Luc. 16.

DIsputatio intricatissima est mundus, in qua quot capita, tot sententiæ opinantium, adeoque disputatio, & putatio unicâ differunt syllabâ. Rectè dixit Ecclesiastes: *tradidit DEUS mundum disputationi eorum.* Sed non omnes pergunt in eadem forma: nam rustici argumentãtur in *Dabitis*, milites in *Ferio*, politici in *Celarent, & celantes.* Aulici in *Cesare.* In hac concertatione, quod majori conceditur, minori negatur, in statu autem improportionati matrimonij, plurimùm in usu est *dilemma*, seu *Cornutus* syllogismus. Omnibus tamen prævalet pecuniæ *Ergo*, quâ dum aliquid consequi vis, infallibilem penè facit consequentiam. Nihilominus nemo disputantium recogitat, quòd omnes properent in *festino* ad sepulchrum.

Cap. 3.

Echo

ECho publica eſt mundus, quæ Confeſſario interroganti, fuiſtíne ſæpiùs *mentita?* reſpondet *ità.* Habuiſtíne in corde fel, in ore verba mellita? *ità.* Num frequenter manſerunt delicta impunita? *ità.* Fuítne juſtitia ſæpiùs vendita? *ità.* Etiam altera parte inauditâ? *ità.* Fuítne malô titulô à te pecunia conquiſita? *ità.* Fuítne res proximi à te concupita? *ità.* Et à corrupto judice acquiſita? *ità.* Nec cogitas de reſtitutione tuâ vitâ? *ità.* Ergo ſpes omnis remiſſionis eſt perdita? *ità.* Et ſic tota tua conſcientia eſt conſopita? *ità.* Igitur pro pœnitentia tua punieris pœnâ infinitâ? *ità.*

FOrnax ſpagyrica eſt mundus, in qua conficiunt Monarchæ *tincturam ſolis* volentes eſſe cum ſole ſoli Domini. Aulici *aquam ſtomachalem* aptam pro duris bolis concoquendis. Judices *aurum potabile*, nè pota bile criminibus iraſcantur. Theologi *aquam laxativam* valentem pro conſcientijs relaxandis. Scholaſtici *aquam mirabilem Langij*, quia ſunt *in mirabilibus ſuper ſe ambulantes.* Milites *aquam fortem*, apud illos enim plus valet *vis*, quàm *jus*, nam *inter arma ſilent leges.* Cives *ſpiritum formicarum*, cum quibus laborioſè alimenta conquirunt. Rerum œconomicarum præfecti *ſpiritum Mercurij*, qui furum Deus eſt & patronus. Gynecæum *aquam Coſmeticam*, quæ turpiſsimas Megæras in Helenas transformat. Diſsidentes conjuges invicem cornibus petentes, fortiſsimum *ſpiritum cornu cervi* diſtillant. Denique potior mortalium pars gaudet *ſpiritu Tartari*, & pauci inhiant illi *aquæ vitæ*, ad quam mortales invitant Spiritus & Sponſa dicentes: *Qui* *Apoc. 22.*
ſitit veniat, & accipiat aquam vitæ gratìs.

GRammaticus peſſimus eſt mundus. Ignorat principales literas, dum neſcit illum, qui eſt *Alpha &* *Iſaiæ 41.*
Omega. Malè declinat *bonus, bona, bonum.* Ambit vanos titulos in *Nominativo.* Inhiat vetitis delicijs in *Genitivo.* Judices corrumpit in *Dativo*; quærit excuſationē in peccatis,

catis in *Accusativo.* Prætexit speciosos & coloratos titulos, & æquivocas voces in *Vocativo.* Nec de ablatorum restitutione unquam cogitat in *Ablativo.*

HOrologium est mundus, sed vitiosum: tot rotis constat, ut ad vertiginem usque rotetur, aliter sonat, aliter indicat, aliter loquitur, aliter sentit, linguæ index non concordat cum corde. Ponderibus trahitur, sed auri. Hôc demptô vel planè subsistit, vel tam tardè in operationibus suis movetur, ut minuta in Tribunalibus excrescant in annos. Adjectô autem auri pondere ad accelerandas expeditiones currit citò, citò, citissimè.

IUdas nequam est mundus, Magistrum proprium prodit, quia veritatem illius odit. Vendit CHRISTUM, ut ditet fiscum. Pluris facit unum argenteum, quàm DEUM. Magìs æstimat numum, quàm Numen; offert osculum, ut inspiret venenum. Dum dicit ave, tibi cave, habet in ore mel, in corde fel.

Eccle. 1. KAlendarium est mundus: sed antiquum: quia *nihil sub sole novum.* Tempora metitur, & plurima mentitur. Quando serenitatem promittit, decidunt plu-
Prov. 14. viæ lachrymarum, & *extrema gaudij luctus occupat.* Totus illi annus unicus mensis est, perpetuus & inconstantissimus Aprilis, qui se juxta hoc Kalendarium dirigit, non *so-*
Eccli. 27. *lis* cursum sed *Lunæ* observat. Quia *homo sanctus in sapientia manet sicut sol: nam stultus ùt Luna mutatur.*

LUsus trapularum est mundus. *Bastoni* fustes Romanorum fasces repræsentãt, per quos *potentia* designatur. *Spadi* similes sunt gladijs, *Copi* poculis, *Denari* nummis. His luditur, colluditur, & illuditur. In hoc mundano lusu omnia opprimit per *bastoni potentia*, omnia evertit per *Spadi violentia*, omnia prodit *per copi vinolentia*, omnia emit per *Denari opulentia.*

Mon-

MOnstrum est mundus. Plures gyrat oculos, quàm centoculus Argus: nec tamen rectè videt. Plures ostendit facies, quàm biceps Janus; & futura non prospicit. Plura erigit capita, quàm triceps Geryon, & nondum capit hanc salutarem sententiã, *utinam saperent, & intelligerẽt, ac novissima providerent.* Deniq; plures vibrat man9, quàm centiman9 Briareus, & tamen parũ boni operatur. Devt. 32.

NOta musicalis est mundus. Et quidem magna nota, cùm sit nota omnibus. Hæc unica nota omnes scalæ musicæ notas complectitur. Nè igitur hæc nota tibi sit ignota, illa, quæ dicturus sum accipe ad notam, sed quod notaveris, nota bene.

UT, *Re*, *Mi*, *Fa*, *Sol*, *La*, mundus modulatur;

UTilitatem propriam in omnibus sectatur,

REspectúmque hominum undique venatur,

MIllenis divitijs nunquam satiatur,

FAmæ vanam gloriam semper aucupatur,

SOlis puerilibus nugis delectatur,

LAborésque animæ utiles aversatur.

OCeanus est mundus, in quo diversâ sorte navigatur, alius sulcat inter adversitates *Mare asperum*, alius tranat *Mare pacificum.* Hic secundô ventô devehitur ad *Insulas Fortunatas*, ille vi tempestatum jactatur ad *Insulas latronum.* Hic ad alta aspirans attingit *Insulam Ascensionis*, ille honoris naufragium patitur apud *caput desolationis.* Unus faventibus Zephyris pervenit usque ad *caput bonæ spei*, alter navigationem suam terminat in *Insula*

Hic recensentur nomina propria locorum maritimorum.

tristi. Hic feliciter navigat ad *caput viride*, ille finem vivendi facit in *capite finis terræ.*

PUnctum est mundus, si non punctô minor. Illi (si rectè vis valere) dic: *punctum vale.* Ingeniosè de hoc puncto more suo discurrit Seneca. *Hoc est illud punctum, in quo bella geritis, in quo regna disponitis. Hoc est illud punctum quod inter gentes ferro & igni dividitur. Nemo magnus in puncto. Punctum est, quod vivimus, & adhuc punctô minus.* Eheu, insensati mortales *ducunt in bonis dies suos, & in puncto ad inferna descendunt.*

Job. 21.

QUæstor est mundus. De mero cogitat *interesse.* Ubi nullum lucrum sperandum est, ibi non vult interesse. Nihil illius interest, si non adsit interesse. Exiguam habet audientiam, qui nullum adfert interesse. *Si nihil attuleris, ibis Homere foras.* Optaret interessatus mundus, ut quotidie foret festum sancti Georgij, aut sancti Galli, non ut *summæ Missæ* intersit, sed ut ex *sumã sumarum* accipiat interesse. De Sacro nihil cogitat, quem *sacra fames auri* affligit. Si tamen in aliqua parte Sacro attentus est, tota illius cogitatio sollicita est de bono *Offertorio.*

RUsticus est mundus, & (si ità loqui licet) cum pleno titulo *magnus Grobianus.* DEUS pro illo factus est totus humanus, ille autem coram humanissimo DEO vix pileum deponit. DEUS pro illo *inclinavit Cælos & descendit;* ille ad Eucharisticum Panem descendenti vix caput inclinat. Coram *Domino Dominantium* in faciem procidunt cælestes Aulici, & crassus hic Coridon magna cum difficultate unum genu flectit. Cùm igitur ignoret bonos mores, dolenter exclamandum est: *o tempora! o mores!*

Psal. 17.

SEpulchrum est mundus. Hoc sepulchrum dicit se pulchrum, quia etiam in se pulchrum claudit Absolonem. Sepulchrum est hospitium mortuorum, in quo pernoctant usque dum illuxerit suprema dies. Sepulch-

pulchrum eſt dormitorium defunctorum, in quo requieſcunt à ſomno excitandi per noviſsimam tubam. Similiter mundus eſt palatium ipſius mortis, à quo enim *invidiâ diaboli mors intravit in mundum*, mox in illo cœpit poſſeſsionem, & totus mundus factus eſt *reſidentia mortis*. Sap. 2.

T*Heatrum* eſt mundus, in quo paucæ aguntur comœdiæ, ſed multæ tragœdiæ producuntur. Dum aperitur ſcena, perſonæ exeunt, & aliæ intrant. In hoc theatro actores nos homines ſumus, nam juxta Syneſium: *DEUS & fortuna diverſa vitæ genera, quaſi perſonas quasdam in hac ingenti mundi fabula inducit.* Rectè igitur nobis agendum eſt: quia ùt ait Seneca, *quomodo fabula, ſic & vita, non quamdiu, ſed quàm bene acta ſit refert; Nîl ad rem pertinet, quô locô deſinas.* Deſine! tantùm bonam clauſulam impone. Bene age quamdiu poteris, quia *in ictu oculi clauduntur omnia.*

V*Acuum* eſt mundus, in quo merum *nihil* reperitur. Omnia, quæ in mundo ſunt, *nihil* ſunt. *Vanitas vanitatum & omnia vanitas*, adderem & omnia vacuitas. Ex quo peccatum intravit in mundum, nihil boni remanſit in mundo, ſed meris peccatis plenus eſt, & ideo vacuus: idcirco dum peccatum habet, nihil habet. Nam teſte S. Auguſtino *peccatum nihil eſt, & nihil fiunt homines, dum peccant.* Nullus hìc eſt *metus vacui*, cùm omnes hoc vacuum ament. Si tamen hoc mundanum vacuum tibi perſvadere non potes, ut illud impleas: dic: *ſtultorum plena ſunt omnia.* Eccl. c. 1. Tract. 1. in Joan.

X*Enodochium* eſt mundus, in quo *pauper ubique jacet.* Magna in ipſo reperitur infirmaria. Decumbunt in illo ægroti peccatis infecti capitalibus, habentes morbum verè capitalem. Jacent in illa correpti delictis mortalibus, verè infirmi uſque ad mortem. Reperitur ibidem innumerabilis propè numerus laborantium illis febribus, de quibus S. Ambroſius ait: *nec minorem febrem amoris dixerim, quàm caloris, illa animum, hæc corpus inflammat.* Lib. 4. in Luc. c. 4.

 Fe-

1.Joan.5. *Febris nostra avaritia est, febris nostra luxuria est, febris nostra iracundia est. Denique cùm totus mundus in maligno positus sit:* plurimi mortalium laborant febribus malignis.

Y *Psilon* est mundus, seu litera Pythagoræa bivium virtutis & vitij repræsentans. Sinistram tenet vitium, & dexteram virtus. Illa ducit ad mortem, hæc ad vitam. Prima tendit ad latam portam, altera ad angustam. Utriusque itinerarium describit per Evangelistam
Matth. 7. sacra pagina his verbis: *Lata & spatiosa via est, quæ ducit ad perditionem, & multi sunt, qui intrant per eam. Angusta porta & arcta via est, quæ ducit ad vitam, & pauci sunt, qui inveniunt eam.*

Z *Abulus* seu diabolus est mundus. Ille in sacra
Matth. 12. scriptura appellatur *spiritus immundus*: etiam totus mundus immundus est; *in quo nemo mundus à sorde, nec*
3.Reg. 22. *quidem infans cujus vita est unius diei super terram.* Diabolus est *spiritus mendax*, mundus quoque mentitur splendidissimè, reputationem se amissurum reputans, si datam parolam servet, & fiat sclavus verborum suorum. Diabo-
Psal. 90. lus est *negotium perambulans in tenebris*: mundus pariter sua
Joan. 3. negotia in tenebris peragit, nam *qui malè agit, odit lucem.*
Actor. 19. Diabolus est *spiritus nequam*: mundus autem est nequissimè Machiavellisticus, gloriosum sibi ducit, si grandis psevdo-politicus, id est, *nequam in folio* appelletur. Ah! fuge, qui sapis, hoc perniciosum Alphabetum. Præstat te esse hominem idiotam sinè literis, quàm tam malè literatum.

Sola tibi nota est *occidens littera* munde,
Nulla est *vivificans littera* nota tibi;
Cùm bona nulla tibi sit cognita littera, quis te
Grammaticum poterit dicere munde bonum?

S.RO-

Pag: 87.

S. ROMEDIUS.

Christo confixus Cruci. Galat. 2.

In cruce Christi gloriatur. Ibid. 2.

Mici DEI hoc penè cum DEO habent commune, quòd sint immutabiles. Amicitia illorum cum Christo indissolubilis est, ità ut Doctor gentium proclamare audeat: *quis nos separabit à charitate Christi, tribulatio? an angustia? an fames? an nuditas? an periculum? an persecutio? an gladius? certus sum, quia neque mors, neque vita, neque Angeli, neque Principatus, neque Virtutes, neque instantia, neque futura, neque altitudo, neque profundum, neque creatura alia poterit nos separare à charitate DEI.* Rom. 8. Amici DEI quodammodo fiunt idem cum DEO, nam teste Joanne Evangelista, *DEUS charitas est, & qui manet in charitate, in DEO manet, & DEUS in eo.* 1. Joan. 4. Ex quo beatissimum consequitur unitertium, quòd amici DEI sint idem inter se, quia sunt idem cum DEO. Hanc sanctæ amicitiæ identitatem Romedius DEO conjunctus habuit cum sanctis Martyribus Sisinio, Martyrio, & Alexandro, quibus *eandem gratiam, quam præbuerat vivis, servavit & mortuis.* Ruth. 2. Postquam enim locum, in quo sancti Capadoces palmam martyrij obtinuerunt, à sancto Vigilio edoctus rescivisset, summô desideriô flagravit amicos suos mortuos tenerrimo pietatis sensu honorandi; & sic se verum eo-

eorundem amicum esse ostendit, nam teste Cointho Smyrnensi l. 2. *Is demum amicus est, qui etiam extincti memoriam amici servat.* In hac religiosa mortuorum amicorum veneratione cum Seneca dicere potuit: *mihi defunctorum amicorum cogitatio dulcis est.* Et quomodo illi dulcis non fuisset, credendo illos post degustatum amarum passionis calicem, jam in cælis experiri, *quoniam dulcis est Dominus.* Erexerat in loco Martyrij Sanctus Vigilius salutiferæ crucis trophæum. Coram illo Romedius devotissima humilitate procubuit, & authorem victoriæ Christum adoravit: nam ùt ait S. Petrus Damianus: *In signo victoriæ victorem colimus, & adorando crucem, ipsum, qui crucifixus est, adoramus.* Ardentissimo affectu sacram amplexatus est crucem Romedius, probè sciens in unica cruce infinitam propè encomiorum congeriem reperiri. Si enim ex sanctis Patribus quæratur, quid sit crux Christi? Ex ore aureo hoc gravissimum, quia aureum profert præconium Chrysostomus: *Crux est Christianorum spes, crux Romanorum victoria, mortuorum resurrectio, claudorum baculus, pauperum consolatio, lignum vitæ æternæ.* Hunc sacrum baculum arripuit Romedius, ut illo tanquam scipione uteretur, & gressus suos firmaret ad patriam sinè lapsu perventurus. Apprehendit Romedius hoc *lignum vitæ*, ut inflictum ab Adamo per malignum mali lignum vulnus persanaret. Fabula sit in capacitate cornu copiæ bonorum omnium abundantiam reperiri: certè palmaris veritas est inexhaustum bonorum omnium thesaurum in cruce inveniri. Augustô Augustinus id confirmat testimoniô dicens: *Crux Christi totius nobis causa beatitudinis est; hæc nos à cæcitate liberavit erroris, hæc à tenebris reddidit luci, hæc debellatos reddidit quieti, hæc alienos DEO conjunxit, hæc pacis firmamentum est, hæc donorum omnium abundans largitio.* Magna est naturæ lapsæ ad perseverandum debilitas. Huic ùt Romedius succurreret, ad crucem recurrit, quia juxta Divum Petrum Damianum: *Crux lassos recreat, infirmos robo-*

Epist: 3.

1. Petr. 2.

Serm. 48.

Serm: in parasceu.

roborat, & titubantia mentis arcana confortat. O! quantum ex Divina cruce hausit solatium Romedius, de qua Cassianus non in cassum loquitur inquiens: *Crux est humilium tuitio, invicta superborum dejectio, Victoria Christi, perditio diaboli, infernorum destructio, cælestium confirmatio, mors infidelium, vita justorum.* Non erat ampliùs Romedius homo terrenus, sed cælestis. Nihil aliud amabat, nisì cælestia, in terris quidem existebat corpore, in cælis autem degebat suâ conversatione. Proinde ut etiam in terris cælestia obtineret, sanctæ cruci adhæsit, de qua Petrus Damianus ità loquitur: *Crux nos terrenis expoliat, ut cælestibus ditet.* Imò quod majus est, in ipsa terra cælum invenit, nam attestante sancto Chrysostomo: *Crux terram in cælum restituit.* Hanc sacratissimam crucem non tantùm pectori, sed etiam cordi suo tam altè impressit, ut factus fuerit vivus Crucifixus, verè enim cum Doctore Gentium ad Galat: 2. dicere potuit: *Christo crucifixus sum Cruci.* Hæc crux tam profundas in corde Romedij radices egit, ut in mente illius meras passionis rosas progerminaverit, etenim tantô martyrij pro Christo subeundi tenebatur desideriô, ut illi summum fuerit martyrium, sibi occasionem martyrij deesse. Et hoc ipsum maximô illum tormentô afflixit, quòd pro CHRISTO tormenta subire non valuerit, ideoque maximus martyr effectus est, quia nec minimus Martyr esse potuit.

Serm. 48. In Psal. 4. Serm. 47. Hom. 55.

Romedius Martyr fieri pro Nomine CHRISTI
Desiderat, Martyr, nec tamen esse valet.
Illi est martyrium, quòd non sit corpore Martyr,
Martyrium hoc ingens est sinè martyrio.

Quòd si tamen revera Martyrem Romedium fuisse dixero, nequaquam à mente Sanctorum Patrum aberrabo. Quilibet Christianus martyr esse potest, nec unquam illi deest occasio martyrij. Ad illud nos exhortatur Magnus Augustinus dicens: *Contra mortifera blandimen-*

ta luctemur, scientes in eo etiam quotidiana martyria non deesse. Sed hoc inter mirabilia numerandum est, tot occasiones martyriorum se offerre, & tam paucos Martyres effici. Mira sunt hæc martyria, de quibus Mellifluus Doctor ità effatur. *Quod mirabilius? aut quod martyrium gravius? quàm inter epulas esurire, inter vestes multas & pretiosas algere, paupertate premi inter divitias, quas offert mundus, quas ostentat malignus, quas desiderat noster ille appetitus?* O! quàm multi innumeris votis desiderant palmam martyrij, nec tamen dum offertur, ad illam capessendam manus extendunt.

Serm. 2. in Fest. Omnium SS.

Etiam sinè sangvine ad martyrij coronam pervenitur. Gravissimô hanc veritatem approbat testimoniô Hipponensis Præsul inquiēs: *Non martyrium sola effusio sangvinis, nec sola dat palmam exustio illa flammarum, pervenitur non solùm occasu, sed etiam contemptu carnis ad coronam. Absque injuria Sanctorum in persecutionibus Defunctorum dicere liceat: carnem afflixisse, libidinē superâsse, de mundo triumphâsse, pars magna martyrij est.* Latissimè profectò se extendit martyrium sangvine carens. Nec intra angustos limites illius amplitudo continetur. Hanc tamen martyriorum sinè sangvine diversitatem Lactiflua D. Bernardi eloquentia ad Ternarium his verbis reducere conatur. *Martyrium sinè sangvine triplex est. Parcitas in ubertate, quam habuit David & Job. Largitas in paupertate, quam exercuit Tobias & Vidua. Castitas in juventute, quâ usus est Joseph in Ægypto.* Ex his virtutum titulis quis Martyrem fuisse neget Romedium? si adhuc plura requirantur testimonia. Martyrem fuisse Romedium probat austerissima illius vita; quâ corpus suum mortificando in servitutem redegit: quia teste eodem mellifluo Doctore: *Est martyrij genus, & quadam effusio sangvinis in quotidiana corporis afflictione.* Titulū martyris Romedium promeruisse declarat invicta illius patientia, nam ùt graviter loquitur Divus Laurentius Justinianus: *Patientia hominem martyrem facit; sinè ferro & flamma martyres esse possumus, si patientiam veraciter in mente serve-*

Serm. 40. de SS.

In Sententijs.

Cap. 3. de patien.

vemus. Martyris titulô honorandum esse Romedium demonstrat ardentissima illius in DEUM pietas, quâ in ara Divini amoris cor suum concremabat. Approbat hunc sensum aureæ fons eloquentiæ Chrysostomus dicens: *Exercitatio pietatis est quoddam sinè sangvine martyrium.* Divina Romedij vita illum Martyribus adscribit, beati enim Theodori sententia est, *Martyres esse non solùm, qui sangvinem profundunt, sed etiam, qui vitam obeunt divinam.* Fuit Romedius homo Evangelicus, adeoque verus Martyr, nam juxta S. Maximum: *Omnis Christiani vita, qui secundùm Evangelium vixerit, crux est atque martyrium.* Denique martyrij coronam assecutum fuisse Romedium convincit illius immaculatum DEI servitium, quô incessanter Divìnæ inserviendo Majestati tenerum exhausit corpusculum. Hàc enim Martyrum prærogativâ donatur à Divo Hieronymoità scribente: *Non solùm effusio sangvinis in martyrio reputatur, sed & devotæ quoque mentis servitus immaculata, quotidianum martyrium est. Illa corona de rosis & violis texitur, ista de lilijs.* Liceat hoc mihi ligata oratione exprimere canendo. *In Psal. 95.*

Martyrium fusus pro CHRISTI nomine sangvis,
Atque carens vitijs cælica vita facit.
Effusus sangvis roseo donatur honore,
Sed puras mentes lilia casta beant.

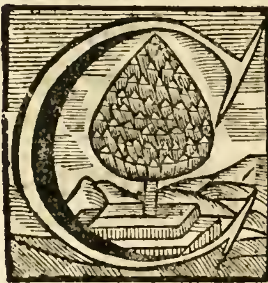

DOMUS PRÆCLARA

Ezech. 26.

Gloria Crucis in Domo Thuniana.

Lariſsimum ſacræ crucis jubar, etiam Familiã de Thun reddidit illuſtriſſimam. Crux illa, quam Chriſtus in frontibus Regum fixit, & quâ ſignati Reges gloriantur, etiam Domui Thunianæ ingentem adjecit gloriam, cujus præfixa frontiſpicio, in eodem mirô modô refulget. Hoc triũphali ſigno ſtemma ſuum illuſtre reddiderunt glorioſi Thuniadæ, Equites effecti ſanctæ crucis. Gaviſus eſt hoc ſacro crucis honore ante años nonaginta quatuor CHRISTOPHORUS de Thun, quem ſacra Equitum Melitenſium crux condecoravit, & illam viciſsim glorioſus hic Eques raris ſuis virtutibus & Cæſareæ Aulæ honoribus ac dignitatibus olim exornavit. Vivit faventibus ſuperis etiam hodie Incõparabilis Melitenſiũ Equitũ Prior FRANCISCUS SIGISMUNDUS Comes de Thũ nõ tantùm Prior officiô & dignitate, ſed etiam inter Heroës Melitenſes ſortitus Prioratum ſua generoſitate. Si enim juxta dialogos Luciani: *Heros eſt quiddam partim ex homine, partim ex DEO compoſitum*: idem Illuſtriſsimus Comes verè heros eſt, quia ali-

In Dial. Mortuorum.

quid

quid habet hominis, aliquid DEI. Ab homine accepit generosissimum sangvinem, cui natura characterem heroum impressit. Habet aliquid divini, quia tam infractô pollet animô, ut Mars illum educâsse, Bellona verò uberibus suis lactâsse videatur. Et nè fabulosè tantùm, sed etiam verè aliquid divini habere ostendatur: respiciendum est ad sacram, quam gestat Equitum Melitensium crucem, quæ character est magni illius herois, qui simul *perfectus DEUS est & homo.* Pro tuendo illius honore Illustrisim9 D. Comes FRANCISCUS de Thun sacrã Equitum Melitensium crucem assumpsit, ut contra hostes crucis in cruce triumpharet, & inimicos crucis ad malam crucem profligaret. In hunc laudabilem finem proprijs sumptibus & magnis expensis triremem bellicam instruxit, eidémque salutiferæ crucis signum pro coronide imposuit, illa cælesti animatus tessera: *in hoc signo vinces.* Hac triremi hostes Christiani nominis aggressus, & fugientes persecutus est. Verificatúmq; fuit de Illustrisimo Domino FRANCISCO de Thun gloriosum illud Judæ Machabæi elogium: *Similis factus est leoni in operibus suis, & sicuti catulus leonis rugiens in venatione, & persecutus est inimicos perscrutans eos.* His egregijs expeditionibus prælusit in hoc programmate *Franciscus è Comitibus de Thun* tale latens anagramma: *ibis! hìc Turcas metu confundes.* Tam insignibus meritis permotus Ordo Equitum Melitensiũ FRANCISCO plures *comẽndas* contulit, quem militaris virtus omnib9 *recomẽndavit.* Nemo Heroëm meliùs noscit, nisi qui similiter heros est. Unde Generosus Equitum Melitensium Ordo, qui seminarium Heroum jure potest appellari, heroicũ FRANCISCI animũ, & militarem experientiam magni faciens, eundem suæ Crucigerorum classi Annô 1694. Generalem præfecit. Ad tam arduam contra Turcas expeditionem proficiscenti, & Excellentisimo Dom. ROMEDIO Fratri suo intimè dilectò valedicenti,

Symb. Athanas.

Malach. 3.

Aa Illu-

Illustrissimus Dominus junior ROMEDIUS de Thun bene ominatus est his versibus acclamando:

Malta vocat, Crux sacra vocat, Te gloria CHRISTI,
Te mare, Te venti, Te pia bella vocant.
Vade bonis avibus, felicibus utere fatis,
Terra Tibi facilem sternat & unda viam.
Ad nomen de Thun, Tunis Tripolisque tremiscat,
Palleat ad gladium Turcica Luna Tuum.
Opto Tibi ut semper donet Victoria palmam,
Pro magnis meritis Malta det alta Tibi.

Hæc credebatur Illustrissimus Junior Apollineô afflatus enthusiasmô vaticinari. Nec Vatem fefellit eventus. Postquam enim Excellentissimus Dominus FRANCISCUS classis Melitensis Generalis ex portu feliciter solvisset, & favente Æolo cursu secundo mare mediterraneum sulcâsset, ac triremes suas Heroibus plenas classi Venetæ conjunxisset, egregio sanè spectaculo apud insulam *Scio* visus est Leo sancti Marci in canes turcicos irruere, & Thuniana Aquila ungvibus suis in hostium oculos involare. Nec sustinuit illorum impetum classis Ottomanica; sed plenis velis salutem suam in fuga quæsivit. Fugientem nihilominus Generosus Heros FRANCISCUS assecutus est, solúsque cum triremibus suis hostem per complures horas detinendo, plenâ potitus fuisset victoriâ, si juxta desiderium suum & votum nonnullæ grandiores Venetarum naves tam acriter pugnanti in subsidium venissent. Triumphârunt nihilominus de feroci hoste Melitenses cruces, quarum conspectum non potuit sustinere. Laus illarum Ducis est gloria, cujus nomen & Titulus inimico est fatalis. Hujus rei veritatem declarat hoc programma: *FRANCISCUS è Comitibus de Thun* per sequens Turcis invisum anagramma: *His crucibus amentes confudit.* Triumpha gloriosissime Heros, qui nihil ampliùs desideras, nisi ut juxta alterum Nominis & stemmatis Tui anagramma: *Nunc re hostis fidei succumbat.* Post

Post tam præclaram expeditionem Maltam gloriosè redux non potuit diu quiescere Heroicus FRANCISCI animus ad magna natus. Siquidem contra infensissimos Christiani Nominis hostes religiosam iram spirãs eosdem mare mediterraneum infestantes, tanquam summè noxias bestias generosè venabatur. Nec frustranea fuit hæc excursio, & votis fortuna respondit, dum pessimô suô fatô navis Algerina tormentis instructa, & pyratis armata in oculos & manus FRANCISCI incidit, ex quibus se nulla vi & arte potuit extricare. Tam formidabilem machinam, unica sua triremi, reliquis hinc indè dispersis, Heros FRANCISCUS aggressus est, & per multas horas solus pugnando hostem ad extremas redegit angustias. Videbatur barbaris hæc unica triremis vires vehere totius classis, & tam parvus militum manipulus habere robur totius exercitûs, nec non unica solius FRANCISCI persona integræ phalangis fortitudinem continere. Advolârunt tandem triremes reliquæ candidis crucibus barbaris terribiles, quarum adventu confortatus FRANCISCI gladius, hostem desperatè pugnantem vicit, navémque fortiter expugnatã in suam redegit potestatem. Quantus fuerit hostium subjectorum metus & trepidatio, quanta Christianorum sclavorum à Machometica barbarie liberatorum lætitia, quàm magna victoriosorum militum exultatio: faciliùs est cogitatione assequi, quàm calamô explanare. Gloriosum sanè fuit FRANCISCO hoc navale prælium, in quo marinus quidam DEUS credi potuisset nisì levi vulnere sauciatus, fuso sangvine se hominem esse ostendisset. Post tam insignem victoriam Maltam gloriosè reduci Magnus Melitensis Ordinis Magister honorificè obviam processit, & summis laudibus heroicum FRANCISCI pectus affecit. Nec defuit populi acclamantis plausus, & vota ad invidiam usque undique resonantia: quæ magnum illi Magisterium augurabantur; & quidem facta fuisset *Vox populi, Vox DEI*, Herósque FRAN-

CISCUS supremam grandis Magisterij dignitatem consecutus fuisset: nisi oppositarum sibi invicem nationum æmulatio tam felicem eventum impedivisset. Interea in optimam spem fortissimum Heroëm erigit illa Senecæ Tragœdi sententia: *Fortes fortuna juvat, ignavos premit.* Liceat ergo & mihi huic Heroum Melitensium Achilli bene ominari, & complures gloriosas vaticinari victorias, quas ex hoc programmate FRANCISCUS è Comitibus de Thun deducta bina promittunt anagrammata, videlicet: *Hostem crucis bis in fune ducat*, & alterum simili sensu correspondens: *Hic domi Turcas funibus nectes.*

Ex tam Heroicis actibus & felicibus prognosticis, in personam Illustrissimi ac Excellentissimi Domini Comitis FRANCISCI de Thun concurrentibus, illo Duce gloriosus Equitum Melitensium Ordo prosperos sibi successus pollicebatur, unde contra consvetum sibi morem ac stylum, iteratò eundem suæ crucigeræ classi præfecit, & repetita vice sacræ suæ navalis militiæ Generalem constituit, & Archi-thalassum. Tam honorifico munere denuò condecoratus Comes FRANCISCUS contra infestissimum Christianitatis archi-hostem sacram Melitensium classem eduxit, & militiæ Venetæ contra eundem pugnanti arma sua victricia conjunxit. Expanderat hostis Ottomanicus inter insulas Samos, & Scio totam navalem suam potentiam, illâ Christianæ militiæ classem numerô navium ac militum longè minorem unô quasi impetu oppressurus. Favebat velis turcicis propitius Æolus, & favorabilibus ventis hostilia implebat carbasa: Marti autem Christiano videbatur æther & pelagus contrariari. Nihilominus postquam ad cruentam naumachiam deventum est, ferocissimum hostem barbarè irruentem, & qui jam spe suâ Christianam classem devoraverat, tam generoso pectore leo sancti Marci Heroicis Melitensium crucibus adjutus excepit, ut post duos acerrimos conflictus, re infecta cum confusione discedere sit coactus.

actus. Tunc apparuit verum esse, quod ait Cassiodorus: *Crux est mors infidelium, crux est spes Christianorum.* Vivat! vivat! gloriosus classis Melitensis Archi-thalassus, per quem Christus jam binis vicibus barbaro fastu tumentem hostem confudit. Adeoque desumptum ex illius nomine *FRANCISCUS è Comitibus de Thun* verificatum fuit contra Turcam hoc anagramma: *Christe! bis eum actu confundis.* Denique ut multa paucis complectar, per totum Generalatûs sui decursum, tam insignia militaris fortitudinis edidit specimina; ut illi non immeritò applicari possit illud Herois Davidis elogium: *In omnibus vijs suis David prudenter agebat, & Dominus erat cum eo, & celebre factum est nomen ejus nimis.* Vivat! vivat generosissimus Heros! cujus perennis fama mare implevit mediterraneum, transferatur ex aquis ad medium terræ illius gloria, ut quem modò naves in undis suspiciunt Commendantem, paulò pòst magnæ Urbes & Provinciæ in terris venerentur Gubernatorem.

in Psal. 4.

1. Reg. 18.

Non tantùm inter Equites Melitenses CHRISTOPHORUS & FRANCISCUS Comites de Thun, sed etiam inter Equites Ordinis Tevtonici RUDOLPHUS & JOANNES JACOBUS magnum Familiæ Thunianæ splendorem addiderunt. Et quidem horum postremus adhuc in juvenilibus annis Provincialis Commendator effectus est, ac deinde propter egregia sua merita, profundam prudentiam, & fortitudinem pietati conjunctam inter reliquos Candidatos ad magnum Ordinis Tevtonici magisterium quàm proximè accessit, ídque facilè occupâsset, nisì illud Divina dispositio altiori Familiæ & Domui reservâsset. Nec modicum per reliquos illius Illustrissimos Fratres gloriæ Thunianæ tam in militaribus, quàm politicis augmentum accessisset, si illis benignior fortuna (quæ etiam magnis viris frequenter iniquior est) in tempore arrisisset, unde canit Poëta:

Ovid. lib. ult. Trist. Eleg. 15. *Rara quidem est virtus quam non fortuna gubernat.*

Vivite diu Heroës fortissimi & sacræ crucis gloriam ultra columnas Herculeas propagate, certas Vobis promittit victorias ille, qui *mundum vicit non ferrô sed lignô* : & lignô quidem crucis. Sit semper militaris Vestra tessera *In hoc Signo vinces.*

Christus *in hoc signo* mundum cum dæmone vicit.,
Et Constantinus Victor in orbe fuit.
Hac cruce signati Comites ex stemmate de Thun,
Non nisi victores hâc cruce semper erunt.

DIGRESSIO VII.

Quæ sit Crux maxima, & quæ minima?

Uemadmodum de gustibus, ità & de crucibus non est disputandum; Quisque suos patitur manes, quilibet optimè perspectum habet, ubi locorum calceus maximè pedem premat. Et hinc ignarus crucis, quam alter portat, & suæ conscius, de gravitate propriæ crucis lamentatur. Quisque crucis suæ magnitudinem propria opinione metitur. Unde non ineptè dixisse videtur Epictetus: *Homines perturbantur non rebus, sed ijs, quas de rebus habent opinionibus. Opinio est, quæ nos cruciat, & tanti malum est, quanti illud taxamus.* (In Euch. c. 10.)

In

In nostra potestate remedium habemus. Concordat Seneca dum ait: *Omnia ex opinione suspensa sunt, tam miser est quisque, quàm credit.* Sæpe crux in fundo nostræ nascitur phantasiæ; hinc vulgi proverbium ortum fuit. *Imaginatio facit casum.* Verissimam pronuntiavit sententiam dulci eloquentiæ liquore plenus Ambrosius: *Homo ipse suæ author est ærumnæ.* Dum enim *unusquisque in suo sensu abundat*, quilibet pro capacitate sui sensûs sibi magnam crucem in cerebro suo fabricat. Unde rectè effatus est Salvianus: de Guber: lib. 1. *Nemo aliorum sensu miser est sed suo.* Magna hæc est imaginaria crux, sed nondum maxima: huic enim malo remedium adhibet magnus morum Magister Seneca ità dejectas hominum mentes adhortando: *consurgamus igitur adversùs fortuita, & quidquid inciderit sciamus non esse tam magnum, quàm rumore jactetur.* Si tamen non nemo citra suæ opinionis errorem extra turbatæ phantasiæ ludificationem, & proprij sensûs vitium, se realis & non imaginariæ crucis molestiâ affligi protestetur: ille recogitandum sibi assumat gravissimam Dionis sententiam his verbis pronuntiatam. *Nulla nobis optio vivendi nostrô arbitriô proposita est: sed necesse omnino habemus, omnia tolerare, quæ de nobis fortuna statuerit.*

Epist. 88. *Paciucel. de Pati.* *In cap. 8. Luca.* *Epist. 92.* *Lib. 38.*

Cùm homines simus, nihil humani à nobis alienum putemus. Unicuique nostrûm convenit lamentabilis illa viri patientiæ Job Threnodia: *Homo natus de muliere brevi vivens tempore multis repletur miserijs.* Mortales sumus, & quomodo morti nos subducere possumus? Congeries miseriarum sumus; & quomodo miseri non esse valemus? Disertissimè hanc veritatem exponit aurea Chrysostomi eloquentia his verbis: *Sicut immortalis homo non potest inveniri, ità nec absque tristitia.* Denique crucibus plena sunt omnia. Nec ipse magnus mundus sua cruce caret, nam discriminatur universus orbis quatuor punctis cardinalibus, in oriente, occidente, septentrione, & meridie, à quibus ductæ lineæ crucem figurant: imò teste S. Maximo

Job. c. 14. *Homil. 67. ad Popul.*

mo Hom. 2. de cruce, *Cælum ipsum hujus signi figurâ dispositum est.* Magnum mundum imitatur Microcosmus, seu parvus mundus homo, qui extensis brachijs crucem repræsentat; & quomodo poterit crucem fugere homo, qui totus crux est? Imposibile igitur est hominem esse
Serm. 18. absque cruce, nisì sit sinè se ipso. *Faciamus igitur* (exclamat S. Chrysostomus) *de necessitate virtutem seu voluntatem. Si noveris, quod semel peractum est nec deteri ampliùs nec solvi posse, licebit ex ea insanabili calamitate utilitatis aliquid comparare.* Audi Senecam ità tibi svadentem, *liben-*
de moribus. Idem in Proverb. *ter feras, quod necesse est, dolor patientiâ vincitur: Feras non culpes, quod mutari non potest.* Porrò magna inter hujus mundi cruces diversitas reperitur. Una excedit alteram, nec eandem omnes servant mensuram. Juxta gravitatem mali magnitudo crucis pensatur, & animus, qui maximo malo subjacet, maximæ cruci affixus censetur. Si meum de crucibus sensum aperire liceat, illam existimo crucem esse maximam, quæ nullum solatium admittit. Magna crux est corporalis infirmitas, quia teste Ecclesiastico,
Cap. 30. *melior est mors, quàm vita amara.* Non tamen est maxima, quia solatium admittit Salviani de infirmitate ità scri-
Epist. ad Caturam bentis. *Imbecillitas carnis mentis vigorem exacuit, & affectis artubus vires corporum in virtutes transferuntur, ut mihi genus quoddam sanitatis esse videatur hominem interdum non essè sa-*
In anathol. l. 2. epig. 4. *num.* Magna crux est paupertas quia ab omnibus contempta, nam ùt ait Palladius; *Si Jupiter esset in terra pauper, & ipse pateretur contumeliam.* Sed non est crux maxima,
Lib. 6. c. 2. se enim consolari potest illô Senecæ oraculô: *Honesta res est læta paupertas, illa verò non est paupertas, si læta est; cui enim cum paupertate bene convenit, dives est.* Magna crux est
Lib. 6. c. 2. homini innocenti infamia: quia juxta Quinctilianum: *in infamia plus pœnæ dicimus quàm in morte.* Non est tamen crux maxima, solatium enim suggerit Moralis Philoso-
Seneca. trag. 4. phus ità consulens: *Contemne famam, fama vix vero favet.*
Meta-morph. 9. Nam teste Ovidio - - - Veris addere falsa

Gau-

Gaudet, & è minimo sua per mendacia crescit.

Magna crux est parentibus, mors liberorum: *dum mortuum vident* (ait Synesius) *quem morte prævenire cupiebant.* Sed non est crux maxima. Adhuc tanto vulneri solatij emplastrum imponit Doctissimus Petrarcha, dum ob mortem filij ejulantem ità alloquitur: *Amisisti filium? amisisti simul & metus multos, infinitámque materiam sollicitudinum & curarum, quibus ut careres, vel tibi, vel filio moriendum fuit. Securum patrem sola mors facit.* Dialog. 48. Magna est in conjugio crux mulier mala: quia teste sapientissimo Eccles: *commorari* Cap. 25. *leoni & draconi placebit, quàm habitare cum muliere nequam.* Unde rectè ait Celada: *non est acerbior crux, quàm non bona* In Judith. *uxor, cui maritus cogitur adhærere, vel potiùs crucifigi.* c. 4. Hæc crux est Hispanica, & duplicata quatuor brachijs instructa; Est crux trabalis altitudine sua excedens cruces ante Ecclesias PP. Franciscanorum erigi solitas. Est crux solemnissima, quam qui portat, perpetuam celebrat *Dominicam passionis.* Non est tamen crux maxima, adhuc virum solatur una bona dies, quæ est matrimonij ultima. Duos enim lætos in matrimonio dies essePhilosophorum ingeniosissimus affirmat Hipponactes, unũ, quô sponsa Hipponactes. ad thalamũ deducitur, & alterũ quô mortua uxor domô effertur. Denique grandem se portare crucem existimat, quisquis se judicat infelicem & infortunatum. Contra novercantem fortunam debacchatur, quæ *mortales* Polyb. l. 15. *non secùs, ac pueros infantes ludibrio habet.* c. 6. Nec tamen hæc crux est maxima, adhuc illis solatium superest, adhuc sese infelices consolantur illis Virgilij versiculis:

O passi graviora, DEUS dabit his quoque finem, Æneid. 1.
Durate! & vosmet rebus servate secundis.

Sed quid si etiam ipsam magnam fortunam magnis crucibus annumeravero? profectò nequaquam à scopo veritatis aberrabo: quid enim miserius servô? *Magna servitus est magna fortuna*, inquit Ethicæ doctrinæ oraculum

Seneca: Quisquis felicitatem quærit, magnam crucem petit, dicente Boëtio: *infelicissimum genus infortunij est, fuisse felicem.* Imaginaria est hæc mundi felicitas. Quisquis se fortunæ pullum credit, se potiùs infelicissimum reputet, proclamante Democrito: *nihil infelicius eô, cui nihil unquam advenit adversi.* Vehementer sanè illorum misereor, qui unquam se miseros fuisse ignorant; pars felicitatis ipsa infelicitas est. Unde hilari mente olim Zeno exclamavit: *Tunc secundis ventis navigavi, quando naufragium feci.* In similia verba pariter prorupit exul Themistocles. *Perijssemus o! pueri nisì perijssemus!* Magna miseria est omni caruisse miseriâ, quam sententiam magnus inter magnos viros approbat Seneca taliter scribens, *miserum te reputo, quia nunquam fuisti miser.* Si hæc moralia profanorum authorum documenta politicum ad assensum non moveant animum: saltèm mentem Christianam trahat sacra Divi Hieronymi authoritas ità pronuntiantis: *DEI filius sustinuit ignominiam crucis, & tu beatos putas, qui felicitate istius sæculi, & delicijs perfruuntur?* Repeto quod dixi: miserrimus est, qui nunquam fuit miser. Infelicissimus est, qui semper fuit felix. Et magnæ cruci subjacet, qui molestam crucem nunquam tulit. Majori tamen cruce premuntur illi, qui justô titulô *martyres sæculi*, seu alio nomine *martyres diaboli* appellantur. De his Petrus Blessensis ità scribit: *Sunt martyres sæculi mundi professores, discipuli curiæ, milites Herculini: per multas siquidem tribulationes intrant Justi in regnum cælorum: Hi autem per multas tribulationes promerentur infernum.* Verissimè cecinit quidam elegans Poëta:

Ad Polyb. c. 26. lib. 2. prosa 4. — *Apud Senecam.* — *Laërtius Lib. 7.* — *Plutarch. in Apophteg.* — *In Epistolis* — *Epist. 14.*

Regum sollicita quicunque senescit in aula,
Aut fuit, aut semper postulat esse miser.

Aulica vita spinosa est via. De hac conqveruntur aulici, sapientiæ 7. *Lassati sumus in via iniquitatis & ambulavimus vias difficiles.* De illis loquitur Psaltes Regius: *Contritio*

tritio & infelicitas in vijs eorum. In hac via, cùm quidam aulicus per complures annos lassatus fuisset, interrogatus, quomodo ad tam raram in Aula senectutem pervenisset, respondit: *injurias accipiendo, & gratias agendo.* Magna profectò hæc crux est, sed non adoranda, quia mala, mali latronis crux est, de qua Lucas Dudensis ità scribit: *Crux non adoranda, sed conculcanda est illius latronis, qui quoad vixit neqvam fuit.* Denique omnes, qui *servi sunt peccati*, martyres diaboli efficiuntur. Nunquid non martyr diaboli est superbus, quem semper pungit punctum honoris, & sic inter meras vivit puncturas? proinde non immeritò exclamat Divus Bernardus: *O! ambitio ambientium crux, quomodo omnes torquens omnibus places?* Mala hæc crux est mali latronis. Nunquid non martyr diaboli est iracundus, qui se ipsum conficit?

Psal. 13. *Lib. 2. c. 19* *Lib. 3. de Consid. ad Evgen.*

- - - - quódque habet proprium furor
in se ipsum sævit.

Seneca in Herc. furente

Ipsa sibi est hostis vesania, séque furendo
Interimit, moritúrque suis ira ignea telis.

In Psychomachia

Ità canit Prudentius. O! quàm mala hæc est crux mali latronis! Nunquid non martyr diaboli est invidus, qui juxta Prosperum Aquitanicum *tantos habet pœnâ justâ tortores, quantos invidiosus habuerit laudatores.* Verè invidia sibi ipsi tormentum est, quia ùt modulatur Horatiana Musa:

Invidiâ siculi non invenêre tyranni
Tormentum majus.

Mala hæc crux est mali latronis. Nunquid non martyr diaboli est omnis luxuriosus, qui rosas Veneris colligere desiderans, undique à spinis compungitur: unde meritò cecinit profanus amorum Magister

Littore quot conchæ, tot sunt in amore dolores,
Quæ patimur multo spicula felle madent.

Ovid. 2. de arte amandi.

Mala hæc crux eſt mali latronis. Nunquid non martyr diaboli eſt guloſus, qui inceſſanter ſeſe ingurgitando maximum ſibi cauſat martyrium. Ex ebrietate enim, teſte Seneca, provenit *pallor, & nervorum vinô madentium tremor, & miſerabilior ex cruditate, quàm ex fame macies. Indè incerti labantium pedes, & ſemper qualis in ebrietate titubatio. Indè ſuffuſio luridæ bilis, & decolor vultus, tabésque in ſe putreſcentium, & retorti digiti articulis obrigeſcentibus, nervorum ſinè ſenſu jacentium torpor, aut palpitatio ſinè intermiſſione vibrantium. Quid capitis vertigines dicam? quid oculorum, auriúmque tormenta? &c.* Mala hæc crux eſt mali latronis. Nunquid non martyr diaboli eſt avarus Euclio, cujus animum, juxta teſtimonium Quercetani, *avaritia uſque adeò torquet, ut mille mortes in horas ex ingenti illo curarum ardore ſubeat, & ſic inter pereundum vivat: tantúsque eſt ille cruciatus, ut Phalaridis Tyranni incenſum & ignitum taurum non æquet modò, ſed etiam immanitate ſuperet.* Mala hæc crux eſt mali latronis. Nunquid non martyr diaboli eſt homo acedioſus, qui præ deſidia totus putris in tumulo pigritiæ vivus ſepelitur, & tandem ad deſperationis barathrũ devolvitur, quia ùt aurei oris Doctor loquitur: *radix deſperationis eſt ignavia, & non ſolùm radix, ſed nutrix ejus & mater.* Mala hæc crux eſt mali latronis. Omnes hi miſerrimi peccatores crudeles ſunt latrones, & cum malo latrone in malam crucem aguntur. Rogabit fortaſsis non nemo: quomodo ſunt latrones? Reſpondet Doctiſsimus Drogo Hoſtienſis ità diſſerens: *faciunt homines ſe ipſos ſpeluncam latronum, jugulant homines, & trahunt in ſpeluncam ſuam, quod enim majus homicidium, quàm ut ſe ipſum interficiat homo? Vel quod gravius homicidium, corpus occidere an ſpiritum? o! quoties homo ſpiritum ſuum interficit! quot homicidia in ſe ipſo perficit! quoties voluntariè peccatum perpetrat, quid aliud, quàm ſe ipſum jugulat?* Hæc eſt maxima illa crux mali latronis, dum per crucem temporalem martyres diaboli deveniunt ad crucem æternalem.

Chryſoſt. de lapſu.

Serm. 1. de Dom. Paſſion.

Ha-

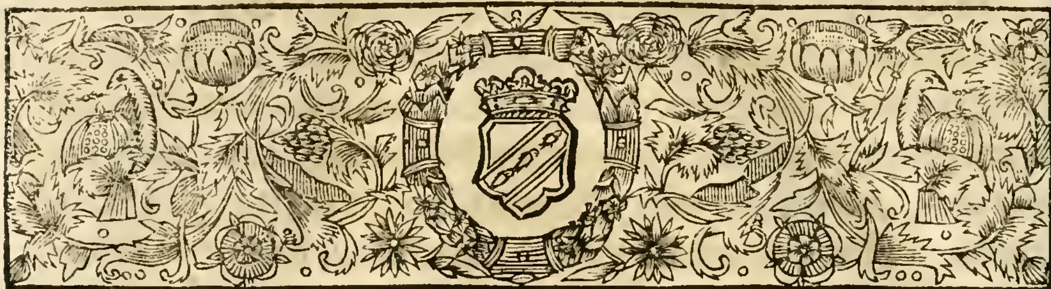
Hactenus de maxima & infelicisſima cruce egimus, nunc leviſsimam & beatiſsimam crucem inveſtigemus. Et certè nullam leviorem inveniemus, niſi crucem noſtram cruci Chriſti conjunctam. Hujus ſanctæ crucis eſt *onus leve*, proinde cruci noſtræ ſolatij plenam addet levitatem. Hanc ſanctam crucem ſæpiùs in mentem revocemus, ut nullius crucis ſentiamus gravitatem. Hoc conſilium nobis ſuggerit S. Iſidorus ità ſcribens: *ſi paſſio Redemptoris ad memoriam reducitur, nihil tam durum eſt, quod non æquô animô toleretur.* (*de ſummo bono.*) In perſona CHRISTI nos alloquitur mellifluus Doctor proclamans! *O homo vide quæ pro te patior! non eſt dolor, ſicut quô crucior, ad te clamo, qui pro te morior.* (*in Sermonibus.*) Ut omnis crux tibi grata ſit, recogita Chriſtum, & hunc crucifixum; nam teſte lactifluo Bernardo: *grata ignominia crucis eſt ei, qui Crucifixo ingratus non eſt.* (*Serm. 1. in Feſto S. Andreæ.*) Hæc ſancta crux nobis ſalutaris eſt: affixa eſt ſalus noſtra cruci, ſalutem igitur ſinè cruce non ſperemus, ſed ſequamur monitum ejusdem Claræ vallenſis Abbatis ità nos exhortantis: *Neminem audiamus deſcenſum de cruce ſuadentem; perſiſtamus in cruce; moriamur in cruce.* (*Serm. 1. in Cœna Domini.*)

Mortales nolite crucem fugiendo cavere,
Sed ſemper veſtræ ſit comes illa viæ.
Absque cruce in vivis omni qui tempore degunt,
Absque cruce è vivis & ſinè luce migrant. *

Vulgare proverbium ſinè Lux ſinè Crux.

Dd S.RO-

S. ROMEDIUS

Pelicanus ſolitudinis Pſal. 101.

Gloria Libani data eſt ei Iſai.35.

GLoria Libani, eſt gloria deſerti, non deſeritur à gloria, qui deſertus ab omnibus, & deſerens omnia, in deſerto vivit. Ex deſerto aſcenditur ad coronam gloriæ, ex Libano vocatur ſponſa ad coronam: *Veni de Libano ſponſa mea, veni de Libano, veni: coronaberis.* Ex deſerto evehitur ſponſa ad glorioſas nuptias non ſinè magna admiratione cæleſtium ſpirituum quærentium, *quæ eſt iſta quæ aſcendit de deſerto delicijs affluens innixa ſuper dilectum ſuum?* Deſertum locus eſt ſponſi & ſponſæ, locus intimæ ſinceritatis. Nullibi enim major contrahitur cum Deo familiaritas, quàm in ſolitudine. Hanc ſanctam DEUS ſingulariſsimus, etiam in Religioſis amat ſingularitatem. In ſolitudine DEUS depoſitâ Majeſtate exuit perſonam publicam, & fit penè privata. Solitudo eſt DEI collocutorium, inquo cum ſanctis ſuis quaſi in incognito tam familiariter agit, *acſi foret illorum ſpiritus familiaris.* Unde exclamat Divus Hieronymus: *O! ſolitudo familiariùs DEO gaudens; O! beata ſolitudo! O! ſola beatitudo.* Tam ſanctam cum DEO contracturus familiaritatem Romedius, in valle Anagnienſi vaſtam cum ſocijs ſuis Abrahamo, & David ingreſſus ſolitudinem, reſolutâ mente

Cant. 4.

Cant. 8.

Ioan: Steger del:
M. Riuola sculp

mente superavit eremi horrorem. Videbatur audire ità sibi inclamantem propriam conscientiam. O! Romedi! *quamdiu Te tectorum umbræ premunt; quamdiu fumosarum Urbium carcer includit? Crede mihi nescio quid in eremo plus lucis aspicio. Libet sarcinâ corporis abjectâ ad purum ætheris evolare.* S Hieronymus. Ingentes credendus est sibi addidisse animos æquivalentibus S. Hieronymi verbis: *An supra nudam metuis humum exesa jejunijs membra collidere? sed Dominus tecum jacet; squallidi capitis horret inculta cæsaries? sed caput tuum CHRISTUS est. Eremi vastitas terret? sed tu paradisum mente deambulas.* Idem Epyl. 10. Quæsivit Romedius in deserto spiritum sapientiæ, quia in urbibus communiter regnat insipiens *spiritus mundi;* & rectè quidem. Nam ùt Plutarchus ait: *solitudo Gymnasium est sapientiæ.* 1. Cor. 2. De quo nè ullum restet dubium, ità proclamat Mellifluus Doctor. *Experto crede, aliquid amplius invenies in silvis quàm in libris: ligna & lapides docebunt te, quod à Magistris audire non potes.* Epist. 106. Verè pulchrum est cum arboribus loqui, *hi trunci subinde sunt eloquentes Mercurij.* In hac eremo factus est Romedius excellens Metaphysicus, à sublunaribus omnibus abstractus, & in contemplatione Entis entium totâmente defixus. In abstrusa specu Deum speculando, factus est *speculator illius magnitudinis*, solitaria namque vita teste sancto Basilio: *Cælestis doctrinæ Schola est, illic namque DEUS est totum quod discitur.* 2. Petr. 1. Procul subduxit se Romedius à turbis, quia *difficile est in turba CHRISTUM videre.* de Laudi: vitæ solitar. Procul secessit ab omni strepitu fori quia juxta sanctum Ambrosium: *diabolus sonum quærit*, & CHRISTUS silentium. August. Tract. 17. in Joann. In Psal. 43. Factus est Romedius, à temporalibus remotior, ut æternis fieret propinquior, nam *qui internam quietem diligunt* ait Richardus à S. Victore, *quantò se à temporalibus ampliùs elongant, tantò magìs æternis appropinquant.* In hoc deserto habitavit Romedius extra mundum, quamvìs omnis homo *sit civis mundi.* Hìc auspicatus est æternitatem intra tempus, hìc posuit rudimenta vitæ futuræ. In hac ere-

eremo præmisit merita ad Cælum olim præmianda, & æternam possessurus felicitatem, illam hìc meditando degustavit. Abjecit Romedius mundi negotia, ut otiô sanctô frueretur, nunquam magìs negotiosus nisì dum otiosus, nunquam minùs vacans, quàm cùm DEO & animæ suæ vacabat. Fuit omnium curarum quæ Cælum non curant vacuus, omnium rerum quæ mundi sunt minimè curiosus, non tamen incurius curiæ cælestis. Tale otium

De vita solitar. non est otium, quia ùt sanctus Bernardus docet: *otiosum non est vacare DEO, imò negotium negotiorum omnium maximum.* Verificatum fuit illud in sancto Romedio, quod ait

Libro de moribus. Seneca: *solitudinem quærit, qui vult cum innocentibus vivere:* ratio in promptu est, quia voluptates desertum deserunt, malunt enim à petulante digito titillari, quàm ab asperis deserti spinis duriter compungi. Vepres fugit Venus à

Anton. Paduan. dom. 4. advent. spinis semel vulnerata. Absunt à deserto vitia, *& in illo nitent virtutes, & adstat gratiosus DEUS.* Similis factus est Romedius fontibus, nam amant solitudinem fontes, quia ibi innocentes fiunt. Derivantur in urbem inviti, quia extra urbem castæ Nymphæ sunt undæ, quæ intra urbem fiunt balnea Veneris. Maculantur sceleribus quæ abluunt. Extra urbem sunt liberæ, in urbibus autem incarcerantur. Urbes esse carceres sensit purpuratus Dalmata

Hieron. Epist. 71. proclamans: *oppidum mihi carcer est, solitudo paradisus.* In hac solitudine Romedius vixit juxta illam senioris Tobiæ

Cap. 12. regulam: *Bona est oratio cum jejunio, magìs quàm thesauros auri recondere.* Non tantùm oravit, sed etiam exoravit, ostendens verum esse illud S. Chrysologi dictum: *nihil est potentius homine orante.* Potentiam orationis comprobavit, quando ex durissima petra precibus ad DEUM fusis limpidissimum fontem elicuit, & ad votum suum fluere fecit. Non quæsivit Romedius alium potum nisì istum, quem DEUS dedit & natura. Ex hoc fonte sitis habuit satìs.

Eccli. 29. Hæc aqua fuit verè *aqua fortis*, quæ vitam hominis confortat, dicente sacrâ paginâ: *initium vitæ hominis, panis & aqua.*

Deri-

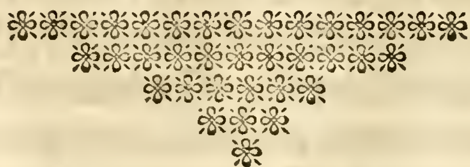
Derisit sanctus Eremita illud famosis Heluonibus (qui non bibunt ut vivant, sed vivunt ut bibant) primum madidæ scholæ principium: *vina bibant homines, animantia cætera fontes*, quin imò contrario regulabatur versu: *vina necant homines, salvant animantia fontes.* Fabula sit de Pegaseo fonte bibentes Poëtas Apollineo afflari spiritu, & divinô incalescere enthusiasmô. Ipsa veritas est, Romedium cum socijs suis ex hoc fonte bibentem, adeò divini amoris æstu incaluisse: ut cum Poëtis dicere potuerit, *est Deus in nobis, agitante calescimus illô.* Incaluerunt ex hoc fonte bibentes devoti Eremicolæ, animabant sese illô hymni Ecclesiastici versiculô: *læti bibamus ebriam sobrietatem spiritûs.* Assvetus Cæli delicijs Romedius, vix cibô eguit, sapuit illi pro cibo solius abstinentiæ sapor, & ipsamet querela ventris illi pro bellarijs fuit. Ut in illo nutrirentur virtutes, subtraxit corpori nutrimenta, nam ùt graviter effatus est sanctus Leo Papa: *semper virtuti cibus jejunium fuit.* Serm. de jejun. Quantos per hanc austeram vitam, & eremi incolatum, in sanctitate progressus fecerit Romedius, clarè ostendit; dum illam salvatoris nostri se percepisse lectionem demonstravit: *discite à me quia mitis sum, & humilis corde.* Matth. 11. Hoc fusiùs explanans Hipponensis Doctor proclamat: *Discite à me non mundum fabricare, non cuncta visibilia & invisibilia creare, non in ipso mundo miracula facere, & mortuos suscitare, sed quoniam mitis sum & humilis corde.* Hujus tam præclaræ virtutis egregium specimen edidit Romedius, quando ad visitandum sanctum Vigilium (à quo raræ pietatis & conspicuæ sanctitatis hausit documenta) Tridentum perrexit. Vix enim illam urbem ingressus fuit, & mox publicæ famæ rumor omnium ora occupavit, Divum Romedium virum DEI, Tridentinam Civitatem suâ præsentiâ beâsse. Quô auditô ingens civium & familiarium confluxit multitudo, quæ in genua provoluta, sacram à Romedio sibi impertiri desiderabat benedictionem. Romedius verò *quia parvulus fuit in oculis suis,* 1. Reg. 15.

 hanc

hanc ſacram obire recuſavit functionem, & devotiſſimum populum ad ſanctum Vigilium pro benedictione remiſit. Ex hoc magna Divi Romedij humilitas eluceſcit. Fuit ille quidem in oculis hominum magnus ſanctus & mirabilis Thaumaturgus, ſed in oculis ſuis parvulus, cum Regio Pſalte valens dicere: *Domine non eſt exaltatum cor meum, neque elati ſunt oculi mei, neque ambulavi in magnis, neque in mirabilibus ſuper me.* Magna de Romedio ſentiebat populus, ſed ille de ſe eò minus, quia atteſtante S. Gregorio: *hoc ſolum ſolet eſſe ſpecificum electorum, quòd ſe ſemper ſentiant infrà quàm ſunt.* Magnus ſanctitatis in viro DEI fulgor Tridentinorum civium oculos perſtringebat. Ille autem in cernenda propria excellentia planè cæcus fuit, electos DEI imitando, de quibus idem Eccleſiæ Doctor ità loquitur: *penè ſoli verè electi bona ſua non vident, quæ in ſe videnda omnibus ad exemplum præbent.* Denique per omnium ora fama ſanctitatis illius volabat: at ille ſolus ſe ſanctum ignorabat. Hæc magna ignorantia magnæ humilitatis index eſt. Id præclarô confirmat teſtimoniô Clarevallenſis Abbas ità ſcribens: *Magna & rara virtus, ut magna licèt operantem, magnum te neſcias; & manifeſtam omnibus, tuam te latere ſanctitatem.* Porrò ut etiam homines illius ſanctitas lateret, ad conſveta humilis Romedius eremi ſui ſe recepit latibula, unicè deſiderans ignotus eſſe omnibus, & ſoli notus DEO.

Pſal. 131. — *Lib. 22. Moral. c. 5.* — *Serm. 13. in Cant.*

Romedius mundo valedicens intrat eremum,
 Et curas mundi cedere mente jubet,
Ite procul curæ! mundus non eſt mihi curæ:
 Nam curare nihil, eſt mea cura modò.

DO-

DOMUS SANCTIFICATIONIS.

Isaiæ. 64.

Gloria Religiosa Domûs Thunianæ.

GLoriosa Domus de Thun tunc summè est in gloria, quando maximè appetit esse in-gloria. Ipse contemptus gloriæ illam gloriosam facit, & dum inanes honores fugit, in veros incidit. Valde notanter dixit sanctus Chrysostomus: *contemne gloriam, & eris gloriosus.* (Serm. 25. in Epist. ad hebr.) Luculenta hujus rei dederunt testimonia, complures ex hac Illustrissima Familia utriusq; sexûs personæ, quæ Religiosum statum amplectendo, & accepta cruce CHRISTUM sequendo, exemplô suô ostenderūt, quòd *gloria magna sit, sequi Dominum.* (Eccl. 23.) Absuit ab illis gloriari cum Doctore Gentium, *nisì in cruce Domini nostri JESU CHRISTI.* (Galat. 6.) Spreverunt Thuniadæ mundum militantem sub vana gloria, & ideo gloriosi facti sunt: *quia magni & excelsi animi est despicere & calcare mortalia.* (Lactant. de vero cultu l. 6. c. 8.) Hoc unicum sibi gloriosum esse existimabant, quòd cum veritate dicere potuerint: *gloria nostra hæc est testimonium conscientiæ nostræ.* (2. Cor. 1.) Et quia *humiles spiritu suscipiet gloria, & qui se humiliat exaltabitur,* (Prov. 29.) depresserunt altos spiritus, nolentes esse

Domini ſed ſervi DEI, perpendentes quàm magnus ſit ille famulus, qui ſe ſcribit *ſervum ſervorum DEI.* Non volebant eſſe Comites, & Domini de Thun, ſed ſervi Domini Dominorum; & ideo facti ſunt Reges, nam teſte ſancto Ambroſio *qui vult eſſe Rex, ſit ſervus in Domino:* & juxta ſanctum Petrum Damianum, *huic ſervire regnare eſt.* Animarum ſuarum ſaluti conſulentes Comites de Thun, diverſos ingreſſi ſunt Religionum ordines, piè credentes omnes illos qui in ſacris Religionibus juxta ſanctorum regulas ordinatè vivunt, non poſſe ad infernum deſcendere, quia in illo *nullus ORDO ſed ſempiternus horror inhabitat.* Ex hoc ipſo motivo CONRADUS de Thun amplexus eſt ordinem ſancti Benedicti, firmiter ſperans, ſibi in ultima mundi die, à CHRISTO cum reliquis Benedictinis dicendum: *venite benedicti Patris mei, poſſidete paratum vobis regnum à conſtitutione mundi:* & quis dubitet pientiſsimũ CONRADUM aſſecutum fuiſſe coronam gloriæ in Cælis, qui tam religiosè vixit in terris, ut Abbatiali Infulâ Einſidlenſi coronatus, Principibus Romani Imperij meruerit annumerari. Eundem ſacrum Benedictinorum ordinem ingreſſa eſt CATHARINA de Thun quæ ità Dominum benedixit, & bene vixit, ut tanquam Rectrix Parthenonis Sonnebergenſis in Abbatiſſam meruerit benedici. Præluxit CATHARINA conſororibus ſuis in hoc monte, *quaſi ſol refulgens;* & tunc maximè titulum Illuſtriſsimæ de Thun, ſeu de bonis operibus eſt promerita, unde piè credendum eſt, eam perveniſſe ad dilectum ſibi ſponſum, *qui in ſole poſuit tabernaculum ſuum.* Sprevit ſuperbiam vitæ JUDITHA de Thun, nolens eſſe illuſtris Domina, ſed humilis famula ex ordine ſervarum Beatiſsimæ Matris Virginis: proinde nominis *Judith* memor, Beatiſsimam ſuam Dominam fuit imitata, quæ teſte ſancto Antonio *ſuâ ſapientiâ & fortitudine, interfecit illum terribilem, & ſuperbiſſimum Holofernum diabolum.* Similiter ANNA de Thun ſe reſolvit præclarè, ſanctæ Claræ ordinem intrando, in quo

Lib. 8. in Lucam. *Serm. 58.* *Job. 10.* *Matth, 25.* *Eccle. 50.* *Pſal. 18.* *In ſumma part. 4. tit. 15. c. 14.*

quo multis claruit virtutibus, pro quibus sinè dubio DEUS, *dedit illi claritatem æternam.* Nec impari zelo arsit JOANNA CATHARINA de Thun, quæ Carmelitanam amplectens regulam, plena Eliæ spiritu, amorem divinum spirans, & cælestia sperans, *spiritum suum reddidit DEO qui dedit illum.* Ad familiam de Thun etiam pertinet Patrum Capucinorum ordo Seraphicus, in cujus laudes liberaliter excurrerem, nisì me sancta hujus sacri ordinis humilitas, à candidissimo meo proposito revocaret. Vult illa ex suis laudari neminem: profectò hæc summa laus est, nolle laudari, & laudabiles viros habere. Ex hoc ipso capite meretur omnes laudes, dum omnes respuit. Decipiam nihilominus modestiam, tam humilis Religionis, & dum nihil dicere videbor, dicam aliquid, & nullius nomen proferendo, aliquem nominabo. Habuit non ità pridem Seraphicus ordo ex hac illustrissima Familia Comitem, qui cum Psalte Regio *elegit abjectus esse in domo DEI, magìs quàm habitare in tabernaculis peccatorum.* Si nomen illius quæritur, in sæculo illud habuit cum Austriacorum Cæsarum Patriarcha commune, sed illud ipsum in sacra Religione, unà cum pleno titulo Comitis de Thun, ad titulum *JESU Nazareni Regis Judæorum* in cruce suspendit, & novum nomen in JOANNE & MARIA sub cruce stantibus collegit. Dixi, dum nihil dixi, & neminem ex hoc sacro ordine nominando, illum ipsum nominavi. Quamvìs autem nomen illius expressum non foret, in hoc libro, piè sperandum est, nomen ipsius scriptum esse in Cælo, ad quod è mundi cæno elapsô propè bienniô evolavit. Magnam sanè consecuta est gloriam familia de Thun DEO devota per tria vota, castitatis, paupertatis, & obedientiæ. Per castitatem Religiosi Thuniadæ facti sunt Angeli, nam teste sancto Ambrosio, *castitas Angelos facit.* Plurimùm exornat hæc Angelica virtus Religiosam Nobilitatem, quia juxta sanctum Cyprianum,

Eccle. 12. Eccle. 12. Psal. 83.

 Casti-

de 12. abuſ. 2. *caſtitas eſt ornamentum Nobilium, exaltatio humilium, Nobilitas ignobilium, pulchritudo vilium.* Ex paupertate Religioſa magnum lucrum conſecuti ſunt pauperes CHRISTI Thuniadæ, deſerendo divitias, divites effecti illis annu-

2. Cor. 6. merantur, qui ſunt *quaſi nihil habentes & omnia poſſidentes.*

De obed. c. 18. *Quid oro locupletius*, exclamat Laurentius Juſtinianus, *quàm nihil habere, & omnia poſſidere? proprium ſpernere patrimonium, & CHRISTI eſſe hæredem: Monaſteriorum quippe reditus theſauri ſunt Salvatoris.* In ſumma hac paupertate Religioſi Thuniadæ minimè ſunt pauperes, nam ùt ait Lactantius,

De vero Cult. lib. 6. c. 12. *qui apud DEUM dives eſt, pauper eſſe nunquam poteſt.* Sed quænam ſunt iſtæ illorum divitiæ? Reſpondent illi cum

Serm. 3. de ſanct. ſancto Auguſtino: *divitiæ omnes DEUS noſter*, qui caret DEO, caret omnibus, nam *DEUS eſt omnia in omnibus.*

Lib. 13. Confeſſ. c. 8. Unde proclamat idem Hipponenſis Præſul, *omnis mihi copia quæ DEUS meus non eſt, egeſtas eſt.* Reliquerunt propter DEUM Religioſi Thuniadæ non tantùm divitias ſed etiam ſemetipſos, & per votum obedientiæ, abdicârunt propriam voluntatem. Magna profectò hæc eſt reſolu-

Homil. 32. tio! de illa magnus magnificè loquitur Gregorius, *laborioſum non eſt homini relinquere ſua, ſed valde laborioſum eſt, relinqvere ſemetipſum, minus quippe eſt, abnegare quod habet, valde autem multum eſt, abnegare quod eſt.* Deſeruerunt Thuniadæ auguſta palatia, & ad anguſtas cellas ſe receperunt, relinquendo converſationem hominum, devenerunt ad conſortium Angelorum. Egregiè ſanè hoc declarat Mellifluus Doctor, dum ait: *audeo dicere ſancti Angeli cellas habent pro Cælis, & æquè delectantur in cellis quàm in Cælis*, unde argutè ſic modulatur ſacra Præmonſtraten-

Breviar. Præmonſt. de S. Gerlaco. ſium Poëſis: *ſic cella quamvìs parvula, magni poli fit æmula.* Abjecerunt Religioſi Thuniadæ omnem veſtimentorum pompam, averſati ſunt omnem indumentorum mollitiem, induerunt aſperrimos habitus, & millecentonibus repeciatos ſaccos: pro ſolatio ſuo habentes illam ſancti

in Matth. c. 11. Chryſoſtomi ſententiam: *qui mollibus veſtiuntur, in domibus*

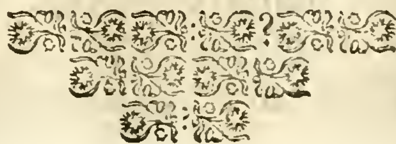
bus Regum sunt, qui verò talia non habent in Cælis sunt. Deridet hæc omnia, *stulta mundi sapientia*, rident delicatula, mollicula, tenellula, effœminata omnium voluptatum mancipia, & non audiunt inclamantem sibi Senecam: *ride! pedetentim tamen, nihil enim est turpius risu irrisione dignissimo:* risus iste olim in fletum, & cachinnus in singultum convertetur. Veniet profectò illud tempus, appropinquabit citò illa horrenda dies, in qua stulti amatores hujus mundi (videntes â se derisos Religiosos Còmites de Thun in Cælesti triumphare gloria) *turbabuntur timore horribili, dicentes, intra se pœnitentiam agentes, & præ angustia spiritûs gementes, hi sunt quos habuimus aliquando in derisum & in similitudinem improperij, nos insensati, vitam illorum æstimabamus insaniam, & finem illorum sinè honore; ecce quomodo computati sunt inter filios DEI, & inter sanctos sors illorum est.* Sapientissimè igitur egistis Religiosi Thuniadæ, deseruistis temporalem gloriam, ut perveniatis ad æternam, abjecistis inanem titulum, ut accipiatis *vitulum saginatum.* Famosum stemmatis vestri Monocerotem ex gentilitio scuto expunxistis, & cordi vestro tanquam nobilissimum insigne, impressistis Jesum qui est *dilectus quasi filius unicorniū.* Deniq; gloriosè sprevistis mundi *reputationem*, quam nihil aliud existimâstis esse nisì vanam *in reputationem*, sed pro illa magnū apud Deum assecuti estis respectum, dicente Domino: *Ad quem respiciam nisì ad pauperculum & contritum spiritu, & trementem sermones meos.*

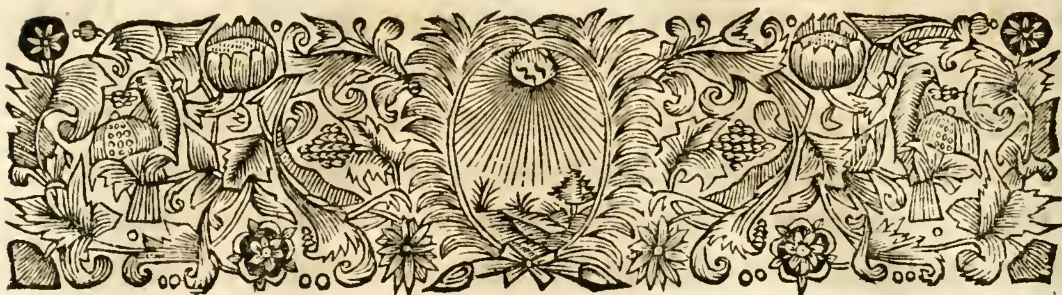
Sap. 5.

Luc. 15.

Psal. 28.

Sunt Comites de Thun illustres stemmate, verùm
Plus lucis, Christum dum comitantur habent.
Illustres Comites creat isto carmine Christus:
Qui sequitur me, non ambulat in tenebris. Joan. 8.

DIGRESSIO VIII.

An homo ſolitarius ſemper ſit ſolus?

Nimus ſolitarius ſolus eſt & non ſolus. Inter multos ſolus eſſe poteſt, & dum maximè ſolus eſt, infinitâ rerum ſocietate gaudet. In centro urbis poteſt eſſe extra urbem, in medio populi conſiſtens ſubtrahere ſe multitudini poteſt, etiam dum eſt præſens. In curia conſtitutus poteſt eſſe extra omnes curas, valet cum Philoſopho dicere: *ite curæ! placet ſolum eſſe*, nam vobiſcum non poſſum ſolus eſſe. Solitarius animus procul ab omni converſatione hominum remotus, videtur quidem eſſe ſolus, frequenter tamen dum ſolus eſt, cum hominibus converſatur. Audit intra ſe Ciceronem declamantem, Platonem philoſophantem, Ariſtotelem diſputantem, Senecam moralizantem, Livium hiſtorias narrantem, ab omnibus diſcit aliquid: & quis dicat illum eſſe ſolum, qui inter tot verſatur inſtructores? Solitarius animus ſæpe dum ſolus eſt, aſcendit in Cælum, vagatur inter ſidera, volat inter nubes, peragrat regiones, navigat maria, deſcendit ad centrum terræ, volvit & revolvit omnia elementa, & quomodo hic animus poteſt eſſe ſolus cui totus mundus eſt ſocius? Mirabiliora

biliora audi. Quod pridem præterijt, animo solitario se sistit, quod pridem mortuum est, in illo reviviscit, quod pridem effluxit, adhuc apud ipsum stagnat, illi hesterna dies adest hodie, illi omne vetus recens est, in illo tota antiquitas renovatur, & illo cogitãte *tempus edax rerum* quidquid à sæculis devoravit, evomit. Et quomodo solus est ille animus, in quo ea quæ ampliùs nõ sunt adhuc exstant, & quod ampliùs non est, adhuc adest. Existunt in solitario animo sinè miraculo (quod mirum est) pridem collapsa mundi miracula, adhuc in illo Pyramidibus ludit stulta Ægyptiorum Regum arrogantia, mole sua superbiunt muri Semiramidis, & turris Babylonica cælum penè suo culmine tangit, adhuc Pharus prægrandi igne vasta illuminat maria, & penè diem facit, adhuc fulminantem Jovem ad vivum exprimit Jupiter Olympicus, & penè tonat. In solitario animo nondum Regis Mausoli sepulchrum ruinâ suâ sepultum est, nondum templi Dianæ majestas in ruderibus jacet; quapropter novum foret miraculum, si ille animus esset solus quem implent tot miracula. Adhuc miraculorum satìs non est. Animo solitario non raro quod nec fuit, nec est, jam præsens est. Adsunt in illo anni futuri, & venturorum dierum tempestates olim orituræ, effectus suos producunt. Reboant in illo tonitrua, micant fulgetra, feriunt fulmina, & pluvia quæ nondum est nata, cælo delabitur, sol nondum ortus occidit, in illo futura jam messis colligitur, agro nondum seminato, in illo post sæcula nascituri, hodie consenescunt homines, & quomodo solus potest esse ille animus, cui illud quod adhuc nihil & nullum est, jam adest. Nondum satìs dixi miraculum miraculorum dicturus. In solitario & metaphysico animo præsens est, quod nec in rerum natura esse potest. In illo adest quod est impossibile, & ipsa impossibilis possibilitas, se illi ut possibilem sistit. Saliunt in illo Hirco-cervi, mugiunt Minotauri, *& stridet flammis armata Chimæra.* Imò quod nec DE- *Virgil. l. 6. Æneid.*

US facere poteſt, intrà ſe procreat monſtroſiſsimum *Ens rationis.* Et quomodo ille animus ſolus eſt, cui ipſa impoſsibilia ſe ſocios adjungunt? Igitur poſt hæc omnia quis hanc mirabilem non amplectatur ſolitudinem, quæ vacua eſt & ſemper plena, in qua ſi alij non ad ſint hoſpites unicus homo populum facit. Ingenioſè ſanè effatus eſt S. Hieronymus contra Jovinianum: *ſapiens nunquam ſolus eſſe poteſt, habet enim ſecum omnes.* Hanc eruditam ſolitudinem, viro prudenti ſvadet bonorum mo-
Epiſt. 10. rum Magiſter Seneca dicens: *Fuge multitudinem, non invenio cum quo te malim eſſe quàm tecum*; quod rurſum inculcans ait: *Fuge multitudinem, fuge paucitatem, fuge & unum. Unus pro populo mihi eſt, & populus pro uno. Mihi ſatìs eſt unus, ſatìs eſt nullus.* Si vis magnus eſſe, & non fieri minor, *quid tibi præcipuè evitandum exiſtimem: quæris? turbam. Ego certè* (inquit idem ſapientiſsimus Philoſophus) *confi-*
Epiſt. 7. *teor imbecillitatem meam, nunquam mores quos extuli, refero: ſemper aliquid ex eo quod compoſui turbatur.* Huic conſonat Chriſtianus Seneca, & ſanctæ diſciplinæ Magiſter Thomas Kempenſis: *quoties inter homines fui, ſemper minor homo redij.* Sed fortè *conquereris virtutem abſcondi? nulla virtus*
Seneca Epiſt. 74. *latet, & latuiſſe non illius damnum eſt.* Si virtuoſus es, te-
idem. cum habita, & *nè te quæſieris extra. Compoſitæ mentis ſignum eſt poſſe conſiſtere & ſecum morari.* Quanti æſtimanda ſit ſolitudo ex his collige. DEUS qui ſummè eſt, ſolus ſanctus, ſolus Dominus, ſolus altiſsimus eſt, & ubique ſolus eſt, quia ubique unus eſt. Suſpice cælum, & vide clariſsima ſolitudinis exempla. Sol ſolus eſt, & Luna eſt una. Si tamen ad ſolitudinem te recipere non vis, ſaltem cum Se-
Idem Epiſt. 56. neca *animum coge, ſibi intentum eſſe, nec evocari ad externa: omnia licèt foris reſonent, dummodo intus nihil tumultûs ſit.* Si urbes deſerere non vales, ſequere hoc conſilium Clementis Alexandrini. *In civitate habitans contemne ea quæ in civi-*
Lib. 7. ſtromat: *tate ſunt, vive in civitate tanquam in ſolitudine.* Si mundi negotia vitare non potes, ſubde illa tibi, & non te illis, herus

rus curarum tuarum esto, & non sclavus. Trade te illis, sed non totum. Incumbe illis, sed non semper: & juxta monitum sancti Hieronymi *eligatur tibi à familiæ strepitu remotus locus, in quem velut in portum ex multa tempestate curarum te recipies, & excitatos foris cogitationum fluctus secreti tranquillitate componas.* Ibi age quod planè Christianè svadet Ethnicus Seneca. *Animus quotidie ad rationem reddendam est vocandus. Faciebat Sextius, ut consumato die, cùm se ad nocturnam quietem recepisset, interrogaret animum suum: quod hodie malum tuum sanâsti? cui vitio obstitisti? quâ parte, melior es? desinet ira, vel moderatior erit, qui sciet sibi quotidie ad judicem veniendum. Quid ergo pulchrius hâc consvetudine excutiendi totum diem, qualis ille somnus post recognitionem sui sequitur, quàm tranquillus, quàm altus, quàm liber!* Si quotidie agere tibi hoc non vacat: saltem aliquot dies in anno vanis negotijs subtrahe, & saluti tuæ dona. Revoca in te per varia dispersum animum, recogita ætatem præteritam, ut emendes; recognosce annos elapsos, ut meliores facias futuros. Præ oculis habe illam Divi Chrysostomi exhortationem: *vivamus DEO paululum, qui sæculo viximus totum. Dedimus corpori annum, demus animæ paucos dies. Tempus est, ut aliquando domui tuæ provideas.* Qui suæ domui in tempore non prospicit, profectò non habet omnes domi.

Lib. 3. de ira.

Quo magìs es solus minus est tunc mens tua sola,
Illi fit præsens quidquid in orbe manet.
Associant menti se cunctæ res meditanti,
Inter tot socios vivere sola nequit.

S. ROMEDIUS

Architectus sapiens. 1. Cor. 3.

Omnia in gloriam DEI facite. 1. Corinth. 10.

PRomoturus gloriam DEI Romedius, in fide Romanæ Ecclesiæ bene fundatus, factus est sacræ ædis munificētissimus Fundator. Divo enim Vigilio ad majorem DEI gloriam pro construenda Ecclesia S. S. Gervasij & Prothasij amplissimos sumptus, & plusquā mille hominū capita resignavit. Nec potuit facultates suas gloriosius impendere, quàm ad gloriam DEI, nec fructuosius applicare, nisi dando DEO: cui quidquid datur redditur, & nemo illi quidquam donat de suo. Agnovit hoc ipsum templi Jerosolymitani Re-
1. Paralis 29. gius Fundator, ità DEUM alloquendo: *Tua Domine sunt omnia, & quæ de manu tua accepimus, dedimus tibi.* Non potuit Romedius magis utilem construere fabricam, quàm templum DEI, tutissimum in peste fame, & bello azylum. Si enim (ut loquitur sacer textus) *fugerit populus inimicos suos;* in hac sacra æde firmissimum inveniet fortalicium, omnibus hostibus formidandum: quia *terribilis*
Genes. 20. *est locus iste.* In illo reperitur *turris fortitudinis à facie ini-*
Psal. 60. *mici.* In illo pugnat Christianus populus (teste Origene) *ore & oratione.* Hæc Domus orationis instructissimū est contra omnes visibiles, & invisibiles hostes armamentari-

um,

Joan: Steger del: M. Rivola sculp:

um, quia juxta mentem S. Chryſoſtomi: *magna arma ſunt preces.* Proſequitur hujus divinæ Domûs privilegia ſacra pagina dicens: *ſi oborta fuerit in terra peſtilentia, aut corruptus aër*, in templo tanquam pretioſiſsimo pharmacopolio reperitur *aqua vitæ*, de qua quicunque biberit, *fiet in eo fons aquæ ſalientis in vitam æternam.* In hac ſacra ſpiritualium medicamentorum officina ſaluberrimum invenitur medicamentum, de quo ſanctus Auguſtinus: *Medicina eſt venerabile Sacramentum.* His ſubjungit ſacer textus: *ſi clauſum fuerit cælum, & non pluerit, aut fames oborta fuerit in terra*; in hac ſanctiſsima æde tanquam ampliſsimo granario, pro ſedanda fame reperitur *frumentum electorum*, ex quo conficitur *panis Angelorum, & panis vivus, ex quo qui manducaverit, non morietur in æternum.* In exſtructione hujus templi erexit Romedius locupletiſsimum rerum omnium venalium emporium. Nihil eſt in cælis tam optabile, in terris tam deſiderabile, ſub terra tam æſtimabile, quod in hoc loco emi non poſsit. Hìc licet teſte S. Chryſoſtomo *precibus mercari quod optas.* Nam ùt ait doctiſsimus Oſorius. *Oratio eſt pecunia ſpiritualis, quâ mediante omnia acquirimus, quæ volumus, & qui eam habet, omnia ſe habere credat.* In ſacris his nundinis quilibet dives eſſe poteſt. Si devotam orationem obtulerit, certè non offert levis momenti monetam, ſed juſti ponderis, quia juxta ſanctum Petrum Damianum, *gravius penſat orationis obolus, quàm auri talentum.* Volens ingredi cæleſte palatium Romedius, ut in altum poſſet aſcendere, erexit Domum orationis, ut per illam tanquam ſcalam Jacob uſque ad cælos pertingere poſſet. Confirmat hoc Eccleſiaſtes dicens: *Oratio humiliantis ſe nubes penetrabit.* Ut ad cæleſtem Jeruſalem illi pateret aditus, templum conſtruendo ſibi portam aperuit, quia hic locus *non eſt aliud quàm porta cæli.* Ut poſſet cæleſtem reſerare januam, in ipſo templo orationis beneficiô clavem invenit: etenim *Oratio juſti clavis eſt cæli*, ſanctus ait Auguſtinus. Et quid grandius ac glorioſius præ-

In Matth.
3. Reg. 8.
Joan. 4.
Zach. 9.
Pſal. 77.
Joan. 6.
Homil. de Moyſe
Dom. 5. poſt Paſcha.
L. 6. Epiſt. 2.
Cap. 35.
Geneſ. 28.
Dom. 15. poſt Trin.

ſtare potuit Romedius, quàm domum Deo ædificando, qui eſt *Rex Regum?* proinde Templa Divus Chryſoſtomus
Homil. 66. ad pop. Antioch. meritò dixit *regijs aulis eſſe clariora.* Hæ ſacræ ædes atteſtante S. Ambroſio: *ſunt aula DEI*, adeoque cùm DEUS
2. Offic. c. 21. ſit *Dominus Dominantium*, ſacra illius domus erit aula aularum. Nec potuit Romedius memoriam nobiliſsimæ ſuæ domûs magìs reddere immortalem, quàm ædificando palatium Regi immortali. Profectò Eccleſia auguſtum
Daniel. 7. palatium eſt, *in quo Rex Regum ſtellato ſedet ſolio, cui millia millium miniſtrant, & decies centena millia aſſiſtunt.* In hoc
Hebr. 4. loco reſidet DEUS, tanquam in *throno gratiæ, séque cum fiducia accedentibus* totum exhibet familiarem. *Hìc licet col-*
Homil. de Moyſe. *loqui cum DEO orando* inquit S. Chryſoſtomus: *hìc licet fabulari cum eo, & quamvìs vocem ejus audire non poſſis tamen dum id quod petis accipis, colloqui tecum non verbis, ſed beneficijs dignatur.* Hìc DEUS orantibus præbet audientiam, in hoc loco Divina Majeſtas acceptat libellos ſupplices, illíſque gratioſè ſubſcribit: *fiat ùt petitur.* Hoc enim DEUS templi Jeroſolymitani regio fundatori promiſit dicens: *Oculi mei erunt aperti, & aures meæ erectæ ad orationem*
2. Paral. 7. *ejus qui in loco iſto oraverit.*

Nec ſatìs erit Romedio eſſe munificum Eccleſiæ fundatorem, nisì etiam in illa exſtruenda laborioſum ageret operarium. Non ſatìs illi erat liberali manu pro ſtructura ſacræ fabricæ opes profundere, nisì etiam laborioſam manum ad pium opus applicaret. In vaſta ergo ſolitudine ſuâ ſociorúmque ſuorum operâ pientiſsimus architectus parvæ capellæ fabricam eſt aggreſſus, non tam *fortunæ ſuæ* quàm fortunatæ æternitatis *faber.* Comportabat ligna, adferebat lapides, advehebat cæmentum: ſed quicquid diurnus labor magnâ ſedulitate congeſsit, id totum una nox ſtupendo miraculo in oppoſitum collem transportavit. Viſæ ſunt inter profunda noctis ſilentia, inſolito planè more diverſarum ſpecierũ volucres, res in unum collem congeſtas, in alterum transferentes. Credebantur

.K
pag: 123
P A Lublinski del:
M:

tur ligna & lapides ad constructionem sacræ ædiculæ convolare. Ex tanto miraculo intellexit Romedius in hoc colle locum esse, quem cultui suo DEUS deputavit. Opus igitur prosecutus est, & capellæ fabricam felicibus auspicijs absolvit, quam tam *bonis avibus* inchoavit. Roma tam faustô auguriô non fuit condita, quia fraterno sangvine polluta: hæc verò capella parvula fraternô dilectionis vinculo à Divo Romedio ejúsque socijs fuit illustrata. Nec sinè maximo animæ suæ emolumento pios labores exantlavit Romedius: divinis enim repletus gratijs refocillatus est ab illo qui dixit: *Venite ad me omnes qui laboratis & onerati estis & ego reficiam vos.* *Matth. 11.* Quia verò dignus est operarius mercede sua, Romedio laboranti in terris, *reposita fuit merces copiosa in cælis*, *Matth. 5.* & quidem non alia quàm ipse DEUS qui Patriarchæ Abraham dixit: *Ego ero merces tua magna nimis.* *Genes. 15.* Cùm autem *benedictio DEI in mercedem justi festinet* *Eccl. 11.* quàm acceptum sibi fuerit hujus capellæ ædificium ostendit DEUS, dum benedictione cælesti prævenit humanam. Divus enim Vigilius Tridentinorum Antistes volens capellam solemni ritu post obitum Romedij consecrare, in extaticam raptus visionem cognovit, illam angelicô ministeriô jam fuisse consecratam, & authoritate Divinâ confirmatam, dicente Domino: *Elegi, & sanctificavi locum istum, ut sit nomen meum ibi in sempiternum.* *2. Paral. 7.* Ex quo elucet, quòd à nullo DEUS sibi libentiùs templa erigi sustineat, nisì ab illo, qui ità vivit, ut dignus sit, cui olim templa extruantur, nec ulla DEO gratiora esse altaria, nisì erecta ab illo, qui dignus est, ut eidem post mortem altaria dedicentur, & qui ità honorat sanctorum reliquias, ut pariter dignus sit qui post funera reliquiario includatur.

Pulchrè concordant non raro nomen & omen,
Coveniunt rebus nomina sæpe suis.
Romedius clarè se nomen & omen habere
Demonstrat, *muros* ædificando * DEI.

** Romedius anagrãma Muros Dei.*

 DO-

DOMUS DOMINI

Psalm. 20.

Gloria Pietatis Thunianæ.

SI illustrissimæ huic Familiæ mihi specialem titulum attribuere liceret, vocarem Comites de Thun *Divinæ Majestatis aulicos Architectos*: erecta enim ab illis tot sumptuosa templa, capellæ Altaria, monasteria luculentissimè ostendũt, eos exstruendarum sacrarum ædium speciale à DEO accepisse talentum. Tam illustrem Comitum de Thun pietatem loquuntur diversæ urbes, & provinciæ, in quibus ardentissimæ suæ devotionis præclara posuerunt monumenta: Enim vero volebant liberalitatem suam sacram esse, ut æterna esset. Exstruxerunt templa, ut in illis non armatas sed aureas preces funderent, imò armatas quia illis expugnatur invictissimus DEUS. Certè stabiliùs memoriam suam æternitati transcribere non potuerunt, quàm hæc duo correlativa nomini THUN correspondentia, videlicet *fieri* & *facere* sacris ædificijs aureis litteris inscribendo, in quorum frontispicijs ad perpetuam Thunianæ gloriæ memoriã exaratũ legitur: *THUN FIERI FECIT.* Neque recens est hæc Comitum de Thun liberalissima devotio, quia jam ante quatuor sæcula OTTONELLUS de Thun circa annum 1277. Monasterium S. Michaëlis apud

apud Königsberg exſtruxit. Ex quo piè ſperandum eſt, quòd Angelorum Princeps Michaël, qui cæleſtem gubernat militiam, à Domo Thuniana propulſaturus ſit adverſariorum malitiam. Accedit SIMEON de Thun, qui Baſilicam in caſtro Praggier circa annum 1469. ædificavit, verè conformis ſeni SIMEONI, eò quod fuerit *homo coram Deo timoratus*: cum hac tamen differentia, quòd ſenex ille SIMEON præſentaverit incarnatum DEUM in templo, hic autem præſentaverit templum Domino. Nec minori pietate arſit BALTHASAR de Thun, qui volens devotionem ſuam eſſe regiam, ſanctis Tribus Regibus Tridenti in monaſterio ſancti Marci honorificum ſacellum exſtruxit. Hinc non vanè augurari poſſum, ſanctos tres Reges Familiam Thunianam ducturos per viam Regiam continuæ felicitatis, & Comitibus de Thun lucem ſparſuram illorum ſtellam, ſemper in oriente, & nunquam in occaſu, ità ut Illuſtriſsima hæc domus ſemper futura ſit in *bona ſtella*. Oſtenderunt pariter erga ſacras fabricas liberalitatem ſuam SIGISMUNDUS & BERNARDINUS de Thun, quorum primus templum ſanctæ MARIÆ ſub caſtro Altæguardiæ egregijs bonis ditavit, alter verò Eccleſiam S. Romedij in valle Anania reſtauravit. Pro hac pia liberalitate uterque jus Patronatûs in dictas Eccleſias à ſede Apoſtolica impetravit. Decens quippe erat, ut qui ſacras habitationes cæleſtibus exſtruxerunt Patronis, eorundem *Patroni de Domo*, appellarentur in terris. Quia verò templum Domini, *Domus orationis eſt*, pietas Thuniana non ſolùm ſibi cordi ſumpſit ſacra ædificia, ſed etiam animarum ædificationem, non tantùm fundamenta poſuit pro oratorijs, ſed etiam fundationes erexit pro orationibus, ut per illas obtineretur ſalus vivis, & requies defunctis. Quis recenſeat numeroſa anniverſaria quæ in ſubſidium animarum familiæ Thunianæ ſunt inſtituta? Conſimiles ſpiritualis miſericordiæ memorias erexit SIMEON de Thun, in Eccleſia Cathedrali S. Victoris

Luc. 2.

Marci, 11.

 ctoris

ctoris in vico Thaio, in quo Presbyteri missam pro defunctis celebrantes honorificô prandiô excipiuntur, quia animas spirituali cibo refecerunt, & pro spirituali Eleemosyna donario temporali remunerantur. Similem devotionem instituit ANTONIUS de Thun in Ecclesia sancti Andreæ apud oppidum Clusam, item in S. Barbaræ & S. Jacobi Templo Oeniponti, ubi & lumen perpetuum ordinavit. Accedit BALTHASAR & JACOBUS de Thun quorum primus Tridenti in monasterio S. Marci, secundus verò in Ecclesia sanctæ Mariæ de Maleto anniversarias pro defunctis fundaverunt devotiones. Hos omnes in devota erga animas in piacularibus flammis existentes commiseratione superavit SIGISMUNDUS de Thun, qui præter solemne anniversarium, centum missæ sacrificia, per anni quatuor temporum intervalla, æqualiter divisa, liberaliter fundavit. Deprædicanda sanè est hæc insignis pietas, at perenni memoriâ digna Familiæ de Thun beneficentia, quæ in sola Tiroli præter Prioratum S. Romedij, alia undecim beneficia Ecclesiastica noscitur fundâsse, ità ut esse Comitem de THUN & esse BENEFACTOREM synonyma videantur. Altè illorum menti impressa est Apostolica illa sententia: *Dum tempus habe-*
Galat. 6. *mus* (simus de THUN) *operemur bonum.*

Hæc præteritorum sæculorum pietatis & devotionis Thunianæ sunt monumenta. Effluxerunt quidem sæcula, sed adhuc plenô alveô fluit pietas Thuniana, præterierunt tot annorum lustra, & adhuc lustratur pietas Thuniana. Disparuerunt antiqua tempora, & cum tempore non evanuit pietas Thuniana. Si Janus bifrons unâ facie præterita respiceret, & alterâ tempus præsens consideraret, in magno anceps hæreret dubio, cuinam ætati pietatis palma foret tribuenda: tanta enim præsenti sæculo Illustrissima hæc domus summæ erga DEUM, & Cælites, edidit pietatis specimina, ut mansura sit *laudatio ejus in*
Psal. 110. *sæculum sæculi.*

Quod

Quod ut teſtatum faciam, in medium produco Eminentiſsimum Principem GUIDOBALDUM Cardinalem, qui inter cætera piæ ſuæ magnificentiæ monumenta Cathedralis Eccleſiæ Salisburgenſis abſolvendæ (quam Archi-Epiſcopus PARIS fatis præventus imperfectam reliquerat) manus admovit, & ambas turres ad ſum̃um apicem perductas cuprô contexit, nec non frontem Baſilicæ prægrandibus è candido marmore ſtatuis exornatam abſolvit, in ipſa verò Baſilica præter marmoreum monumentum Anteceſſori ſuo poſitum, duas Capellas variegato marmore conſtravit.

Nec minori pietatis fulgore reſplenduit Princeps WENCESLAUS de *Thun*, cui Epiſcopatus Paſſavienſis plurimis titulis eſt obligatus. Poſtquam enim Civitatem Paſſavienſem inſatiabilis Vulcanus (qui nunquam dicit ſufficit) voracibus flammis maxima ex parte abſumpſiſſet; in cineribus ſuis pariter ſepultum jacuit Templum Cathedrale & Reſidentia Epiſcopalis. In hoc miſerrimo rerum ſtatu multa & magna erant facienda, reficienda, & perficienda: proinde opus fuit Præſule qui foret *de Thun*, id eſt *de facto* potens opere, potens ære. Talẽ Paſſavia invenit in WENCESLAO, qui omnem navabat operam ut ſe verè Comitem de *Thun* eſſe oſtenderet. Omnem movit lapidem, ut collapſum Epiſcopatûs Paſſavienſis decorem eruderaret, ſed inter tot lapides non invenit lapidem philoſophorum, quo ditatus tam grandes ſumptus, & expenſas ingentes ad hoc opus neceſſarias facere potuiſſet. Recurrendum igitur fuit ad bona Epiſcopalia, ſed hæc ipſa erant maximis debitis obærata, & in potentiſsimis manibus indè non niſi Herculeo robore extorquenda. Nihilominus pietas, & induſtria WENCESLAI, omnia perrupit obſtacula, & Eccleſiæ Paſſavienſis gloriam, nec non Epiſcopalis Reſidentiæ ſplendorem ex cineribus ſuis quaſi à mortuis reſuſcitavit, ac Epiſcopalem ſedem, ſumptuoſis mobilibus & copioſioribus pro-

ventibus (debitis exſolutis) reddidit auctiorem. Non tantùm in vita ſed etiam poſt mortem pius eſſe voluit WENCESLAUS: ideoque magna pro diverſis pijs cauſis & fundationibus reliquit media, quæ nondum propter infelicitatem temporum, & inſtabilitatem rerum, ad deſideratum finem ſunt applicata. Bene tamen ſperandum eſt, poſtquam inter magna Eccleſiarum ſidera felicior occurrerit conjunctio, pientiſsimi Principis optimam intentionem ſortituram ſuum effectum.

In hac virtute pietatis etiam eminuit MICHAEL OSWALDUS Comes de Thun, cui ipſum nomen *quis ùt DEUS!* honoris divini zelum videtur impreſsiſſe. Ex hoc nomine Michaël angelicam erga DEUM traxit devotionem. Venerantur angelici ſpiritus DEUM Trinum & unum, ſinè fine dicentes: *Sanctus! Sanctus! Sanctus! Dominus DEUS Sabaoth.* Comes MICHAEL divinam veneraturus Majeſtatem, ſplendidam Baſilicam in Clöſterle ſanctiſsimæ exſtruxit Trinitati, & ſic DEI ter optimi, ter maximi, ter devotiſsimum ſe oſtendit eſſe miniſtrum. Ex quo bene ſperandum eſt, eum pariter apud ſuum Dominum eſſe térque quatérque beatum, nam ipſa dixit æ-
Joan. 12. terna veritas: *ubi ego ſum, ibi & miniſter meus erit.*

MICHAEL Reginæ Angelorum primus eſt Officialis. Comes MICHAEL ut ſe non poſtremum Mariæ cultorem monſtraret, Reginæ Angelorum Domum Lauretanam, & gratioſiſsimum ſacellū ſupra petram fluvio Egræ imminentem erexit, ibidémque beneficium Eccleſiaſticum pro habitatione & ſuſtentatione unius ſacerdotis (qui ad legendam quotidie Miſſam eſt obligatus) liberaliſsimè fundavit, majora à Deo beneficia recepturus. Dignum planè judicabat Comes MICHAEL illam honorare Matrem, per quam nomini de *THUN* ingens gloria accreſcit. Illa enim verè eſt de *Thun*, quæ eſt Mater Verbi,
Joann. 1. *per quod facta ſunt omnia.* Maria ſanè *mirabilis eſt factura Dei,*

Dei, in qua ipſe DEUS omnium factor factus eſt. MIchaël Arch-Angelus Princeps eſt chori Seraphinorum: Comes MICHAEL Seraphyco arſit amore, dum Seraphicis Patribus Capucinis Ledetzij monaſterium erigi per ultimam ſuam voluntatem ordinavit, ut in illo laudaret Deum chorus terreſtrium Seraphinorum. Denique ruinoſam ſancti WENCESLAI in Svvögſchitz Eccleſiam reſtauravit, & plusquam viginti Eccleſijs, quarum Patronus exſtitit, non modica legata fecit, piè credens ſe in extremo judicio non poſſe causâ ſuâ cadere, cùm tot in cælis habeat patronos, & Advocatos. *S. Damian. ſer. de Epiphan.*

Excellentia quoque Pietatis ſpecimina edidit Excellentiſsimus Dominus MAXIMILIANUS Comes de Thun, qui in honorem ſanctæ Crucis Tetznæ ſplendidam erexit Eccleſiam, inter rariora Boëmiæ opera connumerandam. Verè fundata eſt hæc Eccleſia ſupra firmam Petram: nam auctor naturæ, & ſummus mundi Archi-tectus, quando jecit fundamenta terræ, pariter hìc poſuit primum lapidem fundamentalem, quem Celſiſsimus Princeps JOANNES ERNESTUS è Comitibus de Thun, Archi-Epiſcopus Salisburgenſis, benedictione ſuâ ſacravit, eidémque ſuperſtructam Eccleſiæ fabricam maxima ſolemnitate conſecravit. Servat hæc ſacra ædes tanquã pretioſum Cimelium effigiem Chriſti Crucifixi, grandi miraculo ob liberatos inviſibili auxilio ex tyrannide Turcica Chriſtianos Sclavos famosã, qui fractos compedes tanquam gratitudinis ſuæ anathema ibidem appenderunt, CHRISTUM ſummis laudibus proſequentes, qui illos per crucem ſuam à Turcica, & totum mundum à Diabolica liberavit ſclavitate. Non ſuffecit Excellentiſsimo Domino MAXIMILIANO crucifixum DEI filium honorare, niſi pariter veneraretur DEI matrem crucifixam, in cujus honorem conſtruxit ſacram ædem ad ſimilitudinem Domûs Lauretanæ, in qua conceptus eſt CHRISTUS crucifixus, in qua Spiritu Sancto imprægna-

ta *Virgo fuit crucifixa cum CHRISTO in hora conceptionis, & crucifixa Crucifixum concepit.* Propter tam insignem pietatem plurima sibi cælestia bona promittere potest Comes Excellentissimus. Est ille hoc rerum statu Familiæ suæ senior: cùm ergo *MAXIMILIANUS Comes de Thun* Anagrammaticè: *Iste Senex Dominus jam multa* pro gloria DEI fecerit, in cruce *clavim Paradisi* invenit. Et quia *Matrem sanctæ spei* Domo Lauretanâ veneratus est, vicissim sperandum habet, qnod *MAXIMILIANUS Comes à Thun* Anagrammaticè *hìc maximus natu olim sanè* magnus vocabitur in regno cælorum. Nec silentio involvendum est ejusdem Civitatis Tetznensis Parochiale templum, quod idem Excellentissimus Dominus Comes ad tam elegantem formã reduxit, ut antiquitatis parum, sed plurimùm habeat novitatis. Oblita etiam non est præclara illius pietas spiritualis Pastoris ovicularũ CHRISTI, cui tam honorificam ædificavit Parochialem Domum, ut nihil ampliùs videatur posse exigere decentia Clericalis. Non tantùm ad vivos sed etiam ad mortuos ejusdem Excellentissimi Comitis pietas se extendit, nam præfatæ Civitatis Cæmiterium tam extraordinaria dispositione gratiosum reddidit, ut horto similior sit, quàm sepulchro, & magìs reconditorium florum, quàm cadaverum esse videatur. Et appositissimè quidem ad sacram paginam dicentem: *homo quasi flos egreditur, & conteritur & fugit velut umbra.*

Bernardin. Senens. ser. 2. de Virg. Concept. — Damasc. l. 4. — Eccli. 24. — Job. 14.

Quid dicam de singulari pietatis zelo, quo Divini cultûs augmentum promovere nititur Illustrissimus & Excellentissimus Dominus Comes ROMEDIUS de Thun, qui in arce sua Choltizensi sacro Nominis sui Patrono, magnificam ac sumptuosam extruxit Capellam: Quæ cùm Divo ROMEDIO sit consecrata, & ejusdem sanctissimi Comitis reliquijs condecorata, tanquam pars historiæ specialem meretur tractationem. Sed quia multa dicenda forent augusta, quæ præsentis pagellæ capere nequit

an-

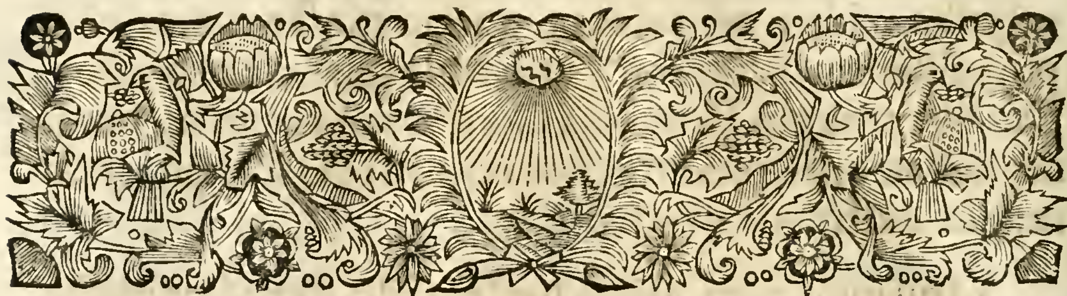
angustia, ideo ad calcem operis exacta illius descriptio differtur. Interim (ut paucis multa complectar) Excellentissimus Dominus Comes nobilissimum nominis sui Patronũ imitatus, est verè ROMEDIUS, anagrammaticè exstruens *Muros DEI.*

O quantas pientissima hæc Familia expectandas habet è cælis liberalissimæ suæ devotionis remunerationes! *Oportet enim credere, quia DEUS est, & quia inquirentibus se remunerator est.* Hebr. 11. Pro exstructis sacris domibus vicissim ædificabit Dominus Comitibus de Thun, Augustissimo Cæsari, & Catholicæ Ecclesiæ *Domum fidelem.* Pro ædificatis monasterijs & copiosis religiosorum habitationibus, Comites de Thun *recipientur ad æterna tabernacula,* 1. Reg. 2. erunt domestici Thuniadæ in illa magna domo cælestis Patris, *in qua mansiones multæ sunt.* Pro renovatis Ecclesijs renovabitur juventus Aquilæ Thunianæ, pro tam numerosis lapidibus fundamentalibus Ecclesiarum, in honorem Dei, & sanctorum exstructarum Illustrissimæ Domui Thunianæ dicet Dominus: *Ecce ego sternam per ordinem lapides tuos, & fundabo te in Saphyris.* Pro tot pijs fundationibus, Comites de Thun *thesaurizabunt sibi fundamentum bonum in futurum, ut apprehendant veram vitam.* Pro exstructis altaribus acceptabit in illis DEUS hostiam fundatoribus suis salutarem. Denique pro tot anniversarijs, Comitibus de Thun fluent anni æternùm felices, & pro lampadibus ac luminaribus perpetuis *lux perpetua lucebit eis.*

Joan. 14. Isai. 54. 1. Tim. 6.

Clara Domus de Thun exstruxit plurima templa
Pro quibus è Cælo præmia magna feret.
Efficient Superi, ut domus hæc non evacuetur:
Ex hac stirpe Domi jugiter hospes erit.

DIGRESSIO IX.

Quid est Templum DEI?

FUndavit S. Romedius ſumptuoſum templum extra ſe, ſed longè magnificentius intrà ſemetipſum exſtruxit. Externis templorum fabricis non capitur DEUS, qui intra hominem ſibi ſedem elegit. Totus macrocoſmus, ſeu magnus mundus minor eſt magno DEO, quem tamen parvus mundus ſive
2. Paral. 6. homo intra ſe concludit. *Ergóne credibile eſt, quòd habitet*
Iſai. 66. *Deus cum hominibus ſuper terram, cujus ſedes cælum eſt, terra autem ſcabellum pedum illius?* Noli de hac re dubitare Chriſtiane, niſi velis diſcredere Doctori gentium ad Corinthios
1. Cor. 3. ſcribenti: *an neſcitis quia templum DEI eſtis? an neſcitis quo-*
1. Cor. 6. *niam membra veſtra templum ſunt Spiritûs Sancti?* ſed quodnã illud tam capax hominis membrum eſt, quod illam in ſe
2. Paral. 2. recipit majeſtatem, quàm *cæli cælorum capere non poſſunt?* deſideras illud ſcire? cor humanum eſt; octavum mundi miraculum, quia ſumma magnitudo conjuncta eſt parvitati, nec parvitas excludit magnitudinem, nec magnitudo implet parvitatem. Cor eſt parvum mole, ſed maximum virtute, eſt portiuncula hominis, & major toto homine, eſt membrum parvulum, & plus capit, quàm totum corpus, eſt mundi particula, & hanc totus mundus implere non poteſt; adhuc vacuum remanet, cùm totus mun-

mundus illud intrat. Rectè dixit Hugo: *Cor parvum est, & magna cupit, vix ad unius milvi refectionem sufficere potest, & totus mundus ei non sufficit.* Cor triangularis est figuræ, & mundus est sphæricus. Non potest globus tres cordis replere angulos, quos solus implet ille, qui Trinus est, & unus. Unde DEUM alloquens Augustinus inquit: *satìs ostenditur quàm magnam creaturam rationalem feceris, cui nullô modô sufficit, quidquid Te minus est.* Proinde *nihil humano corde sublimius*: ait suprà citatus Hugo, *nihil nobilius: nihil Deo similius reperitur.* Quapropter nihil aliud quærit à Te nisì cor tuum, intra cor tuum habet Deus Templum, id est domũ suam. Sed qualis debet esse Domus ista digna Deo? *Deus est excelsus & sublimis*: necesse igitur est ut etiam *excelsi sint parietes templi.* Qui igitur in corde tuo pro Deo cogitas *magnam fabricam exstruere celsitudinis, de fundamento priùs cogita humilitatis.* Si vis imitari summum architectum, *disce ab illo non mundum fabricare, sed mitis esse & humilis corde.* Si plures hujus ædificij partes scire desideras: Dionysium audi, de hac spirituali fabrica eruditè disserentem. *In spirituali ædificio necesse est, firmũ ac profundum fundamentum locare quod est humilitas, patientia est pavimentum, quatuor parietes sunt quatuor virtutes Cardinales, Charitas demum est turris, tectum quoque est Spes, ostium autem prudentia, fenestræ sapientia.* Si concupiscis in cordis tui diversorio hospitem videre Deum: sis mundo corde, *beati enim mundo corde, quoniam ipsi Deum videbunt*; quia *non exterioribus oculis, sed corde videtur Deus.* Delicatus nimis est Deus, omnem horret immunditiam, adeoque nos sequi oportet S. Augustini monitum dicentis, *quantùm possumus laboremus, nè Dominus noster in templo suo, hoc est in nobis ipsis, inveniat quod oculos suæ Majestatis offendat.* Exornanda sunt cordis nostri penetralia: *quod in illis corporaliter factum videmus in parietibus, spiritualiter fiat in mentibus.* Sanctus! Sanctus! Sanctus est Deus noster, necesse igitur est, ut corda nostra sint *sancta sanctorum.* Si domus Dei esse cupis, noli care-

Lib. 3. de Anima.
Lib. 13. Confess. c. 8.
Isai. 57.
Ecclesi. 50.
S. August.
Dion. Carthus. Serm. 5. de S. Thom.
Matth. 5.
Aug. de Verb. Dom.
Idem Serm. 25. de tempore.
Idem.

Psal. 92. re ſanctitate, quia ùt canit Pſaltes Regi9 *Domum tuam Domine decet ſanctitudo.* Si ergo templum Dei eſſe vis, eſto Sanctus, ut habitaculum aſsimiletur Divino Hoſpiti, qui
Levit. 11. dixit: *eſtote ſancti; quoniam ego ſanctus ſum.* Unicum eſt homini cor, & hoc triangulare: adeoque proportionatiſsimum habitaculum Dei, qui trinus eſt & unus. Deus unus eſt, etiam in corde tuo vult eſſe ſolus, & abſolutè non
Deuter. 5. vult pati *alium præter ſe.* *Deus lux eſt & tenebræ in eo non ſunt*
Joan. 1. *ullæ.* Deus hoſtis tenebrarum eſt, *quæ enim ſocietas luci ad*
Matth. 6. *tenebras?* cave ergo *nè corpus tuum tenebroſum ſit: & lux quæ*
Deut. 4. *in te eſt tenebræ ſint.* *Deus ignis conſumens eſt*; quid ergo vult aliud *niſì ut accendatur?* diligenter igitur proſpice nè cor
Luca. 12. tuum madidum fiat, & ad concipiendum Divinum ignem
Job. 15. indiſpoſitum, dum peccando *bibis ſicut aquam iniquitatem.* Tres ſunt in corde anguli, & tres perſonæ in Divinis. Prima Perſona Deus Pater eſt *Creator cæli & terræ.* Tanquam Creator *ex nihilo produxit omnia*, & illud quod ab æterno fuerat ſuſtulit *nihil.* *Nihil* Deus pati non poteſt, omnia replet, ut Deo *plena ſint omnia.* *Nihil*, ſummè opponitur Deo. Quod non eſt, nihil eſt, Deus autem *ſummè eſt.* Nihil, eſt nihil: & Deus eſt omnia. O! quanta diſtantia inter nihil & omnia! ſi ergo Templum Dei eſſe concupiſcis, maximâ ſolicitudine attende, nè dum præſumis Te habere omnia, poſt ſcrutinium conſcientiæ, invenias in corde tuo nihil. Et quidem infelicisſimum illud *nihil*, de quo
Tract. 10. in Joan. Sanctus ità loquitur Auguſtinus: *Peccatum nihil eſt, & nihil fiunt homines dum peccant.* Cave, cave vacuum, ut cor tuum fiat plenum, & quidem illud vacuum, quod ſummè horret pleniſsimus Deus. Ad hoc evitandum
2. Corinth. 6. nos exhortatur Doctor gentium ità ſcribens: *Exhortamur vos nè in vacuum gratiam* Dei *accipiatis.* Secunda Perſona
Joan. 14. eſt Filius, *qui eſt vita.* Non poteſt convenire vita cum morte, vita ſepulchrum fugit. Si ergo amas fieri habi-
Matth. 23. taculum vitæ: vide nè ſimilis fias *ſepulchris dealbatis quæ aforis apparent hominibus ſpecioſa, intus verò plena ſunt oſſibus*

mor-

mortuorum. Tertia Persona est Spiritus Sanctus, qui in *specie mundissimæ columbæ apparuit*, quæ omnes sordes aversatur. Quisquis ex corde tuo sacrum efficere optas columbarium, accuratè cor tuum perspice, ac vide, nè fias sicut *generatio quæ sibi munda videtur, & tamen non est lota à sordibus suis*, ideoque procul avolet purissimus ille spiritus, *quoniam in malevolam animam non introibit, nec habitabit in corpore subdito peccatis.* Denique si totum Deum anhelas habere cordis tui inquilinum, habe in illo charitatem: nam *qui in charitate manet in* DEO *manet, &* DEUS *in eo.* Si sanctissimæ Trinitatis Personas desideras fieri cordis tui incolas: *Christum dilige & sermonem ejus serva*, ille enim talem homini mandata servanti fecit promissionem: *veniemus ad eum, & mansionem apud eum faciemus.* O! quàm felices sunt illi hospites, & æternùm sospites, quos tanti visitant hospites.

Matth. 3. *Prov. 30.* *Sap. 1.* *1. Joan. 4.* *Joan. 24.*

In corde humano triplex est angulus, unde
Implere hunc mundi sphæra rotunda nequit.
Tunc tantùm plenus triplex hic angulus exstat,
Quando Deus præsens Trinus, & unus adest.

S. ROMEDIUS

Homo Dei. 4. Reg. 10.

Beatificavit illum in gloria. Eccli. 45.

Eccli. 31.

* Anagrammata ex nomine Romedius.

Uis est hic & laudabimus eum, fecit enim mirabilia in vita sua. Ille est Romedius factus à Deo *mirus* * Thaumaturgus. Hic est Romedius quem esse hominem, & virum DEI, *Deus mirô** prodigiô ostendit. Postquam per multorum annorum curricula, jejunijs & asperrimis mortificationibus tenerum corpus exhausisset, in tantum fractis viribus fuit debilitatus, ut proprij pedes ei non suffecerint ad longiorem viam conficiendam. Et quid mirum pedes Romedij fuisse fatigatos, *qui viam mandatorum* Dei *currens* tam magnis passibus ad felicem properavit æternitatem? Inevitabili igitur necessitate coactus ad facilitandos itinerum suorum labores, usibus suis applicuit jumentum equo Jerosolymitano non absimile, quo dum vehebatur, Dominicam Palmarum repræsentare videbatur. Accidit autem ut hoc jumentum in pratis victum quærens, ad ungues & dentes ferocissimi ursi incideret, ac pascua quærendo, immanis belluæ pabulum efficeretur. Sed quid agis hirsute prædo? damnum quod sancto viro intulisti, lues in pelle, cùm non possis resarcire in ære: ROMEDIUS enim ex suo nomine accerbissimis tibi anagramatib9 minatur. Melius

Psal. 118.

pa: 136.
L
J: Steger del:
M: Riuola. sculp.

liùs profectò tecum actum fuiſſet, ſi in vaſtiſsimis ſylvis & antrorum latebris abſconditus, manſiſſes *urſe domi.* * A-ſinum quidem * *vi mordes*, ſed durus hic bolus cauſabit malam * *diem urſo*, nam hunc * *eſum diro* ſolvet labore. His non fruſtraneis minis reſpòndit miraculum. Divus enim ROMEDIUS de ferocitate & voracitate urſi factus certior, chariſsimo diſcipulo ſuo David in mandatis dedit, ut occiſi jumenti frænum cruentæ belluæ injiceret, & chamô conſtrictam adduceret, ac ſibi præſentaret. Non terruit ferocitas beſtiæ obedientiſsimum diſcipulum, qui mandata viri Dei exequens, crudeliſsimum urſum tanquam mite Arcadicum pecus adduxit, & inſolitis ſervitijs applicuit. Verificatum de illo fuit quod ait in proverbijs Salomon: *vir obediens loquitur victoriam.* Hactenus aſi- Cap. 21.
nus S. Romedium geſtavit, poſtmodum verò pro mulcta * *urſo idem* labor impoſitus fuit, nam ſanctum virum tanquam manſvetum animal portavit, quia * *id è morſu* aſini pro pœna reportavit. In tam admirabili eventu dubium relinquitur utrùm majore ſtupore digna ſit generoſa obedientia Diſcipuli, an verò tam ſubita cicuratio urſi? quidquid ſit, utraque pars ſua meretur præconia. Obedientiæ cæcæ adſcribendum eſt hoc miraculum, nam illi, qui in perfecta vivit obedientia, omnia obediunt entia, & qui Deum audit, hunc Deus exaudit. Sublimiora dicam: Joſue, quia obediens fuit Deo, viciſsim ſibi habuit obedientem Deum. Dicit enim ſacer textus: *Obediente Deo vo-* Joſue 10.
ci hominis. Hanc excellentem prærogativam obedientiæ adſcribere non dubitat ſanctus Hieronymus inquiens: *Solus imperat Soli, & Lunæ, & ſtant. Homo jubet, & Deus audit, audit illum cælum, quia ipſe audivit Dominum.* Nunc ad inſolitum urſi ſpectaculum convertamur, qui revera nunquam magìs urgeri potuit, niſi quando Divina potentia urſum urſit ad ſanctum virum ſibi inſidentem portandum. Pro hoc labore majore jure, quàm urſa major & minor inter ſidera eſt reponendus. Vel ſaltèm Divum

Romedium cælos penetrantem uſque ad polum ſequi debuiſſet, ibidem tertiam Urſi formaturus conſtellationem. O tempora! O Mores! Feroces urſi retentâ villosâ formâ aſſumunt naturam mitis aſini, & homines retentâ ſolâ humanâ ſpecie deploranda metamorphoſi fiunt crudeles urſi. Quàm mirabilis ſit Deus in ſanctis ſuis, compluribus alijs miraculis demonſtravit Thaumaturgus Romedius, qui cuticulam ſuam & ventrem minimè curans conſe-
1. Cor. 12. cutus eſt *gratiam curationum*, quia contumaces febres graviſsimósque morbos per ſuam curavit orationem. Experimentô propriô edoctus eſt, quanta ſit efficacia jejunij
S. Chryſoſt. in cap. 6. Matth. cum oratione conjuncti: Nam *ſicuti nec miles ſinè armis eſt aliquid, nec arma ſinè milite, ità nec oratio ſinè jejunio, neque jejunium ſinè oratione.* Horum *vis conjuncta eſt fortior.* His armis proſtravit Romedius antiquum hoſtem in deſerto, qui vicit Adamum in Paradiſo. Quod clariſsimè indicat
Homil. 10. in Matth. idem Aurifluus Doctor dicens: *Adam de Paradiſo intemperantia ventris ejecit.* His ſacris machinis Romedius ex obſeſsis corporibus peſsima exturbavit dæmonia, quæ non
Marc. 9. ejiciuntur *nisì in oratione & jejunio.* Non eſt veritus Romedius inire certamen cum *rugiente Leone, & quærente quem*
1. Petr. 5. *devoret*, nullam enim habuit cauſam timoris: nam ùt ele-
Homil. 23. ganter diſſerit S. Cæſarius: *Nunquam timebis dæmonem qui eſt in carne aliena, ſi eum non habueris in anima tua. Quot vitia habuerit homo, tot dæmones habet.* Imò vitia ipſis dæmonibus ſunt pejora. Obſident diaboli corpus, ſed vitia animam. Unde cum eodem ſancto Patre meritò exclama-
Ibidem. ri poteſt: *O quàm multi dæmonem in corpore alieno formidant, & in ſuo corpore diſſimulant.* Ad alia nunc ſancti Romedij prodigia animum noſtrum convertamus, inter quæ non infimum eſt illud, quod in actis hujus ſanctiſsimi Comitis refertur. Cùm arctiſsima inter ſanctum Romedium, & Divum Vigilium Tridentinorum Epiſcopum intercederet amicitia, & pia familiaritas, ità ut Romedius in Vigilio vivere, & Vigilius Romedio animam ſuam viſus ſit comunicâſſe.

138.
M
ublinski del:
M: Rivola sculp

nicâſſe. Credebatur unus in duobus corporibus vivere ſpiritus, & una ſanctitas bina corpora occupâſſe. Sic eſt: *Similis ſimili gaudet*, & teſte ſacra pagina *omne animal diligit ſimile ſibi*; proinde non potuerunt non amare ſe invicem viri virtuoſiſsimi, quorum animos conjunxit maxima ſanctorum morum ſimilitudo. Similitudo morum, eſt mater amorum, & nexus animorum: Unde inquit Tullius: *eſt ea jucundiſſima amicitia, quam ſimilitudo morum conjugavit.* Hanc ſimilitudinem virtus cauſavit, ſinè qua nulla eſt vera amicitia. Hinc idem Romanus orator ait: *Virtus amicitiam & gignit, & continet: nec ſinè virtute amicitia eſſe ullo pacto poteſt.* Huic ſanctæ amicitiæ convenit illud à Divo Hieronymo exaratum veræ amicitiæ elogium: *Vera amicitia illa eſt, & Chriſti glutine copulata, quam non utilitas rei familiaris, non præſentia corporum tantùm, non ſubdola & palpans adulatio, ſed Dei timor & divinarum ſcripturarum conciliant ſtudia.* Hæc ſancta familiaritas Divum Romedium ex abſtruſiſsimis eremi receſsibus protraxit, & ad inviſendum ſanctum Vigilium Tridentũ permovit. Cui dum ad conteſtandam dilectionis ſuæ perſeverantiam pro pignore amoris aliquod Xenium offerre deſideraret, & in via conſtitutus de grato dono anxiè ſolicitus eſſet: beneficum cælum illi de inexpectato munere mirabiliter providit. Renovatum tunc fuit illud grande miraculum, de quo Regius pſaltes ità concinit: *pluit ſicut pulverem carnes, & ſicut arenam maris volatitia pennata.* Tanta enim repentè ante pedes ſancti Romedij quaſi mortua concidit avium multitudo, ut carneum nubifragium potuerit appellari. Sed manſvetiſsimus Romedius commiſeratione motus, aves, quas cælum morti addixiſſe videbatur, impertitâ benedictione clementer abſolvit, ac liberas abire juſsit. Certè tunc omnes maximô beneficiô mactavit, quando nec minimam illarum mactavit. Memores igitur tam grandis beneficij volucres, ſuam quodammodo gratitudinem oſtendere volentes in denſiſsimam nubem ſeſe conglo-

Ariſtot. Eccli. 13.

1. Offic. c. 17.

de Amic. c. 6.

bárunt, & beatiſsimum virum uſque ad Tridentinam urbem comitantes, ſuis alis gratioſiſsimam umbram faciendo, eundem ab ardentiſsimis ſolis ſpiculis, clypei inſtar, protexerunt. Nec ſinè ratione proceſſerunt volatilia ratione carentia. Æquum quippe erat ut Patrono ſuo umbram facerent in vivis, qui illas vitæ reſtituendo abſolvit ab *umbra mortis*. O! mortales! non eſtis tales quales ſunt beſtiæ brutales. Multas vultis conſequi gratias, & nullas pro illis referre. Semper optatis ſtare in magna gratia, & ſimul immobiles perſeveratis in mente ingrata. Beneficia fructuosè conferũtur gratis, ſed vos ingrati omnia concupiſcitis gratìs: & poſtquam gratìs accepiſtis beneficium, illud à vobis non gratis, ſed ingratis per maleficium compenſatur. O homines non homines! ſed feroces *leopardos* (ut cum ſancto Ignatio Martyre loquar) *quibus cùm beneſeceris pejores fiunt*. Sed ad ſanctum revertamur Romedium quem adventare Divus Vigilius in ſpiritu præcognoſcens, eidem cum diſcipulis ſuis obviam proceſsit. Nempe ſanctus amor magnes eſt, in diſtans operatur, & corda à ſe longis ſpatijs remota, ſympathicè trahit. Quis hic enarret (poſtquam ad mutuum devenerunt conſpectum) teneritudinem amoris, ſvavitatem amplexuum, & dulcedinem fraternorum oſculorum, quibus ſe mutuo recreârunt viri ſanctiſsimi? quis accuratâ ſatìs pennâ deſcribat, ſancta illorum colloquia, *dulciora ſuper mel & favum*? Poſtquam in his ſpiritualibus delicijs aliquot dies conſumpſiſſent, perſentiſcens vir Dei Romedius ex deſtitutione virium ſuarum ultimam vitæ ſuæ horã non longè abeſſe: Divo Vigilio ultimũ vale dixit in terris, illi olim in cælis lætiſsimum ſalve dicturus. Precatus fuit ſancto Pontifici bonam noctem; illi in beatiſsima æternitate bonam diem apprecaturus. Ut verò ſanctiſsimo Antiſtiti hora mortis ſuæ innoteſceret, tali eundem ſigno inſtruxit. *O amice DEI altiſſimi, cùm audieris ſonum tintinabuli tui per ſe ſonantis, illicò ſolutionis meæ horam intelliges, & tranſitum meum*

Job. 3.

Hieronym. de ſcript. Eccleſ.

Pſal. 18.

Ex Vita M. SS.

meum precibus tuis adjuvabis. Post hæc Romedius in desertum reversus mundum deseruit corpore, qui jam pridem extra mundum vixerat mente. Finivit ultimam diem transitorij sæculi, & auspicatus est primam felicis æternitatis. Clausit oculos corporis, quibus meras conspexit miserias, & aperuit oculum mentis, qui lumine gloriæ illustratus ea percepit, *quæ nec oculus vidit, nec auris audivit,* 1.Cor.2.
nec in cor hominis ascendit. Ità conversatus est Romedius in vita, ut mente non invitâ discesserit ex hac vita, invitatus ad illam vitam, quæ evitat *mortem secundam.* *Quàm* Apocal.2.
pretiosa sit in conspectu Domini mors sanctorum ejus diversis Psal.115.
DEUS ostendit miraculis. Mox enim ut temporalis mors è corpore sancti Viri vitam pro pulsavit, tintinabulum sancti Vigilij ab invisibili manu (ùt prædixerat:) sponte sua pulsari cœpit, ac pulsu suo indicare, in venis sancti Romedij vitalem pulsum cessâsse. Imò quod majus est, Bavaricâ historiâ referente: *Nè mortuo præcones deessent, æra* Adlzreitter part.1.
campana sponte sonantia, ad sacras funeris exequias populos con- Lib 5.
civerunt. Si parva hæc sunt, ad majora miracula transi- Num.26.
tum faciamus. Quanti valoris apud DEUM fuerit Romedius cælum ostendit, dum Angelicos misit Spiritus, qui vespillonum peragerent officium, & pro sancti Viri corpusculo pararent sepulchrum. Foderunt cælestes ministri fossam, ut in illa pretiosus thesaurus absconderetur, cujus valorem mortales ignorârunt. Aperuerunt terram, ut in illa tanquam granum frumenti sacræ exuviæ reponerentur, & dum *seminatur corpus animale, surgat corpus* 1.Cor.15.
spirituale, & quod modò seminatur in ignobilitate, surgat in gloria. Duxerat Romedius vitam planè angelicam, & vix non versus est in spiritum. Poterat dici homo angelicus, vel Angelus humanus, unde si error in beatos Angelos cadere potuisset, facilè crediderim eos in hanc induci potuisse cogitationem Angelos esse mortales, & eandem cum Romedio optâsse sepulturam. Admiranda sanè hæc sunt, quæ propè mortem Viri sanctissimi contigerunt; sed

 quis

quis enarret omnia miracula, quæ longè poſt mortem evenerunt? unicum ex innumeris referam, quod utì olim ſpectantium oculos ità hodie audientium aures in maximum rapit ſtuporem. Accidit, ut faber tectum Capellæ ſancti Romedij vetuſtate collapſum reſtauraturus, illius faſtigium conſcenderet, cui labori dum operam daret, incautum opificem pes fefellit, unde ex altiſsima rupe in horribile præcipitium decidens, illud ruinâ ſuâ emetiri cogebatur. Hoc unico caſu centum ruinis perijſſe viſus eſt, horruerunt ad hanc tragœdiam quotquot aderant, & triſte ſpectaculum defleverunt. Nihilominus quaſi ad inferos decidentem hominem Divo Romedio pijs ſuſpirijs commendârunt. Et ecce! dum in ſubjectam vallem deſcenderent, non tam membra quam fruſta hominis collecturi, faber, tantum miraculum ſtupentibus, ſalvus & incolumis obviam proceſsit. Suppleo nunc illius vices, & ſequentes verſus in votiva tabella tanquam anathema gratitudinis ad aram ſancti Romedij appendo, & ex nomine illius hoc anagramma elicio: *Ruo: Demis.*

Sancte Comes membris ingentia pondera *Demis*,
Præceps ex tecti culmine quando *Ruo.*
Levior efficior plumâ, quo levior exſto,
Prodigium tantum fit magis inde grave.

Poſt tot miracula quis dubitet cæleſtis Jeruſalem civem eſſe Romedium, quem ſanctum prædicabant lingvæ metallorũ, hominum, & Angelorũ? ſanctitatem illius pleno reſonabant ore, æra campana verè (ut ità dicam) motu proprio ſonantia, quæ ferreas habentia lingvas in hac ſolem-
Job. 19. ni promulgatione uſa ſunt *ſtylo ferreo.* Sanctum eſſe proclamavit fama publica hominum: unde difficile eſt omnes falli, aut falſum eſſe quod omnes dicunt, multùm enim accedit lingva populi ad ſenſum DEI, ſi verum eſt illud proverbium: *vox populi, vox DEI.* Denique ſanctum eſſe conclamant ipſi Angeli, quorum lingvæ ſunt opera, quorum

rum facta sunt verba, dum pro defuncto Romedio parantes sepulchrum, tam pulchrum testimonium illius sanctitati præstiterunt. Quis jam ambigat, illum esse civem cæli, quem sanctum *lingvæ Angelorum* confitentur? clausit Divus Romedius mortalem vitam, ego pariter meam claudo scriptionem, & ultimam adjicio clausulam: *Audivi vocem de cælo dicentem mihi; scribe: beati mortui qui in Domino moriuntur.* 1. Cor. 13. Apoc. 14.

Quid sit vita hominis quæris? respondeo quòd sit
Mors diuturna nimis, continuúmque mori.
Est autem bona mors, non mors sed vita vocanda:
Qui sanctè moritur, mortuus esse nequit.

DOMUS ÆTERNITATIS

Eccle. 12.

Gloria perennis Domus Thunianæ.

NOn foret Domus ista verè gloriosa, si aliquando desineret illius gloria. Vera gloria est perennis, per años metiri non potest, aut absolvi. Vera gloria transitoria non est, sed fixa, quod autem *fixum* est, semper durat, quod *fictum* est citò

 præ-

præterit. Præclarè ad præsentem rem loquitur Tullius: *Vera gloria radices agit, atque etiam propagatur, ficta omnia tanquam flosculi celeriter decidunt, nec simulatum quicquam potest esse diuturnum.* In illustrissima Domo de Thun, nihil est fictum, totum est factum, imò ipsum Thun, nihil aliud est nisi facere: ex hoc capite *Thun* semper manebit *in facto esse*, & nunquam deveniet *ad ultimum sui esse.* Præclara facta Comitum de Thun saxa & lapides, muri & parietes, petræ & marmora domus & palatia, sumptuosæ structuræ, & pomposæ fabricæ in mundo divulgant. Unica Urbs & Provincia Salisburgensis, maximam sui splendoris partem Thunianæ familiæ debet: nam à GUIDOBALDO, & JOANNE ERNESTO, è Comitibus de Thun Archi-Episcopis Salisburgensibus, tam splendidis ædificijs fuit aucta, & tam sumptuosis fabricis condecorata, ut contemplando hanc profusam Comitum de Thun magnificentiam quilibet fateri cogatur eos non frustra de Thun appellari: nam illorum immortale nomen ipsa loquuntur opera, ità ut ignorantibus, aut ex invidia eorundem gloriam dissimulantibus, rectè inculcari possit illa
Matth. 7. Salvatoris sententia; *ex fructibus eorum cognoscetis eos.* Inter reliqua perennis gloriæ monumenta meritò numerandum est Salisburgi Palatium Archi-Episcopale, quod referente Bucelino in Topographia Germaniæ, amplum omnino est, & splendidum, omnisque generis ornatu instructissimum, juxta quod fons largissimus, torrentis aquarum abundantiâ æmulus, ingentis mole, sumptu, atque arte alvei marmorei amplitudine exceptus, magni Principis mirabile opus, maximis expensis, mirâ industriâ, æmulo Romani splendoris conatu, successúque, aquæductum per durissima saxorum penetralia ferro superata, longâ & difficili derivatione in urbem deductus. Pauculis hisce lineolis stupenda hæc fabrica, veluti Ilias nuci inclusa est. Ut tamen plenior tam magnificorum operum notitia habeatur; libuit fusiorem illorum descriptionem

nem ex historia Salisburgensi Josephi Metzger subjicere. Ornandæ Civitati intentus GUIDOBALDUS in medio areæ in quam ab aula prospectus latè funditur, fontem excitavit è candido marmore, miri operis, & magnitudinis. In ima basi marmoreæ crepidines ad quas duplici graduũ ordine ascensus patet, capaci sinu aquam claudunt, quã Hippopotami quaterni prægrandi mole è continuo lapide excisi hinc ore, indè naribus evomunt. De medio lacûs scopulus modicùm assurgit, cui tres immanis staturæ Gigantes insistunt, cruribus invicẽ artificiosè interjuncti. Hi pressis humeris & elatis in altum brachijs succollant peramplo labro, cui aqua à superiori concha depluens infunditur, móxque marginibus superfusa in imum volvitur. Aquam marini pisces lambunt, quorum squamatis & arrectis in altum caudis concha paulò contractior incumbit, striatis curvaturis repanda. Ex illa eminet maritimi maris monstrum ab umbilico in piscem desinens, qui de patera utraque manu in sublime levata undas per Siphones communicatas ad octo pedum altitudinem ejaculatur, mox amœno stridore in subjectas conchas & labra deciduas. Aqua fontana primò à vicino monte Untersperg sesqui horæ itinere adducta, nunc longè minoribus expensis à claro fonte* per lariceos canales advehitur.

* Zellen-Brunn.

Post hæc equestri palæstræ, & hippodromo in suo equili, præcisis vicinæ rupis obstaculis, ampliora spatia GUIDOBALDUS adjecit, & locũ ambulacrô quod marmorei cancelli sepiunt exornavit. In hujus medio sub cuprei equi generosè in saltum assurgentis simulacro legitur hæc scriptura marmori incisa.

Hoc age de Trojano ovo sangvis nobilior,
Et dignum equestri sangvine te proba.
Ecce! etiam loco saxa cedunt.

Quicquid hìc calcas, quantus dorſo porrigitur mons fuit.
Superſtat memoriæ utriusque parietis vivum latus;
Perlucétque circum admiſſo lumine ſaxi rigor.
Exerce, & exere vires!
Nullo in ſtadio fortiùs potes.
Virtuti cedunt omnia.
Demum nè ipſam molis magnitudinem
Interpres vilior luxum putes,
Abſciſſam rupem per fruſta ingentia
In ædes publicas diſpenſavit
Anno Domini M. DC. LXII.

GUIDOBALDUS ARCHI-EPISCOPUS & PRINCEPS.

Viridario clarofontano ad honeſtimæ voluptatis illecebras nihil hactenus deerat, quàm cella vinaria, ex qua Bacchus hoſpites à jocoſa undarum aſpergine madidos, etiam grato meri liquore perfunderet. Hanc addidit GUIDOBALDUS excavato in cellam lapide. At longè illa præſtantior, quam ſecundo à Salisburgo Lapide prope Hallenſe Oppidum in Kaltnhauſen intrà arenoſi montis viſcera ædificavit, ità frigidam, ut à vino recèns propinato dentes ſtupeant, & gelidiſsimus vapor per montis foramina rimásque tranſpirans, accenſas etiam tædas extinguat. Ejus elogium juncta inſcriptio compendiô exhibet.

Salvum te hoſpes jubet
Loci, Genius & hoſpitalis DEUS.
Si cales aut friges pluſculùm
Hìc æſtates hyemant,
Ut uno calere, & frigere poſſis calice.
Denique hanc cellam cælum puta.
Nam nectar impluit totis cadis,
Et nemo ſolvit ſymbolam.

Tu

Tu ſalutem liba gratus authori,
Qui naturæ donum æſtimans
Arte juvit.
Atque ut loquerentur lapides
In hanc liquidiſsimæ echûs
Facundiam excavavit.

GUIDOBALDUS
Archi-Epiſcopus & Princeps Salisburgenſis ex Comitibus de Thun.

POſt tam magnifica perennis ſuæ gloriæ erecta monumenta, Anno M.DC.LXVIII. *Appoſitus eſt ad patres ſuos* 1. Mach. 2.
PRINCEPS Eminentiſsimus, & delatus eſt ad ferale illud monumentum, *ubi conſtituta eſt domus omni viventi.* Job. 30.
Lapis ſepulchralis cui inciſa eſt nervoſa inſcriptio, æmulatur nucem, cui incluſa fuit Ilias Homeri. Exemplar illius accipe.

GUIDOBALDUS COMES DE THUN.

SAcræ Romanæ Eccleſiæ Cardinalis, Archi-Epiſcopus Salisburgenſis, Epiſcopus Ratisbonenſis, juſti & placidi amans, poſt relicta ubique magni animi monumenta, Legatus ſummus Cæſaris, totô propè Sexenniô Sacri Romani Imperij & Chriſtianæ Reipublicæ ingentibus curis conſtanter immortuus, nunquam intermoriturae gloriæ famâ, hìc ſinè ambitu conquieſcit. Obijt die 1. Junij M. DC. LXVIII. Laterali monumento inciſa legitur hæc epigraphe.

GUIDOBALDUS COMES DE THUN.
Sacræ Romanæ Eccleſiæ Cardinalis, Salisburgenſis Archi-Epiſcopus, Ratisbonenſis Epiſcopus
Hìc jacet.

PRinceps acri ingenio, par magnis negotijs, & per raras naturæ ac virtutis dotes, ingentis animi ad exte-

ros propagandæ famæ. Post erecta domi forisque illustria monumenta, scisso in partes sacro Romano Imperio, & cæde, spoliô, bustô, persultante Turcâ hoste, magnis Ratisbonæ Comitijs cum summa potestate Cæsaris Legatus, totô propè Sexenniô (tanto stetit,) dum constantissimè præsens, & præses paciet concordiæ immoratur, immoritur; testatus se defunctum publicis curis. Neque potuit majore in theatro immortalis gloriæ fata, & vota implere. Ejusdem Successor & Amicus

MAXIMILIANUS GANDOLPHUS
Comes de Küenburg Archi-Episcopus & Princeps Salisburgensis S. Sedis Apostolicæ Legatus posuit,
Anno M. DC. LXVIII.

Nec minùs insignibus magnificentiæ Thunianæ structuris nomen æternitati transcripsit Celsissimus Princeps JOANNES ERNESTUS, qui nunc thronum Archi-Episcopalē meritô suô obtinet: cujus in particulari sumptuosas fabricas, & gloriosa acta rudi penicillo delineare, vel saltèm adumbrare tentâssem, si gratiosus auræ & aulæ Salisburgensis Zephyrus, mihi illorum præstantiam amicâ relatione inspirâsset: nunc autem infelicis mei calami conatum adversæ fortunæ turbo difflavit. Hâc unicâ me solor Lucani sententiâ: *in magnis voluisse sat est.* Illius præclara gesta, tam magna esse mihi facilè persvadeo, ut illis plenè describendis, non tantùm meus, sed neque Salisburgensium scriptorum calamus olim sufficiens sit futurus.

Præclarum etiam familia de Thun in Civitate Passaviensi erexit gloriæ suæ monumentum in qua WENCESLAUS Comes de Thun, & Episcopus Passaviensis, post funestum Urbis incendium, quasi post diem cinerum gaudiosam Passaviensi Clero causavit Resurrectionem, dum præter Sacram Ecclesiæ fabricam, è cineribus suis resurgere fecit Residentiam Episcopalem. Dignissimus proinde

inde eſt hic Celſiſsimus Princeps, ut illius perennes laudes in Epiſcopatu Paſſavienſi decantentur cum triplici Alleluja.

Horum magnorum Antiſtitum in condendis magnificis ædificijs, ſpiritum principalem æmulati pariter ſunt, reliqui Fratres Illuſtriſsimi, qui nomen de Thun ſplendidiſsimis fabricis illuſtrârunt. Et quidem MICHAEL OSWALDUS de Thun amœniſsimum hortum, jucundiſsimis ædificijs & artificioſis fontibus condecoratum, in Clöſterle exſtruxit. Nec non Zeuzitij venuſtam ædificavit arcem, cui ſpatioſiſsimam & prægrandis longitudinis porticum virentibus arbuſtis gratiosè inumbratam adjecit, cui ſimilis in adjacentibus Regno Boëmiæ provincijs non reperitur. Idem Excellentiſsimus Comes in Pragenſi Urbe tam pompoſam exſtruxit domum, ut licèt non mole, elegantiâ tamen externâ, & rarô artificioſarum ſtaturarum apparatu, omnia Triurbis palatia facilè ſuperet. Hujus tam ſpectabilis fabricæ, ex vera & genuina ultima voluntate Excellentiſsimi Comitis MICHAELIS hæres factus, Illuſtriſsimus ac Excellentiſsimus Dominus ROMEDIUS Comes de Thun, internam cubiculorum ac diverſarum manſionum ſeriem etiam nunc induſtriâ ſuâ tam utiliter coordinat, & tam appoſitè combinat, ut perſonis herilibus, nec non inſervienti familiæ ſummam in illa habitandi comoditatem procuret.

Similiter Illuſtriſsimus ac Excellentiſsimus Dominus Comes MAXIMILIANUS de Thun nomen ſuum longævæ poſteritati tranſcribit, tam inſignia opera condendo, ut inter præcipuas Regni Boëmiæ raritates numerari mereantur. Inter alias præclaras ſtructuras animos ſpectantium non modicè in admiratione rapit in Arce Tetzenſi hortus in prærupta petra amœniſsimis viridarijs conſitus, nec non artificioſis fontibus irriguus, ac quodam modo in aëre ſuperbiens, ſitúque ſuo hortos Semiramidis

adumbrans. Majorem tamen intuentium ſtuporem extorquet via verè dicenda regia, quæ ex ſubjecta civitate ad arcem viatores ducit. Fuit olim ad illam aditus propter aſperrimas cautes, eminentes petras, anfractuoſos calles ac ſcabroſa ſaxa oppido difficilis. Hunc idem Excellentiſsimus Comes tam amplô ſpatiô ad miraculum uſque complanavit, & præcipitem montem ad tam lenem declivitatem deduxit, ut in illo complures rhedæ ſimul procedere, ac ſibi invicem obviantes currus ſinè impedimento, aut remora cœptum iter proſequi poſſint. Quisquis hanc raram viam conſpicit, illam non tantùm opus egregium, ſed penè regium appellat.

Præterea ab eodem Excellentiſsimo Comite in ipſa Tetznenſi arce magnificentiſsimum equile exſtructum eſt, verè dignum, ut in illo ſtabulentur Regij ſonipedes, & gradarij, nec non Apollinis Pegaſus, cum Bucephalo Magni Alexandri. Quid dicam de Pragenſi fabrica quam idem Excellentiſsimus Comes felicibus auſpicijs erexit, in qua præcipuè intuentium oculos rapit ampliſsimum tricliniũ artificiosô penicillô tam magnificè exornatum, ut à ſpectatoribus ſuis plauſum referat, & inter famoſiora Triurbis Pragenſis domicilia numeretur. Plura qui de hoc Excellentiſsimo Domino Comite MAXIMILIANO nôſſe deſiderat, conſulat Boëmiam P. Bohuslai Balbini.

In Auſtria pariter Germaniæ Paradiſo florebit glorioſa Thuniani nominis memoria, nam in illa prope Viennam Auſtriacorum Cæſarum ordinariam ſedem, Illuſtriſsimus ac Excellentiſsimus Dominus FRANCISCUS Comes de Thun raræ elegantiæ ſuburbanam habitationem, hortúmque venuſtiſsimis fontibus, amœnis viridarijs, ac jucundiſſimis inventionibus plenum (quem etiam hac de cauſa Auguſtæ & Sereniſsimæ Perſonæ viſitatione ſua ſæpiùs honorare dignatæ ſunt) magnis ſumptibus exſtruxit, & hunc hortenſis voluptatis locum Thunswerth appellavit.

Nec

Nec poſtremus inter Illuſtriſsimos fratres reputandus eſt Excellentiſsimus Comes ROMEDIUS de Thun ſingulariſsimus artis Archi-tectonicæ amator, ad cujus notitiam in excellenti gradu acquirendam inſigne à natura adeptus eſt talentum, unde illius genius in formandis elegantiſsimarum fabricarum Idæis, mirè delectatur, & in eruendis novis inventionibus acies illius ingenij plurimùm elucet. Ædificavit ille præter ſplendidiſsimam totius Regni Boëmiæ Capellam potiorem Arcis Choltitzenſis partem ordinatiſsimâ cubiculorum diſpoſitione conſpicuam, quæ ità legibus Archi-tecturæ congruit, ut longâ ſpeculatione Momus opus habeat, quærendo in illa aliquid, quod rectè reprehendat.

Huic fabricæ poſtquam ultima manus adhibita fuerit, merebitur præcipuis regni Boëmiæ arcibus annumerari. Nec minorem relinquit ſeræ poſteritati nominis ſui memoriam idem Excellentiſsimus Dominus Comes, dum delitiarum hortenſium ſe quoque oſtēdit eſſe amatorem. Plantatum enim à majoribus ſuis pro genio illius ſæculi, & iniquâ ſituatione loci hortum irregulariſsimum, ad concinnum redegit ordinem, & tam diverſis ſtructurarum & ſtatuarum elegantijs exornavit, ut longè amplius induſtriam ſuam & inventioſum ingenium demonſtraverit, tam rude opus reformando, quàm ſi noviſsimi horti egiſſet conditorem. Et quia fontes vivaci ſaltu in altum proſilientes hortenſibus ſtructuris vitam quodammodo inſpirant, ac totum floridæ rei corpus animant: in priore parte horti ſpectantium oculis ſe offert grandior ciſterna, ſex topiarijs cincta, quæ limpidiſsimum fontem ad conſpicuam altitudinem ejaculata, à redundante aquarum abundantia in vicinam trutarum piſcinam ſe exonerat, aquis in utilitatem piſcium cedentibus. Centrum horti occupat in edito colliculo non à natura ſed arte congeſto, amœniſsimum ſolarium, ventulo recentíque auræ ex o-

mni parte pervium, illius faſtigium octo Delphini ambiunt, hydraulico artificio per ſedecim Syphones aquas in altum projicientes, huic hydro-technico operi in ſubjecta horti planitie correſpondent alij quatuor artificioſi fontes aquis in altum exilientibus colludentes. Tandem poſtremi horti partem claudit amplum pomarium, gratisſimis fructibus opulentum. Præ omnibus tamen curioſorum ſpectatorum oculos ſummè delectat, brumale rerum hortenſium repoſitorium, exterius eâ formâ conſtructum, ut nobilis Heri domicilium eſſe videatur.

Internam hujus ſtructuræ diſpoſitionem quisquis hyberno tempore conſpicit, templum Floræ, vel Pomonæ palatium ſe intueri arbitratur. Fornix enim Poëtarum fabulis vivaci penicillo venuſtè expreſsis condecoratus eſt. Latera parietum ambiunt gratioſæ, pergulæ cancellis elegantiſsimis inſtructæ quibus inſiſtunt urcei ex cupro elaborati & recipiendis pretioſioribus arbuſculis accommodati. Inter hos alternatim collocatæ ſpectātur pyramides virentibus folijs tota hyeme vernantes. Pavimenta pergularum contegunt olera, lactucæ, & aliæ hortenſes plantæ, victûs gratiâ aſſervari ſolitæ. Sub pergulis ex utraque parte cernitur amœna porticus compluribus arcubus conſpicua, quorum interjecta ſpatia in ornatiſsimis receptaculis plantatæ rariores arbores occupant, non modicè viſum recreantes. Tandem hujus ſumptuoſi repoſitorij meditullium implet magna grandiorum fructiferarum arborum copia, quas ſolum Italicum hiſce provincijs ſubminiſtrat, ità ut amœniſsimi nemoris ſpeciem oculis repræſentet. Porrò pro conſervandis ab omni injuria aëris, brumali tempore delicatioribus arboribus, fornax ſubterranea eô artificiô conſtructa eſt, ut pro qualitate ſæviētis frigoris, per occultos cuniculos, quaſi per canales deductus calor, ad arbitrium hortulani intēdi ac remitti poſſit. Denique in hoc extraordinario opere pulcher-

cherrimô connubiô voluptas conjuncta eſt utilitati, ità ut non imeritò hanc ſpectātibus exhibeat inſcriptionem.

Omne tulit punctum qui miſcuit utile dulci,
  Utile cum dulci miſcuit iſte locus.
Utilis eſt locus hic, ſalvans à frigore plantas,
  Hìc contra frigus Guardia ſalva datur.
Eſt dulcis locus hic, gelido regnante Decembri
  Hìc frondes inter Majus amœnus adeſt.
Structuræ Dominus *ſi punctum non tulit omne;*
  Saltèm præ reliquis hæc *duo puncta* tulit,

Complures raras fabricas idem Excellentiſsimus Dominus Comes in mente ſua machinatur, cui ut Divina bonitas diuturnam ſanitatem, ac longævam vitam elargiatur animitus expto, ut Choltitzium tanquam Domum nativitatis ſuæ, in qua primam aſpexit lucem ſplendidiſsimis ædificijs reddat illuſtrem, & in loco in quo tranſitoriam accepit vitam, ſtabilem ac perennem nominis ſui memoriam relinquat.

Ex his omnibus facilè deduci poteſt; perennaturam Comitum de Thun glorioſam memoriam, petris, ſaxis ac marmoribus tam profundè inciſam. Laudes quidem verboſæ evaneſcunt, etiam dum actualiter ex lingva profluunt: nam nihil aliud ſunt quàm aër, & ſonus in aëre: in lapide tamen creduntur reddi immortales, imprimuntur enim marmori & quodammodo marmor fiunt, animant lapidem, & faciunt eloquentem, facit illas lapis ſolidas, & penè æternas. Quia verò

Tabida conſumit ferrum lapidésque ſenectus. *Ovid. de Pont.*

&

Mors etiam ſaxis marmoribusque venit. *Auſonius.*

Rectè inquit Petrarcha: *Crede mihi alijs quàm lapideis fundamentis eget gloria, ut manſura ſit. Omnia quæ manu hominum facta ſunt, vel manu hominum evertuntur, vel durando defici-*

 unt.

unt. Habet enim manus prævalidas longa dies, ex cunctis nostris operibus nullum senio resistit, ruentibus ergo his, super quibus gloria tua fundata est, ipsam quoque corruere est necesse.

Proinde Comites de Thun non in solis saxis & lapidibus perennem nominis sui gloriam stabiliverunt, sed etiam in virtutis immortalitate bene fundârunt Illustrissimæ suæ domûs æternitatem. Verum quidem est, omnia quæ manibus hominum fiunt, ab illis rursum everti posse, sed teste Valerio Maximo: *Nihil est (excepta virtute) quod mortali manu, vel animo immortali quæri possit.* Hæc Comites de Thun manibus hominum eripiet, nec sinet ullam manum contra illos prævalere. Multa de constantissima mundi inconstantia dixerunt viri constantissimi, inter quos graviter effatur Symmachus. *Nihil hominibus æternum. Volvunt mortalia vices crebræ, & omnium rerum fugâ vivitur.* Ad stipulatur Seneca: *omnia humana brevia & caduca sunt.* Suffragatur Pelusiota: *Mundus est perpetua ruinarum ruina.* Nihilominus verissimè effatus est Princeps Philosophorum Aristoteles, dum ait: *nulla in re mortalium tanta inest firmitas, tanta constantia, ut in ijs rebus quæ virtute geruntur.* Plurima sanè à Comitibus de Thun per virtutem gesta sunt. Unde licèt Mundus rotundus ruinis suis involvatur: Domus tamen Thuniana stabit inconcussa, quia fundata est supra firmos lapides à virtute ad amussim quadratos. Tales enim viros protulit, de quibus loquitur Simonides Poëta inquiens: *bonum virum esse verè difficile, manibusque & pedibus & mente quadratum.* Stabit immobilis hæc domus Illustrissima in quadro posita, nam venerando suo testimonio id comprobat Beda venerabilis dicens: *Quadratum omne quocunque vertitur fixum stare consvevit.* Porrò capitales perennitatis hostes sunt oblivio & vetustas. Oblivio est filia vetustatis, & vetustas mater oblivionis. Ambæ perpetuæ rerum memoriæ nocent, quia ut præclarè loquitur Evripides: *Tempus obscurat omnia & oblivione in-*

vol-

Lib. 3. c. 2.

Lib. 3. Epist. 27.

de Consol. ad Mart.

Lib. 1. de Temp. Sal. c. 4.

apud Stob.

volvit. Vetustatis autem malignitatem ità deplorat Ovidius:

Tempus edax rerum, túque invidiosa vetustas *Lib. 15. Metam.*
Omnia destruitis.

Utrumque tamen hostem Domus Thuniana elisit, & elusit. Illusit oblivioni, quando præclara Thuniadum facta sanior pars mundi accepit ad notam, & illorum notabili virtuti apposuit maximum NB. quia asseverante Tullio: *pro Milone.* *ex omnibus præmijs virtutis amplissimum præmium est gloria, quæ vitæ brevitatem, posteritatis memoriâ consolatur, quæ efficit, ut mortui vivamus, cujus gradibus etiam homines in cælum videntur ascendere.* Semper vivet Comitum de Thun memoria, *non enim* (inquit idem Romanus Orator) *vita hæc dicenda est, quæ corpore & spiritu continetur, illa inquam, illa vita est, quæ viget memoriâ sæculorum omnium, quam posteritas alit, quam ipsa æternitas semper intuetur.* *pro Marco* Elisit Illustrissima hæc domus omnem vetustatis corruptionem, dum illi posuit virtutem suam semper incorruptam: nam ex mente Isidori: *Non ænea statua auro rutilans, non Olympica corona, non robur &c. non aliud quidquam eorum, quæ magna esse videntur, magnum est, & expetendum, tempori enim cedit, & extingvitur, sola autem virtus præclaram & nunquam intermorituram gloriam obtinet, & quæ nec vetustati cedat.* *Pelus. l. 2. Epist. 286.* Communis ab orbe condito querela fuit, inter mortales nihil esse immortale.

Huic querimoniæ facilem assensum præstabo si virtus excipiatur. De illa enim ex mente Senecæ ità loquitur Lactantius: *Seneca quoque nullum esse aliud virtutis præmium quàm im̃ortalitatem fatetur. Una, inquit, res est virtus, quæ nos im̃ortalitate donare possit, & pares Dijs facere.* *Divin. Instit. c. 1.* Si ergo præmium virtutis est immortalitas, & homines pares efficit Dijs: quis dubitet Illustrissimam Domum de Thun immortalem esse, cùm in illa virtus sedem suam fixerit, & tot nu-

meret Deos quot Comites virtuosos, ac proinde rectè dici possit domicilium Deorum.

His ego nec metas rerum nec tempora pono

Est immortalis Virtus in stemmate de Thun,
Hinc æterna manet nobilis ista domus.
Si perfecta mori posset post sæcula virtus,
Par Mausoleo tunc foret ista Domus.

DIGRESSIO X.

An rectè scribi possit ad mortuos?

Mors sancti Romedij quem à terris absentem per literas alloqui desidero, me quæstionem movere facit, an rectè scribi possit ad mortuos? Si enim mortui vivorum Larvæ sunt: larvata videtur celebrare Bacchanalia qui cum Larvis, tanquam cum veris hominibus conversatur. Mortui auditu carent: unde inter sapientes malè audit, qui *surdo canit fabulam*. Mortui sunt visu orbati: adeoque videtur obfuscatum habere rationis oculum, qui cæco literas legendas offert. Mortui carent cerebro: proinde ille judicandus est habere pultes pro cerebro, qui credit literas intelligere spectra cere-

cerebro carentia. Nisì fortaſsis ſibi quiſpiam perſvadeat, cùm mortui umbræ ſint (nam *homo fugit velut umbra*) *Job.* 14.
& nigræ literæ ſimiliter cogitationum ſint umbræ noſtrarum, quibus conceptus noſtros adumbramus, has etiam literales umbras ab Umbris poſſe intelligi. Sed quis tabellarius epiſtolas ad Manes deferet? & quâ viâ? Non difficilis quidem illa via eſt, de qua canit Virgilius: *facilis deſcenſus Averni*, eſt via trita, quia via Regia, nam & Reges vadunt per illam. Si de Tabellario agitur, olim quidem operami aurei Æneas ad campos Elyſios penetravit, & beneficiô ſuæ lyræ deſcendit impunè ad Tartara Orpheus: nunc verò auri ſacra fames devoravit aureos ramos, & in lyra Orphei delirans mundus, omnes rectæ concordantiæ chordas rupit. Si tamen per poſtam equeſtri celeritate ad mortuos literas transmittere placuerit, fortaſsis hoc munus exequi poterit oſſeus ille vir, & celerrimus veredarius, quem conſpexit Apocalyptica Aquila, ita ſcribens: *Ecce equus pallidus, & qui ſedebat ſuper eum nomen illi mors.* Jam non mirum eſt, quod mors homines ſe fugiẽtes tam celeriter aſſequatur, cùm in equo quaſi in poſta pergat. Ut ut ſit, videtur critici genij hominibus, plenè eſſe Maniacus ille, qui cum Manibus per literas correſpondentiam quærit. Nihilominus non defuerunt viri ſapientiſsimi, & oratores facundiſsimi, qui dum mortuos fuerunt allocuti, & ad eosdem perorârunt, tanquam ad viventes auditores, ac ſaxa & lapides in teſtimonium vocârunt, aliáſque res ſenſu carentes in dictione ſua citârunt, ſanô tamen ſenſu non caruerunt.

Ad mortuos ſcripſerunt Reges, & mortuis literas conſignârunr Imperatores, ad mortuos epiſtolas miſerunt Pontifices. Ex Regibus Henricus VIII. Angliæ Rex, Beatum Thomam Cantuariẽſem Archi-Epiſcopum, & totius Angliæ Primatem, ultra quadraginta annos jam occiſum, per publicum edictum ſigillô Regiô firmatum citavit, *Polling. in hiſtor. Anglor. & Bernard: de Britto in hiſtoria Ciſter.*

 quo

quô ſanctiſsimus Martyr ante tribunal Regis tanquam perduellionis reus adeſſe jubebatur, præfixúmque eſt ipſum in Beati Viri tumulo, in quo illius Sanctæ Reliquiæ condebantur. Si hoc dixeris eſſe infame, & impudentiſsimum inauditæ temeritatis, & impietatis exemplum; ac proinde Henricum Octavum, fuiſſe octavū ſapientem: alias proferam literas ſcriptas ad mortuum, quas ipſa dictavit pietas & devotio ſcripſit, quæ tantò plus habebũt ponderis, quantò plus habent authoritatis.

Deſiderabat Theodoſius Imperator Sancti Chryſoſtomi corpus ab exilio (in quo vitã clauſit) ad Conſtantinopolitanam Urbem revocare: ſed illi qui ad reportandum miſsi ſunt, illud locô ſuô minimè movere valuerunt. Indoluit Cæſar ſe non poſſe Conſtantinopoli Sanctum habere mortuum, quem olim Urbs illa non voluit tolerare vivum. Ingemuit ſe non poſſe ad Urbem ab exilio revocare mortuum, quem illa toties in exilium egit vivum.
1. Tim. 4. Sed quia *pietas ad omnia utilis eſt*, illa ſaluberrimum pientiſsimo Cæſari conſilium ſuggeſsit. Depoſuit ille ex manibus ſceptrum Imperatorium, & arripuit humili ſpiritu calamum, ac epiſtolam ad Sanctum Virum jam triginta quinque annis mortuum, devotiſsimis officijs plenam exaravit, cum multis precibus obſecrans, ut corpus ſuum ad Urbem reduci patiatur. Tam humilibus precibus Sanctus annuit, & transferendi ſui corporis poteſtatem fecit. Quis nunc tam illoti oris erit homo, qui contra hanc audeat loqui Epiſtolam, quam aureum os aſſenſu ſuo approbavit? Certè edicto Cæſareo proſcribendus foret ille, qui contra hoc ſcriptum Cæſaris pennam temerariã movere vellet. Si profana exempla hæc ſunt: ſacra adjungamus, ut Petri claves aſſiſtant Imperatoris gladio, & gladius Imperatoris defendat claves Petri. Pervolvamus Decretales Pontificum epiſtolas, & inter illas inveniemus Teſte Hieronymo unam, quam Clemens ſucceſſor Petri, juſſu

jussu illius scripsit ad Jacobum fratrem Domini, qui jam octo annis in Domino requievit. Et quis de scribendis ad mortuos epistolis audeat nodum in scirpo quærere, aut nodos Gordios intricare? cùm clavis Petri quæ ligata in cælis solvit, etiam hunc difficultatis nodum suô factô resolvat in terris, ità ut opùs non sit gladiô Magni Alexandri. Devotissimi igitur Cæsaris imitaturus devotionem, literas perscribere statui Sancto ROMEDIO, Patrono meo in cælis, cujus indignum Capellanum egi in terris; & dum scribo me totum illi transcribo, unicè desiderans, uti ille desiderijs meis respondeat, & votis subscribat.

TITULUS EXTERIOR,

Divo Romedio Illustrissimo Comiti de Thaur, Domino in Andeck & Alta Guardia, vallis Annaniæ Apostolo, Anachoretæ sanctissimo, magno Thaumaturgo, Patrono meo Colendissimo

In nova civitate

Jerusalem deponantur.

TITULUS INTERIOR

Dive inter Comites Sanctissime, inter Sanctos Illustrissime Comes.

Omitas Tua nec non benevolentiæ, & benignitatis comitatus, plumbeum meum calamũ tam expeditum fecerunt, ut ad cælos usq; præsum-

pierit evolare. Volat ille non ſuis, ſed plumis alienis, nam lator harum, Angelus meus Cuſtos eſt. Non potui honoratiorem perſonam mittere, niſi *magni Ananiæ filium*. Non valui celeriorem nuncium expedire, niſi ſpiritum volatilem pernicibus alis inſtructum. Nequivi fideliorem ſacretorum meorum bajulum ablegare, niſi illum, cui totum me concredidi, & cujus fideli tutelæ ipſe DEUS me commiſit. Spero omnia ab illo fideliter expedienda, qui in rebellione Luciferi fidelis Deo permanſit. Peritiorem itineris tabellarium non potui ad Te deſtinare, nam timendum amplius non habet, nè erret in via, cùm ſemper ſit in Patria. Ignoſce Comes Sanctiſsime quod ſcribam tam malâ manu, mala enim ſunt illius opera, ſed & illa emendabitur, poſtquam repoſita fuerit ad manus Tuas, tunc enim erit verè in *bona manu*. Scripſi *ſtylo hominis*, ſed humanum eſt errare: properanter ſcripſi, & properare eſt propè errare. Veniam à Te ſpero erroribus meis, quia Comes es, totus comis & humanus, quamvis in humanis eſſe ceſſaveris, ego verò in humanis degens, totus ſum inhumanus, totus craſſus & indolatus, *propter corpus quod aggravat animam*. Tu verò totus es politus, quia repoſitus inter *lapides politos Jeruſalem cæleſtis*. Tuam obtusô calamô præſumpſi ſcribere vitam, qui *nomen habeo quod vivam & mortuus ſum*. Adjuva me, ut inveniam vitam in illo qui dixit: *ego ſum via, veritas, & vita*. Unicam *Domino Dominantium* pro me ſcribe recommendationem, ut inſcribar *libro vitæ*, nè offenſus DEUS *contra me ſcribat amaritudines*, méque cælo proſcribat. Declaravi Illuſtriſsimam proſapiæ tuæ nobilitatem: per Te quoque nobilitari deſidero, adjuva me ut *Rex Regum* mihi conferat gratiæ ſuæ diploma, & me efficiat non *Equitem aurei* Velleris, ſed Equitem de gratia, *ſvaviter enim equitat, quem gratia DEI portat*. Demonſtravi Te fuiſſe bonum militem CHRISTI, tu quoque me conſcribe ad Tuam militiam, ego ſemper tanquam meo Duci mandatis Tuis ob-

Tob. 5. *Iſai. 8.* *Sap. 9.* *Apoc. 3.* *Joan. 14.* *Apocal. 13.* *Job. 13.* *Kempenſis*

obsequar, & Te jubente libenter sedebo in asino, imò Te mandante non aureus Apuleij, sed ligneus asinus effici paratus sum, nam *mites asinos plus amat Christus, quàm feroces & superbos equos.* Extuli Tuam erga pauperes liberalitatem. Ego pariter mendicus sum, Tu autem inter Divinas lautitias es verè dives Epulo, & ex numero illorum convivarum, de quibus canit Psaltes Regius: *Inebriabuntur ab ubertate domûs tuæ: & torrente voluptatis tuæ potabis eos.* Ego verò inter humanas miserias degens, *sum pauper Lazarus, cupiens saturari de micis ex mensa tua cadentibus.* Suscipe me pro catello tuo & fave mihi unicam saltèm miculam, nam & *catelli edunt de micis quæ cadunt ex mensa Dominorum suorum.* Dilaudavi Te tanquam gloriosum contemptorem mundi. O Dive Romedi! benedic actionibus meis, nè efficiar *sterilis ficulnea* in qua Christus nullum fructum invenit, sed potiùs fiam fructifera ficus, ut tecum pariter possim mundo *ficum ostendere.* Deprædicavi Tuam in prædicando verbo DEI efficacem facundiam. O Sancte Prædicator! prædica quoque cordi meo, ut verè fiam Aulicus Familiæ de Thun, id est factor, & non tantùm auditor, juxta illud Apostoli monitum: *estote factores verbi, & non auditores tantùm.* De Te bene dixi, quod fueris Vir à DEO, & Vicario CHRISTI benedictus. Unde humillime obsecro, ut mihi quoque cum Isaac *anima tua benedicat.* Agnôsco quidem quod per prava mea opera factus sim *pilosus Esau*, liceat tamen mihi hirsutum cor meum ad pedes tuos deponere, & villosi Tui ursi locum occupare. Ostendi Te fuisse sanctissimum incolam deserti.

Cornel. à Lap. in Matth. cap. 21.

Psal. 35.

Luc. 16.

Matth. 21.

Ibidem.

Jacob. 1.

Genes. 27.

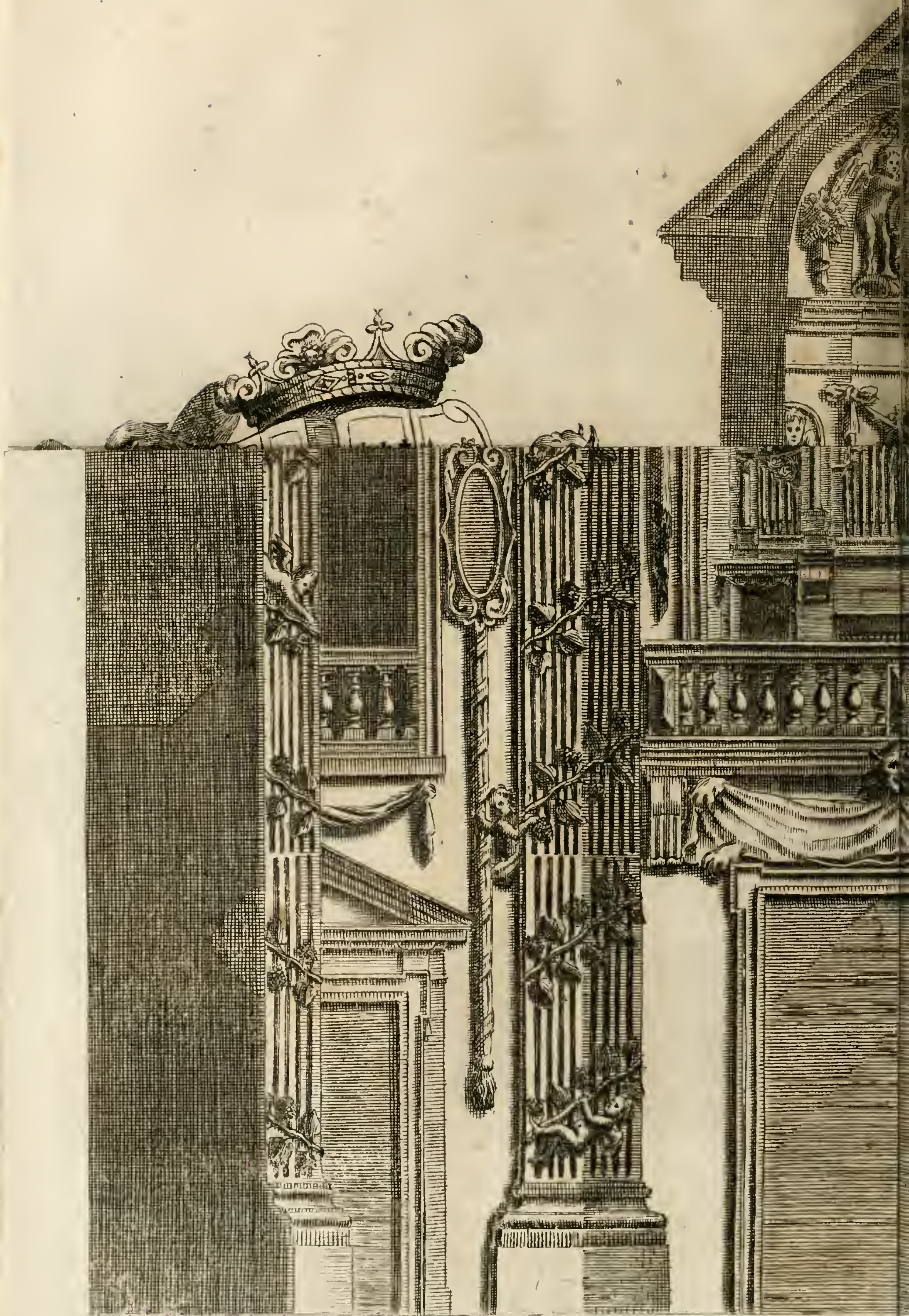
O Beatissime Eremita! ad desertum Tuum confugio nequaquam à spe mea desertus, id unicè supplicans, nè in illa ultima hora, in qua à toto mundo desertus fuero, Tu me deseras, sed potius Te benignissimum esse Comitem ostendas. Præsta mihi comitivam Comes Beatissime nè in hâc periculosa via toto cælo aberrem à sanctorum Patria. Denique probavi Te magnum fuisse in patrandis

miraculis Thaumaturgum. Igitur hoc unicum à Te peto miraculum: reſpice me maximum peccatorem, meque ad DEUM efficaciter converte, ac ſpiritualiter mortuum reſuſcita, hoc enim præſtando maximum patrabis miraculum: nam juxta mentem S. Gregorij *majus est miraculum*
Lib. 3. Dial. c. 17. *peccatorem convertere, quàm carne mortuum reſuſcitare.* Devotô Tibi ſtylô beatiſsimam Tuam mortem ſcripſi, proinde hoc ardentiſsimis votis exopto, ut quando fracta penna mortis ſubibit pœnam, & calamitoſus calamus ferali urnæ alliſus ultimam vitalem guttam exſtillabit, ac poſtrema ſcriptio illo pulvere conſpergetur, de quo Eccleſia dicit: *memento homo quia pulvis es & in pulverem reverteris*, tunc inquam ferventiſsimè oro, ut vitæ meæ parentheſis bono fine claudatur. Annos octo in Capellæ Tuæ ſacro ſervitio conſumpſi, pro quolibet anno unam mihi impetra beatitudinem, & tunc verè fiam beatus ùt octo. Finaliter omnia libelli mei (quem in honoris Tui augmentum conſcripſi) Tibi Patrono meo ſingulariſsimo dedico folia. Fa-
Job. 13. teor me eſſe *quaſi folium quod vento rapitur.* Igitur me pro-
Ephes. 4. tege auxiliator Beatiſsime, ut non *circumferar omni vento doctrinæ*, nè fortè me computando inter illos, qui *dicunt*
Rom. 1. *ſe eſſe ſapientes, ſtultus eſſe* deprehendar in magno folio. Tibi conſecro ſingulas paginarum lineas, ut meam manum ducas, ad rectè ſcribendam illam, quæ eſt *ultima linea rerum.* Tibi offero univerſas linearum literas, ut Te magiſtro di-
Apoc. 1. ſcam binas illas divinas literas: *Alpha & Omega.* Denique omnes Tibi præſento literarum apices, uſque ad ultimum vitæ meæ punctum. Vale. Ità humillimis precibus ſupplicat

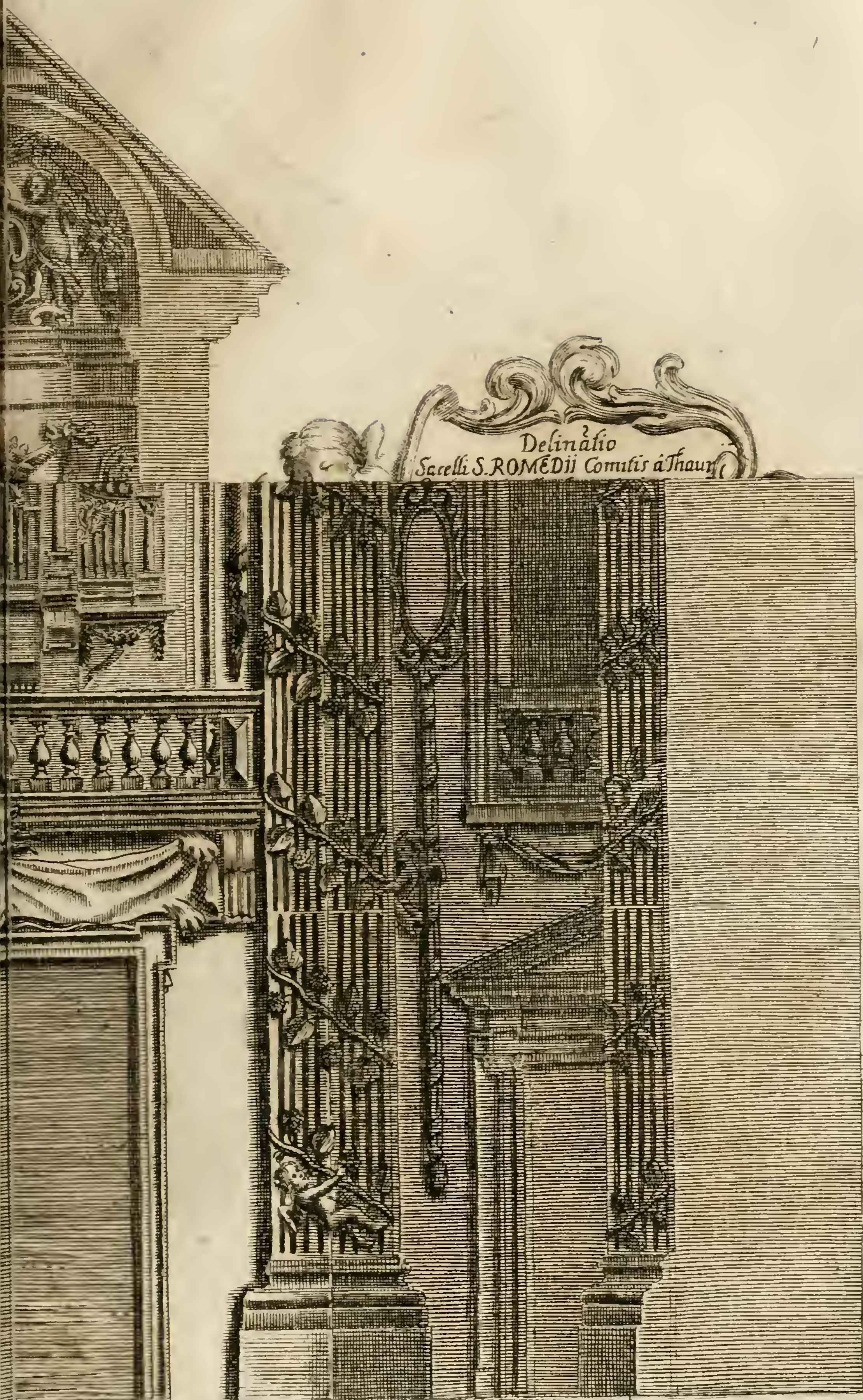
Illuſtriſſimæ ſanctitatis Tuæ

Devotiſſimus Cliens
&
Indignus Capellanus

P. Amandus Friedenfels, Ordinis Præmonſtrat: Canon: Regular: Strahovienſ:

Sacelli facies

eptentrionalis.

ECTYPON

Sumptuosæ ac Magnificæ Capellæ

S. ROMEDII,

Quam

Illustrissimus ac Excellentissimus Dominus, Dominus

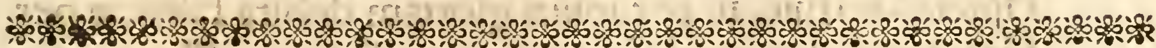
ROMEDIUS

ONSTAN-TINUS,

Sacri Romani Imperij Comes de Thun &c.

In Arce Sua Choltitzensi extruxit.

VETERO-PRAGÆ,
Typis Archi-Episcopalibus, in Collegio S. NORBERTI,
per Georgium Samuelem Beringer, 1699.

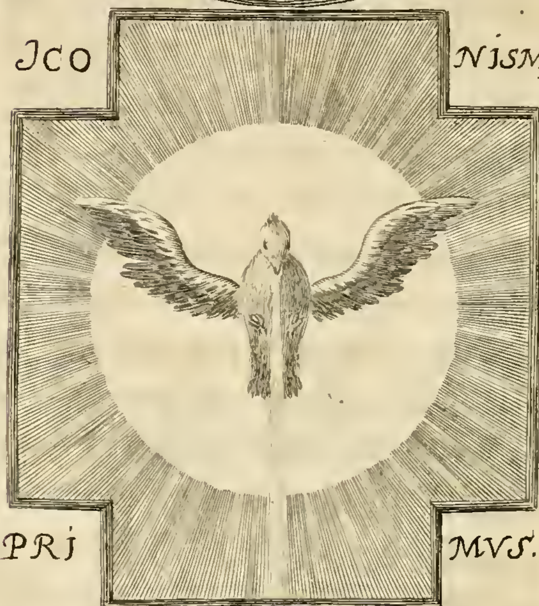

Nter raras Boëmiæ prærogativas minimum non eſt, Inclytum hoc Regnum tam copioſis Sanctorum Lipſanis abundare, ut jure merito appellari poſſit Sacrarum Reliquiarum Gazophylacium. Tam pretioſo theſauro etiam dives eſt Arx Choltitzenſis, in cujus magnifica Capella Brachium S. ROMEDII religiosè aſſervatur. Hujus tam Sumptuoſæ Fabricæ Fundator eſt Illuſtriſsimus ac Excellentiſsimus Dominus Comes ROMEDIUS CONSTANTINUS de THUN, cui DEUS & natura ſpeciale indidit artis Architectonicæ talentum. Manifeſtavit illud Comes ingenioſiſsimus in hujus Sacræ Ædis Idæa efformãda, nec non ſtructuræ fabrica cum mira elegantia conſtruenda, oſtenditque, quòd ſit ROMEDIUS exſtruens anagrammaticè *Muros DEI.* Forma hujus ſplendidiſsimi Sacelli, eſt quaſi figuræ ovalis, in octoëdrum longiuſculum transformatæ. Interni parietes ſunt gypſo incruſtati, varia ornamenta, & diverſarum rerum effigies repræſentante, quibus intermixtæ ſpectantur elegantiſsimæ picturæ, peritorum artificum manu abſolutæ, ità ut dubium remaneat, utrùm artificioſi cæmentarij trulla, an verò pictoris penicillus prævaleat. Supremus hujus ſumptuoſæ fabricæ apex aſſimilatur turriculæ, quæ pro augenda interna Sacelli luce perſpicuis feneſtris eſt inſtructa. In illius laqueari ſupremum locum obtinet Imago *SSS. Trinitatis*, ab illa enim incipiendum fuit, ut per ipſius gloriam debita fabricæ perfectio accedat, nam *omne trinum perfectum.* Tres proinde ſunt hujus Capellæ Divini Protectores

DE-

ICO NISM9
PRI MVS.

Ioan: Steger: del. M: Riuola Sculp.

DEUS PATER

EST cæli & terræ Omnipotēs Opifex, qui *dixit, & facta sunt, qui mandavit & creata sunt*, Ille Sacelli, hujus aget conservatorem. PATER, qui mundum produxit ex nihilo, ille non finet hanc fabricam ad nihilū deduci. PATER Æternus, qui ipsam fundavit æternitatem, huic structuræ tribuet perennitatem. *Psal. 32.*

DEUS FILIUS

EST Verbum sinè quo factum est nihil; nunquam hæc Sacra Ædes conservata DEI Verbô, erit sinè Verbo, & sic nunquam poterit fieri nihil. FILIUS est Sapientia Patris, quæ *ludit in orbe terrarum*, hæc, auxiliante suo sapientissimo lusu, non permittet huic Sacello illudi, sed omnes injurias temporum eludet, & elidet. FILIUS est Echo Patris, hæc Excellentissimum hujus Capellæ Fundatorem ROMEDIUM faciet tenere *Medium*, quia *medium tenuêre beati*. Hæc subministrabit *Remedium*, ut semper servet medium, quia *in medio virtus*. Hæc Viatorem ROMEDIUM securè deducet per medium, nam *mediô tutissimus ibit.* *Proverb. 8.*

DEUS SPIRITUS SANCTUS.

DExteræ DEI digitus est; ille hoc Sacellum protectioni suæ commissum ità manutenebit, ut quondam sera posteritas de hoc loco dictura sit, *verè digitus DEI est hic*. SPIRITUS S. ignis est, ille mentes Fidelium in hâc Capella tanquam in cænaculo Discipulorum Christi, in Pentecoste illuminabit. SPIRITUS S. Amor est, ille corda fidelium in hoc Sacello orantium, Divinâ succendet charitate. *Exod. 8.*

Explanatio Figurarum Iconismi II.

SAnctiſsimam Perſonarum Triadem figurâ præcedenti expreſſam, ambiunt bis quatuor ſymbola exprimentia virtutes, & chariſmata Sancto ROMEDIO à DEO conceſſa.

Figura. A. Denotat ardentiſsimũ Sancti ROMEDII in convertendis gentilibus zelum, quô corda illorum Divino amore inflammavit, & mentem eorum ad cognoſcendum DEUM illuminavit. Symbolum illius ità ſonat: *Da mihi animas.* Geneſ. 14.

Figura. B. Repræſentat ſolitariã S. ROMEDII converſationem, qui tanquam Turtur inter pios gemitus, & devota ſuſpiria, in deſerto vitam tranſegit, adjectum eſt Symbolum. *Vox Turturis audita eſt.* Cant. 2.

Figura. C. Per Liliũ exprimit illibatam S. ROMEDII caſtitatẽ, quam uſque ad extremum vitæ intemeratam conſervavit, inſcriptúmque eſt Symbolum: *Flos de radice ejus.* Iſaiæ. 11.

Figura. D. Adumbrat invictã S. ROMEDII in bono propoſito conſtantiam: nam de omnibus tentationibus retulit palmam; additum eſt Symbolum: *Juſtus ùt palma florebit.* Pſal. 91.

Fi-

Iconismus II.

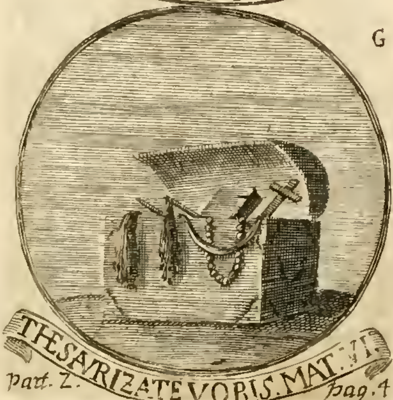

Figura. E. Contemplandum proponit in præruptis ſaxis extructum S. ROMEDII eremitoriũ, & oratorium, cum lemmate: *Similabo eum viro ſapienti, qui ædificavit domum ſuam ſupra petram.* Matth. 7.

Figura. F. Producit S. ROMEDII profuſiſsimã erga pauperes liberalitatem, qua ſe exſpolians, illos ditavit. Annexa eſt inſcriptio: *Manus ſuas aperuit inopi, & palmas ſuas extendit ad pauperem.* Prov. 31.

Figura. G. Oſtẽdit pia S. ROMEDII opera, mortificationes, & afflictiones corporis, quibus carnem ſuam in ſervitutem redegit. Adjuncta eſt inſcriptio: *Theſaurizate vobis theſauros in cælo.* Matth. 6.

Figura. H. Denotat S. ROMEDII devotã peregrinationem, in qua Romæ ſepulchra Martyrum pientiſsimè viſitavit. Adſcriptum eſt Symbolum: *Perfice greſſus meos in ſemitis tuis.* Pſal. 16.

Explanatio Figurarum Iconiſmi III.

IN feneſtrarum interſtitijs, quæ Cupulæ feneſtras quatuor æqualibus ſpatijs à ſe diſcriminãt, curioſi Lectoris animum ſuſpendunt quatuor ænigmata, hoc diſticho comprehenſa.

Thau me cõſtruxit, Thau ſtructã ſanctificavit,
Thau verſu ornavit, Thau Sacer oſſa dedit.

HOrum mysteriorum Sphyngem, & simul Oedypum egit Illustrissimus & Reverendissimus Dominus, Dominus, JOANNES FRANCISCUS, L. Baro de Talmberg, Episcopus Regino-Hradecensis (Titul:) Antistes Literatissimus, Poëta extemporaneus, & in fabricandis Poëticis artificijs felicissimus, qui his duob9 præfatis versibus hos latentes sensus velavit.

Thau me construxit.

DEnotat Illustrissimum ac Excellentissimum Dominum ROMEDIUM CONSTANTINUM Comitem de Thun, cujus pia liberalitate, & indefessâ industriâ, ex speciali erga S. ROMEDIUM devotione Sacellum conditum est.

Thau structam sanctificavit.

INdicat Reverendissimum ac Celsissimum Principem JOANNEM ERNESTUM è Comitibus de Thun Archi-Episcopum Salisburgensem, qui hanc Capellam Anno 1692. Die 2. Septembris solenni ritu consecravit.

Thau versu ornavit.

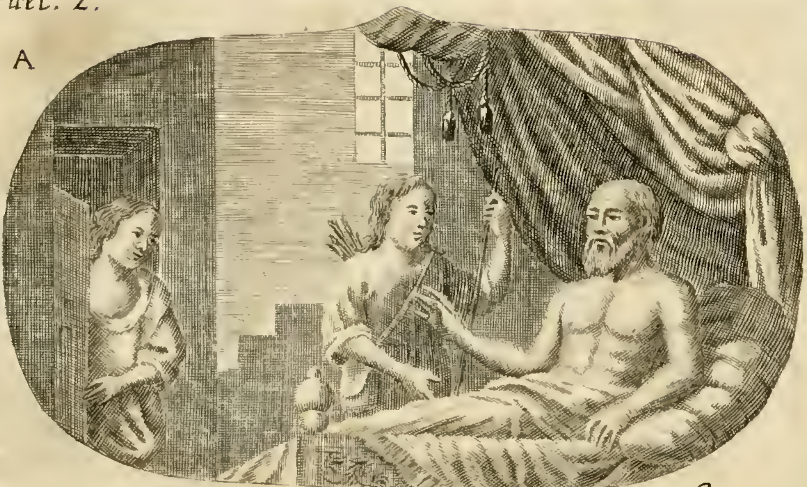
IN hoc ænigmate se ipsum intellexit altè memoratus Illustrissimus & Reverēdissimus Præsul & Baro de Talmberg, qui diversorum carminum huic Sacello inscriptorum Author fuit.

Thau sacer ossa dedit.

ALludit ad S. ROMEDIUM Comitem de Thaur, hujus splendididissimæ Capellæ Patronum, cujus notabilis pars Reliquiarum è Tyroli in Boëmiam translata, in hoc loco religiosâ colitur pietate.

Ex-

A

ESAV.

B

NAAMAN.

ICONISMVS IV.

C

RVTH.

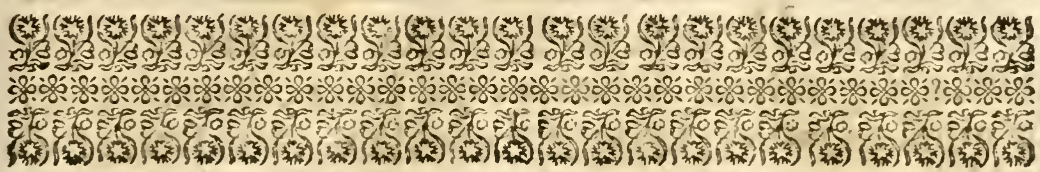
D

OBEDEDON.

Josep di Rossi del:

M: Riuola sculp:

Explanatio Figurarum Iconismi IV.

EXtremitatem Cupulæ ambiunt ſedecim Figuræ ex Sacræ Paginæ hiſtoria deſumptæ, quas ſuprà cum laude nominatus Illuſtriſsimus Dominus Epiſcopus Baro de Talmberg his verſibus complexus eſt.

E ſau, N ahaman, R uth, O bededon, M athathias
E lias, D avid, J ob, U rias, S amuel.
A ſa, T hou, H abacuc, A nanias,* V idua, R achel

* Poëtic. Licent.

Nec myſterio vacant hi ſcripturiſtici verſus; ſi enim initiales horum nominum literæ conjungantur, in hunc ſenſum concurrent.

EN ROMEDIUS A THAUR.

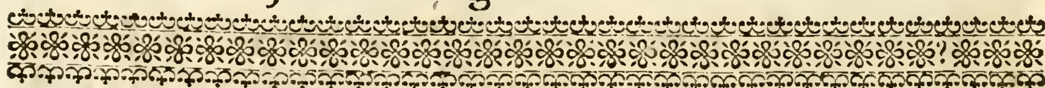
Porrò particulares harum imaginum hiſtoriæ, ex infallibili Sacræ ſcripturæ relatione deſumptæ ſequentibus declarantur.

In Figura **A.** repræſentatur filius Patriarchæ Jacobi piloſus *Eſau*, qui externâ corporis hirſutie villoſos & ferinos mores prodebat, adſtat ille parenti ſuo paternam ab illo accepturus benedictionem, ſed à Germano ſuo, matris inſtinctu non illicitâ fraude, præventus (qui favente patris cæcitate, paternæ dexteræ ſubrepſit) primatum amiſit, & benedictionis prærogativam. Geneſ. 27.

In Figura B. penicillô expressus cernitur Princeps militiæ Regis Syriæ *Nahaman*, qui juxta ethymologiam sui nominis *pulcher*, sed leprâ fœdus fuit. Hic svasu puellæ Hebrææ, pro recuperanda valetudine, Prophetam Eliseum accedens, ab eo septies in Jordanis lavacro balneare jussus est. In hoc amne thermas nactus saluberrimas luem eluens aquis, & corpore, & animo munditiam pueri parvuli assecutus est. 4. Reg. 5.

In Figura C. spectantium oculis proponitur *Ruth* Moabitis, quæ fame compellente Socrum Noëmam sociam secuta, patrium linquens solum advena fuit in terra Judæa. Hæc spicas legendo in agro Booz propinqui sui, affectum illius collegit, & facta est thori illius collega. Ex ea genitus est Obed, & ex illo descendit JESUS, qui vocatur CHRISTUS. Ecce quantô mysteriô spicæ hujus Moabitidis præluserunt frumento Electorum. Ruth. 2.

In Figura D. exhibetur *Obededon*, ad cujus domum divertit Arca DEI Israël, factúsque est per trium mensium spatium Arcæ pretiosissimæ Thesaurarius & custos. Magna profectò res est in domo sua recipere Deum hospitem, & illum habere inquilinum. Semper servitur illi cum fœnore, quia solvit centuplum. Hanc profusam DEI liberalitatem expertus est religiosus Hospes DEI, nam de illo refert Sacra pagina: *Benedixit Dominus Obededon, & omnem domum ejus.* 2. Reg. 6.

Explanatio Figurarum Iconismi V.

IN Figura E. *Mathathiæ* zelus exprimitur, qui sinè populo Princeps, sinè templo Pontifex, se, fili-

filios, totámque familiã suam ad sacrã militiam contra impios gentiles conscripsit, læsi Numinis injuriam vindicare desiderans sese morti obtulit, ut transgressorem Legis morti tradere posset. Unde Judæum desertorem idolis adolentem in ipsa ara trucidavit, & Regis Antiochi ministrum Hebræos ad idololatriam compellentem zeloso ausu pariter interfecit, nec dubitavit Sacerdos fieri & carnifex, ut Numen iratum placaret. 1. Machab. 2.

In Figura F in scænã prodit Elias, qui Aulam Achab, & impiæ Jezabelis, totúmque populum Israëliticum deserens, & in desertum se recipiens, ab omnibus desertus esse videbatur. Non tamen fuit desertus à DEO, qui neminem deserit, nisì priùs ab illo deseratur. Imò se deserentes non deserit, sed illos etiam ingratos ad viam salutis reducit. Hic benignissimus DEUS Eliam obsequiô corvorum panes & carnes adferentium quotidie pavit, qui nunquam cras, cras crocitando ministerium suum procrastinàrunt.

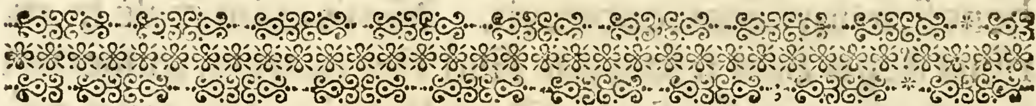
In Figura G pastoritij pueri Davidis triumphus repræsentatur, qui carneum Philistinorum propugnaculum Goliam prosternens, unicô fundæ suæ lapide jamjam ruentem Hebræorum Rempublicam solidavit. Pro quo beneficio invidiam reportavit. Nimis enim malè in auribus Regis Saul resonabat illud Hebræarum mulierum canticum, *percussit Saul mille, David autem decem millia.* Et hic est stylus mundi, pro beneficijs maleficia rependere. 1. Reg. 18.

In Figura H speculum patientiæ Job proponitur, qui perditis rebus, amissis filijs, nec ipsam carnem, quæ ipsi sola remanserat, salvam potuit obtinere, denique (ut vulgariter loquar) omnia diabolus rapuit, præter solam uxorem, quam teste S. Augustino, *non dimiserat marito consolatricem, sed suæ tentationis adjutricem, fecerat eam novam Evam, sed ille non erat vetus Adam. Fortior fuit Job in doloribus,* De tempore barbarico c. 6.

ribus, quàm ille Adam in nemoribus, iste non cessit tormentis, iste superatus est in delicijs.

2. Reg. c. 11. In Figura I se obtutui offert Urias inter milites Davidis non postremus heros, sed infelix maritus. Uxorem habens non habebat, nam illum ex conjugis amplexibus ad lacertosam luctam, ex pulvinaribus ad bellicos pulveres, à tecto ad tentorium ferreus Mars abstraxit. In absentia mariti Bethsabea Davidem, qui manu leonem straverat, visu perculit & prostravit, & dum sordes corporis ad fontem abluit, magis inquinata recessit. O infelix Urias, quem priùs occiderunt Davidis literæ, quàm hostium armatura.

In Figura K objectũ picturæ est Propheta Samuel, qui à matre in templo impetratus, vicissim templo est oblatus, officijs cum DEO certante Matre. Adhuc puer factus est custos templi, & templum DEI. Post hæc creatus summus Sacerdos DEI, & judex populi, Philistæos Cæli fulminibus vicit. Duos Reges populi Israëlitici unxit, Saulem, & Davidem. Primum lenticulâ olei, alterum pleno cornu perfudit, quia Sauli unctione sua *cor in melius immutavit.* Davidem verò ante unctionem esse *Virum secundùm cor DEI* deprehendit.

Explanatio Figurarum Iconismi VI.

3. Reg. 15. N Figura L exhibetur zelus Asæ Regis, qui fecit rectum ante conspectum Domini. Abstulit ille effœminatos de terra, nè illam spurcitijs suis contaminarent. Matrem suam Priapi antistitem à tam turpi offi-

cio

ASA.

THOV

HABACVC.

ANANIAS.

VIDVA.

RACHEL.

Joan: Steger del: ICONISMVS.VI. M: Rinola sculp:

cio removit, evertitque lucum, & infamem speluncam, omnium libidinum sordibus conspurcatam. Ipsum verò abominabile Priapi idolum combussit in torrente Cedron. Nec mirum est hujus salacissimæ statuæ truncum inter Cedronis undas fuisse combustum, cùm Venus ex undis nata, in ipsis aquis ardeat.

In Figura M repræsentatur historia THOU, qui jam in illo seculo insignis politicus fuit. Postquã enim inter Philistæos & Moabitas Rex David arma victricia circumtulisset, & Adarezer Regem Soba oppressisset, nec non Syros Adarezer auxilium ferentes prælio vicisset: in hac belli flamma, dum proximus arderet Ucalegon, Thou Rex Emath, cùm se imparem resistendo videret, in arena consilium cœpit, missóque proprio filio ad Regem David, pacem poposcit, de tam insignibus victorijs eidem congratulando. Profectò Thou in hac prudenti submissione, si non politicum hominem, saltèm politicum Regem egit. *1. Paralip. 18.*

In Figura N oculis se sistit Prophetæ Habacuc è Judæa in Babylonem mirabilis translatio. Projectus erat in lacum leonum Propheta Daniel, ferocissimarum belluarum esca futurus. Sed quamprimum ille os suum ad orandum aperuit, DEUS ora leonum conclusit. Et nè fame servus DEI torqueretur, famosum factum est miraculum: nam Angelus Domini apprehenso vertice Prophetæ Habacuc, illum unà cum prandio, quod messoribus suis paraverat, in capillo capitis sui in Babylonem transtulit ad famentem Danielem. Verè tunc nonnemo Poëtarum canere potuit: *Omnia sunt Habacuc tenui pendentia filo.*

In Figura O se spectandum offert Ananias præclarus CHRISTI discipulus, cum Saulo luminibus privato. Ibat ille inter prima nascentis Ecclesiæ exordia acceptis à Magistratu Judæorum mandatis tumidus, & conceptis in Christianos supplicijs truculentus. Sessorem suum *Actor. 9.*

 equus

equus portare ampliùs non valuit, qui ipsi DEO factus est gravis. Cælesti voce turbatus, & caballo deturbatus, atque terræ allisus, cælestia sapere cœpit Saulus, & visu perdito, ad omnia cætera cæcus, DEUM vidit. O quàm benignus est DEUS, perdita lumina persecutori Ecclesiæ per Ananiam restituit, & lumen fidei in mente illius accendit, & sic semel cæcum dupliciter fecit videntem.

In Figura P producitur Vidua Sarephtana, quæ viduato viro, sed non spoliata virtute, in facultatibus domesticis pauper, sed in facultate benefaciendi prædives, in omnium rerum extrema caritate supremam Prophetæ Eliæ exhibuit charitatem. In summa victûs penuria nihil illi superfuit nisì pugillus farinæ in hydria, & paululum olei in lecytho, & tamen utrumque obtulit ignoto hospiti, illumque prætulit filio & sibi. Remuneratus est hanc misericordiam DEUS: ut lecythus olei nunquàm deficiens videretur carere fundo, & pugillus farinæ vix uni sufficiens pro tribus alendis superabundaret.

3. Reg. 17.

In Figura Q penicillo expressa est Rachel, in tentorio stramentis insidens, quibus furtum suum celabat. Inter hæc tamen furta innocens permansit, nec illam ream accusare potuit, nisì sacrilega impietas, cujus patrocinium vera religio suscepit. Veri Numinis cultum ut extolleret, idola patris sustulit, quæ quia Divinum furabantur honorem, illa vicissim furtô abstulit, & quia indigna fuerunt thuris fumo, sub fimo camelorum abscondit.

Genes. 30.

Explanatio Figurarum Iconismi VII.

SUb Figuris iconismo præcedenti explicatis diversa cernuntur insignia, quæ gloriosas dignitates in Ecclesia

ſia DEI obtentas à cõſangvineis Comitibus de THVN ex parte Excellentiſsimi Domini Fundatoris, & Comitibus de SALM, ex parte Illuſtriſsimæ Dominæ Conjugis BARBARÆ FRANCISCÆ Comitiſſæ de SALM repræſentant. Hæ Figuræ ſunt inſignia Eccleſiarum, quibus præfuerunt, aut ſpiritualium dignitatum, quibus fulſerunt illuſtriſsimæ Perſonæ ex utroque Stemmate oriundæ. Porrò ſciendum eſt earum nomina iteratis vicibus produci, quæ pluribus Eccleſijs præfuerunt.

Ut autem benevolus Lector ex parte Glorioſæ ſtirpis Salmenſis & Familiarum cum eadem connexarum notitiam aliqualem ſaltèm habeat, hiſce pauculis lineolis eundem informandum duxi. Antiquiſsimi hujus Stemmatis Maximorum Regum & Ducum feracis, & incredibili penè rerum præclarè geſtarum glòriâ percelebris, Fundator fuit SALMO vel SALMON heroicus Princeps, Frater COLENCI Tongrorum Regis in ordine nono, qui primus Comes Salmenſis, ab Arce, quam ſuo nomine decoravit, dictus eſt. Uxor illius fuit CLOTILDIS Filia ARRIOVISTI Regis Saxonum. Pro Gentilitio inſigni geſſit duos rubros Salmones in campo albo, & hoc ante CHRISTUM natum 86. annis actum eſt.

Ab hoc glorioſo Principe poſt aliquot generationes deſcendit JULIANUS I. Comes de SALM, cujus filius, vel (ùt aliqui volunt) frater Germanus, Tiberij Cæſaris caſtra ſecutus ocularis teſtis fuit mirabilium, quæ in crucifixione Salvatoris noſtri in Monte Calvariæ contigerunt. Novorum enim locò ex Civitate Jeroſolymitana ad Domum Paternam ſequentia perſcripſit: *Diebus iſtis condemnârunt ad infamem mortem Judæi Prophetam ſuum, quem JESUM à Nazareth vocârunt. In morte hominis iſtius, terra fuit concuſſa, & tam horrendi ſaxorum auditi fragores, ut urbem totam ruituram exiſtimarem, & diem inſuper in noctem verſam per tres quaſi horas.* Hæc epiſtola in cortice exarata, cum

d com-

compluribus æternâ memoriâ dignis monumentis in horrendo Civitatis Passaviensis incendio flammis absumpta est.

Memoratu quoque dignum est, quod in historia Comitum Salmensium Hieronymus Henninges de SYMETRIO scribit his verbis: *Symetrius primus Gissiæ Comes à Salmis, primus Christianam fidem suscepit, baptizatus à Materno Rhenensium Apostolo: qui hujus nepotem ex consangvineo à mortuis excitavit, & Baptizato nomen Materni indidit. Obijt Anno Christi* 106. *Martyr Christi.*

Processit continuatâ serie hæc Illustrissima Familia Comitum de SALM, usque ad HENRICUM II. qui Senior est appellatus, & Anno Christi 771. traditur obijsse. Hic post annos propè octingentos à condito veteri Comitatu in Arduenna novum in Lotharingia Superiore ad fines Alsatiæ condidit, cui non ad distinctionem Familiæ, sed discretionem Comitatuum albos in campo rubro Salmones pro insigni dedit. Reliquit ille post se duas proles, videlicet HENRICUM III. cognomentô JUNIOREM & Filiam FELICITATEM. Iste HENRICUS fuit ultimus Comes à SALMONE descendens. Unicam habuit filiam superstitem HEDWIGEM. Nè tamen cum illo Nomen Comitum de SALM interiret, ex Sorore sua FELICITATE nepotem HENRICUM in hæredem Comitatûs & Nominis adoptavit, eidémque Filiam suam HEDWIGEM in conjugem dedit.

Soror autem HENRICI III. FELICITAS, acceptô Comitatu veteri in Arduenna cum rubris Salmonibus, à Patre suo nupta FRIDERICO DUCI MOSELLÆ, hunc Comitatum illi pro dote attulit, qui primus è Ducibus MOSELLÆ Comes de SALM dictus est. Ex horum matrimonio progenitus fuit

SADIGERUS Dux MOSELLÆ & Comes de SALM Equitum Magister sub LUDOVICO PIO Batavos

tavos subjugavit, rebelles Imperatori in agro Lucensi in ordinem redegit, Victor in Ubiorum finibus contra Normannos extitit, verùm in ipsius pugnæ recessu occubuit. Heroicus hic Princeps præter alias proles genuit duos filios:

REINERUM, qui & RANERUS, RAGNERUS, REGINALDUS à nonnullis nominatur, & HENRICUM IV. REINERUS seu RAGNERUS cognomentô MAGNUS ex MOSELLANO Duce, & Comite Arduennæ, Buillionæique, à LOTHARIO Imperatore Dux Lotharingiæ investitus est circa annum Christi 860. Et ab hoc Magno Principe propagationem suam derivant Duces Lotharingici.

Frater REINERI HENRICUS IV. & Nepos FELICITATIS, Filius adoptivus HENRICI III. Comitis ultimi de SALM, matrimoniô junctus fuit (ùt suprà dictum est) HEDWIGI Filiæ HENRICI III. quæ eidem dotis nomine attulit Comitatum Salmensem in Arduenna; Et sic factus est Dominus utriusque Comitatûs, tam rubris, quàm albis Salmonibus insigniti.

HENRICO IV. successerunt: HENRICUS V. RAIMBALDUS, SIGARICUS, qui utriusque Comitatûs Domini permanserunt.

THEODORICUS autem Comes de SALM ultimus utriusque Comitatûs Dominus, divisit eos inter duos suos filios.

CAROLO hujus nominis V. Comiti de SALM dedit Comitatum veterem Salmensem cum rubris Salmonibus & albo Campo in Arduēna; HENRICO autem novū Comitatum in Lotharingia cum albis Salmonibus in rubro campo assignavit.

Per posteros CAROLI V. Salmensis Sangvis ad præcipua totius Europæ Stemmata est derivatus. Nam ab HENRICO Comite de SALM Primus Portugalliæ

Rex descendit, rarâ sanè & memorabili fortunâ: prænominatus enim HENRICUS in terram Sanctam proficiscens contrariâ inter procellas maris jactatus tempestate, ad Portugalliam optimô suô fatô delatus est, ubi ALPHONSO VI. Castellæ Regi heroicis suis facinoribus contra Saracenos & Mauros strenuè pugnando perutilem navavit operam. Hunc ergo Heroëm, ut sibi Rex devinciret, eidem Filiam suam Theresiam cum Comitatu Portugalliæ (nunc Regno) pro conjuge dedit. Ex his progenitus est:

ALPHONSUS I. Rex Portugalliæ qui post devictos unô præliô quinque Maurorum Reges, ab exercitu suo Rex salutatus est. Hic quinque Christi Vulnera, tanquam victoriæ suæ tesseram posteris suis pro gentilitio insigni reliquit. Ab hoc Rege Illustrissimus sangvis Comitum de SALM in Reges Portugalliæ, Hispaniæ, Galliæ & Serenissimam Domum Austriacam est deductus.

Reges Portugalliæ & Hispaniæ.

COMITES de LüTZENBURG, Sangvinem Salmensem hauserunt ab HENRICO BLONDO, primo ex Stemmate de SALM Comite Lützenburgensi: & consequenter Reges Boëmiæ à JOANNE COECO, usque ad **AUGUSTISSIMUM CÆSAREM LEOPOLDUM.**

DUCES LIMBURGI per CAROLUM V. altè memoratum Comitem de SALM facti sunt hujus Illustrissimæ Domûs Consangvinei. Denique Comites REIFFERSCHEIT, Comites de FALCKENBURG, Comites RHENI, Comites à LIGNI, Comites FANI SANCTI PAVLI, omnes de SALMENSI sangvine ex hac CAROLI V. Linea participârunt.

Nec minùs gloriosa est Comitum de SALM altera linea HENRICI VI. quæ pro Gentilitio scuto utitur albis Salmonibus in Campo rubro. Hujus Comitatûs ditio integra permansit, usque ad tempora JOANNIS V. qui illam

illam divisit inter duos filios suos circa annum 1430. SIMONI dedit mediam inter JURA & VOGESIJ montana Comitatûs partem, & reliquã assignavit JOANNI VI.

Pars hujus Salmensis Comitatûs per JOANNETAM SIMONIS filiam facto conjugiô ad JOANEM Comitem WILDT & RHENI translata est, ex quo matrimonio Salmensis sangvis ad Comites WILDT & vulgò dictos REINGRAFFIOS defluxit.

Ex JOANNE VI. prognati sunt JOANNES VII. & NICOLAUS II. horum primus partis Comitatûs ad parentem suum spectantis factus est Dominus, quæ etiam apud Comites de SALM permansit usque ad CHRISTINAM Comitissam de SALM, quæ nupta FRANCISCO de VAUDEMON Duci Lotharingiæ eidem hanc Comitatûs partem pro dote attulit. Ex hac CHRISTINA descenderunt moderni Principes Lotharingiæ.

Alter Fratrum NICOLAUS II. Illustrissimum Stema de SALM ad Hæreditarias Serenissimæ Domûs Provincias induxit: Factúsque est FERDINANDI Regis Ungariæ Consiliarius, Camerarius, & Supremus Austriæ Capitaneus. Hic fortissimus Heros Turcas ad Zagrabiam, Venetos ad Verronam vicit: à MAXIMILIANO I. Imperatore opibus & honoribus auctus, FRANCISCUM Regem Galliæ ad Ticinum cæpit Annô 1525. In obsidione Viennensi, dum, dirutis mænibus, se irruentibus Turcis opponit, saxô perculsus lethale vulnus accepit, & victoriæ suæ immortuus est. Gloriam paternam æmulatus est

NICOLAUS III. Comes à SALM & NEüBURG ad OENUM, aurei Velleris Eques, Posoniensis Regionis Præfectus, FERDINANDI Romanorum, Ungariæ & Bohemiæ Regis intimus Consiliarius & Camerarius, Hungariæ, Sclavoniæ, & Croatiæ supremus Capitaneus. De hoc Illustrissimo Heroë scribit Hieronymus Henninges,

 illum

illum à JOANNE PANNONIO, Rege in fratrem, admiratione virtutis, adoptatum, ac ab eodem, ùti & SOLYMANNO Turcarum Tyranno amplissimis muneribus, cùm apud ipsos Legatum FERDINANDI Regis ageret ornatum fuisse. Obijt Agriæ Anno 1550.

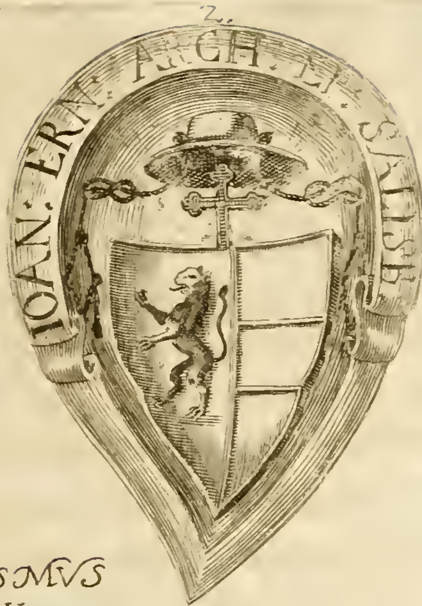
A tam gloriosis Majoribus per CAROLUM Comitem de SALM & NEüBURG ad OENUM descendit BARBARA FRANCISCA Comitissa de SALM. Quæ nupta Illustrissimo ac Excellentissimo Domino ROMEDIO CONSTANTINO Comiti de THUN ex quinq; quas exixa est, prolibus unicum superstitem habet Filium ROMEDIUM SECUNDUM Comitem de THUN, cujus Illustrissimi natales in amplissima icone exactissimè deducti, ad calcem libri reservantur.

Nunc ad explanationem figurarũ in iconismo contentarum me converto.

Numero I.

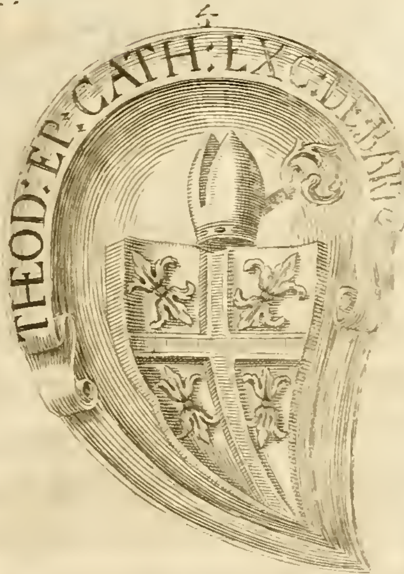
REpræsentatur Insigne Archi-Episcopatûs Salisburgensis, cui gloriosè præfuit, & profuit Eminentissimus & Celsissimus Princeps GUIDOBALDUS è Comitibus de THUN, Sacræ Ecclesiæ Romanæ Cardinalis. Vir ad Summa natus, cujus gloriosa acta in opusculi hujus decursu sæpiùs deprædicantur. Ultra hæc omnia, cùm serò ad manus meas pervenerit exemplar literarum Apostolicarum, ex quibus facilè erui potest, quantæ æstimationis apud CLEMENTEM IX. Summum Pontificem fuerit Princeps Eminentissimus, mihi piaculo duxi illud silentio præterire: adeoque illius contentum publicæ luci expono.

1.

2.

ICONISMUS
VII.

3

4.

part: 2. pag: 18.

CLEMENS PAPA IX.

Ilecte fili Noster salutem & Apostolicam benedictionem. Ex literis tuis nuper acceptis de Comitiorum Ratisbonensium Præsidentiâ relinquendâ Te cogitare, ingenti sanè cum animi nostri molestia & sollicitudine perspeximus, reputantes nimirum, quantum ea Præsidentia securitatis, & emolumenti, cunctis Catholicæ Religionis & communis boni rationibus in ijsdem Comitijs per tot annos attulerit: & idcircò muneris Pontificij charitate perurgente commoti, ut à Te summoperè postulemus (quod his literis profectò facimus) nè tantum auctoritatis, consiliorum, studijque Tui præsidium hoc tam inopportuno tempore utilitati publicæ subtrahas, cui certè proprij commodi, aliarumque rerum tuarum rationes omnes in hâc eâdem causâ tamdiu summâ cum tui laude gloriâque posthabuisti. Hunc autem tanti decoris tantorumque penes DEUM & homines promeritorum cursum intempestivè nunc abrumpi, atque tot sumptus, labores & res gestas incassùm cadere, aut saltèm detrimentum non leve subire, nunquam spectata sapientia, nec minùs eximius Zelus ac pietas tua ullo pacto, utì confidimus, pati poterit, cùm præsertim id etiam vel amori Paterno nostro Te libenter daturum esse credamus, qui sicut egregias virtutes, animíque præcelsi Tui magnitudinem plurimi facimus, arctéque complectimur; ità quoties occasio tulerit, optatis, rebusque cunctis tuis usque præsto erimus.

Quod si forsan hæ literæ Te jam ex Comitijs digressum invenerint, ut ad ea statim redeas, & eandem Præsidentiam reassumas, omninò cupimus, & à Te vehementer

ter expoſcimus; tribues hoc totum DEI cauſæ, & perpetuæ obſervantiæ tuæ in hanc Sanctam Sedem; cujus equidem cùm impensè ſtudioſum uſque Te præſtiteris, nunc ei potiſsimum obſequi voles in rebus Candiæ ad univerſæ rei Chriſtianæ ſecuritatem, & ſalutem tantopere pertinentibus.

Illis igitur in tam gravi diſcrimine conſtitutis, ut Principum Catholicorum opem & auxilium præcipuè in Comitijs quantum poteris, hortationibus, officijs & exemplo quoque propriæ liberalitatis impetrare contendas, etiam atque etiam, uti pariter literis alijs egimus, à Te flagitamus. In quo prorsùs illud unicè neceſſariam eſt, ut quidquid ab eis præſtari poterit quanto citiùs aut ſtatim potiùs tribuatur, cùm inſtante periculo præſentaneo, omnis etiam longè validioris ſubſidij ſinè celeritate certitudo penitùs inanis & vana reddatur. Interim Tibi dilecte Fili Noſter ex tuis æquè generoſis ac pijs conſtantis incœpti progreſsibus, ut feliciter aſpiret Dominus, Apoſtolicam benedictionem peramanter impertimur. Datum Romæ apud S. Mariam majorem ſub annulo Piſcatoris die III. Martij M.DC.LXVIII. Pontific. Noſtri año Primo

J. F. Florentin.

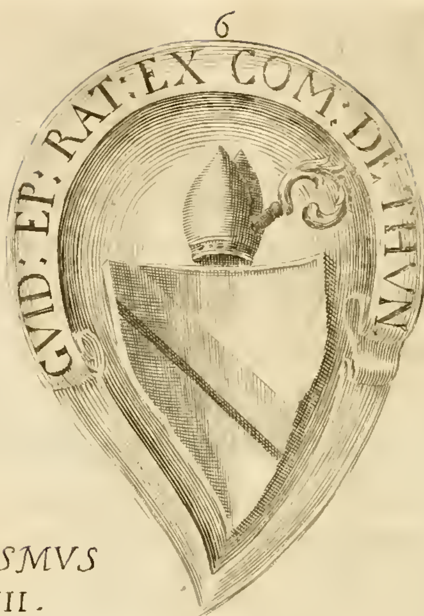
Numero II. Iterum producuntur inſignia Archi-Epiſcopatûs Salisburgenſis, cujus glorioſam Sedem defacto feliciter occupat Reverendiſsimus & Celſiſsimus Princeps JOANNES ERNESTUS è Comitibus de THUN, cui omnia fauſta & felicia exoptans, ſequentibus verſibus acclamo.

Opto DIV *regnet ſan*Vs C*an*Vs*q*V*e* Ioannes
*Erneſt*Vs DeT*h*V*n a*VXILI*ante* Deo.

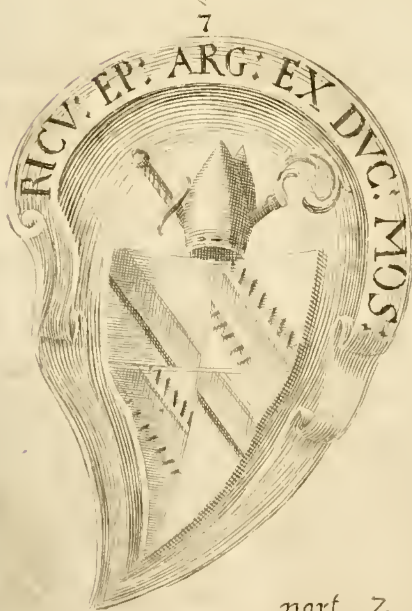
Numero III. Exhibetur inſigne Archi-Epiſcopatûs Colonienſis, cujus thronũ occupavit ENGELBERTUS

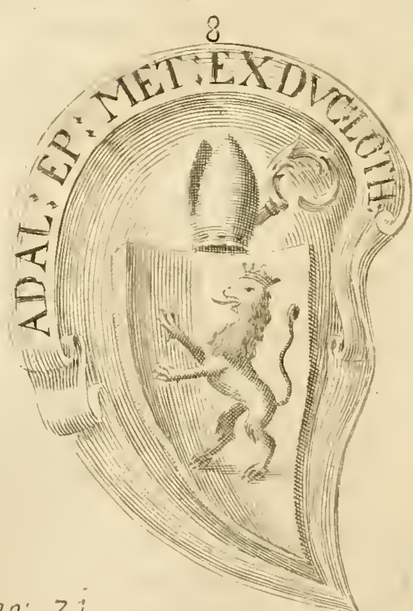
Co-

ICONISMVS
VIII.

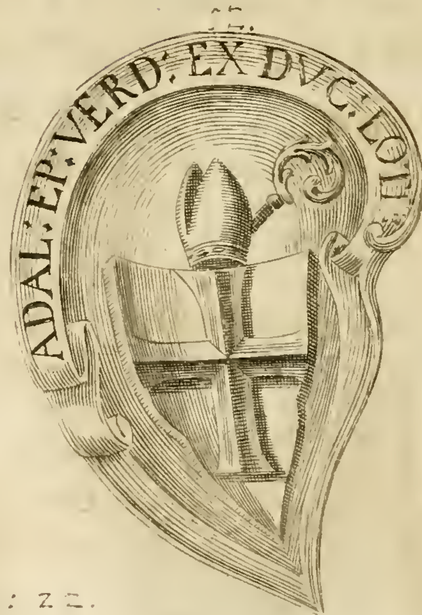
part. 2. pag: 21.

ICONISMVS
IX.

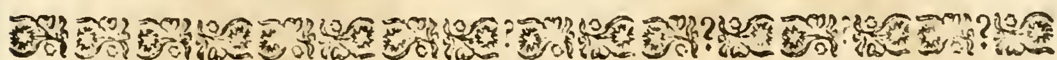

part: 2. pag: 22.

Comes à FALCKENBURG ex Comitibus de SALM descendens.

Numero IV. Visendum se offert insigne Ecclesiæ Catalaunensis, cujus Episcopale munus laudabiliter obivit Illustrissimus Præsul THEODORICUS Comes de BARRI Comitum de SALM Consangvineus.

Explanatio Figurarum Iconismi VIII. & IX.

Numero V. Delineatum cernitur Insigne Episcopatûs Passaviensis, ad cujus restaurationem temporibus afflictissimis, quasi de Cælo datus videbatur Celsissimus Princeps WENCESLAUS ex Comitibus de THUN. Illius in Ecclesiam Passaviensem merita, nulla unquam ex gratorum Successorum memoria delere poterit oblivio.

Numero VI. Se oculis objicit insigne Episcopatûs Ratisbonēsis, cujus Sedem occupans Eminentissimus Princeps GUIDOBALDUS de THUN, S.R.E. Cardinalis eundem maximis debitis profundè immersum, munificentiâ suâ plurimorum millium Imperialium adjutoriô, ex imo in sublime elevavit. Vide pag. 28. part. 1.

Numero VII. Spectantium luminibus occurrit Insigne Episcopatûs Argentinensis, cujus fidelem Antistitem egit RICUINUS è Comitibus de SALM, Filius SADIGERI JUSTI.

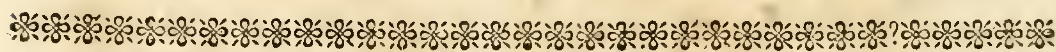
Numero VIII. Producitur Insigne Episcopatûs Metensis, cujus magnum Præsulem egit ADALBERO ex Ducibus Lotharingicis Comitum de SALM Sangvinem participantibus, oriundus. Electus fuit Cleri, populique votis. Ædificavit duo Monasteria Monialium,

unum in ipſa Urbe Metenſi, & alterum in Bliſacenſi pago SS. Trinitati Sacrum.

Numero IX. & X. Se obtutibus offerunt duo Inſignia, unum Epiſcopatûs Brixienſis, & alterum Tridentini, utrique cum ſumma laude præfuit ALPHONSUS è Comitibus de THUN, Vir magnæ prudentiæ, & eximiæ erga DEUM pietatis. Sub illius tempora tres quoque Germani Fratres Comites de THUN diverſarum Eccleſiarum infulis condecorati ſimul & ſemel rarô exemplô fulſerunt.

Numero XI. Delineatum oſtenditur Inſigne Epiſcopatûs Leodienſis, quem præclarô ſuô regimine gubernavit SIMON ex Ducibus Lotharingiæ & Comitibus de SALM ex Linea REINERI I. deſcendens.

Numero XII. Oculis proponitur Inſigne Epiſcopatûs Verdunenſis, cujus Paſtoralem curam geſsit ADALBERO ex Ducibus Lotharingiæ & Comitibus de SALM ſuam ducens Genealogiam.

Explanatio Figurarum Iconiſmi X. & XI.

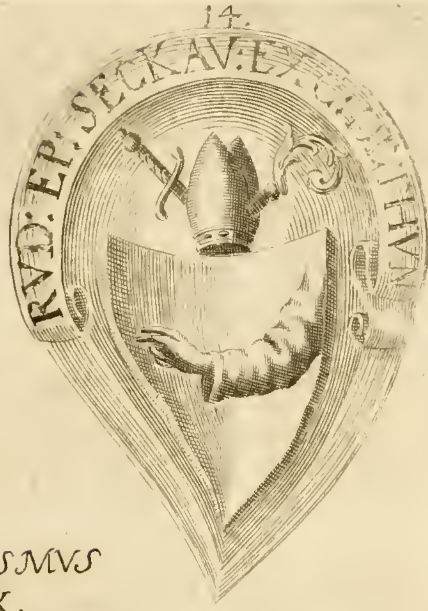
Numero XIII. Repræſentatur Inſigne Epiſcopatûs Gurcenſis, cujus infulâ decoratus fuit WENCESLAUS è Comitibus de THUN ANTISTES magnis Principibus annumerandus, qui ex innata ſua liberalitate huic Sedi de pretioſa argenteria, & ſumptuoſis mobilibus, munificentiſsimè proſpexit.

Numero XIV. Intueri licet Inſigne Epiſcopatûs Seckavienſis, cujus ſacram ſedem meritô ſuô defactô poſsidet RUDOLPHUS ex Comitibus de THUN, Princeps pro-

13.

14.

ICONISMVS
X.

15.

16.

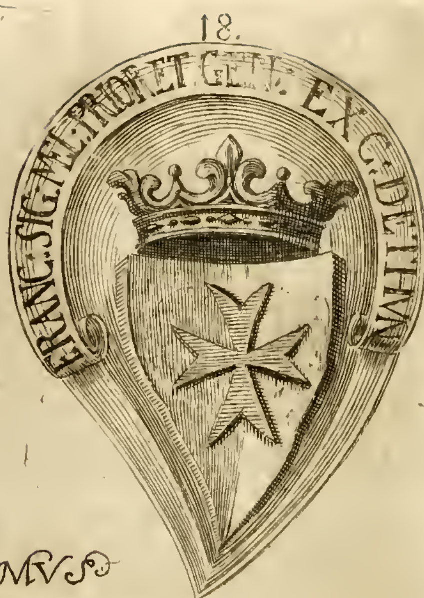

part: 2. pag: 22.

17.

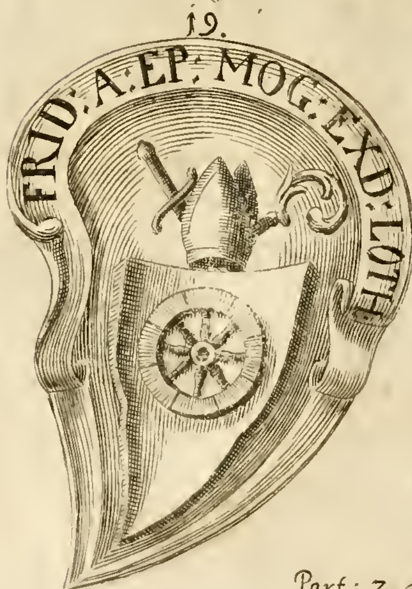

18.

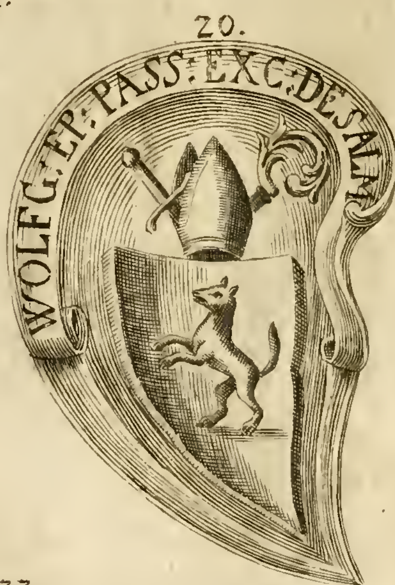

ICONISMVS
XI.

19.

20.

Part: 2. pag: 22.

propter illustres suas virtutes magnis dignitatibus reservatus, cui:

Tempore venturo DEUS, & Fortuna favebit.

Numero XV. Expressum cernitur Insigne Archi-Episcopatûs Trevirensis, cujus gubernacula rexit THEOBALDUS ex Ducibus Lotharingicis & Comitibus de SALM. Qui licèt in Catalogo Archi-Episcoporum Trevirensium non reperiatur: invenitur tamen apud Hieronymum Henninges.

Numero XVI. Spectantium obtutibus exhibetur Insigne Episcopatûs Tullensis, cujus Antistitem egit HENRICUS ex Ducibus Lotharingiæ, & Comitibus de SALM, stemma suum deducens.

Numero XVII. & XVIII. Sacra Melitentis Crucis refulgent Insignia, quibus olim exornatus fuit CHRISTOPHORUS ex Comitibus de THUN, Augustissimi Cæsaris FERDINANDI II. supremus Aulæ Præfectus. Præsentibus verò temporibus victoriosâ Melitensium Cruce gloriosus est FRANCISCUS ex Comitibus de THUN Prior & Commendator Kleinölsij, Gröbingæ, & Viennæ, Classis Melitensis Gèneralis, & Victoriosus contra Turcas & Barbaros Triumphator.

Numero XIX. In conspectum prodit Insigne Archi-Episcopatûs Moguntini, cujus sacram tyaram adeptus est FRIDERICUS ex Ducibus Lotharingiæ, & Comitibus Salmensibus descendens. Hic Princeps fundavit Moguntiæ Præposituram Sancti Petri.

Numero XX. Oculis se rursum ingerit Insigne Episcopatûs Passaviensis, in cujus throno resedit WOLFGANGUS ex Comitibus de Salm, ex Linea NICOLAI SECUNDI, qui ad ditiones Austriacas transmigravit, oriundus.

Explanatio Figurarum in Iconismis XII. XIII. XIV. & XV. contentarum.

Bsolutâ præcedentium Insignium explanatione, descriptionem ipsius fornicis aggredior, qui tali artificiô concameratus est, quasi decadi columnarum incumberet, cujus medium Principes Apostolorum PETRUS & PAULUS, reliqua verò duo extrema quatuor Evangelistæ & totidem Primarij Ecclesiæ Doctores (qui in Ecclesia DEI *columnæ esse videbantur*) sustentarent, ac fulcirent. Intervalla columnarum gratiosissimè exornant gesta & acta S. ROMEDII artificiosô penicillô elegantissimè expressa, prout huic operi sparsim insertæ icones abundè manifestant. Sub fornice per quinque fenestras figuræ ovalis copiosa lux Sacello illabitur, quarum proportio ut continuaretur, totidem picturæ per gyrum dispositæ in eadem figura ovali illis correspondent, quæ territoria ad historiam Sancti ROMEDII pertinentia repræsentant.

Galat. 2.

ICONISMUS XII. Exhibet delineationem CASTRI THAUR, quod Dynastæ SUMMONTORIANI antiquissimâ stirpe oriundi, utì & SCHROBENHUSIANAM ARCEM IN BOJARIA nec non SUMMONTORIUM condiderunt. Hæc THAURENSIS ARX DIVI ROMEDII Domus Natalis fuit.

ICONISMO XIII. Repræsentatur ANTEX, ANDEGS, vel etiam Andechs/ quod olim DAMASIA, vel Diessen appellabatur, ad Comites de THAUR pertinuisse ostenditur, per RAPOTONEM & ORTULPHUM Comites

ARX TAVR. Iconismus XII.

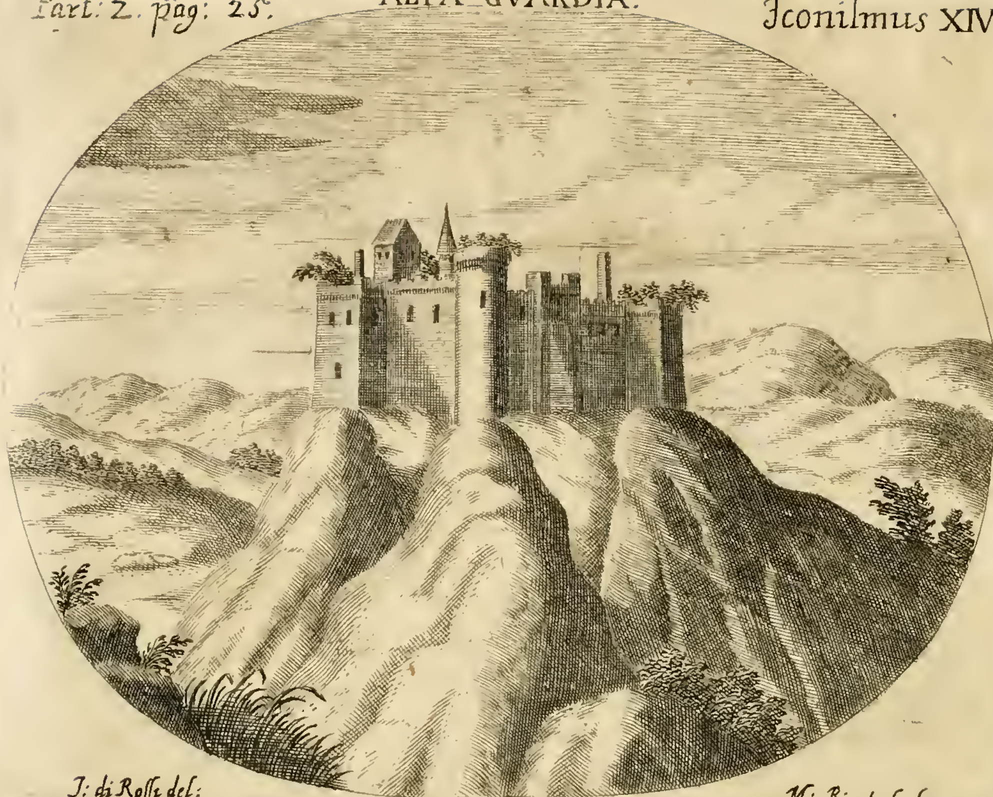

J. di Rossi del. M: Pitteri sculp:

ANDEX ANTIQVITVS ARX.

Ro. del: M. Riu

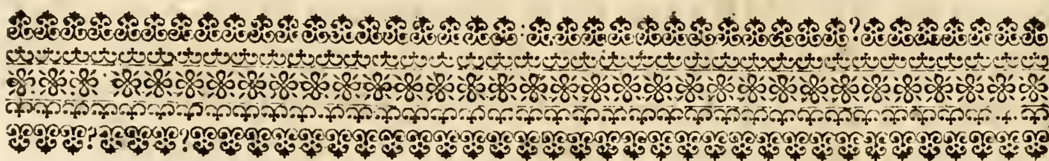

Part: 2. pag: 25.
ALTA GVARDIA.
Iconismus XIV.
J: di Rossi del:
M: Riuola Sculp:

Part: 2 pag: 25.
Iconismus XV.
Josep di Rossi del:
EREMVS S: ROMEDII.
M: Riuola Scul:

mites de THAUR, qui simul Domini in Andex & HOHENWARTH exstiterunt. Hoc Castrum successu temporis OTTO III. Comes de WOLFARTHAUSEN/ in templum transformavit, & B. V. MARIÆ dedicavit.

ICONISMUS XIV. Obtutibus offert SUMMONTORIUM, quod ALTA GUARDIA, ALTA SPECULA, & HOHENWARTH dicitur. Eosdem cum CASTRO THAUR habuit Conditores, proinde etiam illorum Dominio subjectum fuisse comprobatur. RAPOTONEM Comitem à THAUR in HOHENWARTH habitâsse historici produnt. Hanc Arcem postmodum WILLETRUDIS Soror ORTULPHI de SCHROBENHAUSEN/ cum illius consensu & auxilio in Parthenonem Sacrarum Virginum convertit Annô 1081.

ICONISMUS XV. Spectantium oculis proponit abstrusam S. ROMEDII Eremum, inter vastissimas cautes, & eminentia saxa sitam. Item Capellam illius, quam olim reparationis gratiâ conscendens faber, & fallente pede decidens, tam horribile præcipitium sinè noxa patrocinante S. ROMEDIO est emensus. Hunc prærup- *Vid. pag. 142. part. 1.* tum locum elegit ROMEDIUS, quem DEUS insigni miraculo comprobavit. In hac excelsa rupe, non tantùm corpore, sed etiam spiritu propinquior cælo factus, penè illud oculariter inspexit; inde allocutus est Numen & *con-* *Philip. 3.* *versationem suam in cælis habuit*, tamque altam rupem conscendendo vix non ipsum cælum corpore ingressus est. Placuerunt quidem semper montes DEO, sed non absque vallibus. Magni Sancti *montes DEI* appellãtur. Quem- *Psal. 35.* admodum autem dari non possunt montes sinè valle, ità nec sublimes Sancti sinè humilitate. Christiane Lector si Magnum Sanctum imitari cupis ROMEDIUM, illam perpende S. Augustini sententiam: *Altus est DEUS; humi-* *Serm. de Ascens.* *lias te, & descendit ad te: erigis te, & fugit à te.*

Descriptio Jurisdictionis Castri Fundi.

VIDE ICONIS:XVI.

Comitatus Tyrolis rarô naturæ opera sua variantis spectaculô, illam Regionē transeuntium oculos & mentes in stuporem rapit, dū in montibus valles in profundùm dehiscere, & in vallibus montes in altùm assurgere facit. In profundis vallibus elati montes superbiunt, & in superbis montibus submissæ valles ad humilia descendunt. In hac admiranda Provincia, Jurisdictio CASTRIFUNDANA sita in VALLE ANNANIA, quoad Spiritualia Episcopo Tridentino, quoad temporalia autem Serenissimis Principibus Tyrolis subjecta, est una ex principalioribus jurisdictionibus, quas dictus Comitatus in sui ambitûs gremio concludit. Originem ejus vel potiùs magìs antiquam possessionem à memoria hominum nobis manifestiorem, Burchlechnerus citatus à Comite Prandeis in sua Aquila Tyrolensi, à GOTTSCHALCO de CAGNO deducit, & ab hoc ad MAINHARDUM Comitem Tyrolis ejusq; successores Austriæ Archi-Duces devolutam scribit.

Vixerant jam tunc ante trecentos annos Illustrissimi de THUN à nobilissimarum Familiarum parentelis, Principum servitijs, & divitiarum magnitudine POTENTES nuncupati, qui tam extraordinariâ jurisdictione pollebant (uti ex attestatione Illustrissimorum Procerum Comitatûs Tyrolis in principio Libri allegatâ ostendi potest) ut *consimili jure aliorum in hac Regione Procerum seu Magnatum nullus gaudere reperiatur.* Præ-

ICONISMVS XVI.

J. di Rossi del: M: Rivola sculp

IVRISDICTIO CASTRIFVNDI ET ARSII.

Præfatis Dominis de THUN in principio ſæculi 1400. Sereniſsimi Archi-Duces Auſtriæ præclariſsimorum meritorum intuitu, præmij locô hanc jurisdictionem primis annis, ſimplicis in modum pignoris, poſtmodum autem eorum meritis inceſſanter creſcentibus, in pignus venditium clementiſsimè conſignârunt. Extendit ſe hæc Jurisdictio ad varia Oppida, Villas, Caſtella aliásque complures poſſeſsiones, cum Tridentino Principatu commixtas. Principaliorem in hoc territorio locum obtinent duo Caſtella, quorum unum quatuor turribus angularibus elegantiſsimè munitum VIGNEA appellatur, & ad Excellẽtiſsimi hujus Libri MECOENATIS allodialia bona ſpectat: alterum verò CASTELFUND nuncupatur, in quo Reſidentia, & tam civilium quàm criminalium cauſarum forum eſt. Sævijt in hanc fabricam ante viginti & aliquot annos immitis Vulcanus, & penè totam in cineres redegit, illam tamen per tempeſtivam & neceſſariam reparationem à totali ruinâ vindicare conceſſum eſt.

Jurisdictionis Caſtrifundanæ Præſes eſt Territorij Capitaneus, cum ampliſsima poteſtate & plenipotẽtia inſtructus, ad quem etiam Jus Appellationis adpertinet. Huic ſuccedit Judex ſeu Vicarius in utroq; Jure verſatiſsimus, & potiſsimùm Doctorali Laureâ condecoratus, qui etiam ſimul primæ inſtantiæ competens caput repræſentat, reſervato Jure Tertiæ inſtantiæ ad Excellentiſsimum Regimen Oenipontanum. Hunc ſequuntur ſuis quisq; ordinibus, Procurator Caſtri, Cancellarius inſigniter privilegiatus, Notarius &c. qui omnes junctô ſibi non modicô clariſsimorum J. U. Doctorum, tanquam Advocatorum numerô, hoc Forum percelebre reddunt. Excellentiſsimus præſentis Libri Mecænas horum Jurium Patronus eſt, unde etiam Dominus Jurisdictionis Caſtrifundi & Arſij intitulatur: cui ut longævam poſſeſsionem benigni Cælites largiantur animitus precor.

Porrò quod Jus Patronatûs Capellæ S. ROMEDII in Valle Annania concernit: illud ad Illustrissimam Familiam Thunianam temporibus Illustrissimorum Dominorum CHRISTOPHORI & BERNARDINI de THUN pervenit: cùm enim præfatæ Capellæ annui reditus non nisi ad 24. florenos aureos Cameræ ascenderent; illi eandem ex proprijs bonis, alijs 12. florenis aureis annuè, pendendis, liberaliter locupletârunt; unde etiam à LEONE X. prænominatis Dominis benefactoribus Jus Patronatûs in dictam Capellam concessum est, & sic facti sunt Capellæ Sancti ROMEDII Patroni, & illius sacrarum Reliquiarum Thesaurarij.

Gaudete fortunati Comites de THUN quod in fundo vestro tam pretiosæ Reliquiæ reserventur. Habetis Thesaurum omni pretio Superiorem; Divus enim RO-
Apoc. 18. MEDIUS ad astra translatus, factus est *Lapis pretiosus Jerusalem cælestis*, & Vobis omnibus gemmis cariores corporis sui exuvias reliquit. Habetis quoque in Beatissimi Viri ossibus potentissimam contra inimicos armaturam, Vobis præstò sunt formidanda hostibus tormenta bellica,
Job. 40. quia de S. ROMEDIO dici potest: *Ossa ejus velut fistulæ æris.* Estis Capellæ S. ROMEDII devotissimi Patroni in terris, ille verò potentissimus Vester Patronus in cælis est. Illustrissimæ ergo Domui Vestræ de THUN solatio sit sequens anagramma, quod suggerit ROMEDIUS, videlicet;

IRE DOMUS.

Latentem sensum sequentibus explico versibus.

In terris Domus est de THUN Patrona Capellæ
ROMEDII, in cælis ille Patronus adest.
Sanctô ROMEDIO, pro THUN orante Patronô
Hæc vetus ad finem non valet IRE DOMUS.

Expla-

1

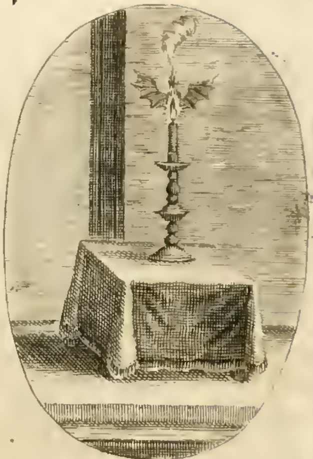
2

3

4

part: 2. pag: 29.

Iconismus XVII.

5

6

7

8

J: de Rossi del:

Iconismus XVIII.

part: 2. pag: 29.

M: Riuola sculp.

Explanatio Figurarum Iconismi XVII. & XVIII.

Ub fenestris ovalibus Capellæ, compedibus vincti, & catenis constricti exhibentur præcipui hæresiarchæ, quorum impia dogmata & funestos exitus illis subjecta exprimunt emblemata, sequentibus versibus à suprà memorato Illustrissimo ac Literatissimo Antistite, tanquam illorum authore explanata. Primus est Arius damnatus à Concilio Nicæno, quem repræsentat venenatus bufo disruptis visceribus crepans, cum hac inscriptione:

Dum negat æqualem Natum bufo iste Parenti
In Latrina ejus viscera dispereunt.

SEcundus est Simon Magus à Petra Ecclesiæ in Actibus Apostolorum prostratus; quem denotat Draco volans fulmine in terram dejectus. Huic correspondet talis inscriptio:

Hic Draco dum volitat, sacrum Flamenque venale
Dum petit à Petro, fulmine dejicitur.

TErtius est Husѕius in Concilio Constantiensi rogô adjudicatus, quem in flammis exprimit Salamandra hac adjuncta inscriptione:

Distribuit Laicis Calicem dum mordicus iste
Opportuna suo fit Salamandra rogo.

h

Quar-

QUartus eſt Hieronymus Pragenſis in eodem Concilio ſimiliter ad flammas damnatus, quem indicat Veſpertilio hâc notatus inſcriptione:

Involat ultrices hic veſpertilio flammas,
Unâ ſub ſpecie dum negat eſſe DEUM.

QUintus eſt Neſtorius in Chalcedonenſi Concilio & Epheſino anathematizatus, quem ſignificat tigris, cujus protenſa lingva vermium corroſione abſumitur, quod declarat ſequens inſcriptio:

Hæc blaſphema DEI Matrem negat eſſe MARIAM
Tigris, & in lingva vermibus ulta perit.

SExtus eſt Manes à Concilio Quarto Lateranenſi anathematis fulmine percuſſus, quem denotat ſylveſtris aper in vinea Domini à canibus laceratus, qui ſequenti inſcriptione perſtringitur:

Eccleſiæ exſtirpans uvas aper hic laceratur
A canibus, geminos dum putat eſſe Deos.

SEptimus eſt Lutherus, cujus craſsiſsimæ, & temulentæ hæreſes à Concilio Tridentino everſæ ſunt. Illius ſymbolum agit corvus in rapido gurgite ſubmerſus, adjunctis ſequentibus verſibus:

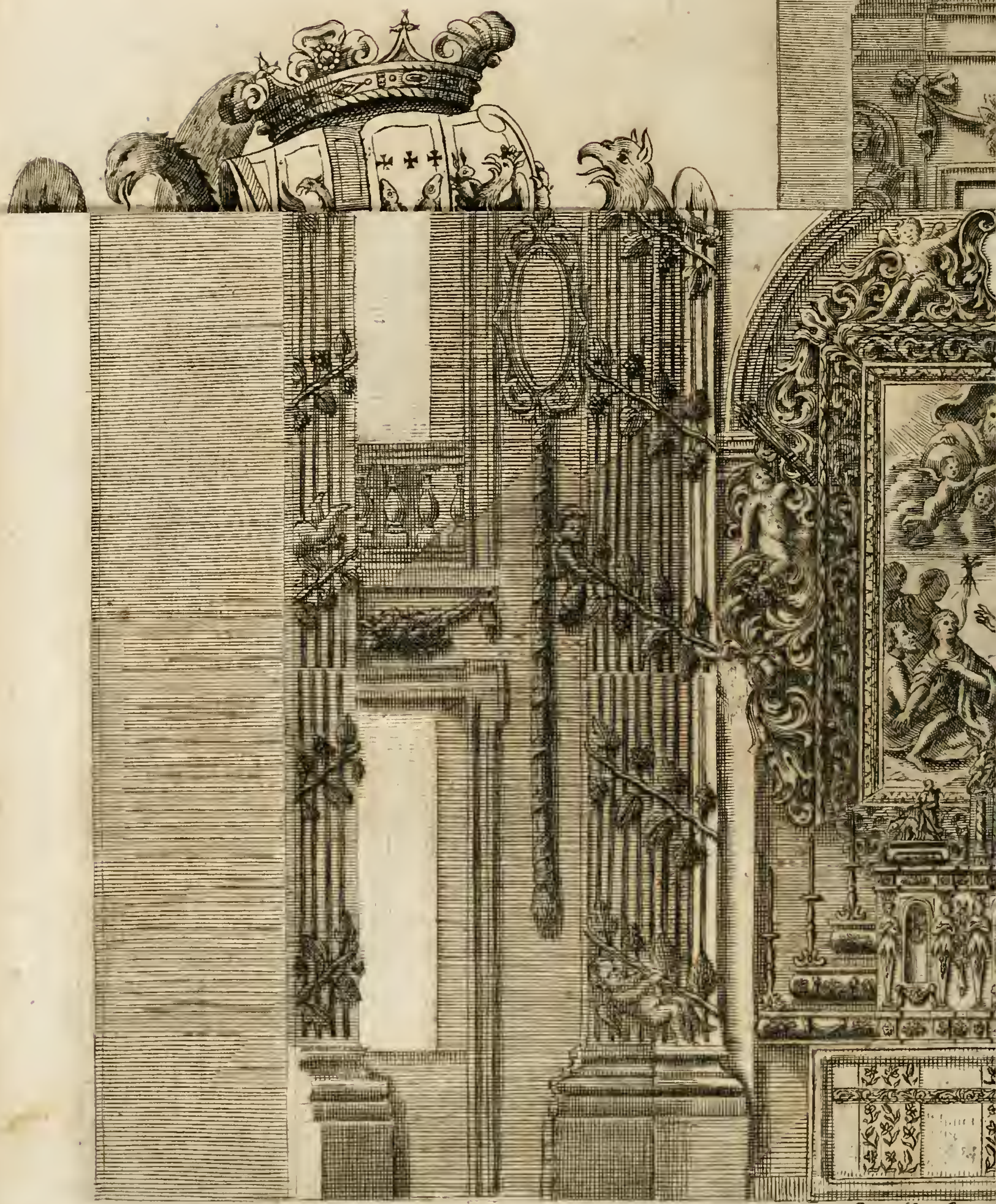
Corvus hic extinxit flam̃as, animáſque negavit
Purgari, & Bacchi gurgite merſus obit.

OCtavus eſt Calvinus, quem indicat ſpurciſsimus porcus à pediculis devoratus, qui ſimiliter à Concilio Tridentino condemnatus eſt. Latentem ſenſum prodit talis inſcriptio:

Arbitrium liberum dum porcus denegat iſte,
Cum multis pedibus vermibus eſca datur.

Con-

Brazza 1 2 3 4 5 6
Sacelli facie.

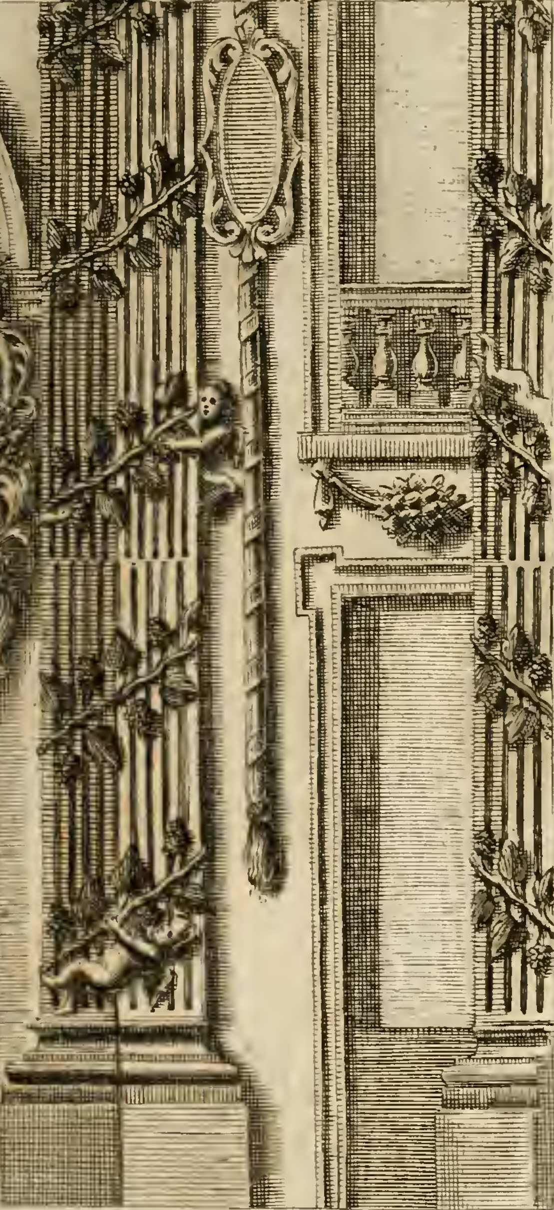

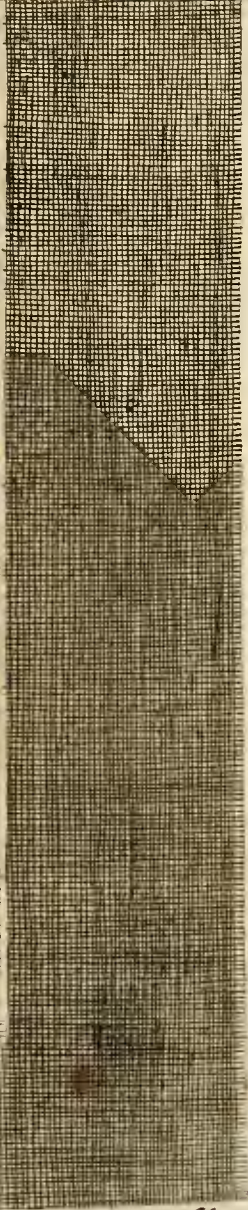

Delinatio
Sacelli S: ROMEDII Comitis â
Thaur, Anachoretæ, Vallis Anna
niæ in Diœcesi Tridentina Apostoli
quod in monumentū pietatis Illu
strissimus ac Excellentissimus

Meridionalis.

Continuatio Descriptionis Sacelli S. ROMEDII.

HActenus imagines, figuras historicas, & Symbola in splendidissimo hoc Sacello contenta elucidavi, nunc ipsius fabricæ prosequor descriptionem. Et quidem, quòd laterales Capellæ parietes attinet, illi artificioso opere, ad similitudinem columnarum, vite eas cum pampinis, & uvis suis circumplectente condecorati sunt. Inter racemos aligeri Pusiones diversis gestibus ludunt, & puerilem petulantiam scitè imitantur. Insistunt illæ basibus lapideis artificiosâ massâ tam eleganter incrustatis, ut nigrum marmor albis distinctum maculis ad vivum exprimant, & non tantùm curiosos oculos, sed etiam curiosè explorantis manum (postquam error innotuit) cum gustu fallant. Per gyrum Capellæ sex numerantur Oratoria, quorum duo priora summo Altari vicina augendæ lucis, & decoris causâ exstructa, hujus regularis fabricæ sunt accessoria. Quatuor reliqua Herili devotioni cum summa commoditate peragendæ inserviunt; nam ad illa ex intimis Herilibus cubiculis immediatus patet accessus. Supra introitum Capellæ situs est Musicorum Chorus, Organô resonantissimô pro capacitate loci instructus. Tandem à summis ad ima descendendo, ingentem splendorem Sacello addunt tria sumptuosa Altaria, quibus decenter exornandis nec artifex industriæ, nec Excellentissimus Fundator expensis pepercit.

Summum Altare versùs meridiem situm, arte statuaria affabrè elaboratum, potiore sui parte cæruleo colore imbutum, & Indicâ vernice obductum est, quæ tantum splendorem huic operi conciliat, ut pulchritudinem lapidis Lazuli æmuletur. In reliquis ornamentis & projecturis hoc splendidissimum Altare Aurô obryzô in bracteolas ductô vestitum, & dives est.

Imago, quæ capacitatem Altaris implet, ex una parte ſpectandum exhibet Sanctum ROMEDIUM, ursô ſarcinularum ſuarum bajulô comitatum; Ex altera verò energumenos, ex quibus Vir Sanctus peſsima ejicit dæmonia. Hanc iconem excellentis pictoris manu venuſtiſsimè efformatam, & non vulgari pretio comparatam Celſiſsimus Princeps JOANNES ERNESTUS, Archi-Epiſcopus Salisburgenſis, hujus Sacelli Pientiſsimus Conſecrator pro augenda ſummi Altaris magnificentia liberaliter donavit. Coronidis locô illi impoſitum eſt ſcutum ſplendidiſsimum hanc continens inſcriptionem:

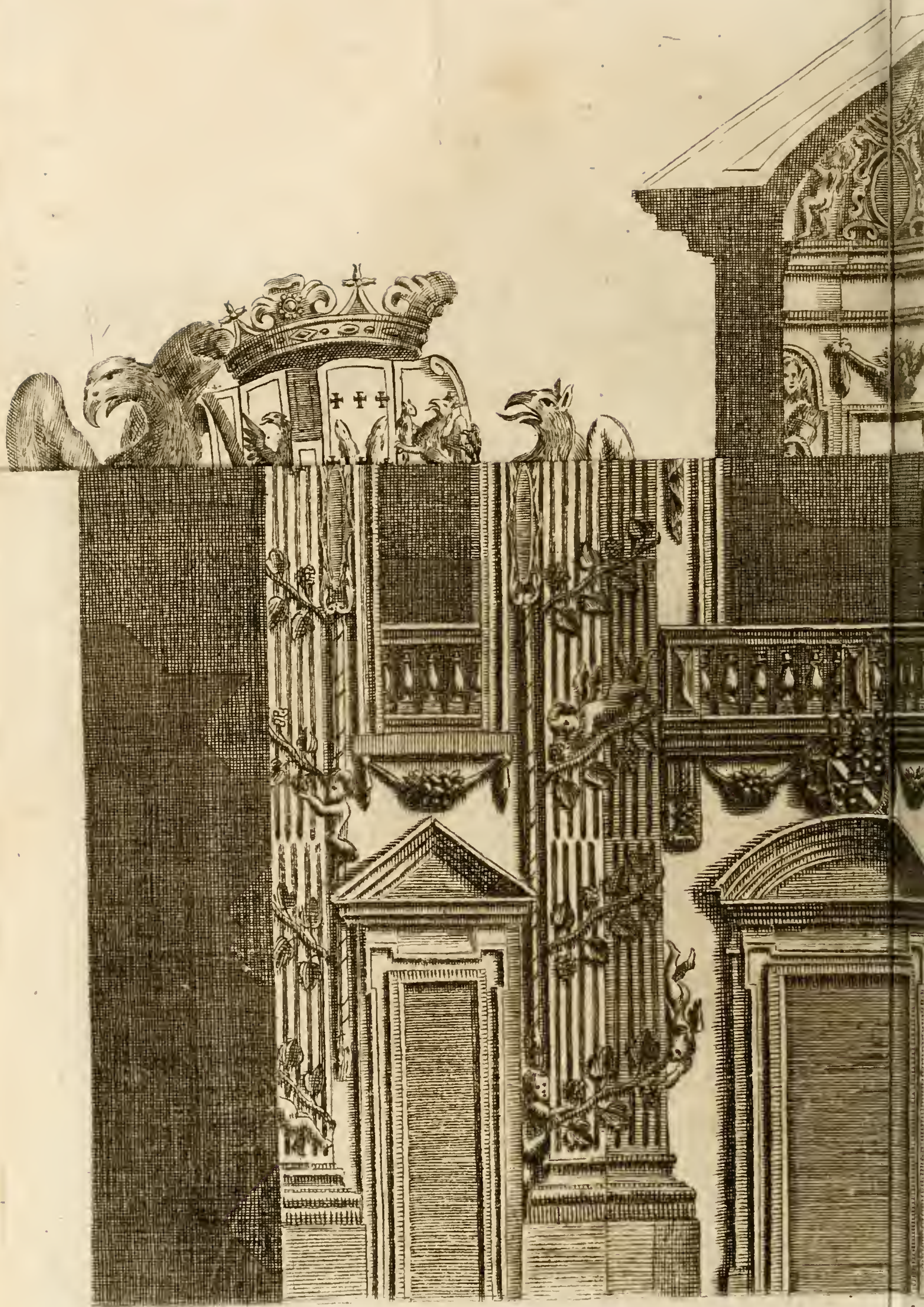
Sacra DEI muros *inter translata Patroni*
Lypſana, De Facto *cum Conjuge ſtructor honorat.*

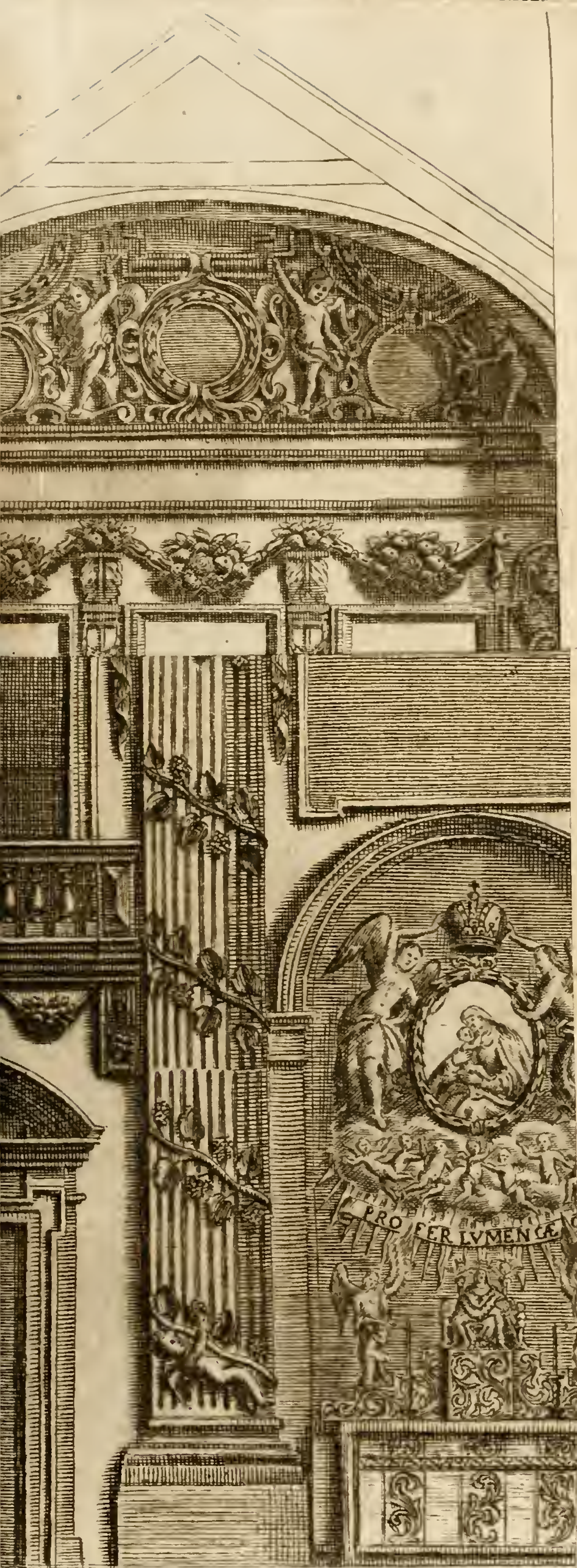
In his verſibus ROMEDIUS ſuggerit anagramma DEI MUROS, & per ly DE FACTO ad nomen de THUN Illuſtriſsimus Fundator alluſit. Supra Altare in ſuperficie muri expreſſæ conſpiciuntur binæ Geniorum effigies Gentilitium Sancti ROMEDII inſigne tanquam Comitis de THAUR ſuſtentantium. His ſubjecta legitur ſequens inſcriptio:

Clarus in inſigni, ſed Signis clarior extat.

Tabulæ Altaris inſiſtit ſplendidum Sacrarium, in quo Auguſtiſsimum Euchariſtiæ Sacramentum argenteo Ciborio clauſum aſſervatur. Structura hujus fabricæ adjunctis elegantiſsimis additamentis juxta longitudinem Altaris porrigitur. Tabulata illius cæruleo colore ſunt ſaturata, ornamenta verò ex diverſis Termitibus, floribus, fructibus, & Aligeris compoſita, valde curiosâ inventione à peritiſsimo artifice ex ſtanno Anglicano ità ſunt elaborata, ut ex Officina Aurifabri prodijſſe credantur. Diebus autem Solemnioribus, quibus Sacro Sanctæ Evchariſtiæ Sacramentum in argentea Monſtrantia præſentiæ copioſi populi adorandum proponitur, pro majori ſplendore adhibetur ſumptuoſum Tabernaculum ex ar-

gento

Sacelli facies Orientalis.

gento finiſsimo probæ Auguſtanæ conſtans, & pondus quinquaginta ſeptem Marcarum adæquans. Fabrica illius quatuor columnis comprehenditur, quarum baſes ex fuſo argento conſtant; & ipſa columnarum corpora pellucidam Saphyrum æmulantur, epiſtilijs autem illarum itidem ex argento fuſo quatuor inſident Angeli, grandiuſculam coronam Imperatoriam apici Monſtrantiæ imminentem ſuſtinentes. Totum hoc præclarum opus aurô gemmisque factitijs tam eleganter eſt ornatum, ut ſplendori illius par in vicinis Provincijs raró inveniatur.

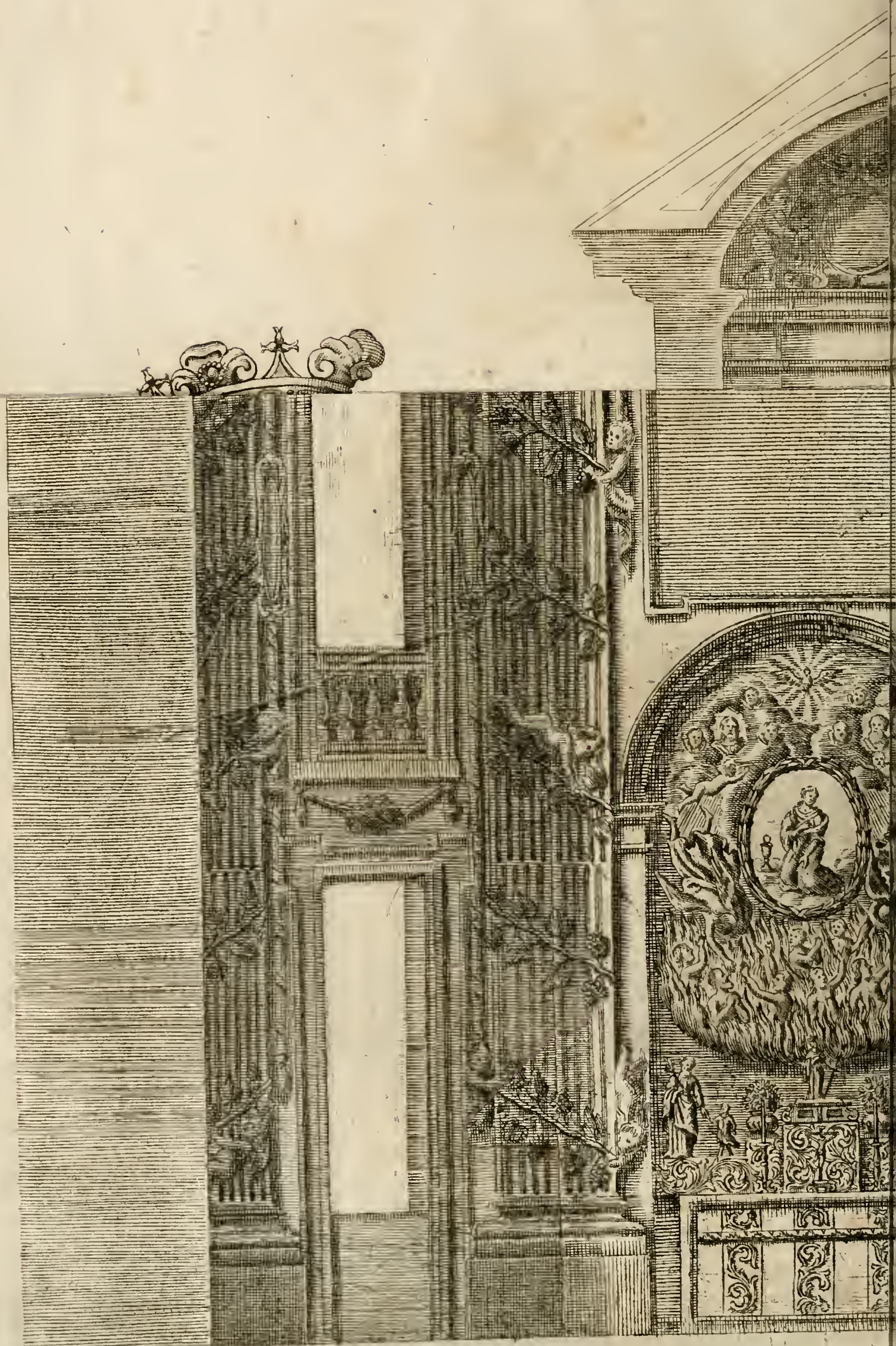
Summo Altari in ſplendore impares non ſunt binæ laterales Aræ, quarum una B. V. Auxiliatrici Paſſavienſi ſacra eſt, cujus ectypon ex prototypo adeò ad vivum depictum eſt, ut ab unius artificis manu proceſsiſſe credatur. Hanc piâ amabilitate pleniſsimam imaginem unâ manu ſuſtinent, & alterâ Imperiali diademate coronant gemini altioris ſtaturæ Aligeri, compluribus minoribus Genijs inter nubes Divæ Virgini famulantibus. Totius hujus Altaris fabrica unà cum radijs infernè diffuſis, quibus implicita ſe in gyros agit ſcheda argentea cum inſcriptione: PROFER LUMEN CÆCIS. Tam ſumptuoſè deaurata eſt, ut eidem ad ſplendorem nihil deeſſe poſſe videatur. In eodem Altari devotioni Fidelium veneranda exponitur ſtatua Beatiſsimæ Matris Doloroſæ, quæ in pretioſiſsima, argenteis phaleris ac projecturis, nec non verſicoloribus gemmis ornata, & ex Ebeno fabrefacta ſella ſplendidiſſimè reſidet. Ornatus illius in aureis torquibus, annulis, gemmis, ac unionibus conſiſtens, notabilis ſummæ pretium adæquat. Pretioſiſsimum hoc ab irrememorabili tempore Familiæ Thunianæ cymelium, & quaſi ſacrum Palladium eſt, cujus intuitu complures gratiæ eidem cælitùs obvenerunt. Ex lateribus hujus Altaris non pauca ſpectantur ex puro argento devotæ gratitudinis anathemata ab illis religioſè appenſa, qui ope hujus Marianæ Iconis ſanitatis perditæ reſtitutionem, & diverſas alias gratias à

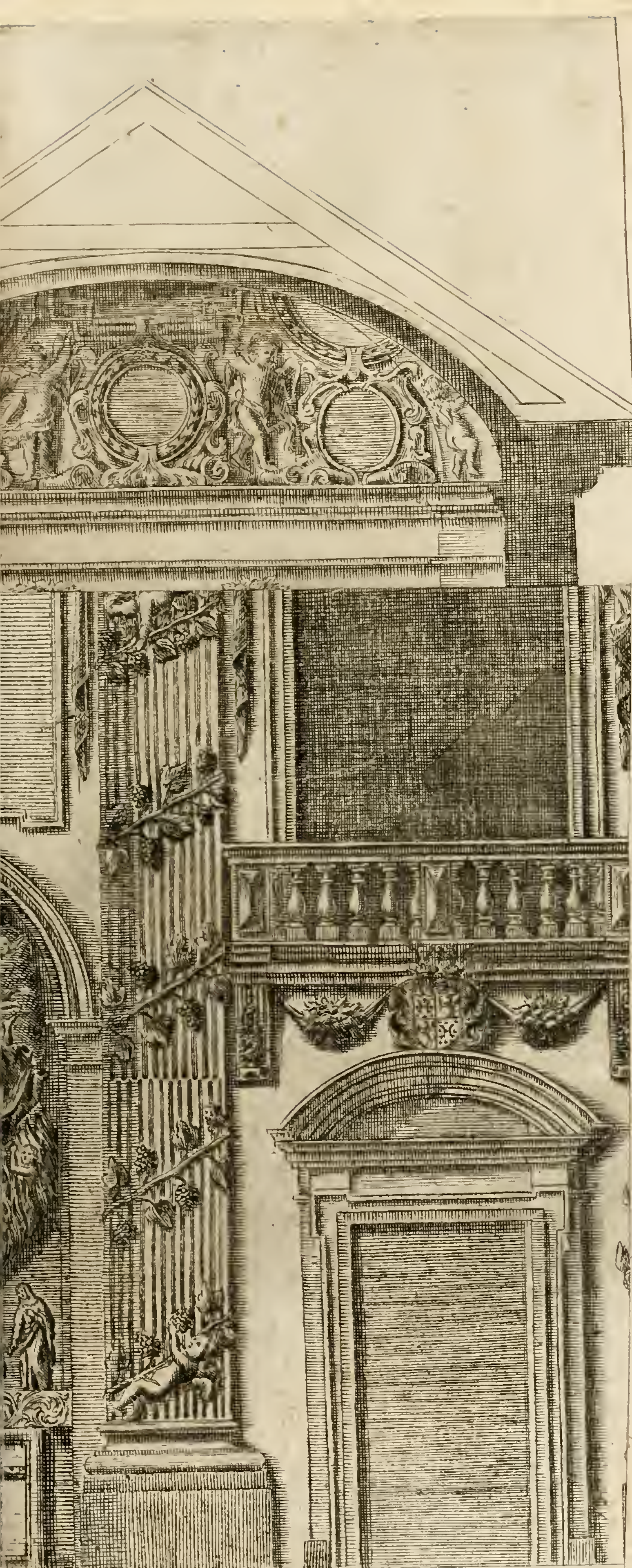
DEO obtinuerunt. Neque ſolo temporali, ſed etiam ſpirituali theſauro præfatum Altare dives eſt, ſingulis enim diebus ſabbatinis Chriſti Fidelibus, qui coram illo Beatæ MARIÆ Virginis Litanijs recitandis, vel decantandis interſunt, centum dierum Indulgentiæ ex Theſauro Eccleſiæ diſpenſantur. Præterea Excellentiſsimus Dominus Comes ROMEDIUS ferventiſsimum promovendi Mariani Cultûs & Catholicæ devotionis zelum luculentiſsimè demonſtravit, dum anno 1695. de conſenſu Sedis Apoſtolicæ, ad hanc Privilegiatam Aram Confraternitatem Sanctiſsimi Roſarij erexit, ope cujus tam opulentum conquiſivit ſpiritualium gratiarum gazophylacium, *ut non ſit finis theſaurorum ejus.* *Iſaiæ. 2.*

Te hìc alloquor Comes Excellentiſsime! per devotionem Mariani Roſarij ſacras roſas plantâſti, unde Tibi promittere audeo: *quidquid calcaverit pes tuus, roſa fiet.* Bonum præbet omem Tuum Nomen ROMEDIUS: nam anagrammaticè ID ROSEUM Altare, ſeu Roſetum Marianum promittit. MARIA *quaſi plantatio Roſæ in Jericho* *Eccli. 24.* Te in perpetuo Majo conſervabit, *dum Roſei* anagrammaticè ex Tuo nomine fluent dies, & florida tempora. Erigendo Sodalitium Marianum plurimos Beatiſsimæ Virginis Cultores conſcripſiſti, ac optimô alijs prælucens exemplô Nomen Tuum Albô Marianô inſcripſiſti, piè igitur ſperandum habes, pariter Nomen Tuum Aureis majuſculis tanquam Rectoris ſcriptum fuiſſe *In Libro Vitæ.*

Progredior nunc ad alteram lateralem Aram Divæ BARBARÆ Virgini & Martyri dedicatam. In illius ſupremo culmine ſingulæ Sanctiſsimæ Trinitatis Perſonæ ab artificioſa manu elaboratæ eminentiſsimum locum occupant. In medio Altaris ſita eſt Imago ſanctæ BARBARÆ ob picturæ elegantiam notabili pretio comparata. Latera hujus iconis claudunt cœlô devolantes Angeli, Defunctorum animas ex piacularibus flammis in ima Altaris parte eripientes. Potiſsima illius ſtructura non parcâ manu au-

rô

Brazza 1 2 3 4 5 6

Sacelli facies Occidentalis.

part 7.
pag: 35

rô obducta refulget, ità ut ornatiſsimæ Capellæ non modicum addat ſplendorem. Hæc elegantiſsima Ara pariter theſauro ſuo non caret, gaudet enim notabili parte Reliquiarum S. BARBARÆ Virginis & Martyris, quæ in affabrè elaborata Lypſanotheca (cui argentea ejusdē Sanctæ Statua inſiſtens pretiū addit) incluſa reſervatur. Dicta Altaria ad latus ſita ſubſequuntur quatuor altioris amplitudinis portæ eodem artificio cum baſibus columnarum nigro marmori aſsimilatæ. Illa, quæ juxta Altare S. BARBARÆ conſpicua eſt, herilibus perſonis ex terreno cubili ad Capellam introïtum pandit, eâ commoditate, ut ſi illis libuerit, ſolis recluſis januis intra cubile exiſtentes per eandem Divina Officia in Sacello peragi ſolita, ſinè obſtaculo obſervare poſsint. Ex oppoſita parte correſpōdet conſimilis porta, intra cujus cavitatem Confeſsionale cernitur ſacro Tribunali pœnitentiæ deputatum. Reliquæ duæ portæ aditum aperiunt ad bina rerum Sacrarum repoſitoria. Primarium illorum in ſplendore à Capella ſua non deficit, ſed revera tanquam acceſſorium ſuum ſequitur principale, adeoque inter elegantiores Regni Bohemiæ ſacriſtias meretur connumerari. Illius fornix artificioſo cæmentarij labore exornatus, triade imaginum condecorata, quarum grandior (quæ ſacriſtiæ meditullium occupat) Beatiſsimum S. ROMEDII è vita decedentis agonem repræſentat. Spectantur in illa Angeli, palmam cum corona Victori fortiſsimo deferentes. Et ſanè glorioſus victor fuit ROMEDIUS, qui per belliſsimas tentatus mulieres, non fuit imbellis miles, ſed in hoc Bello non bello, de arcu & ſagittis Cupidinis triumphavit. Victor pecuniæ fuit ROMEDIUS, licet enim teſte Eccleſiaſte *pecuniæ obediant omnia*: nihilominus liberaliſsimus Eleemoſynarius illi generosè rebellavit, & eandem ad manus pauperum tanquam ad exilium relegavit. Victor fuit mundi ROMEDIUS, quem pedibus conculcavit, & tandem (quæ maxima eſt victoria) victor ſui ipſius. Proinde de Beatiſsimo Viro veri- *Cap. 10.*

Cap. 1. rificatum fuit illud ex Jacobo Apoſtolo elogium: *Beatus Vir qui ſuffert tentationem, quoniam cum probatus fuerit accipiet coronam vitæ quam repromiſit DEUS diligentibus ſe.*

In extremitatibus Sacriſtiæ depicta cernuntur campanarum in morte S.ROMEDII ſponte ſonantium, & Angelorum pro tumulando illius corpuſculo ſepulchrum parantium miracula: de quibus cùm parte 1. pagina 141. jam actum ſit, plura ſcribere superſedeo. Infra fornicem per circuitum ſpectantium oculos oblectat Imago Salvatoris noſtri cum duodecim Apoſtolorum Collegio, quorum ſingulorum effigies famoſus penicillus CAROLI SCRETÆ, Bohemiæ Apellis artificiosè expreſsit. Lateralium parietum ſuperficiem peritus Arcularius quernis tabulis affabrè contexit. Porrò tribus hæc Sacriſtia inſtructa eſt majoribus armarijs, quorum maximum ſervandis longioribus ſummi Altaris antipendijs deputatum, etiam Sacerdotibus ad Miſſæ Sacrificium acceſſuris pro aſſumendo Sacro ornatu inſervit. Huic reconditorio ſuperſtructa ſunt diverſa Scrinia & Arculæ, ſèris ſuis munitæ, quibus argentei calices, & pretioſa Monſtrantia cum Ciborio, nec non reliqua ad Sacrificium Miſſæ pertinentia cuſtodiuntur. Reliqua ſupereminentis parietis nuditas egregijs ornamentis, & parergis manu periti Scriniarij ſculpturatis, & Imaginem Nativitatis Dominicæ ambientibus eſt veſtita. Ex illius utraque parte grandiores feneſtræ lumen diurnum copiosè admittunt. Alterum reconditorium eſt Sacrorum Paramentorum (ut ità dicam) veſtiarium. In illius ſuperiore parte plurima repeçriuntur pro appendendis Caſulis, & Planetis ſuſtentacula, eâ dexteritate conſtructa, ut in vertebris ſuis nullo penè negotio hinc inde gyrentur, ac conſequenter neceſſarius pro qualitate feſti, & Divini Officij ornatus absque tædio quærentis facillimè reperiri poſsit.

Ultra profusã Excellentiſsimi Domini Fundatoris circa

part: 2.

pag. 35.

ca Divina liberalitatem Illustrissima Conjunx BARBARA FRANCISCA Nata Comitissa de SALM, matrimonialium virtutum speculum, & compendium pietatis, Divino cultui addicta, huic Sacello de Casulis seu Planetis & Pluvialibus non tantùm sufficienter, sed etiam abundanter piâ largitate providit. Hæc Sacerdotalia ornamenta non solùm ex vulgari constant materia, sed etiam complura ex illis aurô & argentô intertexta, ac opere Phrygio, divite acu, aurô picta reperiuntur. His per omnia correspondent Altarium antipendia consimili splendore fulgentia. In parte inferiore hujus repositorij asservatur lineus Altarium ac Sacerdotum Divina peragentium apparatus. Albæ utì & Rochetta cum superpelliceis ex tenera sindone confecta, limbis venustè intercurrentibus distincta, ac sumptuosis fimbrijs exornata, summam præseferunt munditiam. Verbô, de lineis Sacerdotum, Ministrorum, & Altarium paramentis adeò Capellæ provisum est, ut pro qualitate Sacræ ædis nihil amplius posit desiderari.

Tertium Armarium in Superiore scrinio custodit argenteas lampades, thuribulum, candelabra, ampullas, urceolos, & reliquam Sacram ex argento suppellectilem. In inferiore autem reconditorio asservantur minora lateralium Altarium antipendia. In medio Sacrarij situs est focus (vulgò caminus Italicus) ad arcendam frigoris vehementiam accomodatissimus. Superiorem muri partem contegit CHRISTI in Cruce exspirantis elegans imago, ad devotionem animi excitandam opportuna.

Inter reliqua nitidissimæ hujus Sacristiæ ornamenta eximium eidem decorem conciliat elegantissimum lavacrum, magnitudine & pulchritudine excellens, ac opus verè singulare. Totum illius corpus ex stanno finissimo argenti æmulo nitidissimè est constructum. Superior illius pars conchæ deauratæ assimilatur: inferior autem dimidiati cylindri formam gerens, speculi instar

tam nitidè politum eſt, ut ſpectantium oculos ſplendore ſuo feriat, & res in Sacriſtia exiſtentes repræſentet. Ex umbilico lavacri caput leoninum aureo colore tinctum ex hiante rictu, apertô epiſtomiô undas in ſubjectam pelvim eructat, & Sacerdotibus manus abluentibus mundam aquam ſubminiſtrat. Denique in hac valde ſumptuoſa Capella & ſplendidiſsima Sacriſtia, nihil habet invidus oculus, quod ſugillet, bene autem avarus animus invenit, quod concupiſcat, & de tam pia Fundatoris liberalitate tenax Evclio ſordidè doleat.

Porrò introitus Capellæ duplici porta munitus eſt. Interior quæ capacitatem illius reſpicit, eſt tota ab imo uſque ad ſummum è ſolidis clatris ferreis vario & venuſtiſsimo opere ductis fabrefacta. Inter hanc & exteriorem portam atrium ſacelli ſitum eſt: janua exterior ex ligno querno affabre elaborata, in fronte præfert gentilitia Illuſtriſsimarum Familiarum de THUN & SALM inſignia. Ante portam in Capellæ frontiſpicio duæ grandioris molis columnæ ſuſtinent podium lapideis cancellis à perito latomo munitum. Tandem ut ab infimis ad ſumma, ex terra ad Coelum aſcendam: tectum hujus fabricæ ferreis laminis veſtitum eſt, cui pro coronide impoſita cernitur effigies S. Romedij, quem Urſus comitatur, cui ego hanc ſubjicio inſcriptionem:

Hoſtem Sancte Comes procul hinc Tuus urgeat Urſus,
Ac omne à Choltitz arceat Arce malum.

Deſcripſi rudi calamo Capellæ S. ROMEDII elegantiſsimam fabricam à Summo tecti culmine uſque ad infimum limen portæ. Extra Sacelli ambitum progreſſus januam clauſi, æquum igitur eſt, ut pariter meam claudam deſcriptionem.

Claudo, & laudo Illuſtriſsimum ac Excellentiſsimum FUNDATOREM, illique omnia proſpera & fortunata omi-

ominor. Ad hoc præstandum me animant complura bene ominosa anagrammata oraculis Delphicis veriora. Quæ licèt non sint ex Tripode Appollinis prolata, sunt tamen ex sequenti fortunato Programmate desumpta.

Romedius è Comitibus de Thun.

Finaliter igitur Te alloquor *Illustrissime ac Excellentissime Domine Comes.* Exstruxisti Oratorium & Domum orationis; confidenter itaque in illa Divinam taliter ora Majestatem. Benignissime DEUS, qui bonorum remunerator es, respice ad Capellæ muros, in honorem Nominis Tui & S. ROMEDII exstructos, ac illorum intuitu Sanctam Tuam mihi largire benedictionem. Effice * *UT HODIE SIM MURO BENEDICTUS.* A Te procedit omnis benedictio. * *DUM VIS BENEDICTUS ERIT HOMO.* Benedic igitur mihi & Filio meo, sicut benedixisti Abraham & Isaac. Benedic mihi * *UT SIM DIURE BENEDICTUS.* Et Te benedicam in sæcula.

* *Asterisci denotant anagrammata superioris programmatis.*

Adjungo etiam preces meas tanquam indignus quondam Sacelli S. ROMEDII Capellanus. O Liberalissime DEUS, apud quem nemo perdit mercedem suam, qui bonis operibus præmiũ promisisti, & promittendo sponte factus es *Debitor* Creaturæ; apud te enim fidelissime DEUS omne promissum cadit in debitum. * *SI HOC DEBES DOMINE VIRTUTUM:* Te suppliciter exoro, ut pientissimo hujus Capellæ Fundatori conferas præmium temporale, & æternum. Largire illi prospera tempora in terris. * *HIC SINE MORBO DIU MUTET* annos & sæcula, & nunquam in deterius mutetur. Firmissimè spero, quod Famulum Tuum ROMEDIUM usq; ad decrepitam senectutem * *OB VIRTUTEM HOMINIS DEDUCES.* Non tangat illum tormentum mortis * *IMO HUNC JUSTE DEBET MORS DIU* illæsum conservare, ut gratiâ Tuâ superstes diu permaneat, unico

Filio ſuo firmamen, Conjugi ſolamen, ſubditis tutamen, pauperibus juvamen, Amen.

Bene ſpera *Comes Excellentiſſime.* Non tantùm audiet, ſed etiam exaudiet Dominus fuſas preces. Solatio Tibi ſit optatiſsimum anagramma, quo DEUS votis Tuis reſpondet, quaſi diceret: * *HUIC DEUM TIMENTI ORBES SUBDO.* DEUS Tibi utrumque orbem tam
Geneſ. 27. terreſtrem, quàm Cæleſtem ſubdet, quia *de rore Cœli, & pingvedine terræ erit benedictio Tua.* De Te cum admira-
Pſal. 127. tione proclamabitur. *Ecce ſic benedicetur Homo, qui timet Dominum.*

Quia verò benedictio Patrum etiam deſcendit in filios (nam in ſemine Abrahæ benedictæ ſunt omnes gentes) ad Illuſtriſsimum Dominum Juniorem ROMEDIUM, re & nomine SECUNDUM me converto. Eſt ille per Lineam maternam tenerrimus ex magno Flumine de SALM piſciculus. In hunc Illuſtriſsimũ Juniorem utriuſque glorioſiſsimi ſtem̃atis nobiliſsimus ſangvis confluxit; unde rectè illi applicari poteſt hoc Sapientiſsimi
Prov. 17. mortalium oraculum: *Gloria Filiorum Patres eorum.* Quod ut luculentiſsimô comprobem teſtimoniô, in præſenti adjecta tabula, Illuſtriſsimam illius puriſsimæ Nobilitatis produco Genealogiam, & ſequentibus votis per Anagrammata, ex programmate ROMEDIUS deſumptis, meam termino ſcriptionem. Fiat Illuſtriſsimus Domi-
Geneſ. 35. nus Junior BENIAMIN, id eſt *Filius dexteræ*, vel potius Ambidexter. Verificetur de illo hæc Regis Salomonis ſententia: *Longitudo dierum & anni vitæ in dextera ejus, in Siniſtra autem ejus divitiæ & gloria.* Nunquam fiat *Benoni* id eſt *filius doloris*: ſed jucundiſsimus *Iſaac*, de cujus felici
Geneſ. 21. nativitate lætata Sara Mater in hæc verba erupit: *Riſum fecit mihi DEUS, quicunque audierit corridebit mihi.* Correſpondet voto meo ROMEDIUS, hoc Anagrammate: * *RISUM EDO.* Et rectè riſum facit Excellentiſsimis paren-

*Aſteriſci Anagrammata denotant.

parentibus suis, qui in illo summum habentes solatium cum gaudio exclamant: * *O RIDEMUS*! Non solùm illis, sed etiam ob virtutes suas Summo Numini placens ROMEDIUS facit * *RISUM DEO*. Proinde Divina Clementia Illustrissimi Junioris vota clementer exaudiet ita precantis. O! * *ME DIU ROS* cælestis benedictionis fœcundet, ut pro conservatione meæ Lineæ & stemmatis * *DIU MEROS* & egregios * D*EM VIROS*, & de Posteritate mea * D*IU SERMO* habeatur. Bene spera Illustrissime Domine Junior! Ut enim hæc vota eveniant ego indignis meis precibus ità Divinam imploro Majestatem * *O SIDERUM* Conditor DEUS hanc unicam Excellentissimorum Parentum gemmulam conserva, ut per plurimas annorum revolutiones salva, & incolumis perseverans exclamare valeat * D*URO MEIS*!

Vide memorialusum Anagrammaticum.

Duret diutissimè sanus, & sospes ROMEDIUS,
nec nisi post multa sæcula illum permittat * DEUS MORI.

Ad Illustrissimum Dominum Juniorem Comitem

ROMEDIUM SECUNDUM.

NOmine ROMEDIUS, Tu diceris esse SECUNDUS,
Nomine non solo, Re quoque talis eris.
Quando Te facient clementia sidera *Primum*,
Tunc etiam faustâ sorte *secundus* eris.
Quid prodest *primum* si non juvat esse *secundum*?
Plurima præ *primo* jura *secundus* habet.
Admiranda favet semper fortuna *secundo*,
Qui fuerit felix, ille *secundus* erit.
Ergo ROMEDIUS feliciter esto *secundus*,
Non solum *nomen* sed simul *omen* habe!

VOTA CHRONOGRAPHICA AUTHORIS.

I.

Ad Illustrissimum ac Excellentissimum Dominum, Dominum

ROMEDIUM CONSTANTINUM,

Comitem de THUN.

VIVat NestorIIs eXCeLLentIssIMVs annIs,
ILLI ContInVò prospera CVnCta fLVant!

II.

Ad Illustrissimam & Excellentissimam Dominam, Dominam

BARBARAM FRANCISCAM

de THUN, natam Comitissimam de SALM.

annIs InnVMerIs ter feLIX Barbara VIVe!
barbara non noCeat sors tIbI, VIVe DIV!

III.

Ad Illustrissimum Dominum, Dominum

Juniorem ROMEDIUM secundũ

Comitem de THUN.

obseqVIosa tIbI MIrè fortVna faVebIt,
In terrIs feLIX, atqVe seCVnDVs erIs.

IV.

Ad totam Illustrissimam Triadem

fILIVs, atqVe Pater, GenItrIX qVoqVe Barbara VIVat!
Ista sIt & Maneat ter beneDICta trIas.

Est

Est dulce Amici res videre prosperas.

Comicus Græcus.

Admodum Reverend. Religioso, Venerabili & Doctissimo Patri

AMANDO FRIE-DENFELS,

Sacri Ordinis Præmonstratensis Regiæ Ecclesiæ Montis Sion (vulgò Strahow.) Canonico, & in celeberrimo Archi-Episcopali Collegio Pragensi per quinque cursus Philosophicos olim Professori fundatissimo, nunc emerito, Vitam S. ROMEDII doctè non minus quàm Sanctè scribenti, & in publicam lucem plausibiliter edenti, aggratulabundus applausit infra scriptus Amicus.

Cum Sancto Sanctus eris. Psal. 17.

De Sancto sanctè discurris, scribis Amande,
An tua mens sancta est, an tua sancta manus?
Si tua mens humilis prohibet Te dicere *sanctum*:
At doctrina tamen Te probat esse *Virum*.
Scriptor de Sanctis, qui sanctè plurima scribit,
De Sanctis aliquid participare solet.

Aliud.

Programma

AMANDUS.

Anagramma

AD NASUM.

Dum stemma *Eximijs* de THUN conceptibus ornas
Eximius scriptor nonne vocandus eris?
Quando *magnificas* Magnatum nomina, quòd sis
Magnificus Rhetor nemo negare potest.
Quando malos mores tua pungit scriptio, multos
AD NASUM calamô tangis Amande tuô.

Aliud.

De Authore Gloriam Illustrissimæ Domus de THUN scribente.

Laudemus Viros Gloriosos. Eccli. 44.

MAgnorum Comitum magnalia scribit Amandus,
Scribere de magnis non nisi magna potest.
Hoc solum miror, quòd parvus corpore Scriptor,
Non magnô claudat maxima gesta librô.
Plus facit hic Author, quàm si prægrandis Homeri
In nuce famosam clauderet Iliadem.

Allusio ad nomen & cognomen Authoris

AMANDUS
Friedenfels/

NUlla salus bello, pacem te poscimus omnes,
Non bellum, sed pax semper AMANDA placet.
Suavis, AMANDE geris cognomen amabile PACIS,
Excludis Martem, Pacis Oliva placet.
Efficiunt charum Te Nomen & Omen AMANDI,
Bella gerant alij, Tu PETRA PACIS eris.

Genuinus ego sum amicus, & amicum ut amicum novi.
Antolog: Græc: l. 1. c. 85.

Ita Sincerus Amicus,
Amico, amicissimè applaudit.

JOANNES IGNAT: FRANCISC: VOITA,
de Nigra Sylva, Philosophiæ & Medicinæ
Doctor.

AUTHO-

AUTHORI INGENIOSISSIMO

Gloriosum Sanctum

ROMEDIUM

deprædicanti,

& Gloriosam Familiam de THUN laudibus efferenti,

Nec non morales digressiones in Lucem edenti.

DIvi ROMEDII dum vitam scribis Amande,
Laudèque *Thuniadum* fers super astra Genus,
Quidquid & adjungis fugiendum, quid faciendum,
Stemmatis est ingens, sed Tua fama simul.
Tanta stupens digitum * AD NASUM tibi Mome repone,
Et * DA captivas Zoile victe * MANUS.

* Denotat anagrammata ex Programmate Amandus.

Carmen Cabalisticum

Pro Anno 1699.

Claruit, æternum Tua Fama virebit Amande.

PROBA.

C	3	Æ	6	T	100	V	200	A	1
L	20	T	100	V	200	I	9	M	30
A	1	E	5	A	1	R	80	A	1
R	80	R	80	F	6	E	5	N	40
V	200	N	40	A	1	B	2	D	4
I	9	V	200	M	30	I	9	E	5
T	100	M	30	A	1	T	100		
	413		461.		339.		405.		81.

Summa Totius.

413.
461.
339.
405.
81.

Annus 1699.

Ita Cordetenus vovet Servorum obsequentissimus, & olim condiscipulus

Joannes Christophorus Zbudovsky de Eberberg Tabul: Regni Bohem: Registrator.

SYNOPSIS

Eorum quæ in hoc Libro continentur.

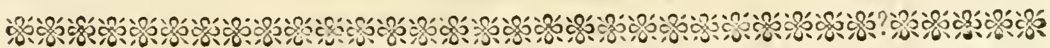
IN PRÆLIMINARIBUS.

S. ROMEDIUS.

Illuſtriſsima DOMUS de THUN.

Di-

Digressiones Morales.

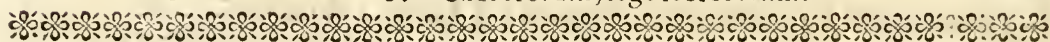
ECTYPON.
Capellæ S. ROMEDII.

Non est prudentis errantes odisse, alioquin ipse sibi odio erit.
Senec. 1. de ira. c. 14.

NIhil magìs humanum est, quàm errare, & nihil magìs inhumanum quàm humanis erratis nolle condescendere. Centum oculos Argus habuit, nec tamen sic omnia vidit, quid ergo mirum, si nonnulla subterfugiant minus oculatum. Humanissime Lector, si in quædam errata Orthographica incideris, eá benevolè excusare, & corrigere non dedigneris. Quæ mihi in ultimata revisione operis emendanda occurrerunt hic subnecto.

Pagina.	Linea.	
2.	25.	gygas, lege gigas.
5.	3.	Patricius, lege Patritius.
7.	1.	Margaritha, lege Margarita.
10.	2.	comtemnis, lege contemnis.
11.	5.	propinguus, lege propinquus.
12.	17.	ipsos, lege ipsas.
	23.	Sampsones, lege Samsones.
13.	20. 21.	Sampsones, lege Samsones.
14.	17.	pretiosi balthei, lege pretiosa balthea
21.	33.	dicendis, lege dicentis.
27.	5.	quærela, lege querela.
28.	15.	oportunum, lege opportunum.
31.	3.	supelectile, lege supellectile.
33.	1.	tadem, lege tandem.
41.	18.	consumationem, lege consummationem.
42.	11.	acuratiùs, lege accuratiùs.
44.	8.	Simonen, lege Simonem.
49.	27.	absumsisti, lege absumpsisti.
66.	6.	comes, lege comis.
146.	15.	honestimæ, lege honestissimæ.
149.	17.	staturarum, lege statuarum.
153.	14.	expto, lege exopto.
160.	6.	Sacretorum, lege secretorum.

In Ectypo Capellæ.

Pagina.	Linea.	
2.	2.	minimum, lege minima.
3.	24.	dictuta, lege dictura.
8.	5.	Eliseum, lege Elisæum.
17.	5.	Joanem, lege Joannem.
18.	11.	exixa, lege enixa.
23.	24.	ryaram, lege tiaram.
34.	17.	omem, lege omen.
37.	20.	ar, in fine deleatur.
	26.	accomodatissimus, lege accommodatissimus.

FINIS.